

OVER NAPIJN EN NAZORG

Eindverslag
van de onafhankelijke adviescommissie
nazorg schietincident Alphen aan den Rijn

Colofon

Tekst: de heer J.P. Laurier,
de heer C.E. ten Brink,
de heer J.M.M. de Gouw
en mevrouw E.M.R. Corvers-Debets.

DTP: Creatieve Geesten

Druk: Okay Color

Oplage: 500 stuks

Bron foto omslag: internet. De commissie heeft getracht de rechthebbenden te achterhalen. Deze worden verzocht zich alsnog bij de commissie te melden via bureau@ongedanezaken.nl

Voorwoord

Het is als vaak gezegd en toch kan het niet vaak genoeg gezegd worden. Een gebeurtenis, 'een ernstig incident', zoals dit zich in de gemeente Alphen aan den Rijn rond het middaguur van de negende april 2011 voltrok, is afschuwelijk. Het kan niet vaak genoeg gezegd worden omdat het een verwoestend spoor heeft getrokken door de levens van vele mensen. Voor zeven mensen, inclusief de dader, is een abrupt einde gekomen aan een leven.

Nabestaanden, familie en overige geliefden moeten het verlies voor de rest van hun leven met zich mee dragen. Van hen die fysiek gewond zijn geraakt komt een deel de lichamelijke gevolgen nooit meer te boven. Dat geldt overigens ook voor de andere slachtoffers. De commissie mijdt hier bewust de term ooggetuigen. Immers, ook al is iemand niet of net niet persoonlijk geraakt door rondvliegende kogels of glas, ook al is iemand niet persoonlijk getroffen door het verlies van een dierbare, de doodsangst voor zichzelf en anderen, de paniek, het lawaai en de daaropvolgende doodse stilte slaan psychisch diepe wonden. Ook deze wonden helen maar langzaam en zullen dat in sommige gevallen nooit helemaal doen. Het kan zelfs een tijd duren voordat duidelijk wordt hoe groot de schade is van die wonden. Wie kijkt naar wat de gevolgen zijn van de gebeurtenissen op de rand van ochtend en middag die noodlottige zaterdag, kan ook niet heen om de consequenties die het heeft voor familie, vrienden, voor werk en school. De opgelopen verwondingen, fysiek en psychisch, manifesteren zich ook daar. Voor wie op dat moment in winkelcentrum de Ridderhof was, is het leven veranderd. Voor een aantal betrokkenen heeft de persoonlijke ramp die hen is overkomen ook de familieverhouding,

de relatie met dierbaren en vrienden ingrijpend veranderd en soms zelfs definitief beschadigd.

De commissie realiseert zich dat zij slechts een deel van de getroffen en door het schietincident heeft gesproken. Dat vloeit voort uit haar opdracht. Het was niet haar taak om de nazorg in den brede te onderzoeken, maar uitgaande van klachten en behoeften die bij een deel van de getroffen leeft te kijken wat goed of fout is gegaan en op basis daarvan te adviseren aan het college van B&W, wat (nog) zou kunnen verbeteren. De commissie heeft indringend in vertrouwelijkheid met 28 direct betrokkenen die daartoe de wens te kennen hebben gegeven gesproken. De commissie is getroffen door wat het schietincident nog dagelijks voor hen betekent. Ongetwijfeld geldt dat ook voor een deel van de direct en indirect getroffen die zij niet hebben gesproken. Nazorg, of zoals dat in het crisisbeheersings-jargon ook wel de nafase wordt genoemd, is wat dat betreft een versluierende technische of bestuurlijke term. Het heeft dezelfde associatie als napijn: de eigenlijke pijn is geleden, maar het herstel brengt nog pijn met zich mee. Wellicht niet voor allen, maar voor velen is die pijn nog een feit. Zij hebben behoefte aan zorg en ondersteuning in verschillende aspecten van hun bestaan, misschien nog voorlopig, misschien permanent. De commissie hoopt met haar werkzaamheden daar een bijdrage aan te hebben geleverd.

Een bijzonder woord van dank geldt voor de heer De Graaf, thans voorzitter van de Eerste Kamer, voor zijn bereidheid zijn ervaringen te willen delen met deze commissie rondom de nazorg van het Koninginnedagdrama in 2009 als toenmalige burgemeester van Apeldoorn. De commissie dankt de opdrachtgever voor het gestelde vertrouwen, hen die bijgedragen hebben aan het vervullen van haar taak voor de medewerking en de gesprekpartners voor hun openhartigheid.

Tot slot wenst zij alle getroffen van het schietincident de kracht en omstandigheden toe om de gebeurtenissen van 9 april 2011 op de één

of andere manier te verwerken. Voor een deel van de getroffen zal het hoofdstuk (ooit) gesloten worden. Voor een ander deel zal dat niet mogelijk zijn, maar laat dan de frequentie en de intensiteit, waarmee het moet worden herlezen, niet tot een dagelijkse last zijn.

Jan Laurier (voorzitter)

Edwin ten Brink

Sjaak de Gouw

Elsemiek Corvers-Debets (ondersteuner)

Inhoud

SAMENVATTING	II
INLEIDING	17
1 AANLEIDING EN OPDRACHT	21
Aanleiding	21
De opdracht	22
Aanvulling van de opdracht	23
Wat niet tot de opdracht behoort	24
2 DE WERKWIJZE VAN DE COMMISSIE	27
Gevolgte procedure	27
Gesprekken met betrokkenen	30
Overige gesprekken	31
Aantal tussentijdse suggesties	32
3 HET KADER VOOR DE NAZORG DOOR DE GEMEENTE	35
Wettelijke kaders	35
Overige relevante documenten	37
Overige betrokken instanties en hun relatie tot de gemeente	39
4 RECONSTRUCTIE VAN DE NAZORG IN DE GEMEENTE	
Alphen aan den Rijn	41
Vorbereiding van de nazorg	41
Organisatie van de nazorg	42
Plan van Aanpak	44
Positionering in de gemeentelijke organisatie	47
Uitgevoerde activiteiten	48

5	FACTOREN DIE DE NAZORG BEMOEILIJKT HEBBEN	51			
	De uniciteit van het schietincident	51		De veronderstelling dat de overigen hun weg wel zouden weten te vinden naar andere instanties voor geëigende hulp	69
	Het grote aantal betrokkenen	52		Geen duidelijke tussentijdse evaluaties en herijking van Plan van Aanpak	71
	De ‘eigen werkwijze’ van de verschillende kolommen OM, politie, zorginstellingen	52		Onduidelijke bestuurlijke aansturing ten tijde van de projectorganisatie	73
	Problemen bij de registratie van slachtoffers	53		Geen adequate dossiervorming	75
	Dominantie van onderzoek politie en OM	54			
	Vragen die niet beantwoord konden worden over de voorfase en gebeurtenissen tijdens het incident	54	8	CONCLUSIES	77
	Het strikte onderscheid tussen nabestaanden, slachtoffers enerzijds en ooggetuigen, ondernemers en particulieren anderzijds	55		Algemeen beeld van de klachten	77
	Letselschadeprocedures	55		Klachten over de nazorg door gemeente Alphen aan den Rijn	78
	‘Kleine’ misvattingen met grote impact	56		Reeds verleende ondersteuning door de gemeente Alphen aan den Rijn	79
	De discrepantie tussen ‘officiële’ geschiedschrijving van het incident en de ervaren werkelijkheid door betrokkenen	57		Ondersteuning door ketenpartners	80
				Extra mogelijkheden voor ondersteuning door gemeente	82
				Beoordeling nazorg door gemeente in algemene zin	82
6	ZAKEN DIE GOED ZIJN GEGAAN	59	9	AANBEVELINGEN EN ADVIEZEN	87
	Algemeen	59		Aanbevelingen	87
	Direct na het schietincident	60		Algemene adviezen met betrekking tot ondernemers	89
	De weken erna	61		Algemene adviezen met betrekking tot overige betrokkenen	100
	Herdenking 20 april 2011	62			
	In persoonlijk contact met de betrokkenen	62		NASCHRIFT	112
7	BELEMMERENDE FACTOREN BINNEN DE GEMEENTE	65			
	Onvoldoende rekenschap van gewekte verwachtingen	65			
	De gedachte dat nazorg maar een beperkte tijd nodig zou zijn en dat de behoefte aan nazorg zich direct zou openbaren	66			
	De beperkte definitie van de doelgroep van nazorg	68			
	Onvoldoende aandacht voor individuele context en de daarvoor benodigde benadering en aanpak	68			

BIJLAGEN	115
1. Brief aan de gemeenteraad van de gemeente Alphen aan den Rijn van 19 april 2012	116
2. Brief en advertentie aan betrokkenen juni 2012 ter bekendmaking van deze commissie	119
3. Bevindingen van de commissie, zoals gemeld in het gesprek met burgemeester Eenhoorn op 2 juli 2012	128
4. Plan van Aanpak van de gemeente Alphen aan den Rijn	132
5. Pagina 31 tot en met 35 uit het Handboek IAC	166
6. Overige relevante documenten	171
7. Afkortingenlijst	211
8. Plattegrond winkelcentrum Ridderhof (2011)	212
9. Samenstelling commissie en cv commissieleden	213

LITERATUURLIJST	218
------------------------	------------

Samenvatting

Aanleiding voor de instelling van de onafhankelijke adviescommissie schietincident door de gemeente Alphen aan den Rijn is de publiciteit en discussie eind maart en begin april 2012 rond de nazorg van het schietincident op 9 april 2011. De opdracht van de commissie is als volgt geformuleerd:

1. onderzoek per persoon eventuele klachten in de nazorg;
2. onderzoek per persoon welke ondersteuning er al door de gemeente gegeven is;
3. onderzoek per persoon welke ondersteuning er al door de ketenpartners gegeven is;
4. bekijk vervolgens waar de gemeente in alle redelijkheid nog extra ondersteuning in de nazorg kan bieden;
5. beoordeel de uitgangspunten, criteria en werkwijze die door de gemeente bij de nazorg zijn gehanteerd;
6. geef aanbevelingen voor verbetering van deze uitgangspunten, criteria en werkwijze.

De commissie heeft zoveel mogelijk betrokkenen van haar bestaan en opdracht op de hoogte gesteld en uitgenodigd voor een gesprek met de commissie. 65 Betrokkenen hebben een antwoordformulier gere-
tourneerd, uiteindelijk zijn 27 gesprekken met in totaal 33 personen (28 betrokkenen en 5 vertrouwenspersonen) gevoerd. Daarnaast heeft de commissie gesprekken gevoerd met enkele externe deskundigen en wederhoorgesprekken met bestuurders en ambtelijk medewerkers van de gemeente Alphen aan den Rijn. Tenslotte heeft de commissie diverse publicaties en documenten in haar oordeelsvorming betrokken.

De klachten die door betrokkenen in de gesprekken naar voren zijn gebracht, kunnen als volgt worden samengevat:

- a. misvattingen in registratie, zoals het niet of op verkeerde titel op een lijst voorkomen (3);
- b. misvattingen in communicatie, zoals het niet krijgen van informatie of uitnodigingen (3);
- c. dat de verleende hulp door de gemeente Alphen aan den Rijn niet voldoet aan de verwachtingen van betrokkenen (5);
- d. het niet respectvol of op de juiste wijze behandeld worden door de gemeente Alphen aan den Rijn (6);
- e. onvoldoende bij de gemeente Alphen aan den Rijn in beeld zijn geweest als slachtoffer of het gevoel hebben gekregen niet gehoord te worden (3);
- f. het niet goed zijn doorverwezen of het niet goed zijn ondersteund daarbij door de gemeente Alphen aan den Rijn (2);
- g. wensen die nog niet eerder in de richting van de gemeente Alphen aan den Rijn waren geformuleerd (2);
- h. tekortkomingen in de empathie vanuit de ambtelijke organisatie (3).

Op grond van deze informatie heeft de commissie twee algemene adviezen uitgebracht aan de gemeente Alphen aan den Rijn; één advies gericht op ondernemers en één advies gericht op particulieren. Beide adviezen zijn in dit rapport opgenomen. Daarnaast zijn direct aansluitend aan de gesprekken met diverse betrokkenen aan de gemeente een aantal suggesties en aanbevelingen gedaan voor nazorg aan deze betrokkenen.

Het algemene advies ten aanzien van ondernemers behelst het kwijtschelden van de renteloze lening aan ondernemers, wiens bedrijf inmiddels is beëindigd en het alsnog opstellen van een regeling voor schadevergoeding, inclusief de daarbij te hanteren criteria. Voor

ondernemers wiens bedrijf (mede) als gevolg van het schietincident is beëindigd stelt de commissie een beperkte, bijzondere regeling voor schadevergoeding voor.

Het algemene advies met betrekking tot particulieren heeft betrekking op:

- Benadering van betrokkenen en erkenning van de problematiek.
- Begeleiding en doorverwijzing van en contact met betrokkenen
- Lotgenotencontact en andere vormen voor het delen van ervaringen
- Verlenen van materiële steun aan betrokkenen
- Bemiddeling bij problemen van betrokkenen met andere instanties.

De individuele suggesties liggen in het verlengde van deze algemene adviezen. Daarmee heeft de commissie de punten 1 tot en met 4 van haar opdracht ingevuld.

Ten aanzien van de punten 5 en 6 van haar opdracht concludeert de commissie in algemene zin dat de gemeente Alphen aan den Rijn al snel na het schietincident en met de inschakeling van de juiste externe experts een nazorgplan heeft opgesteld, maar dat vervolgens de richtlijnen die hiervoor in het meest gebruikte handboek zijn opgenomen, niet allemaal goed zijn uitgevoerd. Punten van aandacht in dit kader zijn een te snelle afschaling, het niet volledig beschrijven van een deelplan Informatie- en Adviescentrum, onduidelijkheden in de relatie tussen lijn- en projectorganisatie en geen systematische evaluatie en herijking van het Plan van Aanpak voor de nazorg. De commissie stelt daarnaast vast dat de gemeente Alphen aan den Rijn tijdens de nazorgfase te maken heeft gehad met (overige) externe en interne belemmeringen bij het organiseren van de nazorg. Een totaaloverzicht van externe en interne belemmeringen is in het onderstaande schema weergegeven.

Overzicht 'externe' en 'interne' belemmeringen voor effectieve nazorg

Externe belemmeringen	Interne belemmeringen
De uniciteit van het schietincident	Gewekte verwachtingen
Het grote aantal betrokkenen	Inschatting periode van nazorg
Eigen werkwijze van de verschillende organisaties	Definitie doelgroep (integrale) nazorg
Problemen bij registratie van slachtoffers	Onvoldoende aandacht voor individuele en wijkgebonden context en geschiedenis
Dominantie van onderzoek van politie en OM	Veronderstellingen m.b.t. zelfredzaamheid en zelforganiserend vermogen
Onbeantwoorde vragen over vermijdbaarheid schietincident	Geen systematische evaluaties en herijking Plan van Aanpak Nazorg
Onterecht onderscheid tussen doelgroepen	Onduidelijke bestuurlijke aansturing ten tijde van projectorganisatie
Interferentie met formele schadeletselprocedures	Geen adequate dossiervorming
'Kleine' misvattingen hebben grote impact	De aard van de ambtelijke organisatie
Discrepantie tussen beschreven en ervaren werkelijkheid	

Het rapport eindigt met algemene aanbevelingen (deels voor de toekomst) en de eerdergenoemde adviezen met betrekking tot de nog te verlenen nazorg aan ondernemers en particulieren. De algemene aanbevelingen kunnen als volgt worden samengevat:

- I. Organiseer de nazorg aan de hand van het Handboek Nafase en ga hiermee op systematische en gestructureerde wijze om tot het einde van de nafase.
- II. De waardering van betrokkenen voor wat betreft de nazorg wordt bepaald door het eindresultaat.
- III. Maak als gemeente duidelijk hoe de projectorganisatie en de lijnorganisatie zich tot elkaar verhouden.
- IV. Zorg voor een goede documentatie en dossiervorming en houdt dit tot het 'einde' vol.
- V. Realiseer de integraliteit en wederzijdse beïnvloeding van de medische, psychosociale en materiële (praktische / juridische) problemen van betrokkenen. Pas casemanagement toe voor de meest kwetsbaren onder de getroffen.
- VI. Ga uit van een ruime definitie van betrokkenen. Ook mensen die zijdelings zijn betrokken kunnen ernstige gevolgen van een ramp of incident ondervinden, gedurende vele jaren.
- VII. Ga als gemeente outreachend te werk in de contacten met de directe betrokkenen.
- VIII. Houd rekening met de context en de geschiedenis, zowel op individueel als geaggregeerd niveau (winkelcentrum, wijk, gemeente, specifieke doelgroepen).
- IX. Ga er vanuit dat de effecten van een ramp of incident nog jaren kunnen duren en voor betrokkenen op ieder moment actueel zijn.
- X. Laat geen enkele interpretatiemogelijkheid toe voor wat betreft de rol, verantwoordelijkheden en taken van de gemeente.
- XI. Zorg voor opleiding en training binnen de organisatie op het vlak van nazorg na rampen en incidenten.

- XII. Zorg ervoor dat reconstructie van het delict en nazorg aan de getroffen en in een juiste balans zijn.

Inleiding

Bij het uitkomen van het eindrapport van de onafhankelijke adviescommissie nazorg schietincident Alphen aan den Rijn komt uiteraard de vraag naar voren: 'Is de nazorg bij het schietincident door de gemeente Alphen aan den Rijn goed of slecht, voldoende of onvoldoende geweest?' Voor sommigen zal het antwoord teleurstellend zijn. Die vraag wordt in dit eindrapport niet beantwoord. De opdracht van de commissie was niet een breed evaluatief onderzoek te doen naar de nazorg van de gemeente Alphen aan den Rijn. De primaire opdracht aan de commissie was de geleverde nazorg op individueel niveau in beeld te brengen en op grond daarvan te kijken of er nog behoefte bestond aan en mogelijkheden waren voor verdere nazorg aan de betrokkene in kwestie. Indien deze vragen met 'ja' beantwoord konden worden was het de taak van de commissie om aan het college vertrouwelijk te adviseren over de eventueel nog te leveren nazorg voor die persoon. In de aanvankelijke opdracht was ook niet voorzien in een publieke verantwoording van de werkzaamheden door de commissie. In latere gesprekken met leden van het college van B & W is dit bijgesteld. Op grond hiervan is dit eindrapport geschreven.

Hoewel de commissie geen algemene uitspraken kan geven over alle gegeven nazorg, zijn in de gesprekken natuurlijk wel de nodige aspecten over hoe de nazorg door de gemeente Alphen aan den Rijn verlopen is opgevallen. Daar waar zij een meer algemeen karakter hadden, zijn deze in het rapport opgenomen en aanbevelingen geformuleerd.

In het navolgende rapport is voor de volgende opbouw gekozen. Als eerste komt de aanleiding en de opdracht aan de commissie aan de orde. In het volgende hoofdstuk verduidelijkt de commissie haar werkwijze. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de kaders waarbinnen de gemeente haar taak tot het geven van nazorg bij rampen en ernstige incidenten vervult. In het vierde hoofdstuk heeft de commissie een reconstructie gemaakt hoe de gemeente Alphen aan den Rijn haar taak binnen deze kaders heeft opgevat ten aanzien van het ernstige schietincident in winkelcentrum de Ridderhof op 9 april 2011. Daarna volgt een analyse van de factoren die daarbij een rol hebben gespeeld. In de hoofdstukken 5, 6 en 7 komen achtereenvolgens de externe factoren die de nazorg bemoeilijkt hebben, wat evident goed gegaan is bij de nazorg en de factoren waardoor de gemeente het zichzelf belemmerd heeft bij het geven van nazorg aan de orde. In hoofdstuk 8 wordt hieruit de conclusies getrokken. Het rapport sluit af met een aantal aanbevelingen met betrekking tot de nazorg als een gemeente met rampen of ernstige incidenten te maken krijgt. In dit hoofdstuk zijn ook de algemene inleidingen te vinden op de adviezen aan ondernemers en particulieren. Hierin vindt u de lijn van redeneren bij deze adviezen van de commissie terug. De adviezen op het niveau van het individu of onderneming zult u niet in dit rapport aantreffen. Dat zou strijdig zijn met de privacy van betrokkenen. Evenmin zult u de verslagen aantreffen van de gesprekken die de commissie gevoerd heeft. Dat zou geen recht doen aan de vertrouwelijkheid waarin de gesprekken gevoerd zijn. De commissie heeft haar eigen dossiers en de gespreksverslagen gedeponneerd bij Johan Wolterink van Limes Netwerk notarissen. Het kan slechts door derden ingezien worden na uitdrukkelijke toestemming van de commissie én de betrokkene zelf.

De commissie heeft zich niet over aansprakelijkheid uitgelaten. De commissie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van dit rapport door derden of de gevolgen die aan dit rapport door derden worden verbonden. Dit rapport is met de uiterste zorgvuldigheid

samengesteld. De commissie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in dit rapport.

1 Aanleiding en opdracht

AANLEIDING

Op 5 april 2012 nam het college van van Burgemeester en Wethouders (B & W) van de gemeente Alphen aan den Rijn het besluit een onafhankelijke commissie in te stellen voor onderzoek naar de nazorg bij het schietincident in de Ridderhof in Alphen aan den Rijn. Daaraan gingen twee turbulente weken vooraf.

Op 30 Maart sprak Tweede Kamerlid Ahmed Marcouch op suggestie van letselschadejurist de heer O. Kadir met 35 betrokkenen die niet tevreden waren met de nazorg vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn. Hiervan deed hij op de betreffende avond melding in de pers, die dit bericht op zaterdag 31 maart 2012 en maandag 2 april 2012 plaats-ten. Op woensdag 4 april 2012, zeer kort volgend op het gesprek tussen de betrokkenen en de heer Marcouch, vond het Algemeen Overleg van de Kamercommissie Veiligheid & Justitie plaats over de verschillende evaluatierapporten met betrekking tot het schietincident in Alphen aan den Rijn. Voorafgaand aan dit Algemeen Overleg heeft nog een overleg plaatsgevonden tussen de heer Marcouch en de burgemeester van Alphen aan den Rijn, de heer Eenhoorn, waarin de problematiek besproken werd. Tijdens het overleg met de Kamercommissie op 4 april 2012 deed minister Schippers naar aanleiding van de vragen van de heer Marcouch aan de Kamercommissie de toezegging dat de nazorg geëvalueerd zou worden. Daarbij legde zij het primaat bij de gemeente Alphen aan den Rijn, maar zegde zij tevens toe dat het ministerie deze evaluatie zou (laten) uitvoeren, als deze niet door de gemeente Alphen aan den Rijn zou plaatsvinden.

Op 5 april 2012, de dag na het Algemeen Overleg, heeft de burgemeester van Alphen aan den Rijn een gesprek gevoerd met circa 20 van de betrokkenen die op 30 maart 2012 met de heer Marcouch hadden gesproken en heeft hij de toezegging gedaan dat de gemeente Alphen aan den Rijn een onafhankelijke commissie zou instellen die de nazorg zou evalueren. Betrokkenen kregen de keuze voorgelegd om met deze commissie een gesprek te voeren, een individueel gesprek met de burgemeester en/of wethouder Du Chatinier te voeren of van beide mogelijkheden gebruik te maken. In de daarop volgende weken heeft de gemeente Alphen aan den Rijn de beoogde leden van de commissie uitgenodigd en heeft zij de conceptopdracht van de commissie geformuleerd. Tot de definitieve samenstelling van de commissie is besloten in de collegevergadering van 8 mei 2012.

DE OPDRACHT

In een brief aan de gemeenteraad van de gemeente Alphen aan den Rijn van 19 april 2012 (bijlage 1) formuleert het college van B & W van de gemeente Alphen aan den Rijn als opdracht aan de commissie om 'per individueel geval na te gaan welke hulp nu nog gewenst is. De commissie adviseert het college over al dan niet te nemen acties.' Ten aanzien van de samenstelling van de commissie meldt het college dat de commissie zal bestaan uit 'een vertegenwoordiger van GGD Hollands Midden, een vertegenwoordiger van het Ondernemersklankbord Alphen aan den Rijn danwel MKB en een bestuurder (niet zijnde een lid van het huidige gemeentebestuur). In het besluit wordt de opdracht enigszins uitgewerkt:

'De onderzoeksopdracht van de commissie is als volgt:

1. Inventariseren van de klachten per individu
2. Welke zorg heeft de gemeente geboden
3. Welk aanbod is er geweest van de ketenpartners

De commissie geeft per individueel betrokkene vanwege privacy-waarborging een vertrouwelijk advies aan het college.'

In de brief (bijlage 2) waarmee de eerste groep betrokkenen begin juni werd uitgenodigd om in gesprek te gaan met de commissie wordt het vertrouwelijk advies formeel vertaald in een vierde opdracht onderdeel van de commissie:

De onderzoeksopdracht van de commissie is als volgt:

- onderzoek per persoon eventuele klachten in de nazorg;
- onderzoek per persoon welke ondersteuning er al door de gemeente gegeven is;
- onderzoek per persoon welke ondersteuning er al door de ketenpartners gegeven is;
- bekijk vervolgens waar de gemeente in alle redelijkheid nog extra ondersteuning in de nazorg kan bieden.

AANVULLING VAN DE OPDRACHT

Ter voorbereiding van de gesprekken gaat de commissie na op grond van welke uitgangspunten en criteria de gemeente de nazorg heeft georganiseerd. De commissie analyseert daartoe de gemeentelijke documenten waarin de uitgangspunten en criteria voor de nazorg staan of waaruit ze kunnen worden afgeleid. In een gesprek met burgemeester Eenhoorn op 2 juli 2012 worden de bevindingen van de commissie aan de burgemeester voorgelegd (bijlage 3). De burgemeester concludeert dat de analyse en weergave van de commissie overeenkomt met de uitgangspunten en criteria die door de gemeente zijn gehanteerd. Tijdens het gesprek komt echter de vraag op of andere uitgangspunten of criteria tot een betere nazorg zouden hebben geleid. Dat leidt tot een uitbreiding van de opdracht van de commissie, die vanaf dat moment als volgt kan worden samengevat:

1. onderzoek per persoon eventuele klachten in de nazorg;
2. onderzoek per persoon welke ondersteuning er al door de gemeente gegeven is;
3. onderzoek per persoon welke ondersteuning er al door de ketenpartners gegeven is;

4. bekijk vervolgens waar de gemeente in alle redelijkheid nog extra ondersteuning in de nazorg kan bieden;
5. beoordeel de uitgangspunten, criteria en werkwijze die door de gemeente bij de nazorg zijn gehanteerd;
6. geef aanbevelingen voor verbetering van deze uitgangspunten, criteria en werkwijze.

Op grond van deze opdracht heeft de commissie haar werkzaamheden ingericht en dit eindverslag opgesteld.

WAT NIET TOT DE OPDRACHT BEHOORT

Het onderzoek van de commissie richt zich op de nazorg van de gemeente Alphen aan den Rijn aan de slachtoffers van het schietincident. De gebeurtenissen tijdens en kort na het incident vallen daarmee buiten de opdracht van deze commissie. Nazorg is een diffuus proces dat verschillende aspecten kent. Eén van de gemeentelijke deelprocessen in de rampenbestrijding is Centrale Registratie Afhandeling Schades (CRAS). De belangrijkste activiteiten binnen dit deelplan zijn:

- a) registratie van schade, om een juist en zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de omvang van de ontstane (onverzekerbare) schade teneinde;
- b) prioriteiten te kunnen stellen bij herstel en opruiming en;
- c) gegevens te kunnen verstrekken met betrekking tot de onderzoeken naar de oorzaak en de aansprakelijkheid van de ontstane schade, alsmede;
- d) richting te kunnen geven aan het zoeken naar oplossingen met betrekking tot schadeloosstellingen van (onverzekerbare) schade.

In het geval van het schietincident speelt de discussie over de aansprakelijkheid van landelijke en lokale overheid en politie voor de ontstane schade met als redenering dat adequater optreden van de overheid en de politie in het proces van het verlenen van een wapenvergunning het schietincident had kunnen voorkomen. De commissie rekent onder-

zoek naar deze aansprakelijkheid of het anderszins doen van uitspraken hierover niet tot haar werkzaamheden.

2 De werkwijze van de commissie

GEVOLGDE PROCEDURE

Na aanstelling van de adviescommissie is er in juni 2012 een brief verzonden aan 731 betrokkenen van het schietincident, om zo aan hen het bestaan van de adviescommissie kenbaar te maken en te melden dat zij zich, indien daar behoefte aan was, konden aanmelden voor een gesprek over de tot dan toe aan hen verleende nazorg. Bij het samenstellen van deze groep is gebruik gemaakt van diverse lijsten met gegevens van betrokkenen zoals deze binnen de gemeente Alphen aan den Rijn, politie en Openbaar Ministerie (OM) gehanteerd zijn. Om niet alleen deze groep te bereiken, maar iedereen die dat zou wensen in de gelegenheid te stellen bekend te zijn met het bestaan van de onafhankelijke adviescommissie schietincident Alphen aan den Rijn, is er voor gekozen om twee keer een advertentie te plaatsen in zowel Alphen CC als het Witte Weekblad. Verder is er op zijn minst tot op de dag van publicatie van dit rapport een link actief geweest op de website van de gemeente Alphen aan den Rijn die onder andere verwees naar een informatieblok over het schietincident en de commissie.

Bij de brief zoals verzonden in juni 2012 was een antwoordformulier bijgevoegd. Op dit antwoordformulier stonden vragen die de commissie inzicht kon geven welke nazorg er tot nu toe geboden was, en door wie dit was verzorgd. Ook kon men aangeven of dit naar tevredenheid is geweest of dat er nog behoefte was aan verdere nazorg. Personen die zich naar aanleiding van de advertentie of de website hebben aangemeld hebben dit formulier toegestuurd gekregen.

In totaal hebben 65 personen middels dit antwoordformulier gereageerd. Van deze 65 antwoordformulieren is in 40 gevallen geconcludeerd dat een gesprek met de commissie niet noodzakelijk was. De personen waarbij het voornemen was geen aanvullend gesprek te voeren zijn als volgt onderverdeeld;

- 25 betrokken hebben aangegeven geen behoefte te aan verdere nazorg; zij zijn zeer tevreden over de nazorg die hen is geboden door gemeente Alphen aan den Rijn, hun huisarts, Slachtofferhulp Nederland, GGZ en/of maatschappelijk werk;
- 10 betrokkenen hebben aangegeven dat verdere nazorg voor hun niet van toepassing is;
- 4 betrokkenen hebben het antwoordformulier aangegrepen om aan gemeente Alphen aan den Rijn te melden dat zij van de lijst met betrokkenen willen worden verwijderd. Elke brief of informatiemoment zorgt voor een confrontatie met het schietincident, terwijl zij het incident juist achter zich proberen te laten;
- 1 betrokkene heeft het antwoordformulier gebruikt om te informeren of de eerder door haar verstrekte informatie zinvol is gebleken.

Deze personen zijn middels een brief op de hoogte gebracht van de conclusie van de commissie en hebben de keuze gekregen zich alsnog opnieuw aan te melden mocht deze inschatting verkeerd zijn geweest. Hier zijn geen reacties op teruggekomen. In 25 gevallen is geconcludeerd dat een gesprek wel gewenst is. Met hen is een afspraak ingepland om met de commissie te spreken. In 5 gevallen heeft men na uitnodiging alsnog afgezien van een gesprek met de commissie. In 1 geval is het de commissie, ondanks meerdere telefoonberichten en een brief met uitnodiging voor een gesprek, niet gelukt in contact te komen met de betreffende betrokkene om een afspraak te maken. Daarnaast heeft 1 betrokkene alleen aanvullende informatie gemaild. De commissie heeft alle besluiten om af te zien van een gesprek gerespecteerd.

Daarnaast hebben 9 betrokkenen na het gesprek wat zij met burgemeester Eenhoorn en wethouder Du Chatinier hebben gevoerd op 5 april 2012 te kennen gegeven dat ook zij een gesprek met de commissie zouden willen. Bij elkaar opgeteld hebben in totaal 28 betrokkenen zich aangemeld voor een gesprek met deze adviescommissie.

Naast gesprekken met betrokkenen heeft de commissie ook gesprekken gevoerd met verantwoordelijken voor de nazorg binnen de gemeente Alphen aan den Rijn. Ook zijn er gesprekken met derden gevoerd om het beeld meer volledig te maken en te verdiepen. Zo is er ook gesproken met de heer De Graaf, burgemeester van Apeldoorn ten tijde van het Koninginnedagdrama in 2009. Ook de heer Kadir, letselschadejurist die een deel van de getroffen vertegenwoordigt, is uitgenodigd voor een gesprek. Per mail heeft hij echter te kennen gegeven zijn cliënten niet ten opzichte van de gemeente Alphen aan den Rijn te vertegenwoordigen. Op grond daarvan zag hij geen aanleiding om in te gaan op de uitnodiging voor een gesprek. Er zijn geen gesprekken gevoerd met hulpverleners, politie of Openbaar Ministerie.

Om het beeld verder compleet te maken en conclusies te staven, heeft de commissie zich ingelezen in diverse dossiers, handreikingen en rapporten. Voor zover mogelijk zijn deze opgenomen in de literatuurlijst. De samenstelling van de commissie heeft er toe bijgedragen dat er van alle noodzakelijke vlakken voldoende expertise aanwezig was onder de commissieleden zelf. Daar waar nodig is verdere informatie bij derden ingewonnen. Te denken valt dan aan contactpersonen binnen de verzekeringswereld om meer inzicht te krijgen in de vergoeding van schade door verzekeraars aan de ondernemers van winkelcentrum de Ridderhof en contact met een jurist om bijvoorbeeld een exactere uitleg te krijgen van de Wet Veiligheidsregio's waarin nazorg door gemeenten benoemd staat als wettelijke verplichting. Ten slotte heeft de commissie om zeker te zijn van de realiseerbaarheid van haar adviezen deze extern - geen onderdeel van de commissie, geen verbinding met de gemeente – laten toetsen.

Na het voeren van alle gesprekken is de commissie overgegaan tot het formuleren van de adviezen aan het college van de gemeente Alphen aan den Rijn. De adviezen zijn gesplitst in algemene adviezen voor ondernemers, individuele adviezen voor ondernemers, algemene adviezen voor particulieren en individuele adviezen voor particulieren. De individuele adviezen zijn door de adviescommissie vertrouwelijk aan het college gegeven, omdat deze informatie bevatten die de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen raakt. De algemene adviezen zijn wel openbaar en toegezonden aan alle betrokkenen die een gesprek met de commissie hebben gevoerd. De commissie hecht er grote waarde aan dat alle adviezen ook in de toekomst bruikbaar zijn en, mocht zich dit voordoen, ook toepasbaar zijn op betrokkenen die zich nog niet eerder gemeld hebben bij de gemeente Alphen aan den Rijn. Om inzicht te geven in de werkwijze van de onafhankelijke adviescommissie schietincident Alphen aan den Rijn heeft de commissie er nadrukkelijk voor gekozen dit eindrapport samen te stellen.

GESPREKKEN MET BETROKKENEN

De commissie heeft in totaal 27 gesprekken gevoerd met direct betrokkenen van het schietincident, en heeft daarin met 28 betrokkenen gesproken. Bij 5 gesprekken was er op verzoek van de betrokkene zelf een vertrouwenspersoon aanwezig om de betrokkene te ondersteunen. Daar heeft de commissie uiteraard mee ingestemd. In totaal heeft de commissie dus met 33 personen gesproken.

De groep waar mee is gesproken is divers en geeft een goede doorsnede van de betrokkenen waar volgens de opdracht van de commissie de nazorg bij getoetst diende te worden; nabestaanden, slachtoffers en hun familie, en ondernemers. Het zijn stuk voor stuk indringende gesprekken geweest, waarin men in openheid en vertrouwen met de commissie heeft kunnen spreken. De gesprekken heeft de commissie niet alleen een beeld van de nazorg gegeven, het heeft haar ook een beeld gegeven van de intensiteit van het schietincident zelf en het effect

hiervan op het dagelijks leven van mensen. De commissie dankt hen hier opnieuw voor dit vertrouwen.

Bij elk gesprek is vooraf aangegeven dat de gesprekken vertrouwelijk zijn en zullen blijven. Van elk gesprek dat door de commissie is gevoerd is een gespreksverslag gemaakt. Van de gesprekken zijn, indien daar toestemming toe is gegeven, opnamen gemaakt. Deze opnamen en verslagen dienen alleen ter interne beraadslaging van de commissie zelf, daar zij de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen raakt. Alle opnamen zijn inmiddels vernietigd. De gespreksverslagen zijn aan de betrokkenen toegezonden, en, indien door de betrokkene gewenst, gewijzigd of is er informatie ter aanvulling aan toegevoegd. De verslagen en aanvullende documenten zijn na opstellen van de adviezen en dit eindrapport gedeponereerd bij Johan Wolterink van Limes Netwerk notarissen, waar zij alleen met nadrukkelijke toestemming van de commissieleden en de betrokkenen zelf ingezien en beluisterd kunnen worden.

OVERIGE GESPREKKEN

Naast het voeren van gesprekken met betrokkenen heeft de adviescommissie wederhoor toegepast en zijn burgemeester B. Eenhoorn, de wethouders M. H. du Chatinier, S. Lyczak en mevrouw H. Oppatja, en de ambtelijke medewerkers mevrouw N. Beckers, mevrouw S. Brandt-Van Sisseren, mevrouw J. Riem en de heer L. de Leede gehoord. Hierdoor heeft de commissie een goed beeld gekregen van de opzet en uitvoering van de nazorg rondom het schietincident door de ogen van de direct verantwoordelijken binnen de gemeente Alphen aan den Rijn.

Daarnaast is er een gesprek geweest met de heer S. Scheffer van de Ondernemers Klankbordgroep Alphen aan den Rijn. Hij heeft, in opdracht van gemeente Alphen aan den Rijn, ondernemers in winkelcentrum de Ridderhof na het schietincident ondersteund. Verder is er gesproken met de heer F. De Graaf, thans voorzitter van de

Eerste Kamer, die burgemeester van Apeldoorn was ten tijde van het Koninginnedagdrama in 2009. In dit gesprek is vooral gekeken naar zijn aanpak van nazorg rondom dit drama, en de uitwerking van deze aanpak op betrokkenen.

AANTAL TUSSENTIJDSE SUGGESTIES

Omdat de commissie in sommige gevallen stuitte op een dringende situatie heeft zij er voor gekozen niet het traject van de formele adviezen af te wachten, maar is aan de gemeente Alphen aan den Rijn in totaal 53 keer een tussentijdse suggestie gedaan. Het ging hierbij om gevallen die zeer schrijnend, dan wel urgent waren en waarin direct handelen of bemiddeling van de gemeente Alphen aan den Rijn wenselijk werd geacht. De gemeente Alphen aan den Rijn heeft deze suggesties ter harte genomen en in de meeste gevallen opgepakt, hoewel het in de ogen van deze commissie in een aantal gevallen wat traag is verlopen.

3 Het kader voor de nazorg door de gemeente

Nazorg is een ruim en rekbaar begrip en kent dan ook verschillende definities. Een vaak gebruikte definitie, die de commissie dan ook als uitgangspunt zal nemen, is ‘Nazorg is het opheffen dan wel voorkomen van (blijvende) problemen of schade op lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk terrein door middel van het (doen) verlenen van medische nazorg (zowel lichamelijk als psychisch), maatschappelijke nazorg (psychosociale nazorg, administratief-juridische nazorg, financieel- economische nazorg), controleren van het verlenen van nazorg en het bewaken van de kwaliteit van de verleende nazorg. Ook gezondheidsonderzoek en gezondheidsmonitoring behoren tot het nazorgtraject’ (bron: Modelplan Nafase, Impact Amsterdam 2009).

Nazorg kent een zeer beperkt wettelijk kader. In de Wet Veiligheidsregio’s wordt het begrip nazorg niet genoemd. In het Besluit Veiligheidsregio’s wordt in artikel 2.1.3. ‘het verzorgen van de nazorg voor de bevolking’ genoemd als één van de taken van het gemeentelijk team bevolkingszorg, dat in het kader van de crisisbestrijding kan worden gevormd. Dit team heeft als overige taken:

- * het geven van voorlichting aan de bevolking;
- * het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking;
- * het registreren van de slachtoffers;
- * het registreren van schadegevallen en;
- * het adviseren van het regionaal operationeel team.

WETTELIJKE KADERS

In de Nota van Toelichting bij het Besluit Veiligheidsregio’s is alleen in de toelichting op het artikel 2.1.3 over nazorg iets opgenomen, te

weten: ‘De bevolkingszorg bij een ramp of crisis is een verantwoordelijkheid van de gemeente. De taken van een team bevolkingszorg zijn ontleend aan het handboek voorbereiding rampenbestrijding. Het team bevolkingszorg staat in de crisisorganisatie op hetzelfde niveau als het Commando Plaats Incident (COP1). Het houdt zich bezig met uitvoerende taken en wordt daarbij aangestuurd door het Regionaal Onderzoeksteam (ROT). Het staat gemeenten en regio’s vrij om de bevolkingszorg gemeentelijk of regionaal te organiseren of om een tussenvorm te kiezen. Nazorg door de gemeente dient te worden onderscheiden van de nazorg door de geneeskundige diensten. Nazorg door de gemeente wordt veelal georganiseerd in een Informatie en Adviescentrum (IAC). Dit centrum vervult een taak in de nazorg aan de bevolking. Nadat het actief is geworden, wordt veelal de schade- en slachtofferregistratie aan het IAC overgedragen.’

De taakopsomming in het Besluit Veiligheidsregio’s sluit aan bij de deelplannen die in het kader van de rampenbestrijding worden onderscheiden. Voor de gemeente betreft dit de deelplannen voorlichting, inzameling van besmette waren, opvang en verzorgen, registreren van slachtoffers, uitvaartverzorging, voorzien in primaire levensbehoeften, registratie van schades, beperken van schade aan het milieu en het verzorgen van nazorg voor de bevolking. Verschillende van deze deelplannen hebben raakvlakken met deelplannen van de operationele diensten (brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening), bijvoorbeeld met het politiedeelplan ‘identificeren van overledenen’ en het GHOR-deelplan ‘psychosociale zorg’. In de praktijk is er dan ook sprake van een multidisciplinaire werkwijze en projectorganisatie.

Die laatste taak (psychosociale zorg) is overigens ook een verantwoordelijkheid van gemeenten. Artikel 2 van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) luidt: ‘Het college van B & W bevordert de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen

en rampen.’ Als één van de taken in dat kader wordt genoemd ‘het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen’. In het Besluit Publieke Gezondheid wordt over deze verantwoordelijkheid gezegd dat die in ieder geval inhoudt: ‘het via onderzoek verwerven van inzicht in de gezondheidstoestand van degenen die door een ramp worden getroffen’. In de praktijk is deze taak belegd bij de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), omdat artikel 14 van de WPG bepaalt dat de gemeenten voor de uitvoering van de taken uit de WPG een gemeentelijke gezondheidsdienst in stand dienen te houden.

OVERIGE RELEVANTE DOCUMENTEN

Het afgelopen decennium zijn door verschillende organisaties Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Impact, Genootschap van Burgemeesters, Instituut voor Psychotrauma, COT – instituut voor veiligheids- en crisismanagement) handreikingen geschreven die tot doel hebben lokale en regionale organisaties en gemeenten te ondersteunen bij het adequaat organiseren en uitvoeren van de nafase. Ze bevatten in het algemeen adviezen over de inrichting van de organisatie voor de nafase, de uit te voeren activiteiten (uiteraard sterk afhankelijk van de aard van het incident), de overige te betrekken organisaties en de taken van die organisaties en de wijze waarop bestuurders hun taken en verantwoordelijkheden op dat moment effectief kunnen uitvoeren. Veel genoemd in deze handreikingen is de optie om een informatie- en adviescentrum in te richten, waardoor er één loket is voor alle vragen en voorzieningen. Veel handreikingen gaan ook nader in op de verschillende fasen in de nafase, zowel op het individuele niveau van betrokkenen (rouwproces) als op maatschappelijk niveau (schokfase, saamhorigheid, herstel), alsook op het feit dat nazorg jarenlang kan duren. Het COT onderscheidt in haar handboek ‘En nu...? Handboek voor de nafase van incidenten, rampen en crises’ 24 thema’s binnen de nafase.

Schema 1. 24 thema's tijdens de nafase.

Verenigen slachtoffers	Rapporteren en verantwoord	Afwikkeling van de schade	Afzetten en bewaken
Monitoren maatschappelijke onrust	VIP bezoek	Milieu / gevaarlijke stoffen	Terughalen producten
Externe communicatie	Informatie- en adviescentrum	bedrijfscontinuïteit	Juridische afwikkeling
Klachtenafhandeling	Evalueren en leren	budgetbewaking	Verslaglegging en archivering
Herhuisvesting, herstel en wederopbouw	Internationale aspecten	Bevolkingsonderzoek en gezondheidsmonitoring	Geneeskundige hulp
Organisatie, coördinatie en interne informatie	Rouwverwerking en herdenking	Internationale aspecten	Psychosociale opvang en verzorging

BRON: "EN NU...? HANDBOEK VOOR DE NAFASE VAN INCIDENTEN, RAMPEN EN CRISES", MARCO ZANNONI, AON / COT, BOOM JURIDISCHE UITGEVERS, DEN HAAG, 2010

De commissie ziet af van een uitgebreide beschrijving van al deze thema's en handreikingen omdat ze aan de toetsing van de nazorg door de gemeente geen substantiële bijdrage leveren. Daarbij is van belang dat de gemeente Alphen aan den Rijn het nafaseplan van het COT als uitgangspunt én format van haar nazorgplan heeft genomen, waardoor het merendeel van de momentele kennis en inzichten bij de opstelling van het nazorgplan beschikbaar waren.

OVERIGE BETROKKEN INSTANTIES EN HUN RELATIE TOT DE GEMEENTE

Het aantal thema's dat door het COT in het handboek nafase wordt benoemd, geeft aan dat er bij de nazorg van een ernstig incident of ramp ook een groot aantal hulpverlenende instanties en/of personen betrokken (kunnen) zijn. Het gaat daarbij om organisaties (of personen) met een bijzonder diverse relatie tot de gemeente. Het gaat om organisaties die min of meer aan de gemeenten gelieerd zijn (bijvoorbeeld de GGd), organisaties waarbij de gemeente diensten inkoopt (maatschappelijk werk) of autonoom zijn, omdat zij via een andere geldstroom gefinancierd worden (GGZ, Slachtofferhulp Nederland), dan wel een particuliere relatie hebben met de getroffen, zoals verzekeraars en huisartsen. En dan zijn er ook nog scholen, kerken, ondernemersverenigingen en eventueel andere particuliere initiatieven. Zo is in de Alphenese gemeenschap een stichting opgericht dat een eigen schade-fonds voor de getroffen beheerde.

Idealiter moet de gemeente in dit bonte woud van instellingen, organisaties en personen een regierol spelen. In het nafaseplan zoals het in het handboek van het COT ontwikkeld is, is een zekere ordening in dit bonte palet per thema aangebracht. Het aantal instrumenten dat de gemeente ter beschikking staat om deze regierol daadwerkelijk vorm te geven is beperkt. Daardoor is het voor de gemeente lastig om voor een deel van de elementen die in de gehanteerde definitie van nazorg (bijvoorbeeld het controleren van nazorg en het bewaken van de kwaliteit) genoemd worden, praktisch handen en voeten te geven. In Alphen aan den Rijn is een deel van deze taak ingevuld door veel van deze organisaties direct na het schietincident te alarmeren en daarna in overleg met hen te treden.

4 Reconstructie van de nazorg in de gemeente Alphen aan den Rijn

VOORBEREIDING VAN DE NAZORG

De voorbereiding van de nazorg begon al enkele uren na het schietincident. Het COT werd gevraagd het gemeentelijk beleidsteam c.q. de gemeentelijke organisatie te adviseren over de nazorg. Een medewerker van het COT is vanaf zaterdagmiddag aanwezig geweest. Daarnaast kwam het Kernteam psychosociale zorg in de loop van de middag bijeen. Hierin zijn de GGZ, Slachtofferhulp Nederland, maatschappelijk werk en de GGD vertegenwoordigd. Op grond van het format van het nafaseplan van het COT werd de dag van het incident al een eerste versie van het nazorgplan opgesteld, dat in de dagen daarna zijn definitieve vorm kreeg.

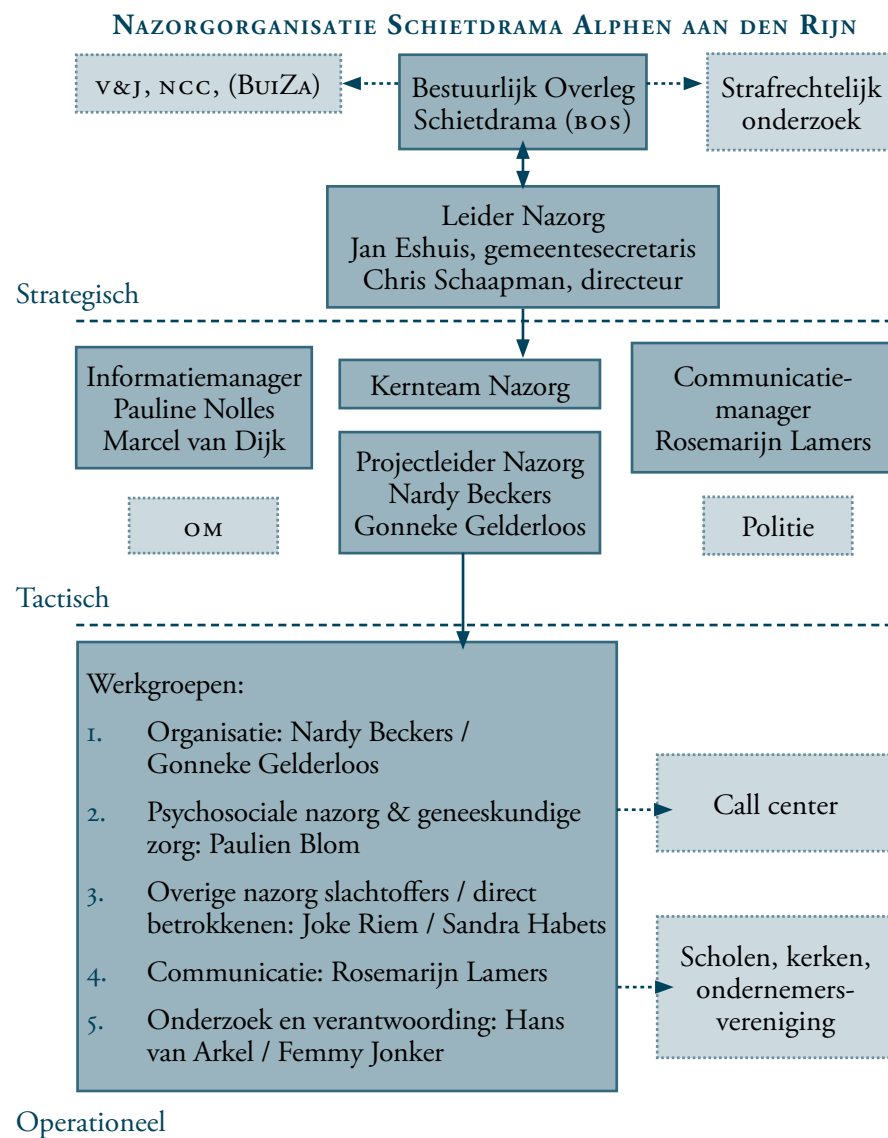
Op zondag 10 april 2011 is door de directeur van de GGD in opdracht van het Gemeentelijk Beleidsteam een verzoek tot een advies over gezondheidsonderzoek en gezondheidsmonitoring uitgegaan naar het Centrum voor Gezondheid en Milieu van het RIVM. Het betreffende advies is ontvangen op 13 april 2011 en gaat in op de onderwerpen psychosociale nazorg, informatie- en adviescentrum en gezondheidsonderzoek door middel van een analyse van de registraties van zorgverleners en een gezondheidsenquête door de GGD enkele maanden na het incident. Het gemeentelijk beleidsteam werd maandagochtend 11 april 2011 opgeheven en vervangen door een Bestuurlijk Overleg Schietincident (BOS), waarin de gemeente, de politie, het Openbaar Ministerie en de GGD vertegenwoordigd waren. Dit BOS heeft in de daarop volgende maanden de uitvoering van het nazorgplan gemonitord en gecoördineerd.

Ook in de communicatie werden al snel uitspraken gedaan die betrekking hadden op de nazorg, vooral in algemene termen. Zowel de burgemeester als de minister president benadrukten tijdens de bijeenkomst zondagavond 10 april 2011 dat men de burgers niet in de kou zou laten staan.

ORGANISATIE VAN DE NAZORG

Alhoewel het Plan van Aanpak, waarin de organisatie van de nazorg werd beschreven, formeel pas op 21 april 2011 werd vastgesteld, was de nazorgorganisatie al vanaf 11 april 2011 operationeel in de vorm van een zestal werkgroepen en een projectorganisatie. In schema 2 is deze weergegeven.

Schema 2. Organisatie nazorg.

BRON: PLAN VAN AANPAK GEMEENTE ALPHEN AAN DEN RIJN

PLAN VAN AANPAK

In van het Plan van Aanpak (pagina 4) formuleert de gemeente Alphen aan den Rijn de uitgangspunten in het Plan als zeer dwingend voor zichzelf. De gemeente stelt: *‘(...) het bevoegd gezag handelt conform de vastgestelde uitgangspunten zoals geformuleerd in het Plan van Aanpak nazorg.’* Op grond van deze formulering alsmede de dwingende formulering van de andere uitgangspunten bindt de gemeente zich om deze ten uitvoer te brengen in haar in het kader van de nazorg te ondernemen en uitgevoerde activiteiten. Dat geldt niet alleen intern in de gemeentelijke organisatie. Het Plan van Aanpak is ook openbaar gemaakt. Daarmee heeft de gemeente zich ook gebonden deze uitgangspunten en de daaruit voortvloeiende activiteiten te realiseren ten opzichte van haar burgers en externe partners. Afwijking van de uitgangspunten en de daarop gestoelde activiteiten is in tegenspraak met het door de vaststelling van dit Plan van Aanpak gewekte vertrouwen. Het vertrouwensbeginsel is een belangrijke hoeksteen in het leerstuk van goed openbaar bestuur. Op grond van deze overwegingen heeft de commissie het Plan van Aanpak als belangrijk element van haar advisering en beoordeling van de geleverde nazorg genomen.

Het Plan van Aanpak versie 1.0. is op 21 april 2011 aangeboden aan de gemeenteraad, nadat het was opgesteld onder regie van het Bestuurlijk Overleg Nazorg Schietincident en was vastgesteld door het college van B & W van de gemeente Alphen aan den Rijn op 26 april 2011. Voor de uitvoering van het plan hebben college en gemeenteraad een bijzonder krediet van € 700.000,- vrijgemaakt. Het betreffende bedrag was gebaseerd op een eerste globale berekening van mogelijke kosten. Er is geen latere versie van het Plan van Aanpak meer gemaakt. Nagenoeg alle daarna genomen besluiten pasten binnen deze versie 1.0. Het betreffende Plan van Aanpak is als bijlage bij dit rapport gevoegd (bijlage 4). De nazorgactiviteiten waarmee de adviescommissie vaak geconfronteerd is (schade-afhandeling) hebben betrekking op paragraaf 5.7. van het nazorgplan, alhoewel ook on-

derwerpen als communicatie, registratie en uitnodigingenbeleid zijn genoemd. Op uitgangspunten en criteria voor financiële vergoedingen wordt ingegaan in paragraaf 5.7. (schade-afhandeling). Hierbij wordt als uitgangspunt bij schade-afhandeling genoemd dat de gemeente in beginsel geen rol speelt bij schade-afhandeling voor particulieren of ondernemers en alleen in bijzondere situaties ‘bijspringt’. Schades dienen te worden verhaald bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven en bij verzekeraars. Daarnaast kan de gemeente vanuit de regeling voor bijzondere bijstand of haar budget in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) op individuele gronden ondersteunen.

Ook voor ondernemers geldt dat de gemeente in beginsel geen rol heeft in de vergoeding van schades van ondernemingen. In het Plan van Aanpak is met betrekking tot ondernemers ook gesteld dat: ‘Indien alle mogelijkheden voor schadevergoeding zijn uitgeput en de continuïteit van een onderneming in het geding is, zal de gemeente onderzoeken of en zo ja in welke mate het wenselijk is te komen tot een (blijvende) schadevergoeding of voorschot. Hiertoe zal eerst een inventarisatie moeten plaatsvinden in overleg met de ondernemersvereniging. Hierbij moet duidelijk worden dat het incident een belangrijke oorzaak is van de problemen. Voor de continuïteit op kortere termijn heeft de gemeente een regeling vastgesteld, op grond waarvan aan ondernemers renteloze leningen worden verstrekt. Bij de beoordeling van de verzoeken om een renteloze leningen heeft de gemeente de omvang van de geleden schade in ogenschouw genomen, evenals de liquiditeit en solvabiliteit van de betreffende ondernemer.’

Uit het gestelde in het Plan van Aanpak kunnen de volgende criteria worden afgeleid:

- Is een beroep gedaan op reguliere voorzieningen, inclusief het Schadefonds Geweldsmisdrijven en (voor ondernemers) het solidariteitsfonds MKB-Santos?
- Heeft betrokkene activiteiten uitgevoerd of nagelaten die

hebben geleid tot een hogere schade dan het geval zou zijn bij adequaat handelen?

- Is het schietincident een belangrijke oorzaak van het probleem?
- Zouden de problemen op termijn ook zijn opgetreden, als er geen sprake was geweest van het schietincident?
- Is de schade onevenredig hoog in vergelijking met de mogelijkheden van betrokkene?
- Mag van andere organisaties of instanties een bijdrage aan het oplossen van het probleem worden verwacht?
- Heeft betrokkene zelf mogelijkheden om de schade in de toekomst, al dan niet met terugwerkende kracht, te beperken?

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven vergoedt met name letselschade en maakt daarbij een onderscheid in materiële en immateriële schade. De vergoeding van materiële schade bedraagt maximaal € 25.000,-, de vergoeding voor immateriële schade € 10.000,-. Onder materiële schade valt onder andere medische kosten, verlies van inkomsten, kosten van huishoudelijke hulp, kosten voor beschadigde kleding en vervoerskosten. Circa 60 nabestaanden en slachtoffers van het schietincident hebben een aanvraag bij het Schadefonds ingediend. Hiervan zijn circa 45 aanvragen binnengekomen via Slachtofferhulp Nederland. De overige aanvragers zijn door politie, advocaten, de gemeente of andere slachtoffers op het Schadefonds geweest. Eind 2011 waren 36 dossiers beoordeeld. 35 personen hebben een uitkering uit het schadefonds gehad.

Aan nabestaanden is in 2011 totaal € 78.000,- uitbetaald, aan slachtoffers € 50.000,-. Het totaal van uitkeringen in 2012 is momenteel nog niet beschikbaar.

BRON: JAARVERSLAG 2011 SCHADEFONDS GEWELDSMISDRIVEN

POSITIONERING IN DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

Het feit dat er een projectorganisatie is gevormd zegt nog niets over de wijze waarop alle activiteiten worden uitgevoerd. Bij verschillende activiteiten (bijvoorbeeld herdenking, monument, evaluatie en onderzoek) was de projectorganisatie leidend, omdat hiervoor in de reguliere situatie geen gemeentelijke afdelingen en/of diensten zijn. Voor andere activiteiten (bijvoorbeeld ondersteuning betrokkenen vanuit bijzondere bijstand, schuldsanering, renteloze leningen ondernemers) werd de lijnorganisatie ingezet, werden procedures uit de lijnorganisatie gevolgd en werden 'reguliere' criteria gehanteerd. Wel werd daarbij de boodschap afgegeven dat de grenzen van deze regelingen moesten worden verkend om de betrokkenen bij het schietincident optimaal te hulp te komen. De gemeentesecretaris werd als projectleider nazorg aangewezen, waardoor de afstemming tussen project- en lijnactiviteiten moest worden geborgd. In feite is in deze fase gekozen voor een hybride vorm van lijn- en projectorganisatie. Dit is in termen van verantwoordelijkheden en aansturing een uitermate complexe vorm. Dat geldt ook voor de burger, omdat niet altijd duidelijk zal zijn wie, waarvoor en wanneer moet worden aangesproken.

Formeel vielen de activiteiten binnen de lijnorganisatie daarmee onder de betreffende portefeuillehouders. De betrokkenheid van de portefeuillehouder financiën bij het verstrekken van renteloze leningen was relatief groot, de betrokkenheid van de portefeuillehouders maat-

schappelijke ondersteuning en sociale zaken bij de werkzaamheden binnen hun domeinen was beperkt. Bepaalde casuïstiek werd door deze wethouders met hun medewerkers besproken of door de betrokken wethouders actief in de gemeentelijke organisatie ingebracht, maar de betreffende wethouders hebben in de periode na 9 april 2011 geen expliciete bestuurlijke besluiten genomen, die aanvullende kaders dienden te bieden aan de medewerkers die met aanvragen van betrokkenen bij het schietincident werden geconfronteerd. Op suggestie van de adviescommissie is per 2 juli 2012 door het college van B & W een wethouder (de heer M.H. du Chatinier) aangewezen, die de bestuurlijke toetsing van het verlenen van nazorg als opdracht heeft gekregen. Uit het gesprek van de commissie met wethouder Du Chatinier is duidelijk geworden dat ook op dat moment de spanning tussen reguliere activiteiten en die in het kader van de nazorg, is blijven bestaan. Van enkele collegae krijgt hij bij deze opdracht mee dat zijn beslissingen in het kader van de nazorgactiviteiten de gang van zaken bij reguliere beslissingen niet moeten doorkruisen.

UITGEVOERDE ACTIVITEITEN

In de afgelopen 18 maanden is een groot aantal nazorgactiviteiten uitgevoerd op geleide van het Plan van Aanpak. Dit betreft zowel collectieve als individuele activiteiten. De door de gemeente voorgenomen en uitgevoerde activiteiten kunnen als volgt worden ingedeeld:

- directe materiële steun van de zijde van de gemeente (renteloze voorschotten, bijzondere bijstand, WMO-verstrekkings);
- bevorderen dat alle betrokkenen hun op 9 april verloren voorwerpen terug krijgen;
- steunbetuigingen en desgewenst bezoeken van de meest direct betrokkenen (nabestaanden, slachtoffers en gewonden);
- het signaleren van relevante ontwikkelingen in de sociale omgeving van de Ridderhof, zoals onveiligheidsgevoelens of

sociale ontwrichting, met name uitgevoerd door de gebiedsadviseurs en het reeds bestaande professionalsoverleg Planetenbuurt;

- het informeren, begeleiden en praktisch ondersteunen van betrokkenen, de eerste maanden door middel van een informatie- en adviescentrum;
- het organiseren van activiteiten die betrokkenen collectief helpen bij de verwerking van hun leed (herdenking, monument, lotgenotenbijeenkomst);
- het doorverwijzen van betrokkenen naar de juiste instanties (schadefonds, verzekeraars, maatschappelijk werk, et cetera);
- het bemiddelen en pleiten bij andere organisaties voor een adequate behandeling van betrokkenen bij het schietincident (woningcorporatie, schadeverzekeraars, scholen, werkgevers);
- er op toe zien dat betrokken partijen hun verantwoordelijkheid daadwerkelijk nemen;
- contacten onderhouden met andere organisaties die nazorg leveren (bijvoorbeeld kerkelijk centrum De Bron);
- bevorderen van het herstel van de vitaliteit en het imago van winkelcentrum de Ridderhof;
- opdracht gegeven aan de GGD (en indirect aan het NIVEL) tot het uitvoeren van gezondheidsonderzoek.

Op de wijze waarop sommige van deze activiteiten zijn uitgevoerd, zal in hoofdstuk 6 en 7 nader worden ingegaan.

5 Factoren die de nazorg bemoeilijkt hebben

In hoofdstuk 3 is aangegeven dat het wettelijk kader, waarbinnen de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de nazorg bij ernstige incidenten belegd is, uitermate summier is. De middelen die haar daarbij ten dienste staan zijn óf ontleend aan de reguliere activiteiten van de gemeente óf moeten apart binnen de gemeente gecreëerd worden. Het bijzonder krediet dat is vrijgemaakt naar aanleiding van het schietincident is daar een voorbeeld van. Bij het creëren van dergelijke bijzondere mogelijkheden blijft de gemeente gebonden aan de voor haar geldende wettelijke kaders en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In ernstige gebeurtenissen, zoals het schietincident, kunnen daarbij factoren optreden die het verlenen van adequate nazorg belemmeren. De commissie meent dat de volgende factoren het verlenen van nazorg in de gemeente Alphen aan den Rijn bemoeilijkt hebben.

DE UNICITEIT VAN HET SCHIETINCIDENT

Het schietincident in Alphen aan den Rijn bracht een schok teweeg, omdat een dergelijk incident in Nederland nauwelijks mogelijk werd geacht. Dat maakt het ook moeilijk om de (na-)zorg te baseren op de ervaringen met eerdere incidenten. Uiteraard kan wel geleerd worden van de generieke aspecten van andere incidenten, zoals de duur van de nazorg, de intensiteit van de maatschappelijke beleving en het leed van nabestaanden. De bijzondere aspecten van dit incident vragen om een specifieke aanpak, die niet gebaseerd kan zijn op eerdere ervaringen. Dergelijke specifieke aspecten zijn bijvoorbeeld het grote aantal mensen dat oog in oog met de schutter heeft gestaan en de kogels heeft

voelen langs suizen, het grote aantal scholieren dat als medewerker van de twee supermarkten getuige is geweest van het incident en van de zelfdoding van de dader, twee maanden voor hun eindexamen, de winkeliers die zich in een situatie bevonden waarvan de meeste verzekeringspolissen geen gewag maken en een winkelcentrum, dat moest 'opkrabbelen' in een moeilijke economisch situatie. In het format van het nazorgplan konden dan ook bepaalde deelplannen (zoals het deelplan CRAS) worden geïntegreerd, terwijl andere paragrafen nieuw moesten worden geschreven.

HET GROTE AANTAL BETROKKENEN

Naar schatting meer dan 300 mensen hebben het schietincident direct meegemaakt terwijl honderden mensen elders in Alphen aan den Rijn en het land urenlang in onzekerheid hebben gezeten over het lot van hun naasten. In tegenstelling tot bijvoorbeeld een milieu-incident of een brand, waarbij redelijk nauwkeurig kan worden bepaald in welke mate het incident impact heeft op de verschillende betrokkenen kon bij dit incident moeilijk worden bepaald welke personen welke nazorg nodig hadden. De commissie heeft betrokkenen gesproken, die het schietincident niet met eigen ogen hebben gezien, maar toch nog dagelijks met het incident worden geconfronteerd en betrokkenen, die 'de dood in de ogen' hebben gezien, maar daarvan momenteel weinig last ondervinden.

DE EIGEN WERKWIJZE VAN DE VERSCHILLENDE KOLOMMEN ZOALS OM, POLITIE, ZORGINSTELLINGEN

Bij nazorg zijn veel partijen betrokken, terwijl de gemeente als regisseur van een integrale aanpak van de nazorg wordt gezien. Die integrale aanpak is nodig, omdat medische nazorg, psychosociale nazorg en materiële nazorg elkaar wederzijds beïnvloeden. Waar de gemeente probeert een verbinding tussen betrokkenen en instellingen te vervullen, loopt zij tegen grenzen aan. Van de kant van de zorginstellingen

bijvoorbeeld tegen indicatieprocedures en privacy aspecten, van de zijde van de politie en het OM tegen vertrouwelijkheid van gegevens, getuigenstatus van een aantal betrokkenen en het niet kunnen inzien van camerabeelden door betrokkenen die aangaven daaraan behoefte te hebben. Wat heeft ontbroken is een beleidsmatig overleg op grond van casuïstiek, waar de verschillende grenzen en drempels zijn verkend en 'opgelost'.

PROBLEMEN BIJ DE REGISTRATIE VAN DE SLACHTOFFERS

Medewerkers van de gemeente zijn in het kerkelijk centrum De Bron begonnen met een registratie van betrokkenen. Veel aanwezigen bij het schietincident zijn echter na korte tijd vervoerd naar het politiebureau om als getuige gehoord te worden. Daarnaast zijn er later nog mensen opgeroepen zich als getuige te melden. Deze personen zijn wel bij de politie bekend, maar komen niet op de lijst van de gemeente voor. Zo kon het gebeuren dat een nabestaande die als getuige is gehoord ook als getuige wordt uitgenodigd voor de herdenkingen en dat een partner van een door de politie gehoorde getuige, wel getuige is geweest, maar op geen enkele lijst voorkomt ondanks dat de betreffende getuige dit feit aan de politie heeft gemeld. Daardoor werd alleen de getuige uitgenodigd en niet de partner, die juist een substantieel aandeel heeft gehad in de hulpverlening direct na het incident.

Het OM is zeer terughoudend geweest in het verstrekken van gegevens. Voor het gebruik van de lijst van ooggetuigen moest iedere keer opnieuw toestemming worden gevraagd. De gegevens van de ooggetuigen mochten niet geïntegreerd worden in de registratie van de gemeente, waardoor er van een integrale benadering van alle betrokkenen nauwelijks sprake kon zijn. Ook konden de ooggetuigen niet altijd bereikt worden. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij het gezondheidsonderzoek van de GGD, waarvan de vragenlijst niet aan ooggetuigen kon worden toegezonden, terwijl verwacht kon worden dat juist deze groep veel psychische problemen zou ondervinden.

DOMINANTIE VAN ONDERZOEK POLITIE EN OM

Politie en OM hebben direct na het incident besloten het strafrechtelijk onderzoek volgens de daarvoor geldende regels uit te voeren, ondanks dat de dader al bekend was en al was overleden. Daardoor kon niet voor iedere ooggetuige de directe nazorg (eerste opvang) direct op gang komen, omdat men eerst als getuige moest worden gehoord. Ook bleven de lichamen van de overledenen relatief lang in het winkelcentrum liggen in verband met de formele identificatieprocedure, ondanks dat de namen van de betrokkenen zaterdagmiddag al bekend waren. Hierdoor trad ook vertraging op in de melding van het overlijden in de richting van de nabestaanden, die pas zaterdagavond of zondagochtend werden geïnformeerd en hierover maanden later nog boosheid ervaren.

Maar ook werd toestemming nadrukkelijk en blijvend geweigerd aan een vertegenwoordiging van ondernemers om op zondag het winkelcentrum te betreden om een contactgegevenslijst van alle winkeliers op te halen, waardoor de communicatie met de winkeliers in de eerste drie dagen gebrekkig tot stand kwam. Uiteindelijk kwam de communicatie maandag 11 april 2011 na de bewuste zaterdag door inmenging van de Kamer van Koophandel (kvk) en Vereniging van Ondernemingen Alphen (VOA) goed op gang.

Vragen die niet beantwoord konden worden over de voorfase van en gebeurtenissen tijdens het incident

Een aantal betrokkenen die de commissie heeft gesproken gaf expliciet aan dat het onbeantwoord blijven van de vraag of het schietincident had kunnen worden voorkomen en de vraag of er fouten zijn gemaakt door politie of GGZ ervoor zorgt dat hun verwerking stopt. Betrokkenen kunnen het incident voor zichzelf niet afsluiten. Dit geldt zowel voor nabestaanden (had het overlijden van mijn naaste voorkomen kunnen worden?) als voor ooggetuigen, slachtoffers met fysieke verwondingen en ondernemers. Ook meer dan een jaar na dato nog.

HET STRIKTE ONDERSCHIED TUSSEN NABESTAANDEN, SLACHTOFFERS ENERZIJD EN OOGGETUIGEN, ONDERNEMERS EN PARTICULIEREN ANDERZIJD

Door de gemeente is in de communicatie, het uitnodigingenbeleid voor de herdenkingen, het bezoeken van personen en het verlenen van nazorg een relatief strikt onderscheid gemaakt in drie groepen: 1) nabestaanden en slachtoffers met fysieke verwondingen die in het ziekenhuis zijn opgenomen, 2) ooggetuigen en 3) ondernemers. Een deel van de ooggetuigen is zelf echter ook slachtoffer. Weliswaar niet met schotwonden, maar wel met vaak ernstig psychisch trauma, dat nog steeds actueel is, bijvoorbeeld in de vorm van arbeidsongeschiktheid of angstaanvallen. Voor een deel van de ondernemers geldt dat zij ook fysiek of psychisch slachtoffer zijn.

LETSELSCHADEPROCEDURES

Al kort na het incident werden letselschadejuristen actief en werd er gesproken over het aansprakelijk stellen van rijksoverheid, politie en gemeente. Dat heeft om drie redenen de nazorg bemoeilijkt.

Ten eerste bestond en bestaat het gevaar dat een coulanceregeling van de gemeente wordt gezien of juridisch wordt geïnterpreteerd als een erkenning van aansprakelijkheid. Daardoor heeft de gemeente in verschillende documenten benadrukt dat ze niet aansprakelijk was voor geleden schade en is de gemeente terughoudend geweest in het communiceren van de mogelijkheden om bepaalde kosten in bepaalde gevallen te vergoeden.

Ten tweede waren sommige betrokkenen terughoudend in het accepteren van aangeboden compensatie van de zijde van de gemeente, omdat ze dachten daarmee een eventuele claim kwijt te raken.

Ten derde hebben enkele betrokkenen de commissie medegedeeld dat de betreffende letselschadejuristen hen hebben aangeraden terughoudend te zijn bij het zoeken van psychosociale of materiële nazorg, een advies dat door sommige van deze betrokkenen is opgevolgd.

Indien de mededelingen van de betrokkenen juist zijn en daadwerkelijk geadviseerd is om geen gebruik te maken van bepaalde vormen van hulpverlening en/of ondersteuning in het kader van de nazorg, acht de commissie dit schokkend en uitermate kwalijk. De kans op blijvende of langdurige schade van mensen in een kwetsbare positie wordt daarmee immers vergroot.

‘KLEINE’ MISVATTINGEN MET GROTE IMPACT

In de directe nasleep van het incident zijn enkele enkelvoudige omissies gemaakt, die voor betrokkenen een grote impact hebben gehad en een emotionele belemmering hebben betekend in de verwerking. Zo is er door de politie aan de nabestaanden van één overledene een verkeerde doodsoorzaak gemeld, die pas na drie dagen werd gecorrigeerd. Hierdoor heeft de betrokken nabestaande alle relaties van de overledene twee keer moeten berichten. Daarnaast is er door de politie ook onvoldoende rekening gehouden met het feit dat één contactpersoon per familie van iedere overledene niet altijd voldoende is, zeker als door betrokkene al is gemeld dat er sprake is van verstoorde communicatie in de familie. Daardoor bereikten uitnodigingen en andere relevante informatie niet alle nabestaanden. Eerder is al gemeld dat een nabestaande in het uitnodigingenbeleid niet is gezien als nabestaande, maar als ooggetuige, wat gezien het feit dat de nabestaanden op 20 april 2011 in de gelegenheid zijn geweest langdurig met leden van het Koninklijk Huis en de regering te spreken, een relatief grote impact had. Bovendien lijkt deze werkwijze, één contactpersoon per familie, geen recht te doen aan de consequenties voor persoonlijke en familieverhoudingen.

Als gevolg van verwondingen en traumatische ervaringen kan de persoonlijkheid van een betrokkene bij een incident of ramp ingrijpend veranderen. Oude, onderlinge verwijten kunnen plotseling manifest worden en, hoe banaal ook, erfenisvragen kunnen ineens acuut opspelen, met alle gevolgen van dien.

Ten slotte, in onze moderne en complexe samenleving zijn niet alle

onderlinge relaties meer te verbinden met familieverbanden. In een aantal van de door de commissie gevoerde gesprekken is duidelijk geworden, hoe ontkenning van deze realiteit – in het licht van de het gruwelijke incident wellicht kleine misverstanden – op het persoonlijke niveau tot pijnlijke situaties kan leiden met individueel grote gevolgen.

DE DISCREPANTIE TUSSEN ‘OFFICIËLE’ GESCHIEDSCHRIJVING VAN HET INCIDENT EN DE ERVAREN WERKELIJKHEID DOOR BETROKKENEN

In de voorbereiding op de toekenning van de Carnegie penningen is door de politie uitgebreid onderzoek gedaan naar hetgeen iedere betrokkene heeft meegemaakt. Dat heeft geresulteerd in het toekennen van een aantal penningen en het benoemen van een aantal betrokkenen als helden van de Ridderhof. Diverse ooggetuigen hebben echter een totaal andere ervaringen en vragen zich verwonderd af hoe de reconstructie is geweest. Soms hebben die andere ervaringen betrekking op hun eigen rol, soms zijn die ervaringen gebaseerd op voor betrokkene objectieve observaties van het handelen van sommige helden, die niet in overeenstemming zijn met de officiële lezing. De commissie heeft er in bemiddeld dat bij degenen die met dergelijke vragen zaten, (hernieuwd) contact met de politie tot stand kwam en een gesprek heeft kunnen plaats vinden.

6 Zaken die goed zijn gegaan

ALGEMEEN

Op grond van de opdracht van de commissie en de op basis daarvan gevoerde gesprekken kan de commissie geen oordeel geven of de geleverde nazorg door de gemeente Alphen aan den Rijn goed of slecht is geweest. Wel constateert de commissie op grond van de tot haar beschikking staande informatie dat tot februari 2012 het algemene oordeel over de geleverde nazorg door de gemeente Alphen aan den Rijn positief is geweest.

Eind maart 2012 werd dat beeld danig opgeschud door de publicatie van uitspraken van Tweede Kamerlid Marcouch, die had gesproken met een aantal betrokkenen die zich hebben gemeld bij letselschadejurist Kadir. Deze publicatie en de daarop volgende overleggen zijn de directe aanleiding geweest voor het instellen van deze commissie. Vervolgens heeft de commissie alle betrokkenen uitgenodigd om hun ervaringen met de nazorg vanuit de gemeenten Alphen aan den Rijn met de commissie te delen. 28 Personen hebben van die uitnodiging gebruik gemaakt. Het merendeel van de 28 betrokkenen met wie een gesprek is gevoerd, had minder goede ervaringen met één of meerdere aspecten van de nazorg, ook al richtten de bezwaren zich enkele keren niet op de gemeente, maar op de politie of op zorgverleners. De commissie kan - gezien de aard van haar opdracht - derhalve uit de resultaten van de door haar gevoerde gesprekken niet destilleren wat wel goed is gegaan in de nazorg door de gemeente Alphen aan den Rijn. Niettemin acht de commissie het wenselijk om ook daaraan aandacht te besteden, om daarmee een meer genuanceerd beeld te schetsen.

DIRECT NA HET INCIDENT

Op zondag 10 april 2011 is al begonnen met de eerste versie van het Plan van Aanpak voor de nazorg. Dat Plan is op 21 april 2011 aan de gemeenteraad aangeboden, maar werd al vanaf 11 april 2011 uitgevoerd. Door gebruikmaking van het format van het COT was er vanaf het begin getracht door een systematische, gestructureerde aanpak de nazorg te verlenen. Daarbij zijn enkele uitgangspunten gehanteerd, die tot veel waardering hebben geleid, zoals het beleid ten aanzien van open, volledige communicatie, de persoonlijke betrokkenheid van de bestuurders van de gemeente Alphen aan den Rijn, de aanwezigheid van bestuurders van de gemeente Alphen aan den Rijn bij de uitvaarten van de overledenen als de familie daar prijs op stelde, het beleggen van enkele bijeenkomsten met bewoners en ondernemers, het bezoeken van scholen, et cetera.

Ook is er door de burgemeester op zaterdag 9 april 2011 als opdracht gegeven om aan het RIVM een advies te vragen over de wenselijkheid en vorm van een gezondheidsonderzoek en over de organisatie van de psychosociale nazorg. Belangrijk was ook het direct ter beschikking stellen van een budget en het verlenen van mandaat aan medewerkers om van dit budget gebruik te maken. Daarmee konden kosten die door betrokkenen direct na het incident moesten worden gemaakt worden vergoed of voorgesloten (bijvoorbeeld reiskosten familieleden uit buitenland, inrichtingskosten woning, uitvaartkosten). Ook werd, samen met maatschappelijke organisaties, praktische ondersteuning geboden aan slachtoffers en nabestaanden, bijvoorbeeld met vervoer, het organiseren van de uitvaart of crematie, het indienen van aanvragen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Voor ondernemers is een regeling voor renteloze voorschotten gemaakt, waarmee liquiditeitsproblemen konden worden beperkt.

Op verzoek van het Beleidsteam heeft het Calamiteitenteam van de GGD Hollands Midden de zondagavond na het schietincident al met bijna alle scholen in Alphen aan den Rijn contact gehad om deze

te adviseren en ondersteunen voor de wijze waarop maandagochtend aandacht kon worden gegeven aan het incident. Daarbij is door het matchen met de gegevens van de Gemeentelijke Basis Administratie vastgesteld welke scholen speciale ondersteuning nodig hadden omdat kinderen van deze school min of meer direct betrokken waren bij het schietincident. Daarnaast heeft de GGD maandag 11 april 2011 alle huisartsen geïnformeerd van wie patiënten waren overleden of gewond waren geraakt.

DE WEKEN ERNA

In de daarop volgende weken zijn veel gemeentelijk medewerkers in het kader van de nazorg-projectorganisatie zeer actief geweest. Het projectplan en de onderliggende deelplannen (o.a. CRAS) zijn adequaat uitgevoerd. Namens de gemeente heeft de GGD Hollands Midden de projectcoördinatie van het deelplan psychosociale nazorg verzorgd en door middel van afspraken met alle betrokken zorgverleners getracht er voor te zorgen dat de juiste zorg op het juiste moment werd verleend.

Door de gemeente Alphen aan den Rijn zijn renteloze leningen verstrekt aan een tiental ondernemers en zijn kosten vergoed, die door particulieren in het kader van het incident zijn gemaakt. Door de samenwerking binnen de projectorganisatie werden de inspanningen van de afzonderlijke afdelingen, zoals het WMO-loket, de afdeling communicatie en de afdeling Sociale Zaken, op elkaar afgestemd en kon maatwerk worden geleverd. De collectieve nazorgactiviteiten (lotgenotenbijeenkomst, herdenking, voorbereiden monument, overleg met winkeliers over toekomst Ridderhof) zijn in gang gezet. Er is een Informatie- en Adviescentrum ingesteld met één centraal telefoonnummer waar mensen met al hun vragen en wensen terecht konden. Uitgangspunt is dat vervolgens de vraag en niet de persoon werd doorgeleid.

HERDENKING 20 APRIL 2011

De herdenking van 20 april 2011 bleek voor veel betrokkenen een zeer belangrijk moment in de verwerking. De inzet van de gemeente en zorgorganisaties is enorm geweest, waardoor velen met voldoening op deze bijeenkomst terug kijken. De ruime tijd die er voor de diverse betrokkenen was om met leden van het Koninklijk Huis, leden van de regering en de voorzitters van beide Kamers ervaringen en gedachten uit te wisselen, werd zeer gewaardeerd.

IN PERSOONLIJK CONTACT MET BETROKKENEN

Uitgangspunt voor het college van B & W was dat de meeste betrokkenen het meest gediend zouden zijn met persoonlijke contacten met burgemeester en wethouders. Met name de burgemeester heeft zijn 06-nummer breed bekend gemaakt en is door veel betrokkenen verschillende keren gebeld. Ook zijn fysieke gewonden en een deel van de nabestaanden bezocht. Deze contacten gaven de mogelijkheid om wensen en problemen via burgemeester en wethouders in de gemeentelijke organisatie in te brengen en om te monitoren waaraan betrokkenen behoefte hadden. Rond sommige betrokkenen werd een team gevormd met een vorm van casemanagement, waarvoor ook externe capaciteit werd ingehuurd.

7 Belemmerende factoren binnen de gemeente

Hoewel de commissie zich ervan bewust is dat er een aantal externe factoren zijn geweest die het voor de gemeente Alphen aan den Rijn moeilijk hebben gemaakt om in alle gevallen adequate nazorg te verlenen en er ook een aanzienlijk aantal positieve ervaringen met de geleverde nazorg aan de commissie gemeld zijn, is er ook een andere kant aan de zaak. De commissie meent dat de gemeente het zich op sommige punten zelf ook moeilijk heeft gemaakt.

ONVOLDOENDE REKENSCHAP VAN GEWEKTE VERWACHTINGEN

Direct na het incident heeft het gemeentebestuur zich zeer betrokken opgesteld en enkele uitspraken gedaan, die door respondenten verschillend en ruim worden geïnterpreteerd. Voor een deel betreft het algemene uitspraken, gedaan tijdens de bijeenkomst op 10 april 2011 en de herdenkingsbijeenkomst op 20 april 2011 ('U staat er niet alleen voor', 'Wij kijken niet weg', 'Er staan mensen om u heen die u helpen de pijn te dragen') en ook uitspraken die in bilaterale contacten zijn gedaan ('U kunt altijd bij de gemeente aankloppen', 'Wij zullen ruimhartig met uw verzoeken omgaan'). Overigens zijn deze laatste uitspraken nergens gedocumenteerd, maar met name geciteerd in de gesprekken met de commissie.

Een aantal betrokkenen heeft deze afspraken geïnterpreteerd als zou de gemeente iedere denkbare schade die men heeft geleden willen vergoeden, ondanks dat bijvoorbeeld in brieven aan ondernemers duidelijk is gesteld dat de gemeente zeer terughoudend is in het vergoeden van schade. Soms is het verschil in percepties uitermate pijnlijk en ziet de gemeente het als een niet realistisch en niet terecht verzoek met

onvoldoende verband met het schietincident, terwijl betrokkene het als een logische vraag beschouwd op basis van de ervaren toezeggingen, gedaan in algemene uitspraken of in een persoonlijk gesprek. In de afhandeling van sommige verzoeken tot vergoeding van kosten heeft dit tot fricties en misverstanden geleid. Overigens betreft dit een beperkt aantal zaken. Een deel van de betrokkenen met wie de commissie gesproken heeft, hadden beperktere verwachtingen.

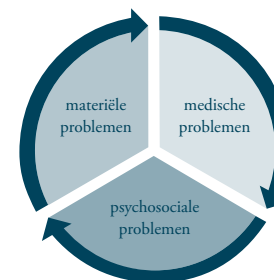
DE GEDACHTE DAT NAZORG MAAR EEN BEPERKTE TIJD NODIG ZOU ZIJN EN DAT DE BEHOEFTE AAN NAZORG ZICH DIRECT ZOU OPENBAREN

In hoofdstuk 3 zijn de fases genoemd, waarlangs de behoefte aan nazorg zich zou ontwikkelen. De termijnen die daarbij worden genoemd en die in de praktijk ook zijn gehanteerd, impliceren dat de gemeente vanuit de veronderstelling werkte dat na enkele maanden de nazorgorganisatie kon worden afgebouwd en dat incidentele verzoeken in de lijnorganisatie konden worden afgehandeld.

In het najaar van 2011 heeft het college geconcludeerd dat dit een verkeerde veronderstelling was, met name voor de psychosociale nazorg. Voor wat betreft de dynamiek en de termijnen van psychosociale problematiek is er dan ook informatie verspreid naar betrokkenen, onder andere via de website en via de media. Daarbij is aangegeven dat mensen ook maanden na het incident nog last kunnen krijgen en zich dan alsnog kunnen melden bij hun huisarts of maatschappelijk werk.

Maar het blijkt ook een verkeerde veronderstelling te zijn voor wat betreft de materiële en medische problemen, waarmee betrokkenen worden geconfronteerd. Respondenten ervaren problemen op diverse levensgebieden (relaties, werk, opleiding, huisvesting) en op verschillende probleemgebieden (materiële problemen, medische problemen (fysiek en/of psychisch) en psychosociale problemen. Uit ervaringen elders en uit de literatuur kan worden afgeleid dat de afzonderlijke probleemgebieden elkaar beïnvloeden. Zolang betrokkenen last hebben

van psychische of psychosociale problemen, zijn ze minder goed in staat om materiële problemen zelf adequaat op te pakken of om bijvoorbeeld zelfstandig een aanvraag te doen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. En zeker als (bestaande) materiële problemen verergeren door bijvoorbeeld een verlies aan werk als gevolg van medische problemen of door handelingsproblemen als gevolg van PTSS, ontstaat een situatie die intensieve begeleiding vergt.

Daarnaast manifesteren ook sommige materiële effecten zich pas na langere tijd. Zo zijn er ondernemers die pas aan het einde van 2011 met hun onderneming zijn gestopt en zijn er betrokkenen, die momenteel in de 'ziektewet' zitten en pas in april 2013 worden ontslagen op grond van arbeidsongeschiktheid. Hetzelfde geldt voor opleidingen, die betrokkenen in eerste instantie dachten makkelijk te kunnen oppakken om in tweede instantie helaas te moeten vaststellen dat het niet lukt om de draad weer op te pakken. Ook inkomensverlies door minder uren werk of door het niet meer in staat zijn overwerk te verrichten leiden pas op langere termijn tot financiële problemen.

Voor wat betreft de termijnen waarop materiële problemen zich kunnen ontwikkelen (opbouw van schulden, terugbetalingsverplichting van opleidingskosten, aanschaf van ongebruikte lesboeken, et cetera) hebben gemeente en andere betrokkenen zich derhalve onvoldoende gerealiseerd dat deze zich over een langere termijn kunnen manifesteren en dus ook na langere tijd nog een integrale aanpak vragen. Dat heeft niet alleen geleid tot een te snelle afbouw van de

projectorganisatie, maar ook tot de boodschap dat ‘de wonden weer grotendeels’ zijn geheeld en de meeste betrokkenen hun normale leven weer hebben opgepakt. Dat geldt ongetwijfeld voor het merendeel van de betrokkenen, maar zorgt er tevens voor dat andere betrokkenen tijdens het gesprek met de commissie hun ervaring uitspraken dat de gemeente in het begin ruime aandacht had voor hun probleem, maar dat ze het gevoel krijgen dat de gemeente vindt dat het probleem nu, na ruim een jaar, toch al wel opgelost had moeten zijn.

Overigens hebben de 3 meest betrokken ambtenaren het gemis van de cohesie na de opheffing van een projectorganisatie ook ervaren. Op grond daarvan hebben deze medewerkers besloten tweewekelijks ervaringen en casuïstiek uit te wisselen om op die wijze een geïntegreerde aanpak mogelijk te maken.

DE BEPERKTE DEFINITIE VAN DE DOELGROEP VAN NAZORG

De doelgroepen, waarop het Plan van Aanpak zich met name richt zijn nabestaanden, (fysieke) slachtoffers en ondernemers. Naar de mening van de commissie is daarbij te gemakkelijk de gangbare indeling, zoals die door politie en OM gehanteerd wordt, overgenomen in het kader van de nazorg. Uiteraard zijn de collectieve herdenkingen, brieven en communicatie-uitingen ook bedoeld voor alle andere betrokkenen, maar ooggetuigen en degenen die wel ooggetuige zijn geweest, maar niet als zodanig in de gemeentelijke registratie staan geregistreerd, zijn niet outreachend benaderd, ook niet voor een lotgenotenbijeenkomst of andersoortige activiteiten. Niettemin zijn er ook een aantal ooggetuigen die PTSS hebben ontwikkeld of nog steeds anderszins psychische of psychosociale gevolgen ondervinden van het incident.

ONVOLDOENDE AANDACHT VOOR INDIVIDUELE CONTEXT EN DE DAARVOOR BENODIGDE BENADERING EN AANPAK

Uit het NIVEL-onderzoek komt naar voren dat het zorg- en medicijngebruik van de bewoners van de wijk waarin de Ridderhof

zich bevindt, boven het landelijk en Alphense gemiddelde ligt. Het omgekeerde geldt voor parameters als inkomen, opleiding en arbeidsparticipatie. Bekend is dat voor bewoners van dergelijke wijken ook de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen beperkter is (uiteraard gedefinieerd als gemiddelde, niet als iets dat voor alle bewoners van zo’n wijk geldt).

Ook de commissie heeft ervaren dat veel problemen die door betrokkenen naar voren worden gebracht in het kader van het schietincident, problemen zijn die al aanwezig waren vóór het schietincident, maar er vooral door verergerd zijn. Dit gegeven heeft verschillende consequenties.

Ten eerste kan het gebeuren dat bewoners die zich melden met bepaalde financiële problematiek een jaar of enkele jaren daarvoor zich ook al met vergelijkbare problematiek bij de gemeente hebben gemeld, waardoor de afhandeling wordt opgepakt als ware het een lopend dossier, met onvoldoende aandacht of respect voor de specifieke omstandigheden, die samenhangen met het schietincident.

Ten tweede is er bij een aantal betrokkenen al vóór het incident een scheve verhouding tussen draagkracht en draaglast, waardoor bij deze personen het hanteren van de gevolgen van het incident problematischer verloopt dan in situaties waarin er vooraf geen problemen waren, zowel wat betreft psychosociale problemen (bijvoorbeeld terugvallen in verslavingsgedrag) als wat betreft materiële problemen (oplopende huurschuld door wegvallen deel inkomen, ontslag uit tijdelijke aanstelling vanwege veel ziekte in proefjaar). Daardoor kan een negatieve spiraal ontstaan of kunnen problemen nog na geruime tijd optreden.

DE VERONDERSTELLING DAT DE OVERIGEN HUN WEG WEL ZOUDEN WETEN TE VINDEN NAAR ANDERE INSTANTIES VOOR GEËIGENDE HULP

Het verkrijgen van geëigende hulp bij complexe problemen vergt geconcentreerde inspanning van betrokkenen. In veel gevallen betreft

dit hulp door bijvoorbeeld GGZ, huisarts, Schadefonds Geweldsmisdrijven, fysiotherapeut, zorgverzekeraar, maatschappelijk werk, UWV en/of woningcorporatie. Indien een probleem zich geleidelijk ontwikkelt en de sociale omgeving van iemand de nodige steun kan bieden, lukt het veelal om zelf bij de juiste instanties aan te koppelen. Maar als een probleem zich acuut ontwikkelt en zowel betrekking heeft op medische, psychosociale en materiële problemen, blijken sommige betrokkenen te laat of in het geheel niet bij bepaalde instanties aan te kloppen. Als er in een dergelijke situatie een IAC is, kunnen de medewerkers daarvan een adviserende en begeleidende rol spelen, maar als problemen binnen de gemeente in de lijn worden opgelost, wordt de advisering soms beperkt tot een verwijzing en wordt het aan betrokkenen zelf overgelaten om dit op te pakken. In dergelijke gevallen verdient het aanbeveling dat degene die verwijst de vinger aan de pols houdt en zich hier van vergewist of betrokkenen ook daadwerkelijk het advies (kunnen) opvolgen.

De commissie is met dergelijke belemmeringen of moeizaam tot stand komende contacten geconfronteerd voor wat betreft het Schadefonds Geweldsmisdrijven (wel gesuggereerd door de gemeente of een familierechercheur, maar niet adequaat opgepakt door betrokkenen), machtigingsverzoeken bij de zorgverzekeraar (waardoor betrokkenen bepaalde kosten zelf moesten betalen) en doorverwijzingen naar de GGZ door de huisarts, die door betrokkenen slecht werden opgevolgd en als 'moeilijk' werden gezien. In dat kader is relevant dat in het Plan van Aanpak ten aanzien van een Informatie- en Adviescentrum het volgende wordt weergegeven: 'Informatie en Adviescentrum: op dit moment voorzien we geen beroep hierop vanuit de zorg dat niet kan worden afgehandeld met een verwijzing naar de eigen huisarts'. Een informatie- en adviescentrum, zoals gedefinieerd in het Handboek nafase, wordt gezien als een essentieel deel van de nazorg. Het doel van een IAC is 'het realiseren van één loket voor gedupeerden'. Onder andere wordt benadrukt dat een goede backoffice georganiseerd moet

worden en dat er goed deelplan IAC opgesteld moet worden, waarin uitgewerkt wordt hoe de vier functies van een IAC worden vormgegeven. Die vier functies zijn een informatie- en adviesfunctie, een faciliterende functie, een coördinerende functie en een monitorende functie. Geopperd wordt met casemanagement te werken voor personen die met meervoudige complexe problematiek te maken hebben. In bijlage 5 zijn de betreffende pagina's uit het Handboek Nafase weergegeven.

In de beschikbare stukken van de gemeente Alphen aan den Rijn is een dergelijk deelplan niet aangetroffen. Wel zijn in de projectgroep nazorg een aantal betrokken ambtenaren samengebracht, is er enige tijd sprake geweest van één centraal telefoonnummer en is in enkele gevallen sprake geweest van casemanagement. Die maatregelen zijn onderdeel van een lichte variant van het IAC, zoals die wordt geschetst in bijlage 5. De systematische aanbevelingen uit het Handboek lijken echter niet onverkort te zijn uitgevoerd

GEEN DUIDELIJKE TUSSENTIJDSE EVALUATIES EN HERIJKING VAN PLAN VAN AANPAK

Het Plan van Aanpak is opgesteld op geleide van en op basis van directe advisering door het COT. Het is dan ook een solide plan met duidelijke acties en termijnen. In het Handboek Nafase wordt als procesonderdeel voor de totstandkoming van het Plan van Aanpak Nafase het opstellen van een 'diagnose van de nafase' genoemd. Hierin wordt gekeken naar de aard van het incident, de betrokken doelgroepen en de verwachte behoefte aan nazorg. Dat gebeurt systematisch aan de hand van een checklist. Dit heeft zijn weerslag gekregen in paragraaf 1.2. van het Plan van Aanpak. In het Handboek Nafase wordt aanbevolen om die diagnose regelmatig te herijken teneinde van het Plan van Aanpak bij te stellen. Zie hiervoor de tekst in het onderstaande kader.

‘STAP 9 VOER UIT EN MONITOR DE VOORTGANG

Na het doordenken van de uitdagingen in de nafase moet er vooral worden uitgevoerd. Afhankelijk van de ernst en de impact van het incident of crisis zijn meerdere medewerkers betrokken in de nafase. Bij eerdere crisis waren enkele tientallen medewerkers fulltime en/of parttime bezig met de nafase.

Een goede monitoring van de voortgang is vereist. Dit is de verantwoordelijkheid van de projectleider. De bestuurder / raad van bestuur / directie moet worden geïnformeerd. Dit kan op basis van een dag- of weekrapport waarin de belangrijkste ontwikkelingen zijn beschreven. Het is aan de betrokken medewerkers om periodiek de stand van zaken door te geven aan de projectleider.

Door periodiek bij te praten met externe stakeholders moet een adequaat beeld worden verkregen en behouden van de stand van zaken. Deze stakeholders kunnen worden uitgenodigd om een bijeenkomst van het nafaseteam bij te wonen. Ook op bestuurlijk niveau kan een eenmalige of periodieke bijeenkomst met externe stakeholders nodig zijn. Zij kunnen deelnemen aan een uitgebreide stuurgroep of klankbordgroep. Het is belangrijk om te weten wat de externe stakeholders verwachten, doen en vinden.

STAP 10 BOUW DE NAFASE VERANTWOORD AF

Ook aan de nafase moet een ‘einde’ komen. Zodra de

situatie het toelaat kunnen activiteiten geleidelijk weer worden uitgevoerd in de staande organisatie. Dit betekent dat de taken worden overgedragen aan de afdelingen en diensten die vergelijkbare taken normaliter ook uitvoeren.

Na verloop van tijd is een projectteam nafase niet meer nodig. Wel is het verstandig om de verantwoordelijkheid voor het monitoren van de stand van zaken neer te leggen bij een hiertoe aangewezen medewerker. Op deze wijze kan tijdig worden ingespeeld op eventuele onverwachte ontwikkelingen.’

BRON: ‘EN NU...? HANDBOEK VOOR DE NAFASE VAN INCIDENTEN, RAMPEN EN CRISIS’
MARCO ZANNONI, AON / COT, BOOM JURIDISCHE UITGEVERS, DEN HAAG, 2010

Monitoregegevens of de resultaten van een gezondheidsonderzoek kunnen hierbij dienstbaar zijn, evenals media-watching en evaluerende gesprekken met betrokkenen. Voor zover uit de beschikbare stukken kan worden afgeleid is dit in de gemeente Alphen aan den Rijn niet stelselmatig en integraal gebeurd. Wel kan worden vastgesteld dat iedere projectgroep afzonderlijk (uiteraard) regelmatig is nagegaan in hoeverre men op koers lag en of er geen activiteiten bleven liggen, maar een expliciet, collectief, ‘diagnose-gericht’ evaluatiemoment met betrokkenheid van externe stakeholders is er niet (zichtbaar) geweest. De documentatie, bijvoorbeeld in de richting van de Gemeenteraad, heeft vooral een ‘verantwoordingskarakter’ en geen evaluerend of monitor-karakter. Het is de commissie trouwens ook niet gebleken dat de Raad om dergelijke informatie in het kader van haar controlerende taak heeft gevraagd.

ONDUIDELIJKE BESTUURLIJKE AANSTURING TEN TIJDE VAN DE PROJECTORGANISATIE

Het organogram van de projectorganisatie voor de nazorg kent een duidelijke structuur. Er is een Bestuurlijk Overleg Schietincident (BOS) als bestuurlijke eenheid binnen de projectorganisatie. Daaronder functioneert een Kernteam Nazorg, waarvan de gemeentesecretaris voorzitter is. Hij is dan ook formeel aangesteld als projectleider nazorg, de plaatsvervangend gemeentesecretaris is ook in deze functie zijn plaatsvervanger. Vijf van de zes werkgroepen¹ onder dit kernteam werden voorgezeten door gemeentelijk medewerkers, de zesde projectgroep (psychosociale nazorg) door een medewerker van de GGD Hollands Midden.

Onduidelijk is hoe de aansturing van de activiteiten binnen de verschillende gemeentelijke diensten zich verhiel tot de projectorganisatie. Hetzelfde geldt voor de portefeuilleverantwoordelijke wethouders ten opzichte van het Bestuurlijk Overleg nazorg Schietincident. Zo is het Plan van Aanpak opgesteld door het Kernteam Nazorg op 20 april 2011 formeel vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg nazorg Schietincident op 21 april 2011, op die datum vertrouwelijk toegezonden aan de Gemeenteraad en pas op 26 april in het college van B & W vastgesteld. Diverse activiteiten, zoals de financiële regelingen met ondernemers werden vanaf dag 1 in de lijnorganisatie afgehandeld met betrokkenheid van de betreffende wethouder(s), terwijl andere nazorgactiviteiten, zoals bijzondere bijstand, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), kostenvergoeding uit het bijzonder krediet dat is vrijgemaakt naar aanleiding van het schietincident (het zogenaamde Ridderhofpotje), vooral binnen de projectorganisatie werden behandeld. De wethouders Sociale Zaken en WMO hebben de activiteiten die op het gebied van hun portefeuille werden ondernomen gevolgd, maar niet actief gestuurd c.q. hoeven sturen omdat er geen bestuurlijke beslissingen nodig waren. Wel zijn er door de wethouder Sociale Zaken problemen van enkele betrokkenen aan de orde gesteld

in het ambtelijk overleg met haar ambtenaren.

Het meest opvallende voor de commissie was het feit dat de betrokkenheid van de portefeuillehouders in fase 3 en 4 niet wijzigde ten opzichte van hun betrokkenheid in fase 2, toen er nog een projectorganisatie en een BOS bestonden. Diverse betrokkenen, die zich vooral slachtoffer van het schietincident voelden en zich met een verzoek tot een financiële regeling of een voorziening tot de gemeente wendden, hadden het gevoel volgens de regels van de lijnorganisatie behandeld te worden, terwijl ze verwachtten, mede gelet op het gestelde in de eerste paragraaf van dit hoofdstuk, dat ze vooral als slachtoffer van het schietincident behandeld en benaderd zouden worden. Dit gevoel zal mede in de hand zijn gewerkt door het feit dat nooit expliciet is gemaakt of en zo ja welke andere regels voor bijzondere bijstand en WMO gelden binnen de projectorganisatie. Voor zover de commissie heeft kunnen vaststellen werden met betrekking tot dergelijke voorzieningen dezelfde regels gehanteerd in de projectorganisatie als in de lijnorganisatie. Voor zover het strikte wettelijke bepalingen betreft is dit te begrijpen, voor zover het gemeentelijke regelgeving of beleidsruimte betreft zou het al dan niet aanwezig zijn van deze beleidsruimte in het kader van het Plan van Aanpak explicieter kunnen zijn genoemd.

GEEN ADEQUATE DOSSIERVORMING

Van de betrokkenen van het schietincident bestaat geen individueel, geïntegreerd dossier, wat gelet op de geïntegreerde aanpak die werd beoogd met de projectorganisatie, wel zijn meerwaarde zou hebben gehad. Het heeft zowel de werkzaamheden van de commissie bemoeilijkt, zoals eerder gesteld, als het verkrijgen van een compleet beeld van de problematiek van betrokkenen. In de praktijk werd getracht dit gemis op te vangen door onderlinge informatie-uitwisseling tussen de betrokken ambtenaren en door het wederzijds informeren van bestuurders en medewerkers als er zich een wijziging van de situatie van betrokkene voordeed.

¹ WERKGROEP ORGANISATIE - WERKGROEP PSYCHOSOCIALE NAZORG EN GENEESKUNDIGE ZORG - WERKGROEP OVERIGE NAZORG SLACHTOFFERS/DIRECT BETROKKENEN - WERKGROEP COMMUNICATIE - WERKGROEP

ONDERZOEK EN VERANTWOORDING - WERKGROEP HERDENKINGSBIJENKOMST

8 Conclusies

De conclusies zullen worden geordend aan de hand van de vragen die de opdracht van de commissie omvatten en worden vooraf gegaan door de schets van een algemeen beeld van de klachten.

ALGEMEEN BEELD VAN DE KLACHTEN

De commissie heeft in totaal met 28 betrokkenen gesproken, exclusief de wederhoorgesprekken met burgemeester, wethouders, ambtenaren van de gemeente Alphen aan den Rijn en anderen. Aangezien zo veel mogelijk betrokkenen bij het schietincident via de algemene media en een brief van het bestaan van de commissie op de hoogte zijn gebracht en zijn uitgenodigd tot een gesprek met de commissie indien men behoefte had ervaringen met de nazorg met de commissie te delen, lag het in de lijn der verwachting dat veel van degenen die zich voor een gesprek met de commissie hebben gemeld, expliciete ervaringen met de nazorg vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn hebben gehad. Die ervaringen varieerden overigens van positief via neutraal en enkele kleine opmerkingen of misvattingen tot uitgesproken negatieve ervaringen. Dat laatste geldt voor circa 10 personen.

De ervaringen en klachten hadden overigens niet alleen betrekking op de gemeente Alphen aan den Rijn, maar ook op de familie-rechercheurs, de politie Hollands Midden, het uww Slachtofferhulp Nederland, de geestelijke gezondheidszorg en werkgevers. Gelet op het grote aantal betrokkenen en het gering aantal reacties via de antwoord-formulieren concludeert de commissie dat de meeste gegeven nazorg tot nu toe geen aanleiding geeft tot klachten op grond waarvan een gesprek met de commissie door betrokkene acuut noodzakelijk wordt

geacht. Anderzijds heeft de commissie in de gesprekken ook geconstateerd dat een aantal vragen en/of klachten van de personen in kwestie zo acuut waren dat de commissie het niet verstandig achtte te wachten met handelen totdat de formele advisering was afgerond. Dat heeft geleid tot een aantal acties van de commissie dan wel suggesties in de richting van de gemeente, direct volgend op het gesprek. De aard van de wel geuite klachten geven aanleiding tot het doen van enkele aanbevelingen en adviezen.

KLACHTEN OVER DE NAZORG DOOR DE GEMEENTE ALPHEN AAN DEN RIJN

Indien de klachten met betrekking tot de nazorg door de gemeente Alphen aan den Rijn in algemene termen moeten worden samengevat, betreft het:

1. misvattingen in registratie, zoals het niet of op verkeerde titel op een lijst voorkomen (3);
2. misvattingen in communicatie, zoals het niet krijgen van informatie of uitnodigingen (3);
3. dat de verleende hulp door de gemeente Alphen aan den Rijn niet voldoet aan de verwachtingen van betrokkenen (5);
4. het niet respectvol of op de juiste wijze behandeld worden door de gemeente Alphen aan den Rijn (6);
5. onvoldoende bij de gemeente Alphen aan den Rijn in beeld zijn geweest als slachtoffer of het gevoel hebben gekregen niet gehoord te worden (6);
6. het niet goed zijn doorverwezen of het niet goed zijn ondersteund daarbij door de gemeente Alphen aan den Rijn (2);
7. wensen die nog niet eerder in de richting van de gemeente Alphen aan den Rijn waren geformuleerd (4);
8. tekortkomingen in de empathie vanuit de ambtelijke organisatie (2);
9. het ongevraagd toegestuurd krijgen van het boek van

burgemeester B. Eenhoorn (3).

Een deel van de klachten (4) heeft ook betrekking op het niet nemen van (mede)verantwoordelijkheid van de zijde van de gemeente voor het plaatsvinden van het schietincident. Deze blijven, evenals de klachten met betrekking tot de familierechercheurs (2), politie (3), UWV (1), werkgevers (3) en GGZ (2) in de rest van dit hoofdstuk buiten beschouwing. Zij maken immers geen deel uit van de opdracht van de commissie.

REEDS VERLEENDE ONDERSTEUNING DOOR DE GEMEENTE ALPHEN AAN DEN RIJN

Ondernemers

Voor drie van de vijf ondernemers die de commissie gesproken heeft, geldt dat ze een renteloze lening van de gemeente hebben gekregen. De beide andere ondernemers met wie de commissie heeft gesproken, hebben geen expliciete verzoeken tot ondersteuning gedaan. Wel heeft één van deze ondernemers zijn meer algemene ervaringen met de gemeente Alphen aan den Rijn ingebracht. Daarnaast hebben enkele ondernemers nazorg ontvangen van de gemeente Alphen aan den Rijn in de vorm van ondersteunende contacten met burgemeester of wethouders.

Het algemene beeld van de ondersteuning van de gemeente Alphen aan den Rijn in de richting van de ondernemers is dat de gemeente ruimhartig is geweest in het verstrekken van renteloze leningen om de eerste financiële gevolgen van het schietincident te hanteren, maar dat de gemeente niet optimaal effectief is geweest in de andere onderdelen van het deelplan CRAS, zoals het in beeld brengen van de totale schade, het functioneren als een intermediair tussen ondernemers enerzijds en bijvoorbeeld politie en verzekeraars anderzijds en het onderhouden met contacten met de winkeliersvereniging.

Overige betrokkenen

Een deel van de overige respondenten is bij de gemeente Alphen aan

den Rijn bekend vanwege een verzoek tot financiële ondersteuning op grond van de bijzondere bijstand, reguliere bijstand, wmo of het bijzonder krediet wat is vrijgemaakt voor het schietincident. Een ander deel van de betrokkenen met wie de commissie een gesprek heeft gevoerd heeft geen verzoek bij de gemeente ingediend voor enige vorm van materiële hulp, bemiddeling of verwijzing, maar wilden de commissie deelgenoot maken van andere ervaringen met de gemeente op het punt van bejegening of attitude.

Het algemene beeld van de ondersteuning aan betrokkenen, voor zover dat op grond van de gesprekken met respondenten kan worden bepaald, is dat de gemeente in het algemeen bereidwillig is geweest om betrokkenen te ondersteunen, dat er enkele omissies zijn gemaakt met een forse impact voor individuele betrokkenen en dat voor wat betreft het verlenen van materiële ondersteuning veelal de normale regels voor financiële uitkeringen en het treffen van voorzieningen zijn gehanteerd, terwijl betrokkenen verwachtten of hoopten dat meer rekening zou worden gehouden met hun specifieke situatie, mede gelet op de bestuurlijke uitspraken die in de eerste weken zijn gedaan. Ook lijken niet alle mogelijkheden die de gemeente normaliter heeft creatief te zijn benut.

ONDERSTEUNING DOOR DE KETENPARTNERS

Zoals bovenstaand al is gememoreerd, zijn ook enkele klachten ten aanzien van politie, familierechercheurs, uwbv, GGZ en werkgevers naar voren gebracht. Tegelijkertijd zijn andere betrokkenen uitermate positief over de hulpverlening door deze andere organisaties. Zo hebben de meeste respondenten die zijn ondersteund door familierechercheurs deze ondersteuning als zeer adequaat en plezierig ervaren, terwijl sommige respondenten vonden dat de familierechercheurs onvolledige informatie gaven of te weinig oog hadden voor de specifieke situatie van de nabestaanden. Een substantieel aantal respondenten had ervaring met de GGZ. Deze waren in het algemeen positief, zeker indien

de voorkeursbehandeling bij de verwerking van dergelijke trauma's (EMDR-behandeling) aansloeg. Degenen bij wie een EMDR-behandeling niet aansloeg, waren in het algemeen iets minder positief, omdat ze veelal nog psychische klachten hadden. De ondersteuning door de huisarts werd in het algemeen als zeer positief ervaren. De ervaringen met werkgevers waren wisselend, zeker bij respondenten die na enkele maanden tot een jaar nog steeds klachten ondervonden en niet (volledig) inzetbaar waren op het werk. Ook de ervaringen met Slachtofferhulp Nederland waren in het algemeen positief, en is de geboden ondersteuning als constructief ervaren.

Voor wat betreft de integrale aanpak van de nazorg door ketenpartners en gemeenten zijn de commissie weinig ervaringen ter ore gekomen. In enkele gevallen zijn in de gesprekken die de GGZ met betrokkenen had, andere aspecten van nazorg dan wel het aanwezig zijn van materiële problemen aan de orde geweest.

Een belangrijke 'derde' is het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Het blijkt dat betrokkenen die een aanvraag hebben ingediend en een vergoeding toegewezen hebben gekregen in het algemeen positiever staan ten opzichte van de nazorg dan degenen die de weg naar het Schadefonds nog niet hebben weten te vinden of een uitkering hebben gekregen die onder hun verwachting lag. Doordat de commissie bij alle betrokkenen systematisch heeft geïnformeerd naar ervaringen met zowel politie, andere hulpverleners als het Schadefonds bleek dat veel respondenten onvoldoende op de hoogte waren van de mogelijkheden van het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Gelet op de positieve uitwerking van de honorering van een verzoek bij dit fonds op de verwerking van het incident, kan als algemene aanbeveling worden geformuleerd dat een gemeente haar nazorgtaak effectiever kan invullen door actief te bemiddelen tussen slachtoffers en Schadefonds en door slachtoffers (desgewenst) actief te ondersteunen bij het indienen van een aanvraag.

EXTRA MOGELIJKHEDEN VOOR ONDERSTEUNING DOOR GEMEENTE

Aangezien er enige tijd zat tussen het moment van de gevoerde gesprekken en het uitbrengen van de adviezen en het eindrapport heeft de commissie na afloop van veel gesprekken de gemeente al suggesties gedaan voor het bieden van extra ondersteuning aan verschillende betrokkenen. In hoofdstuk 9 wordt een overzicht gegeven van deze suggesties. De suggesties van de commissie zijn door de gemeente in het algemeen welwillend behandeld, zij het dat soms bleek dat de informatie op basis waarvan de commissie haar suggestie baseerde onvolledig was, waardoor bijvoorbeeld pas in tweede instantie bleek dat een betrokkene op wettelijke gronden niet voor een regeling in aanmerking kwam. Maar ook in enkele van deze gevallen heeft de gemeente alsnog creatief en welwillend meegewerkt aan een oplossing.

BEOORDELING NAZORG DOOR GEMEENTE IN ALGEMENE ZIN

Waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt! Dat gezegde kan gezien worden als de meest beknopte en kernachtige samenvatting van de nazorg door de gemeente. In de drie voorafgaande hoofdstukken is ingegaan op de (externe) omstandigheden die de nazorg hebben belemmerd, de positieve kanten van de nazorg door de gemeente en enkele aspecten waardoor de gemeente zichzelf heeft belemmerd in het organiseren van een optimale nazorg.

De kern van de boodschap is dat de gemeente de nazorg in planmatige zin goed heeft georganiseerd. Het Plan aan Aanpak is opgesteld volgens 'de regelen der kunst' met directe ondersteuning van het COT. Ook van de zijde van het RIVM en het ARQ (IVP en Impact) is direct ondersteuning gevraagd en gekregen, terwijl bij de voorbereiding van de herdenking van 20 april 2011 uitgebreid gebruik is gemaakt van de ervaringen van de gemeente Apeldoorn. Er is derhalve bewust gekozen voor de lijn om niet zelf het wiel uit te vinden, maar open te staan en gebruik te maken van expertise die in Nederland al beschikbaar is.

Wel kunnen er enkele kanttekeningen geplaatst worden bij de uitvoering van het Plan van Aanpak. In feite is er sprake geweest van het redelijk snel 'uitsluipen' van de werkwijze en projectorganisatie van het Plan van Aanpak vanuit de veronderstelling dat na enkele maanden de nazorg vanuit de reguliere organisatie kon worden georganiseerd. Daarnaast zijn enkele onderdelen van het Plan van Aanpak relatief intuïtief ingevuld. Zo is er bijvoorbeeld weinig beschreven over de verhouding tussen bevoegdheden van de lijnorganisatie en de projectorganisatie, zowel op bestuurlijk als operationeel niveau. Hetzelfde geldt voor de fase 9 en 10 van het Handboek Nafase, de evaluatie en herijking van het Plan van Aanpak. Ook heeft de commissie geen systematisch opgesteld deelplan voor een IAC in de gemeentelijke documentatie aangetroffen.

Overigens worden deze conclusies gedeeld door de burgemeester van de gemeente Alphen aan den Rijn, die in een interview op 21 september 2012 met Omroep West concludeerde dat de gemeente zich verkeken heeft op het moment waarop bepaalde problemen zich alsnog kunnen voordoen en de termijnen die met de nazorg zijn gemoeid. Zowel in Enschede als in Volendam is er nog steeds sprake van nazorgactiviteiten met betrekking tot respectievelijk het vuurwerkincident en de brand in Het Hemeltje. De overige conclusies, die in voorstaande hoofdstukken al zijn gememoreerd, worden in het onderstaande schema weergegeven.

Schema 3. Overzicht ‘externe’ en ‘interne’ belemmeringen voor effectieve nazorg

Externe belemmeringen	Interne belemmeringen
De uniciteit van het schietincident	Gewekte verwachtingen
Het grote aantal betrokkenen	Inschatting periode van nazorg
Eigen werkwijze van de verschillende organisaties	Definitie doelgroep (integrale) nazorg
Problemen bij registratie van slachtoffers	Onvoldoende aandacht voor individuele en wijkgebonden context en geschiedenis
Dominantie van onderzoek van politie en OM	Veronderstellingen m.b.t. zelfredzaamheid en zelforganiserend vermogen
Onbeantwoorde vragen over vermijdbaarheid schietincident	Geen systematische evaluaties en herijking Plan van Aanpak Nazorg
Onterecht onderscheid tussen doelgroepen	Onduidelijke bestuurlijke aansturing ten tijde van projectorganisatie
Interferentie met formele schadeletselprocedures	Geen adequate dossiervorming
‘Kleine’ misvattingen hebben grote impact	De aard van de ambtelijke organisatie
Discrepantie tussen beschreven en ervaren werkelijkheid	

De algehele conclusie is in de eerste zin van deze paragraaf al weergegeven. Waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt en als het om een zo gevoelig en ingrijpend incident gaat als op 9 april 2011 in Alphen aan den Rijn plaatsvond, is fout – zeker op individueel niveau – vaak ook goed fout. De impact van die fouten kan relatief groot zijn voor individuele betrokkenen. Daarom moet het uiterste worden gedaan om wat voor fout dan ook te voorkomen. Natuurlijk kan niemand garanderen dat er geen enkele fout wordt gemaakt, zeker niet in een situatie direct na een ernstig incident, maar wellicht dat de aanbevelingen en adviezen in het navolgende hoofdstuk daarbij behulpzaam kunnen zijn.

9 Aanbevelingen en adviezen

AANBEVELINGEN

Onderstaande aanbevelingen hebben maar voor een beperkt deel betrekking op de gemeente Alphen aan den Rijn, omdat door middel van de onderstaande adviezen met betrekking tot ondernemers en overige betrokkenen al diverse aanbevelingen zijn vertaald in concrete adviezen. Een deel van deze aanbevelingen komen terug in het Handboek Nafase. Ze worden hier opgenomen omdat de commissie gebleken is dat sommige adviezen en suggesties van dit handboek wel belangrijk zijn, maar toch vaak onderbelicht blijven.

In algemene zin kunnen de volgende aanbevelingen worden gegeven:

1. Organiseer de nazorg aan de hand van het Handboek Nafase en ga hiermee op systematische en gestructureerde wijze om tot het einde van de nafase. Laat geen verslapping toe in de uitvoering van dit traject. Voer met name fase 9 en 10 van het Handboek uitdrukkelijk uit.
2. De waardering van betrokkenen voor wat betreft de nazorg wordt niet bepaald door de nazorg in de eerste maanden, maar door het eindresultaat.
3. Maak als gemeente duidelijk hoe de projectorganisatie en de lijnorganisatie zich tot elkaar verhouden.
4. Zorg voor een goed documentatie en dossiervorming en houdt dit tot het 'einde' vol.
5. Realiseer de integraliteit en wederzijdse beïnvloeding van de medische, psychosociale en materiële (praktische / juridische) problemen van betrokkenen. Dit vraagt een integrale aanpak van de zijde van overheid en hulpverleners. Het is onvoldoende

de te veronderstellen dat betrokkenen de verschillende vormen van hulpverlening en ondersteuning zelf wel integreren.

Pas casemanagement toe voor de meest kwetsbaren onder de getroffen.

6. Ga uit van een ruime definitie van betrokkenen. Ook mensen die zijdelings zijn betrokken kunnen ernstige gevolgen van een ramp of incident ondervinden, gedurende vele jaren.
7. Ga als gemeente outreachend te werk in de contacten met de directe betrokkenen. In eerste instantie kan dit het idee geven van bemoeizucht of overbodig werk in een toch al drukke periode, maar op lange termijn bewijst het zijn meerwaarde.
8. Houd rekening met de context en de geschiedenis, zowel op individueel als geaggregeerd niveau (winkelcentrum, wijk, gemeente, specifieke doelgroepen). Deze context is van essentieel belang voor de verhouding tussen draagkracht en draaglast bij de verwerking van een ramp of incident en derhalve voor aard en intensiteit van de nazorg van de zijde van de gemeente.
9. Ga er vanuit dat de effecten van een ramp of incident nog jaren kunnen duren en voor betrokkenen op ieder moment actueel zijn. Dit voorkomt een toenemende kloof tussen de behoefte aan hulp en de bereidheid om deze te geven.
10. Laat geen enkele interpretatiemogelijkheid toe voor wat betreft de rol, verantwoordelijkheden en taken van de gemeente, zeker gezien de verwachtingen die door betrokkenen worden afgeleid uit een empathische houding van de gemeente of afzonderlijke bestuurders direct na een incident.
11. Zorg voor een verbreding in kennis door opleiding en training op het gebied van nazorg na rampen en incidenten.
12. Bij de instructie van de verschillende bij de nafase betrokken kolommen en diensten dient er zorg voor te worden gedragen

dat reconstructie van het delict en nazorg aan de getroffen in een juiste balans is.

13. Ga er niet vanuit dat met één familie- of gezinscontact alle overige leden wel geïnformeerd zijn of zullen worden.
14. Houd er rekening mee dat er bij een dergelijk getrapd contact bij het doorgeven van informatie altijd ruis ontstaat;
15. Maak duidelijk hoe de bestuurlijke bevoegdheden met betrekking tot de nazorg belegd zijn.

ALGEMENE ADVIEZEN MET BETREKKING TOT ONDERNEMERS

Inleiding

In de afgelopen periode heeft de commissie vijf ondernemers uit het winkelcentrum de Ridderhof gesproken. Deze gesprekken waren soms diep en indringend. Op grond van deze gesprekken, de achterliggende documenten en de informatie verkregen van ambtenaren en bestuurders is de commissie tot dit advies gekomen.

Daarbij moet de commissie van het hart dat de aan haar ter beschikking gestelde dossiers over de afzonderlijke ondernemers van dien aard waren dat het achteraf bijzonder moeilijk was om te reconstrueren op welke gronden het besluit is genomen om tot een lening over te gaan dan wel de hoogte ervan is vast gesteld. De commissie veronderstelt dat hierbij zowel bedrijfseconomische analyses als bestuurlijke afwegingen een rol hebben gespeeld. De commissie hecht eraan te vermelden dat dit advies aan het College van Burgemeesters en Wethouders van de gemeente Alphen aan den Rijn in unanimité tot stand is gekomen. Het advies valt uiteen in twee delen. In het eerste deel worden de algemene overwegingen gegeven die de commissie tot haar oordeel hebben gebracht. In het tweede deel worden de adviezen toegespitst op de individuele ondernemers. Dit tweede deel is niet opgenomen in dit eindrapport, omdat dit de persoonlijke levenssfeer van de betrokken ondernemers raakt. Deze individuele adviezen zijn wel vertrouwelijk aan het college aangeboden.

ALGEMENE OVERWEGINGEN

Het 'Plan van Aanpak Nazorg Schietdrama, versie 1.0' van de gemeente Alphen aan den Rijn vermeldt (pagina 21) ten aanzien van de schadeafhandeling voor getroffen ondernemers en particulieren het volgende:

'5.7 HOOFDACTIVITEIT 5: SCHADEAFHANDELING (GETROFFENEN EN PARTICULIEREN)

De gemeente speelt in beginsel geen rol bij schadevergoeding. Schade kan worden geclaimd bij verzekeraars en bij het Schadefonds geweldsmisdrijven. Ook kan mogelijk een beroep worden gedaan op de verzekeraar van de dader. Dit dient door de betrokken particulier of ondernemer te worden beoordeeld.

Betrokken organisaties

- Slachtoffers
- Verwanten
- Ondernemers/ winkeliers
- Hulpverleners/burgerparticipanten
- Andere ontruimde winkelcentra en winkeliers aldaar
- Leveranciers/dienstverlenende bedrijven

Activiteiten

Schade particulieren

Wanneer individuele burgers in financiële problemen komen als gevolg van het schietdrama kunnen zij op de

eerste plaats een beroep doen op het Schadefonds geweldsmisdrijven. Dit fonds is vooral bedoeld voor letselschade. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat bijvoorbeeld schade als gevolg van arbeidsongeschiktheid (deels) wordt vergoed.

Daarnaast kan de gemeente (wmo-loket) vanuit bijzondere bijstand op individuele gronden ondersteunen.

Schade ondernemers

In het kader van de Nazorg kan Gemeente Alphen aan den Rijn een (tijdelijke) tegemoetkoming aan ondernemers verstrekken.

Tijdelijke maatregel

De gemeente verstrekt op verzoek (tijdelijke) voorschotten aan ondernemers die door het incident in nood zijn gekomen. Zij doet dit uit hoofde van haar publieke functie om de materiële en niet materiële belangen van haar inwoners/ondernemers te behartigen en de werkgelegenheid te bevorderen. Het aangevraagde bedrag zal moeten worden onderbouwd, en zal moeten dienen om het voortbestaan van de onderneming op korte termijn te waarborgen. Dit ter beoordeling van de gemeente. Met de betreffende ondernemer wordt een terugbetalingsregeling op maat afgesproken, met een maximum looptijd van 5 jaar.

Maatregel op langere termijn (uiterlijk gereed mei 2011)

De gemeente heeft in beginsel geen rol in de vergoeding van schades van ondernemingen. Indien alle mogelijkheden voor schadevergoeding zijn uitgeput, en de continuïteit van een onderneming in het geding is, zal de gemeente onderzoeken of en zo ja in welke mate het wenselijk is te komen tot een (blijvende) schadevergoeding of voorschot. Hiertoe zal eerst een inventarisatie moeten plaatsvinden in overleg met de ondernemersvereniging. Hierbij moet duidelijk worden dat het incident een belangrijke oorzaak is van de problemen.

Capaciteit

Nader te bepalen.

Budget

n.v.t.

Aandachtspunten

Belangrijk onderdeel van deze activiteit is de eenduidige voorlichting en informatie over demogelijkheden voor het verhalen van schade.'

De commissie constateert dat dit Plan van Aanpak is vastgesteld op 20 april 2011 door het Kernteam Nazorg en op 21 april 2011 door het BOS. Vervolgens is het vertrouwelijk ter informatie aangeboden aan de Gemeenteraad. Het is op 26 april 2011 vastgesteld door het college van B & W. Het 'algemene publiek' heeft via het bestuurlijk informatie

systeem (BIS) op de website van de gemeente Alphen aan den Rijn kennis kunnen nemen van het Plan van Aanpak.

De commissie stelt vast dat er geen 'Plan van Aanpak 2.0' is verschenen. Wel is de commissie in gesprekken met bestuurders van de gemeente Alphen aan den Rijn medegedeeld dat het als een werkdocument beschouwd dient te worden, waarbij de in de tijd volgende correspondentie als aanvullingen op het document zouden moeten worden gezien. Op grond van de haar ter beschikking gestelde documenten kan de commissie niet beoordelen in hoeverre dit ook duidelijk gemaakt is aan de betrokkenen en in hoeverre die correspondentie heeft geleid tot daadwerkelijke wijzigingen van het Nazorgplan. Dat geldt zowel ten aanzien van de betrokken (voormalig) ondernemers, de gemeenteraad als ketenpartners. Daarmee heeft het College zich in een riskant traject begeven. Immers, wijzigingen van de oorspronkelijke intenties van het Plan van Aanpak hebben daarbij het risico nogal impliciet te gebeuren. Dit kan leiden tot onduidelijkheid voor alle betrokkenen. Aangezien geen expliciete wijzigingen van dit document hebben plaats gevonden, hooguit de vaststelling van voortgangsbrieven, is de commissie van mening dat dit document als uitgangspunt moet worden genomen bij haar advisering.

Alvorens over te gaan tot de meer specifieke advisering over de nazorg aan ondernemers acht de commissie het van belang in relatie tot deze paragraaf van dit onderdeel van het Plan van Aanpak een aantal opmerkingen vooraf te plaatsen.

In de eerste plaats betreft dit het aspect van financiële nazorg. Daarmee lijkt gesuggereerd te worden dat de afhandeling van de financiële problemen als gevolg van het schietincident een op zichzelf staand iets is. Toegespitst op ondernemers, lijkt er een kunstmatig onderscheid gemaakt te worden tussen dat wat iemand overkomt als individu en de schade opgelopen door de onderneming. In de praktijk is dit geen houdbaar onderscheid. Zeker bij kleinere ondernemingen is een dergelijk onderscheid vrijwel onmogelijk te maken. De persoonlijke

consequenties van het schietincident drukken zwaar op het mogelijk functioneren van de onderneming. De commissie heeft deze overweging mee laten wegen in haar oordeel.

In de tweede plaats gaat het om nazorg voor *schade of problemen die te herleiden zijn tot het schietincident*. Dit suggereert dat het incident een autonoom, in tijd af te zonderen element is in het functioneren van de persoon en onderneming. De praktijk is ingewikkelder: oorzaak en gevolg zijn in dit geval een Siamese tweeling. Waar een onderneming (of persoon) het al moeilijk heeft, is de kans groot dat een drama als het schietincident de problemen alleen maar vergroot. Zo heeft de commissie van ondernemers begrepen dat de omzetestontwikkeling van het winkelcentrum in zijn algemeenheid vóór het schietincident niet als rooskleurig te bestempelen was. Bovendien staat na een dergelijk dramatisch incident het leven niet stil. Nieuwe ontwikkelingen volgen. Zo wordt het economisch functioneren van het winkelcentrum na het dramatische incident ook negatief beïnvloed door de economische recessie en de groei van de online-aankopen.

Ten slotte zijn er nog de ingrepen in het Winkelcentrum zelf. Door de opening van de extra winkels aan de voorkant van de Ridderhof (twee nieuwe grote supermarkten) kan met name in het gebied van de zuidelijke ingang een positief effect zijn opgetreden, ten koste van de bedrijven aan de andere twee ingangen (west en noord). De commissie heeft moeten vast stellen dat al deze ontwikkelingen niet na elkaar, maar naast elkaar plaats vinden en het daarom nagenoeg onmogelijk is om eenduidige causale relaties tussen de (huidige) economische prestaties van ondernemingen in winkelcentrum de Ridderhof en de gevolgen van het schietincident te leggen. Voor de commissie is dit een reden te meer om in haar advisering de oorspronkelijke intenties van het Plan van Aanpak tot uitgangspunt te nemen.

ADVIEZEN

Ten aanzien van de twee maatregelen die in het Plan van Aanpak zijn aangekondigd (korte termijn en lange termijn) heeft de commissie de volgende redeneringen gevolgd.

De renteloze lening;

De renteloze lening is uitdrukkelijk bedoeld om de continuïteit van ondernemingen in winkelcentrum de Ridderhof te waarborgen. Vooraf dient volgens het Plan van Aanpak de toewijzing van de renteloze lening te zijn getoetst aan de volgende criteria:

- a. is de onderneming/ondernemer door het incident in nood gekomen;
- b. is het aangevraagde bedrag onderbouwd;
- c. dient het aangevraagde bedrag om het voortbestaan van de onderneming op korte termijn te waarborgen;
- d. is er een terugbetalingsregeling op maat afgesproken met een maximum looptijd van 5 jaar.

Het kan en mag dus niet zo zijn dat de verstrekte lening en de daaraan gekoppelde aflossing van de lening de continuïteit van de onderneming in gevaar brengt. Daarbij komt nog, dat als de continuïteit van de onderneming niet gerealiseerd wordt, het risico van de lening niet eenzijdig afgewenteld kan worden op de betrokken ondernemer. Als verstrekker van de lening heeft de gemeente immers ook mede bewust het risico genomen dat de onderneming wellicht beëindigd zou kunnen worden. Bovendien heeft de gemeente naar eigen zeggen voorafgaand aan de lening beoordeeld of er geen in het verleden gelegen factoren waren die een bedreiging zouden kunnen zijn voor het voortbestaan van de onderneming. Op grond van deze toets kan verondersteld worden dat beëindiging van de onderneming (mede) veroorzaakt is door de gevolgen van het schietincident voor de onderneming dan wel de ondernemer. Terzijde stelt de commissie vast dat

zij geen regeling heeft aangetroffen op basis waarvan gecontroleerd is dat het geleende geld ook daadwerkelijk gebruikt is voor de continuïteit van de onderneming. Wellicht dat dit geregeld is in de individuele contracten, maar deze stonden niet ter beschikking van de commissie.

Advies:

Het advies van de commissie richt zich op twee onderwerpen:

- a. De commissie adviseert geen nieuwe leningen op grond van deze korte termijn maatregel meer te verschaffen, aangezien het tijdsverloop tussen het schietincident en de daaruit voortvloeiende liquiditeitsproblemen voor ondernemingen te groot is geworden om een duidelijke relatie te leggen tussen het incident en continuïteitsproblemen.
- b. Naar de bevindingen van de commissie heeft de gemeente Alphen aan den Rijn geen specifiek beleid, anders dan haar reguliere beleid, op het punt van kwijtschelding van door haar gegeven renteloze leningen. Dat geldt zeker voor de gegeven renteloze leningen aan ondernemers van winkelcentrum de Ridderhof in het kader van de continuïteit van de bedrijven naar aanleiding van het schietincident. De commissie wijst de gemeente Alphen aan den Rijn dan ook op de zogenaamde inherente afwijkingsbevoegdheid (gebaseerd op artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht) en adviseert de Gemeente die bevoegdheid hier toe te passen. In aanvulling op het reguliere beleid adviseert de commissie de gemeente Alphen aan den Rijn, mede met oog op het gelijkheids- en evenredigheidsbeginsel ook een dergelijke (nieuwe) regeling op te stellen. Daarbij meent de commissie dat de hierna genoemde uitgangspunten bij de regeling zouden moeten zijn opgenomen;
 1. Daar waar er geen sprake meer is van continuïteit van de onderneming – het doel van de lening – de renteloze lening

kwijt te schelden mits aangetoond is dat de renteloze lening gebruikt is voor de continuïteit van de onderneming en dat er een duidelijke relatie ligt tussen de discontinuïteit van de onderneming als gevolg van de consequenties van het schietincident voor de onderneming dan wel de ondernemer;

2. Deze kwijtschelding te laten plaats vinden onmiddellijk na de beëindiging van de onderneming om te voorkomen dat er voor de ex-ondernemer in kwestie niet nog grotere financiële problemen ontstaan;
3. Bij de aflossing van de overige renteloze leningen in ogenschouw te nemen of deze aflossing de continuïteit van de onderneming niet bedreigt;
4. Indien er wel sprake is van een mogelijke bedreiging van de continuïteit van de onderneming, blijkend uit extern getoetste bedrijfsgegevens van de onderneming, deze aflossing uit te stellen;
5. Dat de Gemeente Alphen aan den Rijn een regeling maakt, waarin in principe wordt uitgegaan van kwijtschelding van het (resterende) bedrag van de renteloze lening na de periode van vijf jaar (de in het Plan van Aanpak genoemde periode),
 - a) mits is aangetoond dat de renteloze lening daadwerkelijk is gebruikt voor waarborging van de continuïteit van de onderneming na het schietincident;
 - b) tenzij de afspraken over de aflossingen van de renteloze lening ondanks voldoende financiële ruimte in de bedrijfsvoering niet zijn nagekomen;
 - c) tenzij er na vijf jaar voldoende financiële ruimte in de onderneming is om alsnog het (resterende) bedrag van derenteloze lening af te lossen.

De schadeloosstelling;

Het Plan van Aanpak stelt duidelijk dat gemeente in principe geen rol speelt bij de vergoeding van de schade. Dat is de taak van de verzekeraars, het Schadefonds Geweldsmisdrijven dan wel de verzekering van de dader. Niettemin geeft het Plan ook aan dat als a) alle mogelijkheden tot verhaal van eventuele schade zijn uitgeput en b) de continuïteit van de onderneming in het geding is en c) er een duidelijke relatie is met het schietincident, de gemeente zal onderzoeken of het wenselijk is om te komen tot een (blijvende!) schadevergoeding of een voorschot. Om dit te beoordelen zal eerst een inventarisatie gemaakt worden in overleg met de ondernemersvereniging. De regeling moest uiterlijk mei 2011 gereed zijn.

De commissie constateert dat de hier genoemde regeling niet tot stand gekomen is. Sterker nog, geen van de gesproken bestuurders kan zich in eerste instantie deze passage uit het Plan van Aanpak herinneren. In eerste instantie stellen zij zich op het standpunt dat de gemeente geen schade als gevolg van het schietincident aan ondernemers vergoedt. Ook is de gemeente van mening dat er geen verzoeken tot schadevergoeding zijn binnen gekomen. De commissie echter meent – na bestudering van de stukken – in ieder geval één van de ambtelijk binnengekomen opgaven van schade opgevat zou moeten worden als een verzoek tot schadevergoeding. Bovendien hebben een aantal van de ondernemers, waarmee is gesproken, een dergelijk verzoek via de commissie gedaan.

Advies:

Op grond hiervan adviseert de commissie het college van B&W van Alphen aan den Rijn het volgende.

- a. Een dergelijke algemene regeling alsnog vast te stellen conform de door de gemeente Alphen aan den Rijn zelf vastgestelde uitgangspunten met daarbij duidelijke criteria op grond waarvan besluiten

kunnen worden genomen.

- b. De commissie adviseert de regeling te baseren op de volgende criteria:
 1. Is de onderneming/ondernemer door het incident in nood gekomen;
 2. Is het aangevraagde bedrag financieel goed onderbouwd;
 3. Zijn alle mogelijkheden voor schadevergoeding uitgeput;
 4. Is de continuïteit van de onderneming in het geding;
 5. Heeft de ondernemer alles gedaan wat redelijkerwijs van hem mag worden verwacht om (verdere) schade en risico's te beperken?
 6. Heeft er een inventarisatie plaatsgevonden in overleg met de ondernemersvereniging;
- c. De commissie adviseert de gemeente duidelijk vast te stellen op welke kosten of schades de regeling betrekking kan hebben. Als mogelijke kosten of schades ziet de commissie: gemaakte extra kosten of winstderving. Volgens de commissie kan er geen sprake zijn van een structurele financiële bijdrage van de zijde van de gemeente aan de bedrijfsvoering van de onderneming.
- d. De commissie dringt er bij het College van B&W op aan de eventuele geleden schade zorgvuldig, deskundig en onafhankelijk te laten vast stellen. Uiteraard dienen, als tot uitkering van een vergoeding besloten wordt, eerder verkregen schadevergoedingen in mindering op het schadebedrag te worden gebracht. Daarnaast geldt dat slechts tot uitkering in het kader van een dergelijke coulanceregeling kan worden overgegaan, als alle eventuele schadeclaims zijn afgehandeld.
- e. Aangezien er ondernemers zijn die inmiddels hun bedrijf hebben beëindigd, deze ondernemers mogelijk ook schade van het schietincident hebben ondervonden en op grond van de criteria van bovengenoemde regeling deze ondernemers nu

niet meer in aanmerking komen voor deze regeling, stelt de commissie voor om voor deze ondernemers een bijzondere schaderegeling op te stellen met als elementen:

1. Een eventuele vergoeding van kosten en schades aan ondernemers waarvan de onderneming na het schiet-incident beëindigd is en die gedurende het voortbestaan van hun onderneming – wellicht gerekt door de verstrekte renteloze lening – mogelijk extra kosten hebben gemaakt;
2. Daar tevens bij te betrekken dat zij ook na de beëindiging van hun onderneming nog doorlopende kosten hebben gehad.

ALGEMENE ADVIEZEN MET BETREKKING TOT OVERIGE BETROKKENEN

Inleiding

In de afgelopen periode heeft de commissie 25 personen gesproken die anders dan als ondernemer betrokken zijn geweest bij het schiet-incident in Alphen aan den Rijn. Het betrof zowel slachtoffers met fysieke letsels, nabestaanden als ooggetuigen. Deze gesprekken waren in het algemeen diep en indringend. Op grond van deze gesprekken en de informatie verkregen van ambtenaren en bestuurders is de commissie tot dit advies gekomen. Daarbij moet de commissie van het hart dat de aan haar ter beschikking gestelde dossiers over de afzonderlijke personen in eerste instantie zeer summier waren. Daardoor moest de commissie zich in eerste instantie vaak uitsluitend baseren op de gegevens uit het gesprek.

De suggesties die de commissie in de periode mei – oktober 2012 vanwege de urgentie in veel gevallen aansluitend op het gesprek in de richting van de gemeente Alphen aan den Rijn heeft geformuleerd, bleken daardoor soms gebaseerd op onvolledige informatie. Pas in de reactie van de gemeente Alphen aan den Rijn op de suggesties van de commissie kwam meer informatie beschikbaar. Deze informatie is wel

meegenomen in dit advies, waardoor de inhoud van dit advies in sommige gevallen afwijkt van de suggesties die de commissie eerder in de richting van de gemeente heeft geformuleerd.

De commissie hecht eraan te vermelden dat dit advies aan het College van Burgemeesters en Wethouders van de gemeente Alphen aan den Rijn in unanimité tot stand is gekomen. Dit advies valt uiteen in twee delen. In het eerste deel worden de algemene overwegingen gegeven die de commissie tot haar oordeel hebben gebracht. In het tweede deel worden de adviezen toegespitst op de individuele betrokkenen. Waar in dit advies wordt gesproken over individuele betrokkenen worden zowel particulieren bedoeld als ondernemers, maar de laatsten dan niet in hun rol als ondernemer maar als individu.

Plan van Aanpak nazorg en fasering

In het kader van dit algemene deel van het advies vraagt de commissie met name aandacht voor de fasering, die in dit Plan van Aanpak is vastgesteld. Fase 1 betreft de fase die op 21 april is beëindigd met het vaststellen van het Plan van Aanpak. Fase 2 betreft 'uitbouw en consolidatie' en kent als verwachte periode '21 april 2011 – 1 juli 2011, of zoveel eerder als mogelijk is.' In deze periode vinden de meeste nazorgactiviteiten plaats. Fase 3 en 4 beschrijven de wijze waarop wordt teruggegaan naar de reguliere situatie. Fase 5, een jaar later, wordt als laatste fase genoemd. Uit de fasering van dit Plan van Aanpak, uit de door deze commissie gevoerde gesprekken en uit documenten die de commissie heeft bestudeerd, wordt duidelijk dat de gemeente van oordeel was dat relatief snel (na drie tot vier maanden) er een goed zicht zou bestaan over hoe het gaat met de slachtoffers en direct betrokkenen. Als kritieke momenten in deze periode worden genoemd 'een jaar later, schade-afhandeling en enkele open einden.'

Het meest algemene advies van de commissie in het kader van de nazorg is dan ook het advies om de nazorg voorlopig nog op de agenda

te houden en ook in de communicatie duidelijk te maken dat de nazorg voor de gemeente Alphen aan den Rijn een actueel onderwerp is.

ALGEMENE OVERWEGINGEN EN ADVIEZEN

De nazorg van de gemeente Alphen aan den Rijn in de richting van individuele betrokkenen bestaat c.q. heeft bestaan uit verschillende activiteiten:

- directe materiële steun van de zijde van de gemeente (bijzondere bijstand, wmo-loket, Ridderhof-budget);
- bevorderen dat alle betrokkenen hun op 9 april verloren voorwerpen terug krijgen;
- steunbetuigingen en desgewenst bezoeken van de meest direct betrokkenen (nabestaanden, slachtoffers);
- het informeren, begeleiden en praktisch ondersteunen van betrokkenen, de eerste maanden door middel van een informatie- en adviescentrum;
- het organiseren van activiteiten die betrokkenen helpen bij de verwerking van hun leed (herdenking, monument, lotgenotenbijeenkomst);
- het doorverwijzen van betrokkenen naar de juiste instanties (schadefonds, verzekeraars, maatschappelijk werk, et cetera);
- het bemiddelen en pleiten bij andere organisaties voor een adequate behandeling van betrokkenen bij het schietincident (woningcorporatie, schadeverzekeraars, scholen, werkgevers);
- er op toe zien dat ‘betrokken partijen’ hun verantwoordelijkheid daadwerkelijk nemen;
- contacten onderhouden met andere organisaties die nazorg leveren (bijvoorbeeld kerkelijk centrum De Bron);
- opdracht gegeven aan de GGD (en indirect aan het NIVEL) tot het uitvoeren van gezondheidsonderzoek, waardoor de gezondheidstoestand van getroffen en in beeld werd gebracht.

In de gesprekken met betrokkenen zijn niet al deze onderwerpen aan

de orde geweest. Daarnaast richten de navolgende adviezen zich vooral op de toekomst, waardoor sommige leerervaringen op grond van de aanpak in het afgelopen half jaar in dit eindrapport terug komen.

De adviezen richten zich op vier onderwerpen:

1. Benadering van betrokkenen en erkenning van de problematiek;
2. Begeleiding en doorverwijzing van en contact met betrokkenen;
3. Lotgenotencontact en andere vormen voor het delen van ervaringen;
4. Verlenen van materiële steun aan betrokkenen.

Benadering van betrokkenen en erkenning van de problematiek.

In verschillende gesprekken kwam de ervaring van betrokkenen naar boven dat de gemeente de ernst van de problematiek niet onderkende en onderkent. Er zijn diverse betrokkenen die nog dagelijks met de consequenties van het schietincident worden geconfronteerd. Sommigen hebben hun baan verloren of zijn arbeidsongeschikt geraakt of langdurig ziek. Bij enkelen wordt dit veroorzaakt door fysieke problemen, bij anderen door psychische problemen. Een substantieel deel van degenen met wie de commissie een gesprek heeft gevoerd, leidt aan posttraumatische stressstoornis (PTSS), die het dagelijks leven beheerst.

Daarom is, zoals in hoofdstuk 7 is betoogd, een geïntegreerde aanpak noodzakelijk en dienen verwachtingen met betrekking tot zelfredzaamheid en zelforganiserend vermogen te worden afgestemd op ieders persoonlijke situatie en competenties, waarbij de uitgangssituatie van iedere betrokkene een belangrijke rol speelt. Een vorm van casemanagement en geïntegreerde dossiervorming lijkt daarbij wenselijk. Daarbij kunnen instanties als het maatschappelijk werk een rol spelen, maar ook de gemeente. Direct na het incident is er bij verschillende betrokkenen ook sprake geweest van een dergelijk

casemanagement door de gemeente, maar naar de mening van de commissie zouden ook nu nog sommige personen daarmee geholpen zijn. Daarbij dient het eerder gemaakte onderscheid tussen slachtoffers en ooggetuigen verlaten te worden. Het zijn momenteel voornamelijk ooggetuigen, die in deze situatie verkeren en die vanwege dat onderscheid in de eerste maanden na het incident minder ondersteuning hebben gekregen dan de fysieke slachtoffers, die goed bij de gemeente in beeld waren.

Begeleiding en doorverwijzing van en contact met betrokkenen

In het verlengde van het vorige onderwerp adviseert de commissie om meer mogelijkheden te bieden om begeleiding aan betrokkenen aan te bieden (buddy-principe) of het opnemen van contact met de gemeente te vergemakkelijken. De eerste maanden na het schietincident is er een projectorganisatie voor de nazorg geweest, inclusief een beperkte vorm van een informatie- en adviescentrum. Na enkele maanden is dit (geleidelijk) afgeschaald en werden verzoeken meer in de lijnorganisatie afgehandeld. Begeleiding en een integrale aanpak verdwenen naar de achtergrond. De 3 meest betrokken ambtenaren hebben dit gemis opgepakt door tweewekelijks een casuïstiekoverleg te houden, waarin informatie over bepaalde betrokkenen werd uitgewisseld en afspraken over acties en taakverdeling werden gemaakt.

In andere vergelijkbare situaties, bijvoorbeeld na het Koninginnedagincident in Apeldoorn, zijn door de gemeente Apeldoorn (en door een aantal andere gemeenten van herkomst van de slachtoffers) ambtelijk medewerkers aangewezen, die gedurende een jaar regelmatig contact hadden met de meest getroffen, waardoor een jaar lang de toestand van de slachtoffers goed in beeld was en betrokkenen goede toegang tot de gemeente hadden. De commissie beveelt aan dat de gemeente Alphen aan den Rijn gedurende het komende jaar een telefoonnummer openstelt en een contactpersoon benoemt, die voor betrokkenen die dat wensen, als verbinding naar andere gemeentelijke

afdelingen of naar andere partijen kan optreden. Deze mogelijkheid kan op de website en in de stadskrant bekend worden gemaakt.

Indien betrokkenen zich bij de gemeente melden en hulp van andere organisaties nodig blijkt, verwijst de gemeente door naar deze andere organisaties. Op de website van de gemeente zijn deze verwijssuggesties ook opgenomen. Met de GGD vindt regelmatig overleg plaats over de actualisatie van deze verwijssuggesties en de boodschap die in dit kader moet worden meegegeven. De commissie adviseert de gemeente om, in afstemming met bijvoorbeeld het maatschappelijk werk, actiever op te treden in een verbindingsrol naar andere organisaties, zoals naar het Schadefonds Geweldsmisdrijven, woningcorporaties en werkgevers. Het gaat hierbij niet zozeer om de invulling van een formele verantwoordelijkheid, maar om het uitdragen van de boodschap in de richting van deze betrokkenen en andere partijen dat de gemeente zich betrokken blijft voelen bij de problemen die mensen als gevolg van het schietincident ervaren, ook in situaties waarin het schietincident alleen maar de bekende druppel is geweest en er al sprake was van bestaande problemen.

Lotgenotencontact en andere vormen voor het delen van ervaringen

Door de gemeente zijn lotgenotenbijeenkomsten georganiseerd voor slachtoffers en nabestaanden. Uitgangspunt daarbij was dat de gemeente een belangrijke rol speelde bij de organisatie van de eerste bijeenkomsten, maar dat men het aan betrokkenen zelf overliet om in de daarop volgende periode nog lotgenotenbijeenkomsten te organiseren. De gemeente bood aan in die fase ondersteunend te zijn met het beschikbaar stellen van ruimte en het beschikbaar stellen, na toestemming van betrokkene, van contactgegevens van betrokkene. In de praktijk bleek het voor betrokkenen erg moeilijk om nieuwe bijeenkomsten te organiseren, deels om praktische redenen, deels omdat een deel van de betrokkenen wel die behoefte ervaart en een ander deel die

behoefte niet ervaart. Deze ambivalentie kwam ook in de gesprekken die de commissie met betrokkenen heeft gevoerd, naar voren. Het benaderen van alle betrokkenen met een dergelijke vraag wordt niet door iedereen op prijs gesteld, anderzijds zijn er ook betrokkenen die momenteel een leegte of gemis ervaren, omdat ze niet of nauwelijks contact hebben met andere getroffen en daar wel behoefte aan hebben, bilateraal of door middel van een groepsbijeenkomst. De commissie adviseert de gemeente dan ook een vorm te zoeken, waardoor communicatie tussen betrokkenen die dit op prijs stellen wordt gefaciliteerd. Een voorbeeld hiervoor is de website www.nazorgvolendam.nl, die 12 jaar na de brand in het Hemeltje nog steeds wordt gewaardeerd om de informatie en de contactmogelijkheden. Deze website wordt beheerd door het WMO-loket van de gemeente Volendam – Edam.

Verlenen van materiële steun aan betrokkenen

Ten aanzien van het verlenen van materiële steun aan betrokkenen wordt in het Plan van Aanpak het volgende opgemerkt:

‘Schade particulieren

Wanneer individuele burgers in financiële problemen komen als gevolg van het schietdrama kunnen zij op de eerste plaats een beroep doen op het Schadefonds geweldsmisdrijven. Dit fonds is vooral bedoeld voor letsel-schade. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat bijvoorbeeld schade als gevolg van arbeidsongeschiktheid (deels) wordt vergoed. Daarnaast kan de gemeente (WMO-loket) vanuit bijzondere bijstand op individuele gronden ondersteunen.’

Op verzoeken tot het verlenen van materiële steun zijn in de eerste plaats de adviezen in de vorige paragrafen van toepassing. In de praktijk zijn een aantal betrokkenen ook al op deze manier door de gemeente geholpen. Daarbij is voor wat betreft de organisatie gebruik gemaakt van het nazorgteam. Voor wat betreft de mogelijkheden is gebruik gemaakt van de WMO-mogelijkheden, bijzondere bijstand,

schuldsanering en het bijzondere krediet waaruit diverse kosten zijn betaald.

De commissie heeft bij de meeste gesprekspartners geïnformeerd naar extra kosten die ze hebben gemaakt of nog steeds maken als direct gevolg van het schietincident. Dat leverde een gevarieerd beeld op met bepaalde constante onderdelen (vooral de eigen bijdrage voor de GGZ en het eigen risico in het kader van de zorgverzekering) naast bijvoorbeeld kosten voor boeken en inschrijven voor een opleiding, die niet kon worden afgerond, reiskosten voor nabestaanden, kosten voor de aanschaf van een nieuwe bril, et cetera. Een deel van deze kosten is vergoed door het Schadefonds Geweldsmisdrijven, terwijl enkele respondenten deze extra kosten niet als een bezwaarlijke last zagen. Voor weer andere betrokkenen zijn deze kosten extra bezwaarlijk en dragen ze bij aan een slechte momentane financiële situatie met soms forse schulden of tot het beëindigen van noodzakelijke of zeer gewenste zorgverlening vanwege financiële motieven. De commissie heeft in ieder geval alle respondenten gewezen op het Schadefonds Geweldsmisdrijven en enkele betrokkenen actief ondersteund bij het indienen van een aanvraag. Eén betrokkene heeft gebruik gemaakt van een ‘buddy-aanbod’ van de zijde van de GGD. Daarnaast heeft de commissie in de richting van de gemeente suggesties gedaan om bepaalde kostenvergoedingen te verstrekken. Daarbij heeft de commissie als uitgangspunt genomen dat extra kosten goed aanwijsbaar zijn en eenduidig zijn te vergoeden.

De commissie benadrukt in dit kader dat vergoedingen voor extra kosten onderscheiden moeten worden van inkomstenderving als gevolg van het schietincident. Bij diverse respondenten is hiervan sprake, bijvoorbeeld door arbeidsongeschiktheid, langdurig ziekteverzuim, verlies van werk, verlies van onderneming, het niet meer kunnen verrichten van overwerk, ander werk moeten aanvaarden in een bestaand dienstverband of op een andere locatie met een kleinere aanstelling gaan werken. De gemeente heeft als uitgangspunt genomen dat ze voor

zichzelf geen rol ziet bij het compenseren van inkomstenderving. Immers kent de gemeente c.q. de overheid algemene voorzieningen voor het borgen van een inkomen op een bepaald niveau, los van de oorzaak van de inkomstenderving. De commissie onderschrijft dit uitgangspunt uit oogpunt van rechtsgelijkheid en algemeen belang. Waar er als gevolg van inkomstenderving sprake is van een disbalans tussen inkomsten en uitgaven, ziet de commissie als mogelijkheden voor de gemeente:

- Vergoeding van kosten, die gerelateerd kunnen worden aan het schietincident;
- Ondersteunen bij het verkrijgen van ander werk, het volgen van een opleiding of andere mogelijkheden tot het verkrijgen van inkomsten, zoals het beginnen van een zaak;
- Schuldsanering;
- Bemiddeling bij dreigende huisuitzetting of andere vorderingen van schuldeisers.

Adviezen op individueel niveau

Zoals bovenstaand al is gesteld heeft de commissie op grond van enkele door haar gehanteerde uitgangspunten voor 17 betrokkenen al suggesties gedaan in de richting van de gemeente. Deze suggesties hadden betrekking op alle bovenstaande aspecten. In enkele gevallen hebben leden van de commissie of de ondersteunend secretaris van de commissie zelf de suggestie uitgevoerd (bemiddeling GGZ, buddy-aanbod, contact met scholen, contact met ondernemers, opties beginnen nieuwe zaak, contact met werkgevers, casemanagement, contact met woningcorporatie). In onderstaande opsomming zijn alle suggesties geordend:

Schema 4. Overzicht suggesties en door de commissie uitgevoerde acties

Aard suggestie of door commissie uitgevoerde actie	Totaal
Vergoeding eigen risico zorgverzekering	3
Vergoeding eigen bijdrage GGZ	5
Vergoeding overige zorgkosten (paramedische zorg, geneesmiddelen)	4
Vergoeding overige kosten (opleiding, reiskosten, et cetera.)	2
‘Buddy’ aanbod	1
Bemiddeling school of opleiding	4
Toezending nadere informatie aan betrokkene	2
Praktische ondersteuning bij doen van aanvragen et cetera.	1
Bemiddeling bij aanpassing gegevens betrokkene bij gemeente	2
Bemiddeling bij verkrijgen nadere informatie van gemeente	1
Bemiddeling bij nadere informatie andere organisaties (o.a. politie, OM)	5
Betrokkene in contact brengen met andere betrokkene(n)	2
(Bemiddeling bij) doorverwijzen naar andere hulpinstantie of schadefonds	10
Inzetten wmo-traject	1
Inzetten traject schuldsanering	2
Bemiddeling voorkomen huisuitzetting	1

Aard suggestie of door commissie uitgevoerde actie	Totaal
Bemiddeling verkrijging andere woning	1
Persoonlijk contact met betrokkene vanuit de gemeente oppakken	2
Bemiddeling problemen met sociale verzekeringsorganisaties	1
Overige bemiddeling (werkgevers, KVK, et cetera.)	3
Totaal	53

In zijn algemeenheid heeft de gemeente zich welwillend en voortvarend opgesteld bij de afhandeling van deze suggesties, zij het dat de afhandeling van sommige suggesties vertraging op heeft gelopen omdat de commissie de suggesties op grond van onvolledige informatie uit het bestaande dossier heeft gedaan.

Het advies van de commissie ten aanzien van deze individuele suggesties is dan ook van algemene aard. De gemeente dient de adviezen die zijn gedaan in de paragraaf algemene overwegingen en adviezen als uitgangspunt te nemen bij de afhandeling van de individuele adviezen van de commissie en met betrokkene in actief contact te blijven over de afhandeling van de verzoeken van betrokkene. Daarnaast adviseert de commissie de gemeenten om verzoeken die door andere betrokkenen worden gedaan langs dezelfde lijnen te behandelen.

Naschrift

Nazorg bij zo'n ernstig voorval als het schietincident in Alphen aan den Rijn kent geen wittebroodsweken. Als er iets fout gaat, dan gaat het voor de betrokkenen goed fout. Veel colleges van B&W houden rampen-oefeningen. Het gaat daarbij meestal om de acute situatie waarin iets volstrekt onverwachts gebeurt. Veel minder worden collegeleden – zoals burgemeester Eenhoorn in zijn boek en terugblik op het schietincident 'Drie minuten' opmerkt – getraind in de complexe communicatie die een belangrijk onderdeel uitmaakt van de hectiek rond een ramp of ernstig incident. Dat geldt zeker ook voor de nazorg bij rampen en ernstige incidenten. Eigenlijk is het schokkend om te zien over hoe weinig over dit essentiële punt, zo belangrijk voor betrokkenen, is vastgelegd in regelgeving, in middelen en mogelijkheden die lokale overheden, waar de verantwoordelijkheid voor deze nazorg belegd is, ten dienste staan. Gezien de langdurige en soms blijvende gevolgen voor betrokkenen zou de commissie wensen dat we dit in Nederland anders hadden geregeld: duidelijkere regelingen, duidelijkere bevoegdheden en een betere voorbereiding van ambtelijke organisatie en bestuurders op die onverwachte taak die hen soms te wachten staat.

In de nazorg bij het schietincident, het ernstige schietincident in de gemeente Alphen aan den Rijn hadden zaken beter gekund, wellicht veel beter gekund. Leed had daarmee beperkt kunnen worden en wellicht, binnen de grenzen van het mogelijke, verminderd. Op dat punt leeft de commissie (en haar ondersteuning) mee met alle getroffen. Dat kan niet anders na de intensieve en soms emotionele gesprekken die zij gevoerd heeft. Na het afronden van haar opdracht voelt ook de commissie zeker napijn.

Toch moet de commissie ook iets anders van het hart. Naast de gesprekken met de slachtoffers van dat wat om bestuurlijke redenen geen ramp mag worden genoemd, heeft de commissie ook intensief gesproken met ambtenaren en bestuurders van de gemeente. Er bestaat geen twijfel over dat ook zij diep geraakt zijn bij wat gebeurde op de rand van het middaguur van die negende april in 2011. Waar ook mogelijk zaken niet goed zijn gelopen, heeft het te maken met het onvermijdelijk menselijk falen, maar zeker niet aan een tekort van betrokkenheid bij wat daar de mensen overkomen is. Net zo min als de aanwezigen in winkelcentrum de Ridderhof op die noodlottige zaterdag in Alphen aan de Rijn waren zij voorbereid op de gebeurtenis die zich zou gaan voltrekken. Op een aantal punten levert de commissie kritiek, maar niet op hun integriteit en betrokkenheid waar het de slachtoffers betreft.

Bijlagen:

1. Brief aan de gemeenteraad van de gemeente Alphen aan den Rijn van 19 april 2012
2. Brief en advertentie aan betrokkenen juni 2012 ter bekendmaking van deze commissie
3. Bevindingen van de commissie, zoals gemeld in het gesprek met burgemeester Eenhoorn op 2 juli 2012
4. Plan van Aanpak van de gemeente Alphen aan den Rijn
5. Pagina 31 tot en met 35 uit het Handboek IAC
6. Overige relevante documenten
7. Afkortingenlijst
8. Plattegrond winkelcentrum Ridderhof (2011)
9. Samenstelling commissie en CV commissieleden

Gemeenteraad van Alphen aan den Rijn
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon:
Fax:
E-mail:
gemeente@alphenaanrijn.nl
Website:
www.alphenaanrijn.nl

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
		2012/xxxxx	19 april 2012

Inlichtingen bij Mevrouw S. Brandt	Doorkiesnummer Tel: Fax:	Afdeling Communicatie en Bestuursondersteuning
---------------------------------------	--------------------------------	--

Onderwerp
Nazorg schietincident Alphen aan den Rijn 9 april 2011

Geachte raadsleden,

Op 27 maart 2012 heeft u van het college een brief ontvangen waarin u geïnformeerd bent over de nazorg van het schietincident 9 april 2011 en waarin is meegedeeld dat de projectorganisatie die zich met de nazorg bezig heeft gehouden in december 2011 is ontbonden.

Begin april is er veel aandacht in de media geweest naar aanleiding van uitspraken van PvdA-kamerlid Marcouch. Marcouch vindt dat er een centraal aanspreekpunt moet komen waar slachtoffers met al hun vragen terecht kunnen. Hij stelt dat de nazorg in Alphen aan den Rijn niet goed is verlopen. In de Tweede Kamer (commissie Veiligheid en Justitie) is op 4 april een debat geweest over dit onderwerp.

Het college hecht eraan om u nogmaals te melden dat de gemeente intensief heeft ingezet op de nazorg van betrokkenen bij het schietincident. Hierbij is zorg en aandacht geweest voor winkeliers, nabestaanden en gewonden. Omdat de wetgeving niet toestaat vrij over de persoonsgegevens van de ooggetuigen te beschikken, is deze groep niet actief benaderd voor bijeenkomsten of andere nazorgactiviteiten.

In deze brief informeert het college u over de acties die nog lopen met betrekking tot de nazorg.

Ooggetuigen

Het college heeft een verzoek ingediend bij het Openbaar Ministerie om de namen en adressen van de ooggetuigen ter beschikking te stellen aan de gemeente. Indien het OM hier positief op reageert dan kan deze groep betrokkenen alsnog aangeschreven worden en gewezen op mogelijkheden die er zijn om hulp te ontvangen.

Winkeliers

- Psychosociale hulp

Op verzoek van het bestuur van de winkeliersvereniging De Ridderhof organiseert de gemeente samen met GGD, GGZ en maatschappelijk werk een informatieavond. Een aantal winkeliers heeft aangegeven acuut, verlaet of inmiddels chronisch getraumatiseerd te zijn.

- Renteloze lening

Er is voor een bedrag van ongeveer € 164.200 aan ondersteuningsleningen verstrekt (negen ondernemers). Het college heeft besloten om de bestaande regeling tot het einde van 2012 te continueren. Dit betekent dat ondernemers van het winkelcentrum Ridderhof die daarvoor in aanmerking komen een aanvraag voor een renteloze lening kunnen indienen.

- Investeren in het winkelcentrum

Op 13 maart heeft het college besloten om in principe samen met de eigenaren te willen investeren in de toekomst van het winkelcentrum. De gemeente stelt hier wel randvoorwaarden aan. Het gaat daarbij om een bepaalde mate van bouwkundige maatregelen en verbetering van het winkelcentrum, om een toekomstvisie voor het winkelcentrum en om een slagvaardige organisatie in het winkelcentrum om alles te realiseren. Hoe een en ander vorm gaat krijgen wordt het komende jaar verder uitgewerkt en aan uw raad voorgelegd.

Letsel- en schadeclaim

Een groep van ongeveer twintig personen, die zich laten vertegenwoordigen door de heer O. Kadir van de firma Corpocon, hebben op 5 april jl. een gesprek gevoerd met burgemeester Eenhoorn en wethouder Du Chatinier. Uit dat overleg zijn de volgende twee acties gekomen:

- De burgemeester heeft aangegeven met de cliënten die daar prijs op stellen een persoonlijk gesprek aan te gaan. Inmiddels is contact met hen opgenomen. De gesprekken vinden plaats op 23 april a.s. en worden gevoerd door burgemeester Eenhoorn en wethouder Du Chatinier.
- Het college heeft besloten om een onafhankelijke commissie in te stellen. Opdracht is om per individueel geval na te gaan welke hulp nu nog gewenst is. De commissie adviseert het college over al dan niet te nemen acties. Een aantal cliënten van de heer Kadir heeft aangegeven een gesprek met de commissie te willen hebben. De commissie bestaat uit een vertegenwoordiger van GGD Hollands Midden, een vertegenwoordiger van Ondernemersklankbord Alphen aan den Rijn danwel MKB en een bestuurder (niet zijnde een lid van het huidige gemeentebestuur). De commissie wordt op korte termijn opgericht.

Nazorg

De gemeente biedt nog steeds nazorg aan direct of indirect betrokkenen bij het schietincident. Er is blijvend intensief contact tussen gemeente, GGZ, GGD en maatschappelijk werk.

Op de website staat vermeld waar mensen hulp kunnen krijgen. De medewerkers van het callcenter zijn geïnformeerd en kunnen vragen op een adequate manier afhandelen of doorverwijzen naar de hulpverlenende instanties of naar het WMO-loket. Daarmee wordt door de gemeente invulling gegeven aan een goed bereikbaar centraal aanspreekpunt. Slachtoffer in Beeld is ingeschakeld (voor contact tussen slachtoffers, ooggetuigen en de ouders van Tristan van der V.).

Geen jaarlijkse herdenking

Het college heeft besloten geen officiële herdenking meer te organiseren. De herinneringsplek en het gedenkteken die op 9 april 2012 zijn onthuld bieden een plek waar een ieder op zijn eigen moment en manier kan gedenken. Initiatieven vanuit de samenleving zullen waar mogelijke ondersteund worden.

Onderzoeken

Het onderzoek van GGD/Nivel naar de gezondheidseffecten voor betrokkenen op langere termijn is onlangs afgerond. Over de resultaten bent u inmiddels geïnformeerd. Binnenkort, naar verwachting voor het einde van deze maand, wordt het door professor Pieter Tops uitgevoerde onderzoek openbaar. De politie heeft Tops onderzoek laten doen naar een aantal dilemma's waar de waar de gemeente, politie en OM tegenaan zijn gelopen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente
Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
Fax: (0172) 465 564
E-mail: gemeente@alphenaanrijn.nl
Website: www.alphenaanrijn.nl

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
		2012/32386	26 juni 2012
Inlichtingen bij		Doorkiesnummer	Afdeling
		Tel:	Communicatie en
		Fax:	Bestuursondersteuning

Onderwerp
Brief gewonden onafhankelijke
adviescommissie nazorg schietincident

Geachte,

U bent als slachtoffer betrokken geweest bij het schietincident in winkelcentrum Ridderhof. Via deze weg brengen wij u op de hoogte van het bestaan van de onafhankelijke adviescommissie nazorg schietincident. Deze adviescommissie is door het college van burgemeester en wethouders benoemd, om te onderzoeken of er nog behoefte is aan nazorg vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn.

Indien door u gewenst wil de commissie graag samen met u bekijken of en waarmee de gemeente of andere hulpinstanties u nog zouden kunnen ondersteunen. Bij dit gesprek zullen aanwezig zijn; Dhr. J. Laurier (voorzitter onafhankelijke adviescommissie), Dhr. S. de Gouw (lid onafhankelijke adviescommissie), Dhr. E. ten Brink (lid onafhankelijke adviescommissie) en Mevr. E. Corvers (projectondersteuner). Na dit gesprek geeft de commissie indien noodzakelijk een vertrouwelijk advies aan het college van burgemeester en wethouders. Op www.alphenaanrijn.nl kunt u desgewenst meer informatie vinden over de onafhankelijke commissie nazorg schietincident.

De onderzoeksopdracht van de commissie is als volgt:

- onderzoek per persoon eventuele klachten in de nazorg
- onderzoek per persoon welke nazorg er al door de gemeente gegeven is
- onderzoek per persoon welke zorg er al door de hulpinstanties gegeven is
- bekijk vervolgens waar de gemeente in alle redelijkheid nog extra ondersteuning in de nazorg kan bieden

Ons kenmerk Datum Blad
2012/32386 26 juni 2012 2

Bijgevoegd treft u een antwoordformulier. Wij verzoeken u dit formulier zo volledig mogelijk in te vullen en in de daarvoor meegeleverde antwoordenvolpette retour te zenden. Aan de hand van uw gegevens en vragen kan de commissie zich zo goed mogelijk voorbereiden.

Voor het maken van een afspraak met de adviescommissie kunt u bellen met telefoonnummer 140172 of mailen met Mevrouw E. Corvers ecorvers@alphenaan denrijn.nl

U treft, naast het antwoordformulier, ook de sociale kaart aan. Hier zijn belangrijke contactgegevens te vinden van de hulpinstanties die u zouden kunnen ondersteunen. U kunt zich hiervoor ook altijd wenden tot uw huisarts. Personen woonachtig buiten Alphen aan den Rijn adviseren wij indien noodzakelijk contact op te nemen met hun eigen huisarts. Hij of zij beschikt over een sociale kaart die van toepassing is op uw woonplaats.

Wij vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet
Namens de onafhankelijke commissie nazorg schietincident

Mevrouw E. Corvers-Debets
Projectondersteuner afdeling Communicatie en Bestuursondersteuning

Bijlage: antwoordformulier + retourenvolpette
sociale kaart

Op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) melden wij u dat uw persoonsgegevens uitsluitend worden gebruikt voor het doel waartoe deze zijn verkregen.

Gemeente
Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
Fax: (0172) 465 564
E-mail: gemeente@alphenaan denrijn.nl
Website: www.alphenaan denrijn.nl

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
		2012/32385	26 juni 2012
Inlichtingen bij		Doorkiesnummer	Afdeling
		Tel:	Communicatie en
		Fax:	Bestuursondersteuning

Onderwerp
Onafhankelijke adviescommissie nazorg
schietincident

Geachte,

U bent als nabestaande getroffen door het schietincident in winkelcentrum Ridderhof. Via deze weg brengen wij u op de hoogte van het bestaan van de onafhankelijke adviescommissie nazorg schietincident. Deze adviescommissie is door het college van burgemeester en wethouders benoemd, om te onderzoeken of er nog behoefte is aan nazorg vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn.

Indien door u gewenst wil de commissie graag samen met u bekijken of en waarmee de gemeente of andere hulpinstanties u nog zouden kunnen ondersteunen. Bij dit gesprek zullen aanwezig zijn; Dhr. J. Laurier (voorzitter onafhankelijke adviescommissie), Dhr. S. de Gouw (lid onafhankelijke adviescommissie), Dhr. E. ten Brink (lid onafhankelijke adviescommissie), en Mevr. E. Corvers (projectondersteuner). Na dit gesprek geeft de commissie indien noodzakelijk een vertrouwelijk advies aan het college van burgemeester en wethouders. Op www.alphenaan denrijn.nl kunt u desgewenst meer informatie vinden over de onafhankelijke commissie nazorg schietincident.

De onderzoeksoopdracht van de commissie is als volgt:

- onderzoek per persoon eventuele klachten in de nazorg
- onderzoek per persoon welke nazorg er al door de gemeente gegeven is
- onderzoek per persoon welke zorg er al door de hulpinstanties gegeven is
- bekijk vervolgens waar de gemeente in alle redelijkheid nog extra ondersteuning in de nazorg kan bieden

Ons kenmerk Datum Blad
2012/32385 26 juni 2012 2

Bijgevoegd treft u een antwoordformulier. Wij verzoeken u dit formulier zo volledig mogelijk in te vullen en in de daarvoor meegeleverde antwoordenvolpette retour te zenden. Aan de hand van uw gegevens en vragen kan de commissie zich zo goed mogelijk voorbereiden.

Voor het maken van een afspraak met de adviescommissie kunt u bellen met telefoonnummer 140172 of mailen met Mevrouw E. Corvers ecorvers@alphenaan denrijn.nl

U treft, naast het antwoordformulier, ook de sociale kaart aan. Hier zijn belangrijke contactgegevens te vinden van de hulpinstanties die u zouden kunnen ondersteunen. U kunt zich hiervoor ook altijd wenden tot uw huisarts. Personen woonachtig buiten Alphen aan den Rijn adviseren wij indien noodzakelijk contact op te nemen met hun eigen huisarts. Hij of zij beschikt over een sociale kaart die van toepassing is op uw woonplaats.

Wij vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet
Namens de onafhankelijke commissie nazorg schietincident

Mevrouw E. Corvers-Debets
Projectondersteuner afdeling Communicatie en Bestuursondersteuning

Bijlage: antwoordformulier + retourenvolpette
sociale kaart

Op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) melden wij u dat uw persoonsgegevens uitsluitend worden gebruikt voor het doel waartoe deze zijn verkregen.

Gemeente
Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
Fax: (0172) 465 564
E-mail: gemeente@alphenaan denrijn.nl
Website: www.alphenaan denrijn.nl

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
		2012/30913	19 juni 2012
Inlichtingen bij		Doorkiesnummer	Afdeling
		Tel:	Communicatie en
		Fax:	Bestuursondersteuning

Onderwerp
Onafhankelijke adviescommissie nazorg
schietincident

Geachte,

U bent als ooggetuige direct betrokken geweest bij het schietincident in winkelcentrum Ridderhof. Het was voor de gemeente Alphen aan den Rijn niet mogelijk om in een vroeger stadium over uw gegevens te beschikken. Hierdoor bent u tot nu toe niet eerder actief benaderd voor nazorg rondom het schietincident. Inmiddels zijn uw gegevens via het Openbaar Ministerie aan de gemeente bekend gemaakt. Daarom benaderen we u nu alsnog.

Via deze weg brengen wij u op de hoogte van het bestaan van de onafhankelijke adviescommissie nazorg schietincident. Deze adviescommissie is door het college van burgemeester en wethouders benoemd, om te onderzoeken of er nog behoefte is aan nazorg vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn. Indien door u gewenst wil de commissie graag samen met u bekijken of en waarmee de gemeente of andere hulpinstanties u nu nog zouden kunnen ondersteunen. Bij dit gesprek zullen aanwezig zijn: Dhr. J. Laurier (voorzitter onafhankelijke adviescommissie), Dhr. S. de Gouw (lid onafhankelijke adviescommissie), Dhr. E. ten Brink (lid onafhankelijke adviescommissie) en Mevr. E. Corvers (projectondersteuner). Na het gesprek geeft de commissie indien noodzakelijk een vertrouwelijk advies aan het college van burgemeester en wethouders. Op www.alphenaan denrijn.nl kunt u desgewenst meer informatie vinden over de onafhankelijke commissie nazorg schietincident.

De onderzoeksopdracht van de commissie is als volgt:

- onderzoek per persoon eventuele klachten in de nazorg
- onderzoek per persoon welke nazorg er al door de gemeente gegeven is
- onderzoek per persoon welke zorg er al door de hulpinstanties gegeven is
- bekijk vervolgens waar de gemeente in alle redelijkheid nog extra ondersteuning in de nazorg kan bieden

Ons kenmerk
2012/30913

Datum
19 juni 2012

Blad
2

Bijgevoegd treft u een antwoordformulier. Wij verzoeken u dit formulier zo volledig mogelijk in te vullen en in de daarvoor meegeleverde antwoordenvolpse retour te zenden. Aan de hand van uw gegevens en vragen kan de commissie zich zo goed mogelijk voorbereiden.

Voor het maken van een afspraak met de adviescommissie kunt u bellen met telefoonnummer 140172 of mailen met Mevrouw E. Corvers ecorvers@alphenaan denrijn.nl

U treft, naast het antwoordformulier, ook de sociale kaart aan. Hier zijn belangrijke contactgegevens te vinden van de hulpinstanties die u zouden kunnen ondersteunen. U kunt zich hiervoor ook altijd wenden tot uw huisarts. Personen woonachtig buiten Alphen aan den Rijn adviseren wij indien noodzakelijk contact op te nemen met hun eigen huisarts. Hij of zij beschikt over een sociale kaart die van toepassing is op uw woonplaats.

Wij vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet
Namens de onafhankelijke commissie nazorg schietincident

Mevrouw E. Corvers-Debets
Projectondersteuner afdeling Communicatie en Bestuursondersteuning

Bijlage: antwoordformulier + retourenvolpse
sociale kaart

Gemeente
Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
Fax: (0172) 465 564
E-mail: gemeente@alphenaan denrijn.nl
Website: www.alphenaan denrijn.nl

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk 2012/32387	Datum 26 juni 2012
Inlichtingen bij		Doorkiesnummer Tel: Fax:	Afdeling Communicatie en Bestuursondersteuning

Onderwerp
Brief ketenpartners onafhankelijke
adviescommissie nazorg schietincident

Geachte heer, mevrouw,

U bent als ketenpartner betrokken geweest bij het schietincident in winkelcentrum Ridderhof. Via deze weg brengen wij u op de hoogte van het bestaan van de onafhankelijke adviescommissie nazorg schietincident.

Een ieder die het gevoel heeft tot nu toe niet of niet de juiste nazorg te hebben gehad vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn inzake het schietincident, kan zich bij de adviescommissie melden voor een gesprek. De commissie gaat dan samen met die persoon bekijken of en waarmee de gemeente of overige hulpinstanties verder zouden kunnen ondersteunen. Na dit gesprek geeft de commissie indien noodzakelijk een vertrouwelijk advies aan het college van burgemeester en wethouders.

De onderzoeksoopdracht van de commissie is als volgt:

- onderzoek per persoon eventuele klachten in de nazorg
- onderzoek per persoon welke nazorg er al door de gemeente gegeven is
- onderzoek per persoon welke zorg er al door de ketenpartners gegeven is
- bekijk vervolgens waar de gemeente in alle redelijkheid nog extra ondersteuning in de nazorg kan bieden

Omdat er zich binnen uw clientenkring wellicht personen zijn die een dergelijk gesprek op prijs zouden stellen, verzoeken wij u de bovenstaande informatie kenbaar te maken binnen uw organisatie. Voor het maken van een afspraak kan men bellen met telefoonnummer 140172 of mailen met Mevrouw E. Corvers ecorvers@alphenaan denrijn.nl

Wij vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Ons kenmerk Datum Blad
2012/32387 26 juni 2012 2

Met vriendelijke groet
Namens de onafhankelijke commissie nazorg schietincident

Mevrouw E. Corvers-Debets
Projectondersteuner afdeling Communicatie en Bestuursondersteuning

Op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) melden wij u dat uw persoonsgegevens uitsluitend worden gebruikt voor het doel waartoe deze zijn verkregen.

Onafhankelijke Adviescommissie Nazorg Schietincident

Via deze weg brengen wij u op de hoogte van het bestaan van de onafhankelijke adviescommissie nazorg schietincident. Deze adviescommissie is door het college van burgemeester en wethouders benoemd, om te onderzoeken of er nog behoefte is aan (verdere) nazorg vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn naar aanleiding van het schietincident in winkelcentrum Ridderhof op 9 april 2011. Indien door u gewenst wil de commissie samen met u bekijken of en waarmee de gemeente of andere hulpinstanties u nu nog zouden kunnen ondersteunen.

Aanmelding kan tot en met vrijdag 20 juli 2012 door te bellen met 14 0172 of te mailen met

of met Mevrouw E. Corvers via
ecorvers@alphenaandenrijn.nl.

Na aanmelding krijgt u een antwoordformulier toegestuurd. Op basis van deze informatie vindt er een voorselectie plaats en nemen wij verder contact met u op. Op www.alphenaandenrijn.nl kunt u desgewenst meer informatie vinden over de onafhankelijke commissie nazorg schietincident.

Criteria voor beoordeling door commissie

Inleiding

De onderzoekscommissie zal geconfronteerd worden met betrokkenen bij het schietincident die van mening zijn dat de gemeente Alphen meer had moeten doen of alsnog meer moet doen aan hun problematiek. Dit ligt in lijn met de onderzoeksopdracht van de commissie, die als volgt is geformuleerd:

- Inventariseren van de klachten per individu
- Nagaan welke zorg de gemeente heeft geboden
- Nagaan welk aanbod is er geweest van de ketenpartners
- Uitbrengen van een vertrouwelijk advies aan het college per individuele casus.

Daarnaast zal de commissie een geaggregeerd verslag van haar werkzaamheden uitbrengen.

Een deel van de werkzaamheden van de commissie bestaat derhalve uit een beoordeling van de activiteiten die vanuit de gemeente zijn ondernomen. Deze beoordeling vergt criteria aan de hand waarvan de beoordeling kan plaatsvinden. Ook de advisering over wat nog zou moeten gebeuren vergt dergelijke criteria. Het ligt voor de hand voor beide aspecten dezelfde criteria te hanteren als de criteria die door de gemeente zijn gehanteerd bij de behandeling van de individuele aanvragen.

De criteria die door de gemeente zijn gehanteerd, zijn deels beschreven in het plan van aanpak nazorg, deels besproken in diverse overleggen (onder andere het Bestuurlijk Overleg Nazorg Schietincident, het BOS) en deels impliciet gebleven. De bedoeling van deze notitie is dan ook tweeledig:

1. Het zo goed mogelijk beschrijven van de criteria die de gemeente bij de nazorg hanteert, aan de hand van de beschikbare informatie over deze criteria;
2. Het overeenstemming krijgen met de gemeente over het feit dat dit de criteria zijn die de gemeente hanteert en heeft gehanteerd.

Door de gemeente gehanteerde uitgangspunten en criteria

Een belangrijke bron voor het inventariseren van de uitgangspunten en criteria die door de gemeente worden gehanteerd is het plan van aanpak voor integrale nazorg, dat op 21 april 2011 door het BOS is vastgesteld en waarvan de uitvoering tot vandaag de dag plaats vindt.

Als uitgangspunt voor de nazorgfase wordt geformuleerd dat "dat de gemeente samen met al haar partners alles doet wat nodig is om betrokkenen te helpen bij het dragen en verwerken van het leed en het afhandelen van de andere gevolgen van het schietdrama. Bij de vervulling van die taak spant de overheid zich maximaal in om de privacy van de slachtoffers te beschermen."

De gemeente benadrukt echter ook dat zij niet in staat is om alle maatregelen te nemen die zorgen voor een volledig herstel van de oude situatie en de oude verhoudingen. Onder (na-)zorg wordt verstaan "een combinatie van psychosociale hulp, somatische hulp, informatievoorziening en eventuele sociale/financiële hulp."

De GGD vervult namens de gemeente een coördinerende en hulpverlenende rol bij de psychosociale nazorg. Noodzakelijke individuele hulpverlening wordt belegd bij hierin gespecialiseerde instanties conform de reguliere procedures en werkwijze, waarbij de GGD monitort en knelpunten signaleert. De gemeente ziet voor zichzelf wel een rol bij de

collectieve psychosociale nazorg. In hoofdstuk 4 van het Plan van Aanpak wordt daarover vermeld:

- Ruimhartige facilitering van eventueel lotgenotencontact door de gemeente, hierbij niet standaard hulpverlening aanbieden;
- Ondersteuning bij bijvoorbeeld herdenkingen of andere activiteiten in de toekomst loopt ook door zonder beperking in de tijd.

Op uitgangspunten en criteria voor financiële vergoedingen wordt het meest uitgebreid ingegaan in paragraaf 5.7. (schade-afhandeling). Uitgangspunt is dat de gemeente in beginsel geen rol speelt bij schade-afhandeling en alleen in bijzondere situaties 'bijspringt'. Schades dienen te worden verhaald bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven en bij verzekeraars. Daarnaast kan de gemeente (Wmo-loket) vanuit de regeling voor bijzondere bijstand op individuele gronden ondersteunen.

Ook voor ondernemers geldt dat de gemeente in beginsel geen rol heeft in de vergoeding van schades van ondernemingen. Indien alle mogelijkheden voor schadevergoeding zijn uitgeput, en de continuïteit van een onderneming in het geding is, zal de gemeente onderzoeken of en zo ja in welke mate het wenselijk is te komen tot een (blijvende) schadevergoeding of voorschot. Hiertoe zal eerst een inventarisatie moeten plaatsvinden in overleg met de ondernemersvereniging. Hierbij moet duidelijk worden dat het incident een belangrijke oorzaak is van de problemen.

Voor de continuïteit op kortere termijn heeft de gemeente een regeling vastgesteld, op grond waarvan aan ondernemers renteloze leningen worden verstrekt. Hiervan hebben xx (?) ondernemers gebruik gemaakt.

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven vergoedt met name letselschade en maakt daarbij een onderscheid in materiële en immateriële schade. De vergoeding van materiële schade bedraagt maximaal € 25.000,-, de vergoeding voor immateriële schade € 10.000,-. Onder materiële schade valt onder andere medische kosten, verlies van inkomsten, kosten van huishoudelijke hulp, kosten voor beschadigde kleding en vervoerskosten. Circa 60 nabestaanden en slachtoffers van het schietincident hebben een aanvraag bij het Schadefonds ingediend. Hiervan zijn circa 45 aanvragen binnengekomen via Slachtofferhulp Nederland. De overige aanvragers zijn door politie, advocaten, de gemeente of andere slachtoffers op het Schadefonds gewezen. Eind 2011 waren 36 dossiers beoordeeld. 35 personen hebben een uitkering uit het schadefonds gehad. Aan nabestaanden is in 2011 totaal € 78.000,- uitbetaald, aan slachtoffers € 50.000,-. Het totaal van uitkeringen in 2012 is momenteel nog niet beschikbaar.

Bron: jaarverslag 2011 Schadefonds Geweldsmisdrijven

Uit het gestelde in het plan van aanpak kunnen de volgende criteria worden afgeleid:

- A. Is een beroep gedaan op reguliere voorzieningen, inclusief het Schadefonds Geweldsmisdrijven en (voor ondernemers) en het solidariteitsfonds MKB-Santos?
- B. Heeft betrokkene activiteiten uitgevoerd of nagelaten die hebben geleid tot een hogere schade dan het geval zou zijn bij adequaat handelen?
- C. Is het schietincident een belangrijke oorzaak van het probleem?
- D. Zouden de problemen op termijn ook zijn opgetreden, als er geen sprake was geweest van het schietincident?
- E. Is de schade onevenredig hoog in vergelijking met de mogelijkheden van betrokkene?
- F. Mag van andere organisaties of instanties een bijdrage aan het oplossen van het probleem worden verwacht?
- G. Heeft betrokkene zelf mogelijkheden om de schade in de toekomst, al dan niet met terugwerkende kracht, te beperken?

Uitgangspunten voor psychosociale nazorg

Voor de psychosociale nazorg zijn enkele separate doelstellingen en uitgangspunten geformuleerd:

- Het coördineren van psychosociale zorg en voorlichting aan mensen die op wat voor manier dan ook getroffen zijn door het schietincident. Uitgangspunt hierbij is eigen kracht van betrokkenen, ondersteuning vanuit het eigen sociale netwerk, eerste opvang door reguliere hulpverlening en tijdige verwijzing naar specialistische zorg.
- Toeleiding naar en opvang door reguliere zorgkanalen.
- Monitoring van verleende geneeskundige zorg en optreden van eventuele patronen/afwijkingen.

Het is van belang dat de zorg goed ontsloten wordt via verwijzing naar de eigen huisarts. Daarnaast is het nodig dat er zo min mogelijk wachttijden zijn voor de bij het schietincident betrokkenen. Bekeken moet worden of de betrokken organisaties op den duur voldoende capaciteit hebben.

In dit kader heeft de GGD contact gehad met alle zorgverleners en zijn er diverse bijeenkomsten belegd met zorgverleners, met name in het kader van de activiteiten van het door de GGD gecoördineerde Calamiteitenteam.

Door de gemeente uitgevoerde nazorgactiviteiten

Overkoepelende doelstelling voor de gemeentelijke activiteiten is het "bijdragen aan het herstel van de normale situatie en de normale verhoudingen voor alle betrokkenen bij het schietincident."

De door de gemeente voorgenomen en uitgevoerde activiteiten kunnen als volgt worden ingedeeld:

- Directe materiële steun van de zijde van de gemeente;
- Bevorderen dat alle betrokkenen hun op 9 april verloren voorwerpen terug krijgen;
- Steunbetuigingen en desgewenst bezoeken van de meest direct betrokkenen (nabestaanden, slachtoffers);
- Het signaleren van relevante ontwikkelingen in de sociale omgeving van de Ridderhof, zoals onveiligheidsgevoelens of sociale ontwrichting. Met name uitgevoerd door de gebiedsadviseurs en het reeds bestaande professionalsoverleg Planetenbuurt;
- Het informeren, begeleiden en praktisch ondersteunen van betrokkenen;
- Het organiseren van activiteiten die betrokkenen helpen bij de verwerking van hun leed;
- Het doorverwijzen van betrokkenen naar de juiste instanties;
- Het pleiten bij andere organisaties voor een adequate behandeling van betrokkenen bij het schietincident (woningcorporatie, schadeverzekeraars)
- Er op toe zien dat "betrokken partijen hun verantwoordelijkheid daadwerkelijk nemen."

Deze activiteiten worden uitgevoerd onder regie van enkele werkgroepen binnen de projectorganisatie nazorg. Het betreft de volgende werkgroepen en procesverantwoordelijken:

- a) Psychosociale nazorg & geneeskundige zorg : Paulien Blom (GGD)
- b) Overige nazorg slachtoffers/direct betrokkenen: Joke Riem / Sandra Habets
- c) Communicatie: Saskia Brandt / Rosemarijn Lamers
- d) Herdenking, waaronder herdenkingsbijeenkomst: Toos Groeneweg / Heidi Bogers

Bespreking

De genoemde criteria zijn niet voor alle activiteiten even relevant. Ze zijn met name van toepassing op de volgende activiteiten:

- Directe materiële steun van de zijde van de gemeente;
- Het informeren, begeleiden en praktisch ondersteunen van betrokkenen;
- Het doorverwijzen van betrokkenen naar de juiste instanties;

- Het pleiten bij andere organisaties voor een adequate behandeling van betrokkenen bij het schietincident (woningcorporatie, schadeverzekeraars)
- Er op toe zien dat "betrokken partijen hun verantwoordelijkheid daadwerkelijk nemen."

De toetsing van de individuele casuïstiek voor wat betreft de genoemde activiteiten zal dan ook bestaan uit het beoordelen of de gemeente op grond van deze criteria adequaat heeft gehandeld en of er op grond van deze criteria op dit moment of in de nabije toekomst door de gemeente nog activiteiten voor individuele betrokkenen dienen te worden ondernomen.

Onafhankelijke Adviescommissie Nazorg Schietincident
18 juni 2012

Plan van Aanpak Nazorg Schietdrama

Versie 1.0

Inhoudsopgave

1	Het project.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Diagnose Nazorgfase.....	3
1.3	Doel.....	4
1.4	Uitgangspunten.....	5
1.5	(Verwachte) fasering en afschaling.....	5
1.6	Doelgroepen en thema's.....	6
1.7	Budget en budgetbewaking.....	7
2	De projectorganisatie.....	7
2.1	Betrokken actoren.....	7
2.2	Organisatie.....	8
2.3	Toelichting op het organigram.....	9
3	Deelplan 1: Organisatie.....	11
3.1	Doelstellingen en doelgroepen.....	11
3.2	Hoofddactiviteit 1: Coördinatie en informatie.....	11
3.3	Hoofddactiviteit 2: Financiën.....	11
3.4	Hoofddactiviteit 3: Verslaglegging en archivering.....	12
4	Deelplan 2: Psychosociale zorg en geneeskundige zorg.....	14
4.1	Doelstellingen en doelgroepen.....	14
4.2	Verantwoordelijke.....	14
4.3	Te betrekken organisaties.....	14
4.4	Hoofddactiviteiten.....	15
4.5	Looptijd/planning.....	15
4.6	Benodigde capaciteit.....	15
4.7	Budget.....	16
5	Deelplan 3: Overige nazorg slachtoffers/direct betrokkenen.....	16
5.1	Doelstellingen en doelgroepen.....	16
5.2	Deelprojectleider.....	16
5.3	Hoofddactiviteit 1: Informatie en advies.....	16
5.4	Hoofddactiviteit 2: Rouwverwerking en herdenking.....	17
5.5	Hoofddactiviteit 3: Internationale afstemming.....	19
5.6	Hoofddactiviteit 4: Sociale en financiële zorg.....	19
5.7	Hoofddactiviteit 5: Schadeafhandeling (getroffen ondernemers en particulieren).....	21
6	Deelplan 4: Communicatie.....	22
6.1	Communicatie-aanpak per thema.....	22
6.2	Mediastrategie.....	24
6.3	Interne communicatie.....	25
6.4	Organisatie.....	25
7	Deelplan 5: Onderzoek en verantwoording.....	26
7.1	Doelstellingen en doelgroepen.....	26
7.2	Verantwoordelijke.....	27
7.3	Te betrekken organisaties.....	27
7.4	Hoofddactiviteiten.....	27
7.5	Looptijd/planning.....	29
7.6	Benodigde capaciteit.....	29
7.7	Budget.....	29
7.8	Afschalingscriteria / overdracht reguliere organisatie.....	30
7.9	Bijzonderheden.....	30
8	Bijlagen.....	31
8.1	Afkortingen- en begrippenlijst.....	31
8.2	Onderbouwing van geraamde kosten.....	32
8.3	Contactenlijst Nazorg.....	33
8.4	Tijdslijn Nazorg.....	34

1 Het project

1.1 Aanleiding

Op 9 april 2011 vindt in Alphen aan den Rijn een zeer ernstig incident plaats. 'Een ramp van ongekennde omvang' in de vorm van 'een dodelijke schietpartij die zijn weerga niet kent'. Een 24-jarige man opent het vuur in een druk bezocht winkelcentrum in Alphen aan den Rijn. Hij doodt zes personen en uiteindelijk zichzelf. Meerdere personen raken (zwaar) gewond en worden vervoerd naar ziekenhuizen. Anderen melden zich zelf bij de huisarts/EHBO. Drie andere winkelcentra worden uit veiligheidsoverwegingen ontruimd.

Vanaf zaterdag 9 april is er onder aansturing van het Beleidssteam gewerkt, met een Regionaal Operationeel Team en meerdere COP's. De politie heeft gewerkt met een SGBG. Tijdens deze fase is een groot aantal activiteiten opgestart en uitgevoerd. Ook het proces Nazorg is opgestart. Dit proces is in eerste instantie gericht op het faciliteren van rouw en herdenking en het, met de GHOR en PSH-partners, voorbereiden van de zorg aan slachtoffers en verwanten.

Op het moment dat de crisisbeheersing wordt 'afgeschaald' en er geen Beleidssteam meer is, moeten er wel nog tal van activiteiten worden uitgevoerd, met name door gemeente, politie en de PSH-keten. Er wordt op dit moment hard gewerkt aan het voorbereiden van de Nazorgfase. De overgang van de Acute fase naar Nazorgfase moet zorgvuldig gebeuren:

- Duidelijk moet zijn welke openstaande acties er nog zijn en die moeten zijn belegd.
- Duidelijk moet zijn in welke structuur er door wie wordt gewerkt in de komende weken.
- De slachtoffers/ verwanten moeten weten welke hulp zij krijgen en van wie.
- De brede groep direct betrokkenen (ooggetuigen) moet voldoende in beeld zijn en ook een eerste hulp-/informatieaanbod hebben gekregen.

Dit zijn feitelijk criteria voor een verantwoorde overgang naar de Nazorgfase. Het Bestuurlijk Overleg Schietdrama (BOS) stelt het Plan van Aanpak Nazorgfase vast.

Vanaf maandag **11 april 2011, 12.00 uur** wordt gewerkt conform de vast te stellen structuur voor de Nazorgfase.

Dit Plan van Aanpak is een dynamisch document dat steeds op grond van de actuele situatie wordt bijgewerkt. Versie 1.0 dient hierbij als uitgangspunt. Deze versie is op 20 april 2011 door het Kernteam Nazorg vastgesteld en op 21 april 2011 door het BOS. Vervolgens wordt het, vertrouwelijk, ter informatie aangeboden aan de Gemeenteraad.

1.2 Diagnose Nazorgfase

De volgende kenmerken van de dramatische gebeurtenissen zijn mede bepalend voor het karakter van de Nazorgfase:

- Er zijn dodelijke slachtoffers te betreuren (allen woonachtig in Alphen aan den Rijn).
- Er zijn enkele zwaargewonden.
- Er zijn meerdere andere gewonden.
- Er zijn veel ooggetuigen.
- Er zijn vele hulpverleners ingezet. Ook zijn er veel burgerhulpverleners.
- Er is sprake van opzet (dit kan van invloed zijn op de psychosociale impact).
- Er moet nog meer informatie bekend worden over de dader.
- Er is een duidelijke plek waar de tragedie heeft plaatsgevonden. Deze plek zal hieraan verbonden blijven.
- Er is een internationale component.
- Het drama vond plaats in multiculturele wijk.
- Er is nauwe verwevenheid met de sociale gemeenschap Alphen aan den Rijn (scholen, kerken, wijken).
- Betrokkenheid van de winkeliersvereniging.
- Er is op 2 april 2011 ook een schietincident geweest in Alphen aan den Rijn. Verder hebben enkele andere heftige zaken gespeeld (Savannah, gasexplosie).

- Er zijn twee type incidenten: 1. schietdrama (kort, zichtbaar en heftig) 2. dreiging (langdurige, minder zichtbaar en heftig).

1.3 Doel

Dit drama heeft de levens van velen definitief veranderd. In ieder geval de betrokken verwanten van de dodelijke slachtoffers en de gewonden en hun verwanten. Ook zijn er vele ooggetuigen van dit drama en betrokken winkeliers. Er is impact op alle inwoners van de gemeente en ver hierbuiten.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt in de Nazorgfase is dat de gemeente samen met al haar partners alles doet wat nodig is om betrokkenen te helpen bij het dragen en verwerken van het leed en het afhandelen van de andere gevolgen van het schietdrama. Bij de vervulling van die taak spant de overheid zich maximaal in om de privacy van de slachtoffers te beschermen. In de specifieke situatie van het schietdrama betekent dit het volgende:

- Het bevoegd gezag helpt waar mogelijk de ouders, kinderen en andere verwanten van slachtoffers om het leed te dragen.
- Het bevoegd gezag handelt conform de vastgestelde uitgangspunten zoals geformuleerd in het Plan van Aanpak Nazorg.
- Het bevoegd gezag zorgt dat - binnen de door hen vastgelegde grenzen van redelijkheid - betrokken slachtoffers en verwanten worden geïnformeerd. Daarbij wordt hun relevante informatie verstrekt (basisinformatie voor iedereen en informatie op maat voor specifieke doelgroepen) en wordt verwezen naar eventueel benodigde hulpverlening. Voor specifieke doelgroepen draagt het bevoegd gezag zorg voor een actief hulpaanbod.
- Het bevoegd gezag ziet erop toe dat andere betrokken partijen hun verantwoordelijkheid daadwerkelijk nemen.
- Het bevoegd gezag zorgt dat toezeggingen die zijn gedaan tijdens de crisisbeheersing vanaf 9 april, een zorgvuldige opvolging krijgen.
- Het bevoegd gezag zorgt dat eventuele klachten, meldingen en vragen zorgvuldig worden afgehandeld.
- De GGD vervult namens de gemeente een coördinerende en hulpverlenende rol. Noodzakelijke individuele hulpverlening wordt belegd bij hierin gespecialiseerde instanties conform de reguliere procedures en werkwijze, waarbij de GGD monitort en knelpunten signaleert.
- Het bevoegd gezag stelt ambassades en consulenten in staat hun werk te doen voor slachtoffers met een buitenlandse nationaliteit.

Doel

Het doel van de Nazorgfase is:

- Zorg bieden aan de nabestaanden van de dodelijke slachtoffers.
- Zorg bieden aan gewonde slachtoffers en hun verwanten.
- Zorg bieden aan ooggetuigen, zowel ondernemers als bezoekers.
- Zorg bieden aan burgerhulpverleners en publieke hulpverleners.
- Het ondersteunen bij de verwerking van het verdriet en de woede van de bewoners van Alphen aan den Rijn.
- Het adequaat adresseren en reduceren van het mogelijke onveiligheidsgevoel en sociale ontwrichting en herstellen van een 'veilig Alphen'.
- Het informeren van de gemeenteraad en het gemeentebestuur over relevante ontwikkelingen.
- Het informeren van de inwoners van Alphen aan den Rijn over relevante ontwikkelingen.
- Het bijdragen en meewerken aan externe onderzoeken.
- Het intern evalueren van de crisisbeheersing, mono- en multidisciplinair.
- Het bijdragen aan het (economisch en praktisch) herstel van het functioneren van het winkelcentrum.

Onder zorg wordt verstaan een combinatie van psychosociale hulp, somatische hulp, informatievoorziening en eventuele sociale/financiële hulp.

1.4 Uitgangspunten

Bij het realiseren van de doelstellingen wordt gewerkt op basis van de volgende bestuurlijke uitgangspunten:

- De Nazorgorganisatie wordt op maat ingevuld.
- De Nazorgorganisatie werkt op basis van een mandaat van het college van B&W.
- De Nazorgorganisatie wordt aangestuurd door de gemeentesecretaris.
- We sluiten zoveel mogelijk aan bij reguliere hulpverleningstrajecten, -netwerken en -aanbod.
- In alle werkzaamheden wordt rekening gehouden met de justitiële en politieke component. Voorkomen wordt, dat activiteiten in de zorg de andere componenten hinderen.

In het handelen gelden de volgende prioriteiten:

- Zorgvuldigheid gaat voor snelheid.
- De prioriteit ligt bij het verlenen van adequate zorg.
- Er wordt zo open mogelijk gecommuniceerd, gebaseerd op feiten.
- De aanpak is realistisch en pragmatisch waar mogelijk.
- Waar mogelijk worden activiteiten door de reguliere organisatie(s) opgepakt en volgens reguliere uitgangspunten afgehandeld. Waar nodig volgt een specifieke aanpak.

1.5 (Verwachte) fasering en afschaling¹

Fase 1: Overdracht en opbouw

Verwachte tijdsduur: 11 april 2011 – 21 april 2011

Kenmerken: er moet veel en snel geregeld worden, de informatiestroom is groot, er is veel onduidelijk over het verloop van de gebeurtenis en dus over het verloop van de Nazorgfase. De projectorganisatie is opgericht, het Plan van Aanpak wordt uitgeschreven en er vindt besluitvorming plaats over het niveau van benodigde voorzieningen. In deze fase wordt in ieder geval het Plan van Aanpak Nazorg Schiedrama bestuurlijk vastgesteld. De hulpverlening en zorg gaan onverminderd door. Slachtoffers krijgen vaste contactpersonen. De informatie en zorg worden zoveel mogelijk gestroomlijnd. Deze fase eindigt met een herdenkingsbijeenkomst op 20 april en vaststelling van het Plan van Aanpak Nazorg Schiedrama door het bestuurlijk overleg op 21 april 2011.

Fase 2: Uitbouw en consolidatie

Verwachte periode: 21 april 2011 – 1 juli 2011, of zoveel eerder als mogelijk is.

In de weken en maanden die volgen, wordt hulp verlijnd, wordt PTSS een mogelijk issue, verblijven mogelijk slachtoffers nog in het ziekenhuis of komen zij naar huis en vindt er intensief justitieel onderzoek plaats. Er zal een impact blijven in het winkelcentrum, maar ook binnen heel Alphen aan den Rijn. Slachtoffers en verwanten worden gericht geïnformeerd en ondersteund. In het bijzonder zijn in deze fase van belang:

- Coördinatie van informatie.
- Coördinatie van hulpverlening.
- Monitoren van slachtoffers.
- inzet van benodigde middelen en capaciteit.
- Afstemming over communicatie.
- Verantwoording.
- Aandacht voor afhandeling van schadeclaims en andere financiële en praktische gevolgen van het schiedrama.
- In deze periode vinden evaluatie en onderzoek plaats.

De projectorganisatie blijft in stand, maar kan op onderdelen worden afgebouwd. Overleggen vinden minder frequent plaats.

¹ Dit is een eerste, voorlopige inschatting. In de praktijk moet blijken hoe de Nazorgfase verloopt. Op momenten vindt reflectie plaats in het Bestuurlijk Overleg Schiedrama op de fase waarin de nazorg zich bevindt.

Fase 3: Altbouw waar mogelijk

Verwachte periode: na 1 juli 2011

Enkele acties blijven doorgaan, maar de projectorganisatie wordt geleidelijk afgebouwd. De hulpverlening gaat door. In deze periode bestaat als het goed is een goed zicht op hoe het gaat met de slachtoffers en de grotere groep direct betrokkenen.

Fase 4: Definitieve overdracht aan reguliere organisatie

Verwachte periode: nog niet te bepalen

Taken van de projectorganisatie worden definitief overgedragen aan de staande organisatie of gestaakt. De projectorganisatie wordt ontbonden. Hierbij is er specifieke aandacht voor de kritieke momenten die nog resten, zoals 'een jaar later', schadeafhandeling en andere open einden.

Fase 5: Een jaar later

We bezien aan de hand van de situatie op dat moment wat gevraagd wordt. In ieder geval is dit een belangrijk herdenkingsmoment.

Afschalingcriteria Kernteam Nazorg

We verminderende intensiteit van overleggen en de capaciteit als:

- De mate van urgentie van deadlines van activiteiten afneemt.
- Vragen vanuit de bevolking/doelgroepen aanzienlijk verminderen.
- De aandacht van de pers verdwijnt.
- Slachtoffers/oggetuigen die daar behoefte aan hebben in een hulpverleningstraject zitten.
- Slachtoffers weten hoe zij met de geleden schade moeten omgaan c.q. daarvoor in een traject zitten.
- Er geen kritieke momenten aankomen die in beeld worden gebracht door de projectorganisatie.

We bouwen de (deel)activiteiten betreffende nazorg af als:

- De activiteit in zijn geheel in de reguliere werkzaamheden van de deelnemende organisatie of afdeling/proces is opgenomen.
- Alle geformuleerde activiteiten in deelplannen zijn afgerond.
- Er bij de doelgroep geen behoefte blijkt te bestaan aan de voorgenomen activiteit of als er weerstand tegen bestaat bij de doelgroep.
- Het BOS besluit dat de voorgenomen activiteit niet (meer) noodzakelijk/wenselijk is.
- Een andere organisatie (die geen deel uitmaakt van het Kernteam) voorziet in de voorgenomen activiteit en dit als voldoende wordt beschouwd. Wel moet dan voorzien zijn in afspraken met die partij, zodat kan worden vastgesteld of dit voldoet. In geval van knelpunten/benodigde follow up moet contact mogelijk zijn

1.6 Doelgroepen en thema's

Doelgroepen

- Slachtoffers
- Verwanten
- Oggetuigen
- (Overige) Ondernemers/ winkeliers
- Hulpverleners/burgerparticipanten
- Inwoners Alphen aan den Rijn
- Algemeen publiek (Nederland)
- Andere ontruimde winkelcentra
- Scho(o)l(en)
- Kerk(en)
- Bestuur: College van B&W
- Gemeenteraad
- Consulaten/ambassades
- Ministeries/departementen
- Media

In de Nazorg komen in ieder geval de volgende thema's terug.

1. Informatie en coördinatie
2. Interne en externe communicatie
3. Hulpverlening slachtoffers en verwanten
4. Rouwverwerking en herdenking
5. Strafrechtelijk onderzoek
6. Overig onderzoek en evaluatie
7. Internationale afstemming
8. Monitoren maatschappelijke impact/onrust
9. Juridische afwikkeling
10. Schademanagement
11. Verantwoording
12. Financiën
13. Verslaglegging en archivering

Geclusterd komt dit neer op:

A. Organisatie

1. Coördinatie en informatie
2. Financiën
3. Verslaglegging en archivering

B. Psychosociale nazorg en geneeskundige zorg

1. Psychosociale hulp
2. Overige geneeskundige hulp

C. Overige nazorg aan slachtoffers/direct betrokkenen

1. Informatie en advies
2. Rouwverwerking
3. Internationale afstemming
4. Sociale en financiële zorg/monitoring maatschappelijke impact
5. Schadeafhandeling (getroffen ondernemers en particulieren)

D. Communicatie (extern en intern)

E. Onderzoek en verantwoording

F. Herdenkingsbijeenkomst

Het justitieel onderzoek maakt geen deel uit van de Nazorg, maar is hiermee wel nauw verbonden. De politie heeft een eigen organisatie rond de opsporing. In dit Plan van Aanpak worden vooral de samenhang en de raakvlakken met de opsporing beschreven.

1.7 Budget en budgetbewaking

Voor de uitvoering van het project is budget nodig. Een eerste budgetaanvraag wordt voorbereid. De bestedingsregels van het budget worden uitgewerkt in een deelproject Financiën. Bijzonder aandachtspunt is, dat het niet alleen gaat om inzicht in begrote en gerealiseerde kosten, maar ook om een duidelijke afbakening van kosten die redelijkerwijs wel en niet aan het project moeten worden toegerekend. In het algemeen geldt het uitgangspunt dat de afzonderlijke overheidspartijen in principe hun eigen kosten dragen.

2 De projectorganisatie

2.1 Betrokken actoren

Betrokken actoren zijn in ieder geval:

- Het College van Burgemeester en Wethouders (B&W)
- Het Openbaar Ministerie (OM)
- De politie Hollands-Midden
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)
- Verscheidene psychosociale hulporganisaties waaronder Rivierduinen en Slachtofferhulp
- Ziekenhuizen
- Betrokken ondernemers/ ondernemersvereniging(en)

- Sportverenigingen, scholen, kerkgenootschappen
- Peuterspeelzalen, kinderopvang, buitenschoolse opvang
- Gemeentelijke diensten
- Veiligheidsregio Hollands-Midden
- Gemeenteraad
- Consulaten/ambassades

Er vindt afstemming plaats met regionale en landelijke actoren:

- Ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ)
- Nationaal Crisis Centrum (NCC)
- Minister-president
- Eerste en Tweede Kamer
- De provincie
- De veiligheidsregio

Er vindt informatie-uitwisseling en afstemming plaats met:

- Burgemeesters van andere betrokken gemeenten, via NCC (indien van toepassing).

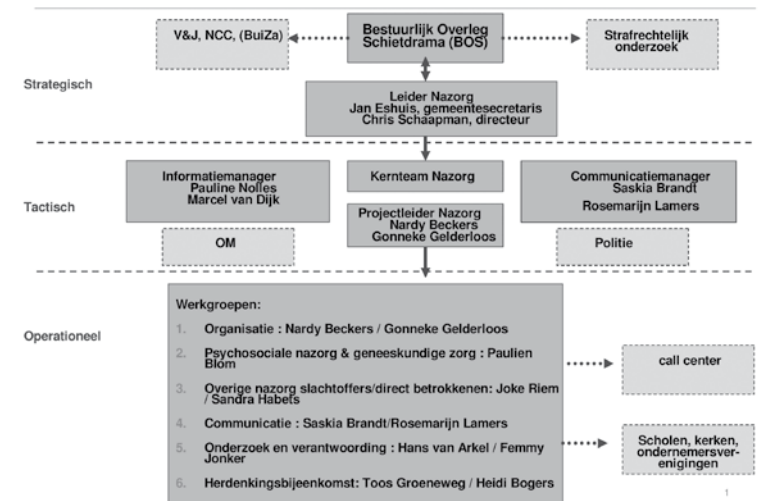
2.2 Organisatie

In de vergadering van het Beleidsteam op 11 april 2011 is besloten om te werken met een Nazorgorganisatie na het officiële moment van afschaling (besluit burgemeester).

De projectorganisatie bestaat uit:

- Bestuurlijk Overleg Schietdrama (BOS) (OM, burgemeester, (plv.) korpschef + directeur GGD + gemeentesecretaris).
- Een Kernteam Nazorg (onder leiding van de gemeentesecretaris).
- Specifieke werkgroepen.

Nazorgorganisatie Schietdrama Alphen

2.3 Toelichting op het organigram

2.3.1 Bestuurlijk Overleg Schietdrama (BOS)

Dit Bestuurlijk Overleg is de opvolger van het Beleids team (acute fase) en bestaat uit:

- Burgemeester (voorzitter)
- (Hoofd)officier van Justitie
- (Plv.) korpschef Politie Hollands-Midden
- Directeur GGD/GHOR (namens PSH-keten)
- Gemeentesecretaris (als secretaris en Leider Nazorg)

Ondersteuning:

- Adviseur communicatie
- MOV'er/informatiemanager
- Notulist

Namens het BOS informeert de burgemeester periodiek het College van B&W. Waar nodig vindt bestuurlijke besluitvorming plaats in het College.

De taken van het BOS zijn:

- Het bewaken van de afstemming en soms noodzakelijk afstand tussen opsporing, rechtsorde en zorg.
- Toezien op een zorgvuldige invulling van de Nazorgfase, bestuurlijke uitgangspunten in de crisisaanpak en toezeggingen die zijn gedaan.
- Het vaststellen van het bestuurlijke kader en bestuurlijke uitgangspunten.
- Het nemen van besluiten, dan wel voorleggen van besluiten aan het bevoegd gezag.
- Het vaststellen van mandaten.
- Het nemen van besluiten over bestedingen die de ambtelijke mandaten overschrijden.
- Het informeren van het College van B&W.

Het BOS komt in de basis een maal per dag bijeen in fase 1 en daarna zoveel minder als de ontwikkelingen dat toelaten.

2.3.2 Kernteam Nazorg

Het Kernteam bestaat in de basis uit de Leider Nazorg, de projectleider Nazorg, de informatiemanager, de communicatiemanager en de trekkers van de werkgroepen aangevuld met politie en OM.

De leden van het Kernteam Nazorg functioneren op managementniveau en verzorgen de strategische coördinatie van en de strategische advisering over de zorgactiviteiten en bereiden bestuurlijke besluitvorming voor. De samenstelling van het Kernteam Nazorg wordt periodiek herijkt. De nadruk ligt op functionaliteit van deelname aan dit overleg. Het Kernteam Nazorg ondersteunt de Leider Nazorg in zijn taken en verantwoordelijkheden en adviseert aan het BOS of het College. Het Kernteam Nazorg komt in fase 1 dagelijks twee maal bijeen en daarna zoveel minder als de ontwikkelingen dat toelaten.

2.3.3 Werkgroepen

Onder het Kernteam functioneren de volgende werkgroepen:

- Werkgroep organisatie
- Werkgroep psychosociale nazorg en geneeskundige zorg
- Werkgroep overige nazorg slachtoffers/direct betrokkenen
- Werkgroep communicatie
- Werkgroep onderzoek en verantwoording
- Werkgroep herdenkingsbijeenkomst

2.3.4 Leider Nazorg

De gemeentesecretaris is als Leider Nazorg verantwoordelijk voor de aansturing van de Nazorgorganisatie gedurende de totale Nazorgfase. Hij zal daarbij niet in de bevoegdheden van anderen treden, maar heeft een signalerende functie daar waar het gaat om het nakomen van afspraken en de uitvoering van alle ingezette en voorgenomen activiteiten in overeenstemming met de uitgangspunten en randvoorwaarden.

Hij is voorzitter van het Kernteam Nazorg en opereert op basis van een mandaat van het College. Dit mandaat is schriftelijk vastgelegd. De Leider Nazorg heeft een vervanger. Zie het organigram.

Mandaat Leider Nazorg

Hij heeft het mandaat om:

- Instructies te geven aan hen die deel uitmaken van de zorgorganisatie.
- Beslissingen te nemen binnen de door het BOS gegeven kaders.
- Financiële verplichtingen aan te gaan die nodig zijn om besluiten van het BOS (of B&W) uit te kunnen voeren binnen de grenzen van de redelijkheid.

2.3.5 Projectleider Nazorg

De Leider Nazorg laat zich voor de dagelijkse coördinatie van de zorgorganisatie bijstaan door een Projectleider Nazorg. Deze heeft een vervanger. Zie het organigram.

Taken projectleider Nazorg

- Voorbereiden Kernteam.
- Instrueren informatiemanager en communicatiemanager.
- Functioneren als secretaris van het Kernteam.
- Toezien op een adequate personele en capacitaire invulling van de Nazorgorganisatie.
- Verzorgen van de dagelijkse coördinatie van de Nazorgorganisatie.
- Periodiek informeren van de Leider Nazorg over de voortgang.
- Het periodiek organiseren van overleg met de informatiemanager en de communicatiemanager over de stand van zaken.
- Signaleren van mogelijke vraag- en knelpunten en het agenderen hiervan.
- Verzorgen van bilaterale afstemming met de trekkers van de werkgroepen.

Mandaat projectleider Nazorg

- Operationele beslissingen wat betreft de (coördinatie van de) nazorg.
- Besteding van budgetten die de Leider heeft beschikbaar gesteld (binnen BOS-kaders).

2.3.6 Informatiemanager

De informatiemanager is verantwoordelijk voor de interne informatievoorziening en het documentenbeheer ten behoeve van het project Nazorg. Hij bewaakt de informatiestroom tussen alle betrokken actoren en valideert de binnengekomen informatie bij de desbetreffende diensten. Zo zorgt hij voor eenduidigheid van de communicatie. De informatiemanager werkt nauw samen met de communicatiemanager. Voor een goede uitvoering van de taak heeft de informatiemanager medewerking nodig van alle betrokken partners.

Hij neemt deel aan het overleg in het Kernteam Nazorg. Informatiemanagement moet ertoe leiden dat alle informatie op één punt bijeenkomt en dat alle actoren tijdig worden geïnformeerd over de laatste stand van zaken. Verder bewaakt hij de digitale archivering van alle relevante documenten (inclusief e-mail).

2.3.7 Communicatiemanager

De communicatiemanager verzorgt de dagelijkse sturing van de in- en externe communicatie over en tijdens de nazorg. Er neemt een communicatieadviseur deel aan het overleg in het Kernteam Nazorg. Deze communicatieadviseur fungeert als schakel tussen de informatiemanager en het Kernteam. De communicatieadviseur werkt nauw samen met de informatiemanager.

2.3.8 Vergaderfrequentie

Voorlopig:

- Kernteam: twee maal per dag
- BOS: een maal per dag
- Werkgroepen: eigen behoefte

2^e fase:

- Kernteam: twee maal per week
- BOS: idem: een maal per week
- Werkgroepen: eigen behoefte

3 Deelplan 1: Organisatie

Trekker: Nardy Beckers/Gonneke Gelderloos

3.1 Doelstellingen en doelgroepen

In dit deelplan zijn de volgende onderdelen van het Plan van Aanpak uitgewerkt:

1. Coördinatie en informatie
2. Financiën
3. Verslaglegging en archivering

3.2 Hoofdactiviteit 1: Coördinatie en informatie

De volgende onderwerpen zijn al in het Plan van aanpak beschreven:

Projectorganisatie: zie hoofdstuk 2.
Doelgroepen: zie paragraaf 1.6 in Plan van aanpak.
Thema's: zie paragraaf 1.6 in Plan van aanpak.

Activiteiten

De volgende voorzieningen worden ingezet:

- Er zijn gedragsregels vastgesteld.
- Opstellen protocollen en werkwijzen.

Intern

Centrale postbus Kernteam Nazorg, namelijk PB Kernteam Nazorg.

Extern

Callcenter met speciaal telefoonnummer, te weten: 0172 455073.
E-mail, speciaal postbus, te weten: PB Familiecontact.

Capaciteit

- Gebruik maken van bestaande managementformatie.
- Capaciteit officemanagement directie Bewoners.

3.3 Hoofdactiviteit 2: Financiën

Onder deze activiteit wordt behandeld op welke wijze de gemeente omgaat met de door de gemeente zelf gemaakte kosten. Dat omvat de totstandkoming van een budget en de omvang van het budget, en de bestedingsregels (zie ook onder 1.7). De afzonderlijke overheidspartijen dragen in beginsel hun eigen kosten. Zie deelplan 5.7.

Betrokken organisaties

- Ondernemers/ winkeliers
- Hulpverleners
- Leveranciers / dienstverlenende bedrijven
- Gemeenteambtenaren

Activiteiten

Totstandkoming budget en omvang budget:

- Gebeurt door Werkgroep Organisatie en Financiën via Afdeling Financiën Gemeente.
- Code budget 6140021.
- De kosten die voor rekening van Gemeente Alphen aan den Rijn komen, worden voorlopig geraamd op € 700.000. Nader onderzoek is noodzakelijk om dit bedrag te onderbouwen. De precieze kosten van de verschillende bijeenkomsten, overuren en andere activiteiten zijn nog niet bekend (zie Bijlage 8.2).
- Uitkering na beroep op landelijke voorzieningen is niet waarschijnlijk.

Bestedingsregels:

- Facturen worden geautoriseerd door de reguliere budgethouders en worden behandeld zoals 'gewone' inkomende facturen binnen de gemeente. Voor facturen stadsbeheer zijn de volgende budgethouders bevoegd: Reekers, Velthuis, De Lange en Noordenbos.
- Voor het budget zijn de volgende budgethouders tekenbevoegd: Hoofd Financiën. Ook het DT is bevoegd om facturen te accorderen.
- Op dit budget worden externe kosten verantwoord alsmede specifiek als gevolg van de ramp betaalde overuren.
- Bij de booking wordt aangegeven of deze kosten naar de mening van de budgethouder eventueel (deels) kunnen worden verhaald.

Capaciteit

Er is geen extra capaciteit nodig. De werkzaamheden horen tot het reguliere proces binnen de gemeente.

Budget

n.v.t. voor deze activiteit. Het budget voor Nazorgtraject is voorlopig geraamd op € 700.000.

Aandachtspunten

Budgetbewaking, verder geen bijzonderheden.

Afschalingscriteria

Als de financiële aspecten in de reguliere P&C-cyclus zijn opgenomen.

3.4 Hoofdactiviteit 3: Verslaglegging en archivering

Deze activiteit bevat uitsluitend de (interne) verslaglegging en archivering van stukken met betrekking tot het Kernteam nazorg, het BOS en de voorlopers hiervan, evenals van de individuele leden van deze teams. Hier vallen alle schriftelijke communicatie-uitingen zoals brieven, persberichten, Q&A's e.d. ook onder.

De informatiemanager speelt hierbij een belangrijke rol. Zie paragraaf 2.3.6.

Doelstellingen

Doel van de verslaglegging en archivering is te zorgen dat:

- nauwkeurige verslaglegging plaats vindt.
- tussentijdse overdracht mogelijk wordt gemaakt (in verband met continuïteit van rollen/processen).
- een evaluatie mogelijk is.
- verantwoording aan de gemeenteraad door de burgemeester mogelijk is.

Na afloop van een ramp of zwaar incident is het van belang om alle gegevens die betrekking hebben op het verloop van het incident en de aanpak ervan te bewaren en deze vervolgens conform de wettelijke bepalingen uit de Archiefwet (art. 30) te archiveren. Alle documenten en gegevens die betrekking hebben op de ramp of het incident dienen dan ook na afloop overgedragen te worden aan Informatiebeheer/DIV. Deze archiefbescheiden (die in elke vorm voorkomen zoals papier, geluid- en filmopnamen, tweets, e-mail etc.) worden minstens nog 20 jaar bewaard voordat ze worden overgebracht naar het Streekarchief Rijnlants Midden.

In het Kernteam is het voorstel 'Registratie en archivering nazorgfase schietincident' vastgesteld. In dit voorstel is de instructie wat betreft het registreren en archiveren van alle documenten betreffende het schietdrama vastgelegd. Voor de verdere uitwerking van dit onderwerp verwijzen we naar dit document.

Betrokken organisaties

- Kernteam Nazorg en de gemeentelijke organisatie, in het bijzonder medewerkers archief en secretariaat.

Activiteiten

- Verslaglegging van vergaderingen BOS en verspreiding en archivering van verslagen. Verantwoordelijke: secretaris BOS.
- Verslaglegging van vergaderingen Kernteam Nazorg en verspreiding en archivering van verslagen. Verantwoordelijke: ondersteuners Kernteam Nazorg.
- Opstellen en bewerken van papieren archief, digitaal archief en mailarchief van de totale nazorgorganisatie. Verantwoordelijke: informatiemanager.

De registratie en archivering worden specifiek en concreet uitgewerkt in een onderliggend werkdocument met als titel: 'Registratie en archivering nazorgfase schietincident'.

Capaciteit

- Taak is deels belegd binnen het Kernteam.
- Projectleiderschap: eerste maand 0,5 fte, daarna ca. 0,1 fte.
- Informatiemanager: voorlopig 1 fte, daarna 0,5 fte.
 - Notulisten 1,0 fte, daarna 0,5 fte.

Budget

n.v.t.

Aandachtspunten

1. Tijdigheid (binnen 24 uur en voor start van opvolgende overleggen) van de verslaglegging door en aan alle betrokkenen, afstemming van verslaglegging met verantwoordelijken voor communicatie en de werkgroep Onderzoek en verantwoording.
2. Aandachtspunt is de mogelijkheid van informatieverzoeken. Samen met een jurist van ComBo wordt een protocol opgesteld over hoe om te gaan met informatieverzoeken en welke consequenties dit heeft voor verslaglegging en archivering.
3. Aandachtspunt is de privacy daar waar persoonsinformatie deel uitmaakt van de documenten die worden gearhiveerd.

Afschalingscriteria

Afschaling van deze hoofdactiviteit loopt parallel aan afschaling van het gehele project Nazorg. Vermindering van capaciteit naar gelang er minder overleggen plaatsvinden en minder informatieverzoeken zijn.

4 Deelplan 2: Psychosociale zorg en geneeskundige zorg

Trekker: Paulien Blom/Annette Cools

4.1 Doelstellingen en doelgroepen

Doelgroepen

- Slachtoffers
- Verwanten
- Ooggetuigen
- (Overige)Ondernemers/winkeliers
- Hulpverleners/burgerparticipanten
- Inwoners Alphen
- Scholen
- Peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang
- Verenigingen (sport- e.a.)

Doelstellingen

- Het coördineren van psychosociale zorg en voorlichting aan mensen die op wat voor manier dan ook getroffen zijn door het schietdrama. Uitgangspunt hierbij is eigenkracht van betrokkenen, ondersteuning vanuit het eigen sociale netwerk, eerste opvang door reguliere hulpverlening en tijdige verwijzing naar specialistische zorg.
- Toeleiding naar en opvang door reguliere zorgkanalen.
- Monitoring van verleende geneeskundige zorg en optreden van eventuele patronen/afwijkingen.

Het is van belang dat de zorg goed ontsloten wordt via verwijzing naar de eigen huisarts. Daarnaast is het nodig dat er zo min mogelijk wachttijden zijn voor de bij het schietdrama betrokkenen. Bekeken moet worden of de betrokken organisaties op den duur voldoende capaciteit hebben.

Voor de inschatting van de benodigde nazorg kan onderscheid gemaakt worden tussen de normale reacties op deze heftige gebeurtenissen in de komende 2-3 maanden en aanhoudende klachten na deze periode. De laatste categorie vraagt specialistische zorg om chronische klachten te voorkomen. De verschijnselen uit de eerste categorie dienen als normaal benoemd te worden en men kan erop vertrouwen dat die zullen verdwijnen. Onnodige 'zorgdruk' dient vermeden te worden. Er is nu uiteraard wel ondersteuning nodig voor mensen die op dit moment al vastlopen. Daarnaast dient er rekening gehouden te worden met het feit dat in de directe omgeving van de Ridderhof meerdere calamiteiten hebben plaatsgevonden: het meisje Savannah, een ontploffing in een flat, een dubbele moord een week voor het schietdrama. Tevens is bekend dat een aantal betrokkenen reeds hulpverlening had. Zij lopen een meer dan gemiddeld risico op PTSS, pathologische rouw, angst- of stemmingsstoornissen of lichamelijke symptomen.

4.2 Verantwoordelijke

GGD HM, als coördinator van het calamiteitenteam.

Leden calamiteitenteam: GGZ Rivierduinen (afd. volwassenen en afd. kinderen en jeugd), Kwadraad, BJZ, Slachtofferhulp, Politie HM, JGZ 0-19, MEE, onder voorzitterschap calamiteiten coördinatoren (GGD). De coördinator van het nazorg-calamiteitenteam zal niet in de bevoegdheden van de organisaties treden, maar heeft een signalerende functie daar waar het gaat om het nakomen van afspraken en de uitvoering van alle ingezette en voorgenomen activiteiten in overeenstemming met de uitgangspunten en randvoorwaarden.

4.3 Te betrekken organisaties

Ziekenhuizen, huisartsen en leden calamiteitenteam in samenwerking met het kernteam GHOR: Kwadraad, MEE, GGZ Rivierduinen, Slachtofferhulp, BJZ, Politie Hollands-Midden.

4.4 Hoofdactiviteiten

Reeds opgestart

- Geneeskundige behandeling slachtoffers door huisartsen en ziekenhuizen.
- Eerste opvang getuigen door PSOT-team (slachtofferhulp, AMW).
- Ondersteuning aan individuen, scholen en verenigingen, instellingen etc.
- Ondersteuning op bijeenkomsten voor diverse doelgroepen.
- Actieve benadering van bekende cliënten in de wijk rond ridderhof door Kwadraad, BJZ, MEE, Cardea Horizon, GGZ.
- Zorgcoördinatie voor cliënten volgens 1 gezin 1 plan.
- Advisering in Kernteam Nazorg over acties en informatievoorziening met betrekking tot de psychosociale effecten hiervan.
- Coördinatie psychosociale hulpverlening vanuit de GGD HM.

Voorgenomen activiteiten

- Doorloop van bovengenoemde activiteiten met als insteek dat de hulpverlening steeds meer via de reguliere kanalen gaat lopen.
- Monitoring ter ondersteuning van de nazorg ondersteund door RIVM, bij huisartsen, GGZ Rivierduinen, Kwadraad, BJZ, Slachtofferhulp. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bestaande registraties volgens een bij andere grote incidenten beproefde methode. De eerste cijfermatige rapportage volgt na 3 maanden.
- Monitoring van ontwikkelingen in de gezondheid van hulpverleners: nog verder onderzoeken op haalbaarheid en vorm.
- Maandelijks overleg nazorg-calamiteitenteam dat kort kwalitatief terug rapporteert aan het Kernteam Nazorg over ontwikkelingen in hulpvraag en hulpaanbod.
- Vormgeven aanbod bijscholing voor huisartsen en overige hulpverleners in Alphen aan den Rijn. Behoeftte wordt op dit moment geïnventariseerd, GGZ kan scholing geven.
- Hulpverlening op langere termijn: ontmoetingen van betrokken hulpverlening, kerken en eventueel onderzoekers onder leiding van de GGD, na 2-3 maanden en na 6 maanden: bespreken van bestaande hulpvragen en zo nodig bijsturen van het aanbod.
- Ruimhartige facilitering van eventueel lotgenotencontact door de gemeente, hierbij niet standaard hulpverlening aanbieden.
- Informatie en Adviescentrum: op dit moment voorzien we geen beroep hierop vanuit de zorg dat niet kan worden afgehandeld met een verwijzing naar de eigen huisarts.

4.5 Looptijd/planning

Aan de hand van het advies van landelijke experts met betrekking tot nazorg zijn de volgende afspraken gemaakt:

- In de eerste drie maanden geen actieve acties meer richting slachtoffer/risicocliënten
- Individuele hulpverlening op maat loopt door zonder beperking in de tijd.
- Ondersteuning bij bijvoorbeeld herdenkingen of andere activiteiten in de toekomst loopt ook door zonder beperking in de tijd.
- Monitoring en onderzoek: looptijd nader te bepalen in overleg op 22 april 2011.

4.6 Benodigde capaciteit

Intern

- Huidige inzet GGD vanaf zaterdagmiddag 9 april 2011: full time (8-10 uur per dag) 4-5 mensen
- Verwachting is dat dit tot en met 20 april nodig zal zijn en dat het daarna terugvalt tot 20-40 uur per week tot de Nazorgfase goed is opgestart.

Extern

Voor de eventueel langduriger ondersteuning van de monitoring door het RIVM volgt een begroting.

4.7 Budget

Tot nu toe beschreven inzet van plaatselijke organisaties kan uit reguliere budgetten. Voor inzet van landelijke experts wordt dit onderzocht. Er is behoefte aan budget voor extra inzet van coördinatoren 1 gezin 1 plan. Uitgaande van ongeveer 200 bekende directe/indirecte betrokkenen (op basis van gegevens Slachtofferhulp) 20 x 20 uur x 75 euro = € 30.000.

4.7.1 Afschalingscriteria / overdracht reguliere organisatie

Afschaling naar reguliere inzet is voor de individuele psychosociale hulpverlening al ingezet.

4.7.2 Bijzonderheden

Geen.

5 Deelplan 3: Overige nazorg slachtoffers/direct betrokkenen

Trekker: Joke Riem/Sandra Habets

5.1 Doelstellingen en doelgroepen

Doelstellingen

- Het geven van informatie en advies aan (direct én indirect betrokken) burgers.
- Het ondersteunen van direct en indirect betrokkenen bij praktische zaken.
- Het bevorderen van herstel van normale situatie en verhoudingen voor:
 1. Individuele burgers
 2. Winkelcentrum de Ridderhof (ondernemers, medewerkers en winkelend publiek)
 3. De wijk rondom de Ridderhof
 4. Omwonenden en winkeliers van andere ontruimde winkelcentra
 5. De stad Alphen aan den Rijn als geheel

Doelgroepen

- Nabestaanden van dodelijke slachtoffers
- Gewonden en hun verwanten
- Ondernemers Ridderhof
- Klanten Ridderhof/direct omwonenden van het winkelcentrum
- De wijk Ridderveld
- Inwoners Alphen aan den Rijn
- Mensen die zich bijzonder hebben onderscheiden
- De ouders van de dader

5.2 Deelprojectleider

Informatie en Advies: Sandra Habets/Ilse van Es
 Internationale afstemming: Ella Khandekar
 Sociale Zorg: Annelise Bosscha
 Financiële Zorg individuele burgers: Joke Riem (vangen we op in de lijn)
 Schade ondernemers: Luuk de Leede

5.3 Hoofdactiviteit 1: Informatie en advies

Betrokken organisaties

Gemeente
 Politie
 Hulpverleners (GGD, GGZ, Slachtofferhulp, Maatschappelijk Werk)
 (alleen op de eerste zaterdag) Landelijk Callcenter van Postbus 51

Eerdere activiteiten**9 april 2011**

- Callcenter ingericht, tel. 0172-465073.
- Het nummer wordt via de website gecommuniceerd.
- Registratie CRIB, formulieren Rode Kruis, zoekopdrachten naar vrienden/familie etc., beantwoording algemene vragen.
- Opstellen en bijhouden Q&A in samenwerking met Communicatie.

Nieuwe activiteiten

- Advisering openingstijden callcenter (inclusief opschaling bij 'kritieke momenten').
- Logboek bijhouden van gestelde vragen.
- Rapportage aan Nazorgorganisatie over aantal en aard van de contacten.
- Vragen over verloren voorwerpen (in beslag genomen goederen) registreren.
- Dagelijks lijst maken van meest gestelde vragen.
- Briefings na afloop van bijeenkomsten Kernteam Nazorg.
- Ultreiken gevonden voorwerpen.
- Weekendbezetting van het callcenter: doorschakeling naar mobiele telefoon en huis. Daar waar nodig wordt verwezen naar politie en psychosociale hulp.

Capaciteit

Basisbemensing met eigen personeel (callcenter en Wmo-loket) Als daardoor onvoldoende capaciteit ontstaat in het gewone callcenter wordt daar ingehuurd.

Budget

In geval van inhuur punt van aandacht.

Aandachtspunten

- Beantwoording van vragen in goede samenwerking met communicatie, zorg en politie. Afwisseling in verband met lange dagen.
- Na de eerste fase (20 april) wellicht advies opstellen voor I&A-punt (opvangen telefoontjes, gericht verwijzen en coördinatie tussen verschillende partners, cliëntvolgsysteem).
- Registratie van klantcontacten en opvolging van de contacten, inclusief case-overleg ten behoeve van meest kritieke groep(en).
- We onderzoeken of naast reguliere casuïstieke overleggen extra klanregie voor slachtoffers met meervoudige problemen noodzakelijk is.

Afslachingscriteria

Blijven meten hoeveel telefoontjes er binnenkomen en steeds overleg met het Kernteam om te bepalen of en wanneer we afbouwen.

5.4 Hoofdactiviteit 2: Rouwverwerking en herdenking**Betrokken organisaties**

Gemeente
Politie
Psychosociale hulpverlening
Ondernemersvereniging

Eerdere activiteiten

- Er is onderhoud/verzorging geregeld voor het bloemenmonument voor de Ridderhof.
- Er is op 12 april een bijeenkomst geweest voor de ondernemers.
- Er zijn op 13 april drie bijeenkomsten geweest voor de verschillende groepen betrokkenen (ooggetuigen en omwonenden van de Ridderhof en voor de omwonenden en het winkelend publiek de drie andere winkelcentra die ontruimd zijn). Achteraf blijkt een deel van de winkeliers niet te zijn uitgenodigd voor de bijeenkomsten. De gebiedsadviseurs gaan vanaf nu actief de winkeliers die niet waren uitgenodigd, langs om te kijken welke vragen er leven.

- Maandag 18 april is aan de winkeliers een brief verstuurd met de vraag om de behoefte aan een bijeenkomst te melden bij de voorzitter(s) van de winkeliersverenigingen. De wethouder economische zaken heeft met de voorzitters contact opgenomen.
- De burgemeester is op dinsdag 12 april in het winkelcentrum geweest, enkele uren nadat de winkels weer voor het eerst toegankelijk waren.
- De burgemeester heeft families van de dodelijke slachtoffers bezocht en een aantal gewonden in het ziekenhuis.
- De Bron heeft vanuit kerkelijke hoek een bijeenkomst georganiseerd.

Nieuwe activiteiten

- Advies en plan van aanpak voor een blijvend monument.
- Advies en plan van aanpak voor 'bloemenmonument' en afbouw daarvan.
- Overzicht en advies wat betreft komende evenementen en eventuele aangepaste aanpak (denk o.a. Koninginnedag, 4 mei e.d.).
- Advies en plan van aanpak voor een gedenkboek of anderszins op basis van steunbetuigingen/kaartjes.
- Advies en plan van aanpak voor herdenking/rouwmoment '1 jaar later'
- Bestuurders zullen - waar duidelijk is dat families dat op prijs stellen - bezoeken afleggen bij getroffen families en/of aanwezig zijn bij begrafenissen, op bezoek gaan in ziekenhuizen of anderszins steunbetuigingen laten blijken.
- College en de gemeenteraad bezoeken zaterdag 16 april het bloemenmonument.
- We organiseren een tweede bijeenkomst voor ondernemers van de Ridderhof op woensdag 27 april 2011.
- De gebiedsadviseurs blijven actief in gesprek met de ondernemers.

Officiële herdenking op 20 april 2011

Dinsdag 12 april is besloten de organisatie van de grote officiële herdenking op 20 april los te maken van dit deelproject. Hiervoor is een aparte werkgroep ingericht, rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van gemeentesecretaris. De projectleider herdenkingsbijeenkomst overlegt rechtstreeks met het Kernteam Nazorg. Voor de herdenking is een draaiboek uitgewerkt. Dit is niet opgenomen in dit Plan van Aanpak.

Capaciteit

Dit kan door verantwoordelijke (deel)projecttrekker met ondersteuning uit de lijn worden gerealiseerd.

Budget

Voor het ontwikkelen van een monument zal te zijner tijd een kunstenaar opdracht moeten krijgen. De kosten zijn op dit moment niet duidelijk. Deze zijn voorlopig gereaamd op € 30.000 (zie Bijlage 8.2).

Aandachtspunten

Na de acute fase van rouw kan het betrekken van direct betrokkenen bij het ontwerp van het monument een goede rol spelen bij het herstel. Heldere communicatie over het moment van opheffen van het informele monument én het managen van verwachtingen over het toekomstige blijvende monument zijn van groot belang.

Afslachingscriteria

Na de officiële herdenking op 20 april zal de rouwfase worden afgesloten. Het verwijderen van de bloemen markeert de afsluiting van die fase. Daarna zal er stilgestaan worden bij diverse momenten van herdenking en herbeleving. Een bijzonder moment daarin is '1 jaar later'.

5.5 Hoofdactiviteit 3: Internationale afstemming

Betrokken organisaties

Gemeente
Politie

Eerdere activiteiten

Er is op beperkte schaal contact geweest met ambassades in verband met de buitenlandse afkomst van aantal betrokkenen.

Nieuwe activiteiten

Als zich dergelijke vragen opnieuw voordoen, is vanaf nu iemand specifiek belast met de buitenlandse contacten.

Capaciteit

Kan in de lijn (ComBo) worden opgevangen.

Budget

n.v.t.

Aandachtspunten

De kans is niet groot dat er nog veel zaken op dit gebied zullen spelen. Als die zich voordoen, is de inschatting van de eventuele bestuurlijke component en/of politieke gevoeligheid van belang.

Afschalingcriteria

n.v.t.

5.6 Hoofdactiviteit 4: Sociale en financiële zorg

Betrokken organisaties

Hulpverlening (onder coördinatie van GGD)
Participatie
WonenCentraal
Alle partners in het kader van Wijkgericht werken
Wmo-loket (normale lijnactiviteit op grond van bijzondere bijstand e.d.)
Burgerzaken (normale lijnactiviteit op grond van begrafenis van gemeenteweg)
Politie
Ondernemers
Eventueel hulpverlening (slachtofferhulp/Maatschappelijk werk e.a.)

Eerdere activiteiten

Bijeenkomst op woensdag 13 april voor een aantal doelgroepen:

- de bewoners van de Wederikstraat
- de omwonenden rond de Ridderhof
- de bewoners van de geëvacueerde winkelcentra

Nieuwe activiteiten op het gebied van sociale zorg

Doel

Het adequaat adresseren en reduceren van het mogelijke onveiligheidsgevoelens en sociale ontwrichting.

Uitgangspunten:

- De gebiedsadviseurs en gebiedsbeheerders zijn aanwezig in de wijken en buurten en houden hun 'voelsprietten' uitgestoken betreffende signalen over onrust en onveiligheidsgevoelens. Dit gebeurt samen met de partners die in de wijken actief

zijn. Kernpartners zijn politie (wijkagenten), Participatie (jongerenwerk e.d.), wonenCentraal (huismeesters, wijkconsulenten). Het signaleren en doorverwijzen zijn de hoofdtaken.

- Er wordt aangesloten bij dat wat al bestaat of in ontwikkeling is. In de Planetenbuurt is al een professionalsoverleg opgezet met de wijkagent, maatschappelijk werk, wonenCentraal, Participatie etc. Dit is het platform waarbinnen de signalen worden opgepakt en er wordt doorverwezen naar daar waar nodig.
- Er wordt niet getreden in de individuele hulpverlening. De eventuele acties hebben een doorverwijzende functie.
- De initiatieven van bewoners/groepen worden ondersteund indien gevraagd.
- Periode:
 - Vanaf nu: actieve, signalerende rol.
 - Feestdagen en Oud- en Nieuw: extra aandacht.
 - Een jaar na het schiedrama zal weer extra aandacht nodig zijn.
 - Bij momenten dat het schiedrama in de publiciteit zal zijn, bijvoorbeeld bij de publicatie van onderzoeken.

Concrete acties

Korte termijn

- Contacten met winkeliers Ridderhof. Op 27 april is een bijeenkomst belegd waarop over relevante onderwerpen wordt gesproken (onder meer schade, beeldvorming winkelcentrum, samenwerking met de gemeente).
- Bij signalen wordt gericht en snel actie ondernomen. Welke actie is afhankelijk van de signalen e.g. vraag en behoefte.
- Aandacht voor de woonomgeving rond de geregistreerde slachtoffers: de gebiedsadviseurs letten op of er signalen komen van de woonomgeving van de geregistreerde slachtoffers en/of er behoefte is aan ondersteuning/informatie.
- In de flats rond de Ridderhof zijn al koffietoestellen en andere activiteiten. De gebiedsadviseur zal regelmatig langs gaan om polshoogte te nemen.
- Contact met de Turkse en Marokkaanse moskee voortzetten.
- Jongeren in de Edelstenenbuurt organiseren een bijeenkomst op woensdag 20 april in de avond in samenwerking met Participatie (afhankelijk van de herdenking).
- Winkeliers Aarhof, Herenhof en Atlas: de gebiedsadviseurs gaan langs bij de voorzitters. Insteek is om te controleren of er nog vragen zijn en of er behoefte is aan informatie. De winkeliers hebben al een brief ontvangen met informatie over de evacuatie.
- We maken een voorstel voor het economisch en praktisch herstel van het functioneren van het winkelcentrum de Ridderhof.

Lange termijn

- De gebiedsadviseur heeft een spreekuur in de buurt van de Ridderhof. Hierover wordt gecommuniceerd. Ook zal er een spreekuur van maatschappelijk werk worden ingesteld. Dit was al in ontwikkeling en wordt versneld geregeld.

Capaciteit

Binnen de bestaande capaciteit aan gebiedsadviseurs.

Budget

n.v.t.

Aandachtspunten

- Bij de herdenking 1 jaar na incident zal weer verhoogde aandacht nodig zijn.
- Mocht er veel vraag komen uit de samenleving voor bijeenkomsten e.d. dan moet hulp worden ingeroepen van de ambtelijke organisatie, onder meer van de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.
- Communicatie over de acties in de wijken en buurten.

Afschalingcriteria

Zie periode.

5.7 Hoofdactiviteit 5: Schadeafhandeling (getroffen ondernemers en particulieren)

De gemeente speelt in beginsel geen rol bij schadevergoeding. Schade kan worden geclaimd bij verzekeraars en bij het Schadefonds geweldsmisdrijven. Ook kan mogelijk een beroep worden gedaan op de verzekeraar van de dader. Dit dient door de betrokken particulier of ondernemer te worden beoordeeld.

Betrokken organisaties

- Slachtoffers
- Verwanten
- Ondernemers/ winkeliers
- Hulpverleners/burgerparticipanten
- Andere ontruimde winkelcentra en winkeliers aldaar
- Leveranciers/dienstverlenende bedrijven

Activiteiten

Schade particulieren

Wanneer individuele burgers in financiële problemen komen als gevolg van het schietdrama kunnen zij op de eerste plaats een beroep doen op het Schadefonds geweldsmisdrijven. Dit fonds is vooral bedoeld voor letselschade. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat bijvoorbeeld schade als gevolg van arbeidsongeschiktheid (deels) wordt vergoed. Daarnaast kan de gemeente (Wmo-loket) vanuit bijzondere bijstand op individuele gronden ondersteunen.

Schade ondernemers

In het kader van de Nazorg kan Gemeente Alphen aan den Rijn een (tijdelijke) tegemoetkoming aan ondernemers verstrekken.

Tijdelijke maatregel

De gemeente verstrekt op verzoek (tijdelijke) voorschotten aan ondernemers die door het incident in nood zijn gekomen. Zij doet dit uit hoofde van haar publieke functie om de materiële en niet materiële belangen van haar inwoners/ondernemers te behartigen en de werkgelegenheid te bevorderen.

Het aangevraagde bedrag zal moeten worden onderbouwd, en zal moeten dienen om het voortbestaan van de onderneming op korte termijn te waarborgen. Dit ter beoordeling van de gemeente.

Met de betreffende ondernemer wordt een terugbetalingsregeling op maat afgesproken, met een maximum looptijd van 5 jaar.

Maatregel op langere termijn (uiterlijk gereed mei 2011)

De gemeente heeft in beginsel geen rol in de vergoeding van schades van ondernemingen. Indien alle mogelijkheden voor schadevergoeding zijn uitgeput, en de continuïteit van een onderneming in het geding is, zal de gemeente onderzoeken of en zo ja in welke mate het wenselijk is te komen tot een (blijvende) schadevergoeding of voorschot. Hiertoe zal eerst een inventarisatie moeten plaatsvinden in overleg met de ondernemersvereniging. Hierbij moet duidelijk worden dat het incident een belangrijke oorzaak is van de problemen.

Capaciteit

Nader te bepalen.

Budget

n.v.t.

Aandachtspunten

Belangrijk onderdeel van deze activiteit is de eenduidige voorlichting en informatie over de mogelijkheden voor het verhalen van schade.

Afschalingcriteria

n.v.t.

6 Deelplan 4: Communicatie

Trekker: Saskia Brandt

In de communicatie-uitingen wordt duidelijk wat de uitgangspunten van het bevoegd gezag zijn bij het handelen ten aanzien van de gevolgen van het schietdrama. Deze uitgangspunten zijn verwoord in paragraaf 1.3.

In dit deelplan onderscheiden we vier onderdelen:

- Communicatie-aanpak extern
- Mediastrategie
- Interne communicatie
- Organisatie

6.1 Communicatie-aanpak per thema

Thema's

We onderscheiden drie thema's die van belang zijn in de externe communicatie richting pers en publiek:

- 1) Rouw en verwerking
- 2) Opbouw: preventie en veiligheid
- 3) Imagoverbetering en bijdragen aan saamhorigheid en vertrouwen

De beleving van Alphenaren en de relaties die de gemeente met hen onderhoudt, staat centraal. Frequent monitoring in de samenleving kan tot aanpassingen leiden.

Doelstellingen per thema

- 1) Alphen aan den Rijn is in rouw, als gemeente medeleven uiteten en hulp bieden waar kan. Dit thema is gericht op informatieverstrekking, schadebeperking en betekenisgeving.
- 2) Alphen aan den Rijn zet zich in voor een veilige samenleving. Zij laat nog nadrukkelijker zien dat zij veiligheid hoog op de agenda heeft staan. Aandacht voor emoties draagt bij aan het verminderen van onveiligheidsgevoelens. Er moet ook aandacht zijn voor het imago van de stad en het winkelcentrum.
- 3) De Alphenaar maakt het verschil. Saamhorigheid heeft Alphen meer tot elkaar gebracht (stad en winkelcentra, specifiek de Ridderhof).

Thema 1 Alphen is in rouw

Als gemeente medeleven uiteten en hulp bieden waar kan
Periode 9 tot en met 20 april 2011

Hoofdactiviteiten thema 1

Opgestart 9 april 2011 om 12.30 uur

Na de acute fase is het actiecentrum voorlichting opgeschaald. Hoofd actiecentrum verzorgt de dagelijkse sturing van de externe communicatie aan pers en publiek. De communicatieadviseur die deelneemt aan het overleg in het Kernteam Nazorg, fungeert als liaison vanuit het actiecentrum voorlichting. Het actiecentrum blijft opgeschaald in deze periode.

Taken en verantwoordelijkheden die horen bij het Actiecentrum Voorlichting

- Coördinatie pers en publieksvoorlichting
 - Omgevingsanalyse
 - Website/ twitter
 - Publieksinformatienummer
 - Voorlichting opvanglocaties
 - Persvoorlichting
 - Organisatie bijeenkomsten 11, 12 en 13 april 2011
- Advisering en woordvoering BT, BOS en burgemeester

Voorgenomen activiteiten

Uitvoeren van deelplan Communicatie en taken en verantwoordelijkheden die horen bij de afdeling ComBo die worden besproken en afgesteld in het BOS/Team Nazorg. De eerste periode heeft voor positieve media-aandacht gezorgd over de aanpak van de crisiscommunicatie, het is van belang om deze positieve tendens waar mogelijk vast te houden. Het media-advies is daarom om na 20 april zeer terughoudend te zijn met interviewverzoeken aan de burgemeester tot aan de openbaarheid van onderzoeksmomenten.

Thema 2: Alphen zet zich in voor een veilige samenleving.

Zij laat nog nadrukkelijker zien dat zij veiligheid hoog op de agenda heeft staan.
Alphen aan den Rijn zet zich in om de veiligheidsbeleving in en buiten de gemeente te verbeteren. De gemeente speelt samen met de politie een centrale rol in de communicatie over een veilige samenleving.

Voor communicatie geldt in deze periode: intensiveren van de inzet op veiligheid en de communicatie daarover. Onder het motto 'Laat zien wat je doet' wordt intensiever ingespeeld op de veiligheid in Alphen.

Van belang is dat bij het ingaan van deze periode bij de te betrekken organisaties duidelijk is welke (communicatie)doelstellingen er zijn. Het nieuw op te stellen programma veiligheid dat al in voorbereiding was, levert een belangrijk aandeel hierin.

Hoofddactiviteiten thema 2

In te plannen hoofddactiviteiten

Taken en verantwoordelijkheden die horen bij afdeling ComBo aangevuld met extra taken gedurende de periode waarin thema 2 en 3 aan de orde zijn.

- Plan nazorg- en herdenkingsmomenten (zie ook deelplan 3).
- Intensiveren persgesprekken met portefeuillehouder en teamchef politie/communicatie over veiligheidsbeleid.
- Intensief onderhouden relaties uit 'de gebeurtenis van 9 april'.
- Monitoring veiligheidsgevoel.
- Onderzoeksmomenten communicatief begeleiden en adviseren over moment van en waar mogelijk onderzoeken op elkaar afstemmen (zie deelplan 5).
- Veiligheid als terugkerend thema.
- Intensiveren contacten alle winkeliersverenigingen (in afstemming met gebiedsmanagers).
- Advisering en begeleiding burgemeester en overige collegeleden.
- We maken een voorstel over hoe we in het vervolgtraject communiceren over de gewonden.

Een uitwerking van het thema is terug te vinden in het achterliggende communicatieplan.

Thema 3: De Alphenaar maakt het verschil.

Saamhorigheid heeft Alphen aan den Rijn meer tot elkaar gebracht. Aandacht voor emoties draagt bij aan het verminderen van onveiligheidsgevoelens (stad en winkelcentra.)

Thema 2 en 3 kunnen gelijk opgaan en moeten voortdurend de aandacht krijgen. Thema 3 heeft een ander karakter. Het thema 'De Alphenaar maakt het verschil' richt zich meer op de saamhorigheid van de inwoner.

Hoofddactiviteiten thema 3

In te plannen hoofddactiviteiten

- Interesseer de lokale media om portretten te maken van Alphenaren die het verschil maken, die zorgen voor saamhorigheid in de Alphense samenleving. Lukt dit niet, organiseer het dan zelf in de vorm van advertorials of op een vaste plek op de gemeentepagina. Borduur daarin voort om de 'helden van de Ridderhof' maar ook anderen die een steentje bijdragen om Alphen meer tot elkaar te brengen (bijvoorbeeld de dominee, de voorzitter van de winkeliersvereniging, maar ook kinderen die een tolerantieproject op school doen).
- Maak een campagne gericht op 'De Alphenaar maakt het verschil' waarin saamhorigheid en trots op de samenleving van de gemeente de uitgangspunten zijn.
- Geef eerder genoemde in- en externe doelgroepen een rol in de (voorbereiding van de) campagne.
- Ondersteun in overlegsituaties de winkelcentra door tijdelijke advisering over hun imago versterking.
- Organiseer persmomenten met terugblikken.
- Heb aandacht voor de beeldvorming voor de uitspraak 'Alphen komt hier sterker uit'.
- Pas mediastrategie aan door focus op veiligheidsgevoel (aandachtspunt voor langere tijd) en imago.
- Verdeel voor de onderwerpen veiligheidsgevoel en imago over college en raad. Geef hun een rol rondom deze thema's.
- Gedenkteken in winkelcentrum creëren.

Communicatieacties uit andere deelplannen worden meegenomen in het achterliggende draaiboek, genoemd zijn:

- Heldere communicatie over het moment van opheffen van het informele monument én het managen van verwachtingen over het toekomstige blijvende monument zijn van groot belang.
- Bij de herdenking 1 jaar na incident zal weer verhoogde aandacht nodig zijn.
- Communicatie over de acties in de wijken en buurten.
- Eenduidige voorlichting en informatie over de mogelijkheden voor het verhalen van schade.
- Belangrijke communicatiemomenten zijn het openbaar maken van start en resultaten van evaluaties en onderzoeken, waaronder het justitieel onderzoek.

6.2 Mediastrategie

Doel mediastrategie

1. Juistheid en feitelijkheid informatie bevorderen (geruchtencircuit meegenomen).
2. Kanaliseren van de emoties (tijdens bijeenkomsten, lokaal, regionaal en landelijk).
3. Scheiden van de rollen (OM en gemeente; onderzoek dader versus nazorg).
4. Bijdragen aan het vertrouwen in het optreden in de (lokale) overheid (verwachtingenmanagement).

Een toelichting van de mediastrategie is terug te vinden in het achterliggende communicatieplan. Bestuurlijk is afgesteld om na de herdenking terughoudend te zijn met media-optredens van de burgemeester. Media-optredens koppelen aan de onderzoeken/evaluaties en in samenwerking met OM, politie, brandweer en veiligheidsregio.

6.3 Interne communicatie

Achtergrond

Voor zover bekend zijn er geen slachtoffers onder medewerkers van de gemeentelijke organisatie. Het is heel waarschijnlijk dat het voor een aantal mensen in onze organisatie heel dichtbij is gekomen. Voor iedereen die direct of indirect betrokken is geweest bij het schietdrama is begeleiding geregeld. Medewerkers kunnen tijdens het schietdrama in of in de buurt van het winkelcentrum de Ridderhof zijn geweest. Of zij kennen iemand die betrokken is bij het incident. Maar er zijn ook de medewerkers die tijdens en/of na het incident bezig zijn geweest om alles in goede banen te leiden.

Een aantal aspecten speelt een rol.

Medewerkers gaan weer door met het dagelijkse werk, maar in de hoofden zitten wellicht onrust, verdriet, onmacht en veel vragen. Ook worden medewerkers bij familie en vrienden geconfronteerd met vragen en opmerkingen.

We hebben als organisatie veel voor onze kiezen gekregen de laatste maanden. BINGO-onderzoek met een bestuurlijke crisis tot gevolg, de gasexplosie in de Argostraat, de man met hakbijl en andere (kleinere) schietincidenten. Daarnaast brengen de voorbereidingen voor de fusie, Alphen in Balans en het vertrek van een directielid onrust mee.

Doel

Naast het bieden van praktische informatie, meegeven van handelingsperspectieven en beperken van onrust en mogelijk hevige emotie.

Ook waardering uitspreken voor getoonde inzet en begrip vragen voor de collega's die de komende tijd nog werkzaamheden hebben in de Nazorgfase.

Doelgroepen

Leidinggevenden	Signaleren waar behoeftes liggen en daar gehoor aan geven, ruimte geven om te praten. Veilige omgeving creëren waarin dit kan.
Medewerkers die hun inzet hebben getoond en nog tonen	Waardering geven en beroep doen op flexibiliteit en vertrouwen voor de zaken die nog moeten gebeuren.
Medewerkers die indirect betrokken zijn geweest bij het drama (in de buurt wonen of waren, iemand kennen die betrokken was)	Zorg en ruimte bieden om erover te praten. Respect hebben voor elkaar. Ook zelf aangeven waar behoeftes liggen.
Overige medewerkers	Respect hebben voor emoties van anderen. Zelf aangeven waar behoeftes liggen. Ruimte geven.

Aanpak

Aanpak bestaat uit drie delen:

- 1) Moment van samenzijn voor rouw en dankwoord
- 2) Zorg voor collega's
- 3) Algemene informatie

Hierbij is samenwerking met de afdeling Personeel en Organisatie.

6.4 Organisatie

Looptijd/planning deelplan communicatie

De extra werkzaamheden vragen om extra inzet en aandacht. Monitor regelmatig of er behoefte is aan meer communicatieve aandacht. Intensiveer waar nodig de inzet.

Benodigde capaciteit

Intern

Voor de komende maanden is extra inzet nodig om fase 2 en 3 goed te laten verlopen.

Drie extra fte tot en met 31 december 2011. Er wordt zoveel mogelijk de samenwerking met de vakambtenaren gezocht die reeds contact hebben met de partners.

Extern

Bij de uitvoering van het strategische document kan externe hulp nodig zijn. Bijvoorbeeld organiseren van bijeenkomsten met relaties etc. Er wordt zoveel mogelijk de samenwerking met de vakambtenaren gezocht die reeds contact hebben met de partners. Bij relevante communicatiemomenten vindt afstemming plaats met politie, OM, brandweer en veiligheidsregio.

Budget

Ntb. Mocht gekozen worden voor een imago onderzoek/campagne dan zijn hier extra kosten aan verbonden.

Afschalingscriteria

Communicatie zal ook na de herdenkingsbijeenkomst nog lange tijd actief zijn. De behoeften die spelen in de samenleving bepalen de rol die communicatie moet vervullen.

7 Deelplan 5: Onderzoek en verantwoording

Trekker: Hans van Arkel/Femmy Jonker

7.1 Doelstellingen en doelgroepen

Na een incident van deze omvang is alles erop gericht herhaling te voorkomen. Tevens is het van belang lessen te leren om incidenten als deze in de toekomst te voorkomen dan wel de beheersing te verbeteren.

Reeds gestarte onderzoeken

Er is reeds een aantal onderzoeken in gang gezet. Dit betreft allereerst het justitieel onderzoek. Hiernaast heeft de minister van Veiligheid en Justitie de Onderzoeksraad voor Veiligheid opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar het Nederlandse systeem ter beheersing van het legale wapenbezit. Tevens heeft het Openbaar Ministerie de Rijksrecherche gevraagd onderzoek te doen naar de wapenverstrekking aan de dader, Tristan van der V..

Vraag naar onafhankelijke evaluatie

Het Bestuurlijk Overleg Schietdrama heeft aan het Kernteam Nazorg verzocht om een voorstel uit te werken voor een onafhankelijk, multidisciplinair evaluatieonderzoek naar aanleiding van het schietdrama van 9 april jl. De behoefte bestaat om te leren van de wijze waarop de crisisbeheersing heeft vorm gekregen, gezien vanuit de beroepsnormen en eigen professionele standaard. Met het evaluatieonderzoek wordt tevens beoogd verantwoording af te leggen aan de maatschappij.

Aan het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement is gevraagd om mee te denken over een opzet voor dit evaluatieonderzoek. Deze opzet is door de werkgroep 'Onderzoek en verantwoording' als basis genomen voor de uitwerking van dit deelplan.

Doelstellingen deelplan

Specifiek kent het deelplan onderzoek en verantwoording de volgende doelstellingen:

- a. Het (al dan niet in eigen beheer) verzorgen de evaluatie van het procesverloop (multidisciplinair: gemeente, justitie, brandweer, politie en GHOR met aandacht voor de diverse deelprocessen en samenwerking tussen de deelprocessen door een onafhankelijke organisatie.
- b. Het verzorgen van een centraal aanspreekpunt voor externe onderzoekers in het kader van informatieverzameling bij de gemeente.

- c. Het coördineren van de reactie op verzoeken of conceptproducten van externe onderzoekers. En hiermee het afstemmen van de belangrijkste communicatiemomenten in de verschillende onderzoeken.
- d. Het verzorgen van een centraal aanspreekpunt bij beantwoording van eventuele bestuurlijke vragen binnen de gemeentelijke organisatie (overige vragen verlopen via de afdeling ComBo).
- e. Het verzorgen van actieve informatievoorziening aan de gemeenteraad, gekoppeld aan de afsluiting van de fases in het Plan van Aanpak.
- f. Het opstellen van een feitenrelaas (chronologie van gebeurtenissen, acties en besluiten).

7.2 Verantwoordelijke

De gemeentesecretaris is in zijn rol als Leider Nazorg verantwoordelijk voor het realiseren van deze doelstellingen. Hierbij draagt de werkgroep Onderzoek en verantwoording zorg voor een effectieve uitvoering (zie paragraaf 7.6).

7.3 Te betrekken organisaties

Te betrekken organisaties staan navolgend weergegeven gerelateerd aan de aspecten genoemd in paragraaf 7.1.

- a. Onafhankelijk extern onderzoeksinstituut, bij voorkeur IOOV. Openbaar Ministerie arrondissementsparket Den Haag, politie Hollands Midden, GHOR Hollands Midden, Brandweer Hollands Midden, gemeente Alphen aan den Rijn. Indien onderzoek zelf wordt aanbesteed dan mogelijke partners: Crisisplan, PwC, Nibra of Berenschot.
- b. Gemeente Alphen aan den Rijn, werkgroep Onderzoek en verantwoording. Tevens een aanspreekpunt per partner.
- c. Gemeente Alphen aan den Rijn, werkgroep Onderzoek en verantwoording. Tevens een aanspreekpunt per partner.
- d. Werkgroep Onderzoek en verantwoording.
- e. Werkgroep Onderzoek en verantwoording (gevoed door de werkgroepen van het Kernteam nazorg).
- f. Vanuit de gemeente de werkgroep Onderzoek en verantwoording (ondersteund door Veiligheidsregio en mogelijk COT), voorts partners in de evaluatie (monodisciplinair).

7.4 Hoofdactiviteiten

Reeds opgestart

1. Het eigenstandig initiëren van een evaluatieonderzoek

In het BOS is gesproken over de aard van het onderzoek, hieronder uitgedrukt in kernvragen voor de evaluatie:

1. Welke activiteiten hebben betrokken organisaties en hun medewerkers verricht naar aanleiding van het schietdrama?
2. Hoe verliep de samenwerking tussen de verschillende deelprocessen die zijn uitgevoerd naar aanleiding van het schietdrama?
3. Welke organisatorische en procesmatige aanbevelingen kunnen worden gedaan worden voor de crisisbeheersing in de toekomst?

Te betrekken thema's

Op dit moment worden in dit kader de volgende thema's voorzien:

- Communicatie
- Publieke Zorg
- Omgevingszorg
- (spoedeisende) Medische hulpverlening

- Psychosociale hulpverlening
- Publieke Gezondheidszorg
- Ordehandhaving
- Opsporing
- Hulpverlening
- Bewaken en beveiligen
- Waarschuwing, alarmering en opkomst
- Nazorg
- Samenwerking betrokken partners
- Functioneren crisisteams
- Bijstandsverlening (binnen regio en van buiten de regio)

Hierbij is specifieke aandacht voor de inhoud en uitvoering rampenplannen en draaiboeken, uitvoering verschillende (deel) processen (onder andere CRIB, opvang en nazorg, bevolkingszorg), de inzet van de verschillende veiligheidspartners, te weten:

- Inzet politie
- Inzet geneeskundige keten
- Inzet brandweer
- Inzet veiligheidsregio
- Inzet andere organisaties
- Inzet specialistische eenheden
- Bijstand en ondersteuning buiten regio (andere regio's, departement en andere)

Tevens is er specifieke aandacht voor de inzet van het platform Samenleving en Religie, evenals voor de inrichting van en samenwerking binnen de Nazorgfase.

De organisatie van het onderzoek

Er is ten behoeve van het BOS een advies voorbereid betreffende de uitwerking van drie modellen gericht op de organisatie van het evaluatieonderzoek:

1. De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (hierna IOOV) vragen onderzoek te verrichten en het BOS input te laten geven voor de scope van het onderzoek.
2. Als gemeente rechtstreeks een opdracht verstrekken aan een onafhankelijke onderzoeksorganisatie.
3. Idem als 2, maar met een onafhankelijke commissie die de aansturing verzorgt.

Gelet op de wensen van het BOS is het advies gegeven IOOV te verzoeken het onderzoek te verrichten. Dit advies is op 13 april in het BOS besproken waarna besloten is op bestuurlijk niveau actie te ondernemen richting het IOOV. Het IOOV is hierbij input meegegeven betreffende de evaluatiowensen van het Openbaar Ministerie, de Politie en Gemeente Alphen aan den Rijn. Er is nog geen definitief besluit genomen, zodra dit het geval is heeft dit invloed op dit specifieke deelplan.

2. Opzet gemeentelijk feitenrelaas

De opzet van een feitenrelaas wordt een onderdeel van het onderzoek. Het onderzoeksbureau stelt hieraan eigen randvoorwaarden. Het is aan de verschillende actoren een eigen feitenrelaas op te stellen indien hier (aanvullend) behoefte aan is. De gemeente neemt zich voor een algemene reconstructie te maken van het gemeentelijk handelen en sluit hierbij maximaal aan bij het relaas van het onderzoeksbureau.

3. Overige activiteiten

Er is contact gelegd met de Rijksrecherche en Onderzoeksraad voor Veiligheid (op 14 april) om alle voorgenomen onderzoeken op elkaar af te stemmen en de coördinatie voor alle verzoeken van en aan de gemeente via de Werkgroep Onderzoek en verantwoording te laten lopen.

Voorgenomen activiteiten

Afhankelijk van de reactie van het IOOV (respectievelijk de minister) worden de wensen vanuit het BOS over de aard van het onderzoek aan het IOOV kenbaar gemaakt. Indien het IOOV besluit geen onderzoek te verrichten is het aan het BOS om eigenstandig een

onderzoek te gelasten, begeleid door een team samengesteld door de primair bij de beheersing betrokken actoren. Dit betreft politie, het openbaar ministerie, de gemeente en de GHOR. Indien onderzoek in opdracht van het BOS wordt aanbesteed dan starten we een aanbestedingstraject. De burgemeester is dan formeel opdrachtgever.

Voorts worden de volgende activiteiten ondernomen:

- Opstellen van brief aan de raad over gang van zaken tot nu toe, inclusief:
 - het plan van aanpak Nazorgfase.
 - de brief van minister Opstellen.
 - het mandaat van de burgemeester en de gemeentesecretaris.
 - de (voorzien) benodigde financiële middelen.
 - informatie betreffende het van kracht blijven van de noodverordening.
 - informatie betreffende de noodverordening die moet worden afgegeven voor de herdenking op 20 april.
 - communicatie op website gemeente.
 - de procesgang rond de raadsinformatie in de Nazorgfase.
 - informatie over het voorziene evaluatieonderzoek.
- Uitwerking en afstemming omtrent het feitenrelaas met de informatiemanager (gericht op archivering van informatie).
- Uitwerken van een draaiboek waarin het plan van aanpak van het onderzoek wordt uitgewerkt in communicatiemomenten (richting bijvoorbeeld slachtoffers en hulpverleners) en acties voor de diverse betrokken instanties.

7.5 Looptijd/planning

De planning is afhankelijk van de definitieve evaluatie. Vooralsnog wordt gericht op het afronden van extern onderzoek voor 1 juli 2011. De evaluatie behelst de periode 9 april tot en met 20 april 2011.

Andere activiteiten zijn afhankelijk van de wensen en inzet van de Rijksrecherche en de Onderzoeksraad voor de Veiligheid.

Ten aanzien van de communicatie over (de resultaten van) het onderzoek vindt afstemming plaats met alle betrokken partijen.

7.6 Benodigde capaciteit

Intern

- Inzet van Hans van Arkel, Femmy Jonker, Pauline Nolles en Mark Burgman (werkgroep Onderzoek en verantwoording). De beoogde inzet van de verschillende teamleden bestaat uit 0,3 fte per lid. Vanuit de werkgroep is dit een inzet van 1,2 fte
- Inzet van de informatiemanager/projectleider inzake de borging van informatie.
- Inzet van de partners die worden betrokken in het onderzoek voor de informatievoorziening en een goede afstemming over de opzet en uitvoering van de onderzoeken.
- Secretariële ondersteuning indien (interview)afspraken voor een extern onderzoeksbureau moeten worden gefaciliteerd. Wellicht is secretariële inzet ook nodig voor ondersteuning bij vastleggen en nakomen actiepunten.
- Andere capaciteit op afroep.

Extern

- Ondersteuning vanuit het COT.
- Ondersteuning vanuit Veiligheidsregio.
- Extern onderzoeksbureau als de gemeente zelf het onderzoek aanbesteedt.
- Hulpverlening of gespreksbegeleiding als mensen worden geïnterviewd.

7.7 Budget

De volgende onderwerpen zouden tot kosten kunnen leiden:

1. Als het extern onderzoek door IOOV wordt uitgevoerd schijnen ook de kosten voor het IOOV te zijn. Mocht de opdracht door de gemeente moeten worden

verstrekt (zelf aanbesteden) ligt dat natuurlijk anders. Voor een incident van een dergelijke omvang dient rekening gehouden te worden met een bedrag rond de € 150.000. Mocht het BOS de kosten zelf moeten dragen dan moet worden onderzocht of een financiële bijdrage van Rijk en/of provincie tot de mogelijkheden behoort. Tevens wordt gecontroleerd of er nog een bedrag beschikbaar is via AON.

2. Opstellen van een gemeentelijk feitenrelaas. Hiervoor moeten interne (en wellicht ook externe) informatiebronnen worden verwerkt tot een inzichtelijk en relevant overzicht. Dat vergt veel tijd, maar ook deskundigheid om uit de brij van gegevens de juiste informatie te genereren. Wellicht is hierbij externe ondersteuning nodig.
3. Huur van een 'neutrale' gespreksruimte waar in alle rust en privacy interviews kunnen worden afgenomen

Het precieze bedrag is niet inzichtelijk. Reëel lijkt een bedrag van € 200.000.

7.8 Afschalingscriteria / overdracht reguliere organisatie

Afgeschaald kan worden als:

1. Externe onderzoeken zijn afgerond en bestuurlijk zijn afgehandeld.
2. Het evaluatieonderzoek met het gewenste resultaat is afgerond.
3. Het feitenrelaas is opgesteld en bestuurlijk afgehandeld.
4. Het onderzoek openbaar is gemaakt en hierover actief is gecommuniceerd.

7.9 Bijzonderheden

Het BOS heeft op 13 april besloten de volgende randvoorwaarden aan het evaluatieonderzoek te stellen:

- De evaluatie wordt verricht op verzoek van en in opdracht van de burgemeester van Alphen aan den Rijn in zijn rol als voorzitter van het beleidsteam.
- De evaluatie beperkt zich tot de formele verantwoordelijkheid van de burgemeester ten aanzien van de openbare orde en veiligheid en in het bijzonder de crisisbeheersing en de rampenbestrijding. Dientengevolge maakt het strafrechtelijke traject geen onderdeel uit van de evaluatie.
- De evaluatie vangt aan vanaf het moment dat de dader bij het winkelcentrum aan komt tot en met eind april.
- De evaluatie wordt in volledige onafhankelijkheid verricht.
- Het onderzoeksbureau krijgt beschikking over alle relevante documenten en toegang tot alle personen van overheidsorganisaties om te worden geïnterviewd. Ten behoeve van de interviews zal een interviewprotocol worden opgesteld.
- Het onderzoeksbureau stemt de evaluatie af met andere onderzoeken die door de Onderzoeksraad voor Veiligheid, de Rijksrecherche en mogelijk andere onderzoeksinstanties zijn of worden ingesteld.
- De conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op een expliciet normenkader dat is vormgegeven op basis van geldende wetten, regels en plannen.
- De evaluatie is afgerond voor 1 juli 2011.

Voorts geldt als uitgangspunt dat een normenkader de basis moet bieden voor de beoordeling van het optreden. Het onderzoeksbureau wordt gevraagd hier een voorzet voor te doen.

8 Bijlagen

8.1 Afkortingen- en begrippenlijst

AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AON	Aan Verzekeringsmakelaar
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOS	Bestuurlijk Overleg Schiedrama
B&W	Burgemeester en Wethouders
BuiZa	Ministerie van Buitenlandse Zaken
Cardea Horizon	Organisatie voor Jeugdzorg
COPI	Commando Plaats Incident
COT	Instituut voor Veiligheids- en crisismanagement
CRIB	Centraal Registratie- en Inlichtingenbureau
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GGD HM	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands-Midden
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
I&A	Informatie en Advies
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
LCMS	Landelijk Crisismanagementsysteem
MEE	Vereniging voor ondersteuning van personen die leven met een beperking
MOV'er	Medewerker Openbare Orde en Veiligheid
Nibra	Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding
NCC	Nationaal Crisis Centrum
OM	Openbaar Ministerie
PSH	Psychosociale Hulpverlening
PSOT	Psycho Sociaal Opvang Team
PTSS	Posttraumatisch stresssyndroom
PwC	Pricewaterhousecoopers
Q&A	Question and Answer
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROT	Regionaal Operationeel Team
SGBO	Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden
VenJ	Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuningcontactenlijst Nazorg

8.2 Onderbouwing van geraamde kosten

Herdenking 20 april	€ 150.000
Overige bijeenkomsten	75.000
Extra capaciteit	200.000
Monument	30.000
RIVM monitoring	10.000
Leveranciers/catering	25.000
Onderzoek	150.000

	€ 640.000
Onvoorzien 10%	60.000

Totaal	€ 700.000

Niet opgenomen is: kosten 1 gezin 1 plan € 30.000

8.3 Contactenlijst Nazorg

8.4 Tijdlijn Nazorg

Volgt.

Hierin worden alle momenten, trajecten, activiteiten e.d. opgenomen die een relatie hebben met dit Plan van Aanpak, inclusief een tijdlijn.

C2. Informatie- en adviescentrum (één-loket-organisatie voor gedupeerden)

2.1 Toelichting

Na de rampen in Enschede en Volendam is het concept van een informatie- en adviescentrum (IAC) ontwikkeld. Het doel is het realiseren van één loket voor gedupeerden. Dit vergt het organisatiebreed coördineren van de informatievoorziening aan gedupeerden. Van belang is de notie dat elke crisis anders is en dat de specifieke situationele context bepalend is voor de uiteindelijke inrichting en invulling van de informatie- en adviesfunctie (IA-functie). Dit kan een centrum zijn, maar het kan ook een andere vorm hebben (zie verder).

Een vergelijkbare voorziening kan binnen een bedrijf worden gerealiseerd voor betrokken medewerkers en hun verwanten. Dit is nuttig indien er veel vragen leven bij medewerkers en/of bij hun verwanten.

2.2 Algemene tips

- Hoe complexer en gevarieerder de vragen die leven na een incident of crisis, des te belangrijker is het organiseren van één loket voor deze vragen.
- Organiseer een goede backoffice: bepaal in een vroeg stadium of organisatieonderdelen ook fysiek bij elkaar moeten zitten of dat ook op afstand kan worden gewerkt (beantwoorden van vragen, geven van updates, enz.).

31

2.3 Aanvullende tips overheid

Het is belangrijk om in de voorbereiding van de crisisbeheersing een goed deelplan IAC op te stellen. De valkuil is om te volstaan met het overnemen van bestaande modelplannen. Een deelplan IAC is te vaak een papieren tijger die onvoldoende is doordacht en onvoldoende is uitgewerkt.

De beoogde één-loket-functie staat centraal voor een punt waar de informerende, adviserende, faciliterende en coördinerende functie kan worden uitgevoerd:

- Informatie- en adviesfunctie: het informeren, adviseren en/of verwijzen van gedupeerden van de crisis, hulpverleners en autoriteiten.
- Faciliterende functie: enerzijds het faciliteren van ondersteunende processen die bijdragen aan de verwerking van de crisis, anderzijds het verzamelen, opslaan, ontsluiten en beheren van kwantitatieve en kwalitatieve crisisgerelateerde gegevens.
- Coördinerende functie: het afstemmen van het materiële en immateriële hulpverleningsaanbod en het adequaat verwijzen van de hulpvragers.
- Monitorende functie: het IAC monitort de behoeften en knelpunten en kan op basis daarvan de verantwoordelijken attenderen op deze zaken.

De informatie- en adviesfunctie bouwt voort op de in de acute fase ingezette informatievoorziening. Vooral de informatie uit het Centraal Registratie en Informatie Bureau (CRIB), de Centrale Registratie Schade (CRAS) en Voorlichting is direct van belang. Een reeds opgestart(e) informatienummer, verwantennummer en crisiswebsite vormen de basis van de informatievoorziening en moeten op enig moment bij elkaar worden gebracht in het IAC.

Er zijn verschillende organisatorische varianten van de IA-functie, variërend van een telefoonnummer en internetsite tot een grootschalig opgezet centrum met meerdere spreekkamers en dergelijke. Het instellen van een IAC na een crisis of zwaar ongeval moet geen automatisme zijn, maar een goed doordachte (bestuurlijke) keuze. De gemeente gaat immers verplichtingen aan en wekt verwachtingen bij direct en indirect betrokkenen.

Uitgangspunt is dat er in ieder geval sprake moet zijn van multidisciplinaire problematiek: meerdere instanties en afdelingen moeten betrokken zijn. Als slechts één instantie betrokken is, draagt deze zelf de verantwoordelijkheid voor nazorg zonder dat er een noodzaak bestaat tot een IAC. Er kunnen twee

32

hoofdvormen en vier subvormen van de informatie- en adviesfunctie worden benoemd (zie tabel 1).⁸

Tabel 1 Vier subvormen informatie- en adviesfunctie

Hoofdvorm	Subvorm	Omschrijving
I. Informatie- en adviespunt	Ia. Virtueel informatie- en adviespunt (IAP)	In de minimumvariant bestaat het IAP niet fysiek als centrum. Het IAP is virtueel. Ondersteuning wordt telefonisch en via e-mail en internet aangeboden.
	Ib. Beperkt fysiek informatie- en adviespunt (IAP)	Er is sprake van een beperkte fysieke frontoffice. Er zijn geen fysieke backoffices aanwezig. Wel vindt via de frontoffice doorverwijzing naar desbetreffende diensten plaats. De ondersteuning, via telefoon, e-mail en internet, wordt gecontinueerd.
II. Informatie- en adviescentrum	Ila. Kleinschalig informatie- en adviescentrum (IAC)	Er is sprake van een frontoffice met dienstverlening op afstand via telefoon, e-mail en internet, en persoonlijk door middel van balie medewerkers. Daarnaast zijn er backoffice(s) aanwezig met een beperkt aantal diensten.
	Ilb. Grootschalig informatie- en adviescentrum (IAC)	Uitgebreid frontoffice balie medewerkers. Deze frontoffice kan doorverwijzen naar verscheidene fysiek aanwezige backoffice(s) met een breed assortiment aan diensten. De ondersteuning, via telefoon, e-mail, internet en eventueel casemanagers wordt gecontinueerd.

Een belangrijk onderdeel van de afspraken over de werking van het IAC betreft de afspraken tussen frontoffice en backoffices. Er moeten afspraken worden gemaakt over dossierbeheer en over de wijze van terugkoppeling van uitvoerders (via backoffices) naar de frontoffice. Idealiter worden dossiers beheerd in een informatiesysteem.

Reeds in de acute fase moet op basis van de specifieke situatie worden bepaald of een vorm van IAC nodig is en, zo ja, welke organisatievorm het meest geschikt is. Bij het beoordelen van de noodzaak van een IAC kan gebruik worden gemaakt van de volgende deelvragen:

- Wat is de maatschappelijke impact van de crisis?
- Hoe groot is de mate van onzekerheid over de gevolgen voor de volksgezondheid?
- Wat is de schaalgrootte en duur van de opvang (aantal direct betrokken personen)?
- Wat zijn de verwachte geneeskundige en psychosociale effecten (aantal personen)?

⁸ Dit is een uitwerking van het COT in opdracht van de gemeente Amsterdam.

- Hoe groot zijn de materiële aspecten? Wat is de omvang, spreiding en diversiteit van de schade?
- Hoe groot is het aantal direct betrokken (gemeentelijke) instanties?
- Wat is het niveau van opschaling in de acute fase (dit kan richtinggevend zijn voor het niveau waarop het IAC moet worden ondergebracht: lokaal of regionaal)?

Op basis van de voorgaande vragen kan ook de benodigde variant worden bepaald. Hoe 'groter' of 'complexer' de crisis, hoe groter ook de informatiebehoefte zal zijn en hoe zwaarder een IAC zal moeten worden vormgegeven en ingericht.

Het is belangrijk om snel te komen tot een eerste plan van aanpak. In een eerste plan van aanpak voor het IAC worden in ieder geval de volgende kernvragen beantwoord:

- Wat wordt de organisatievorm?
- Wat zijn de belangrijkste doelgroepen?
- Wat wordt het dienstenaanbod?
- Wat is de meest geschikte locatie?
- Wat is de benodigde duur van de dienstverlening?
- Wat is de basistaakverdeling tussen de betrokken partners, inclusief stadsdeel en centrale stad?
- Wat wordt de opzet en wat zijn de basisafspraken voor de frontoffice?
- Wat wordt de opzet en wat zijn de basisafspraken voor de backoffice(s)? Bijvoorbeeld: fysiek samenbrengen in het IAC of op afstand organiseren?
- Welke diensten moeten hierin (front- en backoffice) op welke wijze vertegenwoordigd zijn?
- Op welke wijze koppelen de betrokken diensten terug naar het IAC wanneer het IAC heeft doorverwezen?
- Hoe lopen interne informatiestromen binnen de gemeente?
- Hoe wordt informatie actueel gehouden en geautoriseerd?
- Hoe om te gaan met kosten en budget?
- Hoe wordt het beheer georganiseerd?

In het nafaseteam worden strategische keuzes met betrekking tot het IAC besproken, waarna het projectplan wordt aangepast. Het projectplan wordt na goedkeuring door de burgemeester vastgesteld in een bestuurlijk overleg nafase of in het college van B&W. Hierbij wordt tevens vastgelegd welke bestuurder verantwoordelijk is voor het IAC. Dit kan de burgemeester zijn, maar kan ook specifiek worden belegd bij een wethouder.

Overige aandachtspunten:

- Bij een crisis die meerdere gemeenten raakt kan ook regionaal een IAC worden ingericht, eventueel met meerdere lokale loketten.
- Na een vast te stellen proefperiode wordt het projectplan zo nodig bijgesteld.
- Herijk het projectplan op momenten. Mogelijk kan op enig moment worden afgeschaald en een kleinere variant in stand worden gehouden.
- In ieder geval moeten betrokken organisaties hun beschikbaarheid in beeld brengen voor de eerste vier weken. Kan het benodigde personeel worden geleverd?
- Geef duidelijkheid richting doelgroepen over de momenten waarop zij informatie kunnen verwachten, de onderwerpen waarover zij worden geïnformeerd, verwijzingen naar partners waar aanvullende informatie over specifieke onderwerpen kan worden verkregen, de wijze waarop zij aanvullende informatie kunnen verkrijgen (website, telefoonnummer en dergelijke), enzovoort.
- Input voor het IAC wordt geleverd door de direct betrokken deelprojectleiders, onder regie van de informatiemanager.
- Stel een goede klachtenregeling op.
- Monitor de vragen die aan het IAC worden gesteld om te komen tot trendanalyse: waar is behoefte aan?
- In een grote en langdurige variant kan worden gewerkt met casemanagers voor personen die met meervoudige complexe problematiek te maken hebben.

Voorbeeld Vuurwerkrampe Enschede

In november 2000 informeert de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Tweede Kamer over de voortgang in de afwikkeling van de vuurwerkrampe. Hij informeert de Kamer onder meer over de stand van zaken met betrekking tot het IAC en de informatievoorziening.⁹ Dit voorbeeld toont hoe intensief de informatievoorziening kan zijn in de weken en maanden na een rampe.

'Vanaf 13 mei 2000 tot en met september 2000 zijn aan het IAC een kleine 6000 vragen gesteld. Daarvan hadden er ruim 4900 betrekking op materiële zaken. Het ging hier met name om vragen over inboedel, opstallen, herhuisvesting, autoschade, verzekering, vervoer en onbewoonbaarverklaring. In mindere mate over de (elders in deze brief toegelichte) Regeling Onkosten Buitengewone

9 Brief van de minister van BZK aan de voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Voortgangsbericht afwikkeling vuurwerkrampe, 16 oktober 2000.

CONCEPT

Verkort verslag van de extra openbare raadsvergadering van de gemeente Alphen aan den Rijn van 11 april 2011.

Voorzitter: H.B. Eenhoorn (waarnemend voorzitter)
Griffier: J. Perfors (griffier)

Aanwezig: de raadsleden de heren P. van Abshoven (GL), J.G. van Arkel (CU), G.P. van As (NE) en J.G. van Beek (CDA), mevrouw L.M. de Blaey, (CDA), mevrouw C.J. Blom-de Ruiter (CU), de heren P.G.S. Dobbe (CDA), R.B. Driesen (GL), R.S. Gebel (VVD) en A. van Geest (D66), mevrouw A. de Groot-Slagter (A1), mevrouw L.H. Harmsma-Sloos (VVD), de heren P.C. de Hoog (A1) en J.A. de Jeu (NE), mevrouw L.E. de Jong-Burggraaf (VVD), de heren M. Kortleven (CU), K. Kwint (VVD), P.M. Lyczak (VVD), R. Pleij (SP), mevrouw I.T. Prins (D66), de heer T. Romaniuk (D66), mevrouw D.C. de Roo (GL), de heren J.C. de Rooij (PvdA), A. Sajid (PvdA) en J.N. Schriek (SP), mevrouw M.R. Verkleij-Lemmers (CDA), de heren J.H. Voogd (NE), R. de Vries (Trots), R. Vrugt (CDA) en B. Wienbelt (VVD) en mevrouw G.J. Willems-Deuze (VVD). Er is één vacature.

Afwezig zijn: mevrouw G. Keskin-Akdemir (PvdA), de heer W.N. Roest (PvdA) en mevrouw W. Verschuur (BA).

Tevens zijn aanwezig de wethouders: de heren M.H. Du Chatinier, T. Hoekstra en S.J.P. Lyczak, mevrouw H.I.P. Oppatja en de heer C.J. van Velzen en de heer J. van Hoorn, plaatsvervangend korpschef Politieregio Midden-Holland, en de heer J. Eshuis, gemeentesecretaris.

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. De burgemeester informeert de raad over de gebeurtenissen van de afgelopen dagen en er is gelegenheid voor het stellen van vragen

De VOORZITTER merkt op dat een bijzondere situatie een bijzondere reactie vergt en de raad vanavond in een extra vergadering bijeen is om te spreken over het drama dat de Alphense gemeenschap op 9 april heeft getroffen. Hij wil de leden van de raad graag de gelegenheid bieden daarover iets te zeggen, maar deze bijeenkomst is ook het moment van verantwoording voor hemzelf en de andere leden van het beleidsteam. Hij deelt mede dat – als de raad daarvoor toestemming geeft – de heer Jaco van Hoorn, de plaatsvervangend korpschef, en de gemeentesecretaris, de heer Jan Eshuis, het woord zullen voeren. Op een later moment zal hij formeel verantwoording afleggen. Hij wijst erop dat op dit moment allerlei zaken op schrift worden gesteld, opdat de raad zal kunnen beoordelen of de verantwoordelijken voor crisisbeheersing hun taken op een goede manier hebben vervuld. Allereerst wil hij mededelen dat de dames Keskin en Verschuur en de heren Roest en Voogd vanavond niet aanwezig kunnen zijn en hij na de vergadering op gepaste wijze aandacht zal geven aan het feit dat mevrouw Ank de Groot vandaag jarig is. Ter nagedachtenis aan de slachtoffers verzoekt hij de aanwezigen een minuut stilte te betrachten.

Vervolgens wordt een minuut stilte in acht genomen.

De VOORZITTER deelt mede dat hij, toen hij op zaterdagmiddag 9 april om ongeveer 25 minuten over twaalf het bericht kreeg dat in De Ridderhof een schietpartij had plaatsgevonden waarbij meerdere doden en gewonden waren gevallen, onmiddellijk in de auto is gestapt en naar het stadhuis is gereden, waar hij een groot aantal mensen aantroef dat al bezig was het beleidsteam te vormen en alle noodzakelijke verbindingen met het reeds ingerichte Regionaal Ondersteuningsteam, het operationele team, te leggen. Hij stelt dat het beleidsteam, een multidisciplinair team waarin zijn vertegenwoordigd mensen uit de geneeskundige hoek – de GHOR -, het OM – de hoofdofficier van Justitie -, de leiding van het politiedistrict en van het korps Midden-Holland – de korpschef en de plaatsvervangend korpschef -, de gemeentesecretaris en de medewerker openbare orde en veiligheid, in no time was ingericht en de coördinatie vanaf dat moment is gestart. Hij wijst erop dat snel duidelijk was dat sprake was van zes doden onder wie de dader en ook het aantal gewonden snel was geïnventariseerd, waarna is geprobeerd dat beeld te incorporeren in alle noodzakelijke processen om de begeleiding op een goede manier te laten plaatsvinden.

Doordat hij intermitterend burgemeester is, heeft hij niet veel 'rampenoefeningen' persoonlijk bijgewoond met als gevolg dat hij het gevoel had 'in het diepe' te zijn gegooid, maar hem is gebleken dat onmiddellijk

vele professionals klaar stonden, die datgene hebben gedaan wat nuttig en nodig was. Als voorbeeld noemt hij de mensen die het beleidsteam op het gebied van communicatie hebben ondersteund, onder wie de communicatie-rechterhand van burgemeester Aboutaleb van de gemeente Rotterdam en professionals op dat gebied uit Den Haag, Leiden en Gouda.

Hij realiseert zich dat veel het als moeilijk te accepteren hebben ervaren dat het forensisch onderzoek veel tijd heeft gevegd en de lichamen van de slachtoffers in verband daarmee gedurende lange tijd ter plekke hebben moeten blijven. Daarover heeft hij contact gehad met de burgemeester van Apeldoorn, die hem vertelde dat zich daar na de rampzalig verlopen Koninginnedag exact dezelfde situatie heeft voorgedaan. Zijns inziens zou moeten worden gezien of het mogelijk is het forensisch onderzoek na dergelijke incidenten anders in te richten om het mogelijk te maken dat de lichamen van slachtoffers sneller kunnen worden geborgen en aan de families kunnen worden overgedragen.

Dat hem uit contacten met nabestaanden is gebleken dat het ook erg lang heeft geduurd voordat families zekerheid kon worden verschaft vindt hij buitengewoon triest, maar hij benadrukt dat dat niet anders kon omdat dat er een richtlijn is, die inhoudt dat de gemeente de namen van slachtoffers niet bekend maakt. Waar het beleidsteam zich steeds op het standpunt heeft gesteld de gemeenschap alle informatie te willen geven die nuttig en nodig is, zou het zijns inziens goed zijn met Den Haag over die richtlijn te overleggen. Hij heeft respect voor de richtlijn, die met het onderzoek te maken heeft, maar het is hem moeilijk gevallen dat hij de onrust, de onzekerheid en het leed van de betrokkenen niet boven de richtlijn heeft kunnen laten prevaleren. Daaraan voegt hij toe dat het beleidsteam zo duidelijk mogelijk wilde zijn, omdat in de sociale media allerlei berichten rondgingen - berichten die soms onjuist maar soms ook juist waren - en hij het geen goede zaak vindt dat de overheid achter de feiten aan loopt. Hij benadrukt het belangrijk te vinden dat de overheid als eerste betrouwbare informatie geeft en de gemeente Alphen aan den Rijn zo snel mogelijk heeft gecommuniceerd, omdat de gemeenschap en de getroffen families er recht op hebben te weten wat aan de hand is en hoe het verder gaat. Hij geeft aan dat de gemeente daarbij langs de rand is gegaan voor wat betreft de informatie die kon worden gegeven; het beleidsteam snel en frequent bij elkaar is gekomen en de duidelijke afspraak is gemaakt alleen informatie achter te houden als dat ten behoeve van het onderzoek noodzakelijk was. Hij wijst erop dat informatieverstrekking via de sociale media ook een enorme hulp is geweest, de gemeente onder andere via Twitter informatie heeft uitgewisseld en hij is er blij om dat de professionals van de communicatie-afdeling daarop op een goede manier hebben ingespeeld.

Uiteraard heeft hij de Commissaris van de Koningin en de minister van Veiligheid en Justitie zo snel mogelijk geïnformeerd. In die contacten bleek hem, dat het Nationaal Coördinatie Centrum onder leiding van minister Opstelten onmiddellijk is ingericht. De contacten met minister Opstelten, die de diensten van het NCC heeft aangeboden maar heeft aangegeven de gemeente Alphen niet voor de voeten te willen lopen, heeft hij als zeer plezierig ervaren en hetzelfde geldt voor zijn contacten met de minister-president, met wie hij later op de dag persoonlijk heeft gesproken.

Voorts deelt hij mede dat de koningin de ontwikkelingen in Alphen aan den Rijn op de voet heeft gevolgd en via de minister-president en de minister van Veiligheid en Justitie een aantal malen heeft laten weten onder de indruk te zijn van het drama dat heeft plaatsgehad en zeer met de gemeenschap van Alphen aan den Rijn en de families van de slachtoffers mee te leven.

Vaststellend dat het grote verdriet overheerst over het feit dat zo veel slachtoffers zijn gevallen, benadrukt hij dat onderzoek zal worden gedaan naar hoe deze dramatische schietpartij heeft kunnen gebeuren en wat daarvan kan worden geleerd.

Vervolgens wijst hij erop dat GRIP 3 is afgeschaald, het beleidsteam inmiddels is opgeheven en sprake is van een projectmatige structuur, waarin hetzelfde team dagelijks bijeenkomt voor multidisciplinair overleg over de acties die in het kader van het onderzoek en de nazorg dienen te worden genomen. In dat overleg zal ook een mogelijke herdenking in de loop van de volgende week aan de orde komen, waarover hij graag met de raad van gedachten wil wisselen. Deze week wil hij de families die dat wensen zo veel mogelijk ondersteunen.

Hij benadrukt dat de gebeurtenissen op 9 april nooit zullen worden vergeten. In de komende tijd wil hij proberen zo dicht mogelijk bij de slachtoffers en de bevolking te staan en hij ziet het als een belangrijke taak er samen met de gemeenteraad voor te zorgen dat de stad weer normaal gaat functioneren. Eerder vandaag is daarover uitvoerig met de winkeliers gesproken en De Ridderhof zal morgen weer voor het publiek worden geopend. Hij zal daar zelf rond een uur of twaalf naartoe gaan, omdat hij het belangrijk vindt uit te stralen dat De Ridderhof weer een veilig winkelcentrum is.

Hij zegt toe de raad regelmatig te zullen informeren over de ontwikkelingen die zich voordoen en ook over de toestand van de negen mensen die nu nog in vier verschillende ziekenhuizen liggen, van wie één persoon nog in een kritieke situatie verkeert.

Vervolgens geeft hij het woord aan de heer Van Hoorn, plaatsvervangend korpschef van het Korps Midden-Holland.

De heer VAN HOORN deelt mede dat het korps Midden-Holland sinds het vorig jaar met de andere hulpdiensten en de betrokken gemeentebesturen in gesprek is over de vraag of het korps zich moet voorbereiden op zogenaamde amoksituaties, waarin een persoon zich doelbewust moordend beweegt en

willekeurig slachtoffers maakt, situaties die vooral bekend zijn uit het buitenland, die over het algemeen slechts enkele minuten duren en waarbij vrijwel altijd wapens zijn betrokken. Hij erkent het gevoel te hebben gehad dat een dergelijke situatie zich in het gebied van het korps Midden-Holland nooit zou voordoen.

Hij wil zich aansluitend bij de door de burgemeester in de richting van de gewonden en hun familie, de nabestaanden van de dodelijke slachtoffers en alle andere betrokkenen uitgesproken woorden van medeleven en merkt op dat de gebeurtenissen op 9 april ook voor de betrokken politiemensen zeer ingrijpend zijn geweest.

In deze bijeenkomst kan hij niet veel nieuwe feiten naar voren brengen omdat, zoals de burgemeester zojuist stelde, het beleid van het beleidsteam is geweest zo open mogelijk te zijn. Hij deelt mede dat, nadat de melding was binnengekomen, de meldkamer eerst vier en vervolgens nog drie eenheden ter plaatse heeft gestuurd. Dat de eerste politiemensen die ter plaatse kwamen een schot hebben gehoord zegt zijns inziens iets over de snelheid waarmee zij ter plaatse waren. Later is uit video-opnamen gebleken dat het gehele incident slechts enkele minuten heeft geduurd.

Hij wijst erop dat de politiemensen die het eerst ter plaatse waren tegen de stroom mensen in het winkelcentrum zijn binnengegaan, op zoek naar de dader langs slachtoffers zijn gelopen en zijn gewezen op een man die zichzelf van het leven had beroofd, die de dader bleek te zijn. Hij benadrukt dat de situatie risicovol was, omdat geruime tijd onduidelijk was of er wel of niet een tweede schutter was en het enkele uren heeft geduurd voordat die mogelijkheid op grond van getuigenverklaringen kon worden uitgesloten.

Gedurende de eerste twintig minuten van het incident zijn 158 112-meldingen ontvangen, dat mensen zeer zwaar gewond waren en ook doden te betreuren waren. Hij sluit niet uit dat meldingen niet zijn beantwoord, omdat de piek zo groot was.

Nadat ongeveer een kwartier na aanvang van het incident de melding werd ontvangen dat bij het winkelcentrum een zwarte Mercedes stond die mogelijk van de dader zou zijn is de desbetreffende Mercedes in beheer genomen om daarnaar onderzoek te kunnen doen. Later in zijn betoog zal hij daarop terugkomen.

Hij wijst erop dat op dat moment sprake was van GRIP 2 en besloten werd naar GRIP 3 op te schalen, waarna het beleidsteam is binnengekomen en in het crisiscentrum in Leiden een Regionaal Operationeel Team bestaande uit vertegenwoordigers van de ambulancedienst, de brandweer, de politie en de gemeente is gevormd, dat de regie op de operatie heeft genomen en vanuit de operatie adviserend is geweest naar het beleidsteam. Aansluitend op het ROT is een SGBD - Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden - opgezet, waardoor de politiematregelen werden gecoördineerd. Hij heeft ook onmiddellijk besloten een Team Grootchalig Onderzoek in het leven te roepen, waarop door het Openbaar Ministerie is aangesloten door twee officieren van Justitie toe te wijzen om leiding te geven aan het onderzoek.

Hij wijst erop dat het onderzoek zich in eerste instantie richtte op het verkrijgen van een beeld van wat precies aan de hand was en het horen van getuigen en dergelijke en het team vervolgens de opdracht heeft gekregen onderzoek te doen naar de persoon en de achtergronden van de dader, alsmede feitenonderzoek naar de gebeurtenissen die zich op deze dramatische dag hebben voorgedaan en voorts tot taak heeft de nabestaanden en de gewonden via familierechercheurs te begeleiden. Hij deelt mede dat ook Slachtofferhulp zich bij het team heeft aangesloten en buitengewoon goed werk doet.

Hij benadrukt dat een minutieus politieonderzoek van groot belang is, omdat bij soortgelijke incidenten is gebleken dat later buitengewoon veel vragen aan de orde komen over wat zich precies heeft voorgedaan en hoe dat heeft kunnen gebeuren.

Zijn schets van de gebeurtenissen vervolgend wijst hij erop dat na de opschaling tot GRIP 3 uit het gehele land assistentie werd aangeboden en van dat aanbod gebruik is gemaakt.

Vervolgens brengt hij naar voren dat de Mercedes van de dader allereerst op de aanwezigheid van explosieven is onderzocht, wat de nodige tijd heeft gekost, en de in de auto liggende brief niet direct is gelezen omdat de onderzoeksprioriteit anders was gesteld.

De aanwezigen in het winkelcentrum waren inmiddels uit het winkelcentrum geëvacueerd, specifieke getuigen en andere direct betrokkenen waren naar het politiebureau gebracht en de overigen waren in De Bron opgevangen. Op dat moment was duidelijk dat sprake was van meerdere dodelijke slachtoffers en een groot aantal gewonden.

Hij wijst erop dat inmiddels ook door de ambulancedienst was opgeschaald, een ambulancespreidingsplan in werking gezet en de slachtoffers naar verschillende ziekenhuizen waren gebracht.

Vervolgens deelt hij mede dat de vermoedelijke identiteit van de dader aan de hand van het kenteken van de Mercedes rond kwart over drie bekend was, daarna met toestemming van het Openbaar Ministerie huiszoeking in zijn woning is gedaan en bij dat onderzoek een afscheidsbrief is aangetroffen.

Toen het beleidsteam rond half vijf het bericht kreeg, dat in de in de auto gevonden brief de mededeling stond dat in drie andere met name genoemde winkelcentrum explosieven zouden liggen, is besloten geen enkel risico te lopen, waarna De Aarhof, De Herenhof en De Atlas en enkele woningen in de nabije omgeving tussen vijf over vijf en vijf over half zes zijn ontruimd. In de loop van de avond zijn daar met

hulp van de EOD, bomverkenners van Hollands-Midden en omliggende regio's en acht honden zoekingen op gang gekomen.

Het door de burgemeester genoemde dilemma van de lichamen van de slachtoffers die gedurende lange tijd in het winkelcentrum zijn blijven liggen heeft hij ook als buitengewoon dramatisch ervaren. Refererend aan zijn eerder gemaakte opmerking over het belang van een zorgvuldig onderzoek stelt hij dat dat belang soms strijdig kan zijn met het belang van de nabestaanden. Met nadruk wordt door hem gesteld, dat alles is gedaan wat mogelijk is om het onderzoek zo snel mogelijk te laten verlopen en meer dan veertig collega's van Landelijk Team Forensisch Onderzoek tegelijkertijd onderzoek hebben gedaan met als doel zo snel mogelijk tot een afronding te kunnen komen, wat ertoe heeft geleid dat alle lichamen voor 03.00 uur 's nachts uit het winkelcentrum konden worden geborgen.

Hij realiseert zich dat dit erg lang heeft geduurd en heeft begrip voor de mensen die hebben uitgesproken daarmee moete te hebben.

De zoekingen in de andere winkelcentra gingen intussen door, het eerste winkelcentrum kon rond middernacht en het laatste winkelcentrum kon om kwart voor twee worden vrijgegeven, waarna de omwonenden naar hun woningen konden terugkeren.

Voorts schetst hij hoe de volgende dag het onderzoek in volle gang was, waarbij het afronden van het onderzoek in De Ridderhof en het verzamelen van door gevluchte mensen achtergelaten zaken de belangrijkste aspecten waren. Vervolgens is het winkelcentrum schoongemaakt en zijn de meest nadrukkelijke sporen verwijderd, waarna de bijeenkomst met de winkeliers op het gemeentehuis heeft plaatsgevonden en De Ridderhof weer aan de winkeliers is overgedragen.

Refererend aan een eerder vandaag uitgebracht persbericht deelt hij mede dat de dader drie wapens bij zich had, alle drie de wapens heeft gebruikt en zeer veel schoten heeft afgevuurd. Hij wijst erop dat zijn collega's, die in de debriefing hebben verteld buitengewoon gespannen te zijn geweest omdat het vermoeden bestond dat er twee schutters waren, soms met risico voor hun eigen leven hebben opgetreden. Van de rechercheurs die het onderzoek hebben gedaan heeft hij zeer indringende verhalen gehoord. Het forensisch onderzoek is zwaar geweest, onder andere voor de collega's die de beelden uitgekeken hebben. Hij is aanwezig geweest bij de debriefing van de familierechercheurs, die dramatische verhalen hebben verteld over de nabestaanden en de mensen die gewond zijn geraakt, en zegt toe dat ook aan hun welzijn zorg zal worden besteed.

Hij is er blij om dat de politie aanwezig mocht zijn bij de bijeenkomst van gisterenavond.

Dankbaar is hij voor de steun die de politie van vele zijden heeft gekregen. Hij deelt mede dat meer dan 70 collega's uit meerdere regio's deel uitmaken van het TGO met als doel het onderzoek tot een zo goed mogelijk einde te brengen en een antwoord te krijgen op de vele vragen die zijn gerezen.

Daaraan voegt hij toe dat de politie in nauw overleg met de gemeente, in het bijzonder met de burgemeester, waar nodig begeleiding op het gebied van nazorg zal bieden.

De heer ESHUIS zal zijn relaas op de in de gemeente gevolgde trajecten toespitsen.

Hij was in zijn tuin aan het werk toen zijn pieper afging en de mov'er hem informeerde dat de GRIP 2 aan de orde was. Hij is onmiddellijk naar het gemeentehuis gegaan, waar hij kon vaststellen dat al een organisatie in het kader van het proces 'bevolkingszorg' werd opgebouwd.

Graag wil hij evenals de burgemeester opmerken dankbaar te zijn voor de van vele gemeenten ontvangen bijstand en namens de gemeentelijke organisatie medeleven uitspreken richting de slachtoffers van deze daad.

Hij wijst erop dat de zorg van de gemeente zich op 'opvang en verzorging' richt, de bij het incident betrokkenen vrijwel onmiddellijk naar De Bron zijn doorgestuurd, een aantal getuigen door de politie naar het politiebureau is meegenomen, en er vanuit het gemeentebestuur voor is gezorgd dat mensen richting De Bron gingen om de slachtoffers te ondersteunen. Hij deelt mede dat op het hoogtepunt ongeveer 100 mensen in De Bron aanwezig waren, getracht is ervoor te zorgen dat voldoende slachtofferhulp aanwezig was en de zorg voor de mensen bij De Bron in de loop van de middag minder werd.

Toen rond vijf uur het bericht kwam dat een drietal andere winkelcentra moest worden ontruimd is een drietal andere opvanglocaties ingericht – De Lichtkring, Het Kasteel en Gebouw Nabij – waar in de vroege avond ongeveer 150 omwonenden zijn opgevangen. Vanuit het gemeentehuis is ondersteuning naar die drie centra gestuurd, slachtofferhulp geregeld en voor eten en drinken gezorgd en voorts is gezorgd voor mensen die dringend medicijnen nodig of vervoer nodig hadden.

Nadat rond negen uur 's avonds het bericht kwam dat het zoeken naar explosieven langer zou gaan duren dan verwacht en de betrokkenen die avond niet naar hun woning zouden kunnen terugkeren is de Arena aan de Diamantstraat voor ruim 60 mensen met bedden en dergelijke ingericht.

Vervolgens kreeg hij het bericht dat het onderzoek naar explosieven sneller verliep dan aanvankelijk werd ingeschat en kon de in De Lichtkring en Het Kasteel verblijvende mensen worden medegedeeld dat zij niet in de Arena zouden behoeven te overnachten. Omdat het onderzoek van De Aarhof langer zou duren, moest voor 26 evacués wel een slaapplaats worden ingericht en de betrokkenen zijn vanuit Nabij naar de Arena overgebracht. Rond 01.00 uur kwam echter het bericht dat het zoeken De Aarhof voorspoedig ging en op dat moment is tegen de in de Arena verblijvende mensen gezegd 'Leg alsjeblieft

nog een kaartje, want het ziet er maar uit dat jullie binnenkort naar huis kunnen'. Om kwart voor twee konden ook zij naar huis en is voor hen vervoer geregeld.

Hij deelt mede dat alle aanwezige medewerkers – medewerkers van de gemeente Alphen maar ook medewerkers van de gemeente Nieuwkoop - rond 03.00 uur klaar waren met de actie 'opvang en verzorging'.

Hij wijst erop dat het registreren van de slachtoffers en de evacués een andere belangrijke gemeentelijke actie is en die registratie door medewerkers van Burgerzaken, aangevuld met medewerkers van het Rode Kruis, heeft plaatsgevonden, eerst op het politiebureau en in De Bron en later in Nabij. De Lichtkring en Het Kasteel. Daaraan voegt hij toe dat vanuit de GGD gegevens over de gewonden en de overledenen binnenkwamen, de registraties in de loop van de nacht zijn afgerond en ingevoerd en de lijst van slachtoffers in de loop van zondagochtend compleet was.

Hij deelt mede dat ook een speciaal telefoonnummer in het leven is geroepen en medewerkers 533 mensen hebben geregistreerd die naar familie en bekenden op zoek waren. In de loop van zondag – toen de lijst van slachtoffers bekend was – is bekeken of de gezochten op de lijst voorkwamen en zijn de mensen van wie familieleden of bekenden op de lijst van gewonden en slachtoffers stonden door de politie van de situatie op de hoogte gebracht. Hij wijst erop dat dit traject nog loopt, omdat nog steeds vragen binnenkomen.

Vervolgens merkt hij op dat ook de voorlichting een belangrijk traject was, aan het beleidsteam advies is gegeven, op zaterdag een drietal persbijeenkomsten is georganiseerd, alsmede persmomenten bij het condoleanceregister en de bijeenkomst van winkeliers, daarnaast via het publieksnummer voorlichting aan het publiek is gegeven en geprobeerd is zo snel mogelijk te reageren op berichten in de media die niet juist waren. De omwonenden die ontruimd werden zijn middels een brief zo goed mogelijk geïnformeerd en in die brief is ook aangegeven waar zij met eventuele zorgvragen terecht kunnen.

Voorts is er contact geweest met huisartsen om te bespreken wat een dergelijke traumatische ervaring voor mensen betekent en er is ondersteuning gegeven bij de herdenkingsbijeenkomsten op zondag, waarbij hij niet alleen doelt op de tocht, maar ook de bijeenkomst met de nabestaanden op zondagmiddag.

Daaraan voegt hij toe dat ook vandaag acties zijn ondernomen, onder andere richting de in De Ridderhof gevestigde winkeliers en richting de scholen en ook intern communicatie over de gebeurtenissen op zaterdag heeft plaatsgevonden. Hij wijst erop dat door de omliggende gemeenten veel steun is gegeven en het actiecentrum voorlopig nog volop in bedrijf zal blijven.

Evenals de heer Van Hoorn merkt hij op dat 112 overbelast is geraakt en daarom is geprobeerd zo snel mogelijk een callcenter op het gemeentehuis in te richten en een apart nummer te openen. Toen ook dat nummer overbelast raakte is uitgeweken naar een centraal nummer, waar alle vragen zijn geregistreerd. Op dat nummer zijn op zondag door 5 mensen circa 100 telefoongesprekken per uur gevoerd, dat aantal is langzaam afgenomen en rond 00.00 uur is ook dat traject is afgerond. Het callcenter, het centrale nummer, blijft voorlopig nog in de lucht en zal deel uitmaken van het plan van aanpak nazorg, waarover de burgemeester zojuist heeft gesproken.

De mensen die vanuit Langerode voor hekken, afsluiting, rijplaten en dat soort zaken hebben gezorgd wil hij graag met nadruk noemen en dat geldt ook voor de mensen van Toezicht en Handhaving, die de politie bijstand hebben gegeven. Voor al die mensen en voor de ondersteuning door medewerkers op het gemeentehuis heeft hij alle lof.

Hij benadrukt dat in het kader van de nazorg veel is te doen, onder andere op het gebied van psychosociale zorg vanuit de GGD en haar partners, communicatie een belangrijk aandachtspunt blijft en er bijvoorbeeld voor moet worden gezorgd dat de gevonden voorwerpen op de juiste plek terecht komen. Omdat in sommige gevonden voorwerpen kogelgaten zitten, zal ook daarbij steun moeten worden verleend.

Uiteindelijk zal onderzoek en verantwoording moeten plaatsvinden en zorg moeten worden gegeven aan de medewerkers van de gemeente, die in hectische situaties zijn terechtgekomen.

Hij realiseert zich dat zich in de gemeente Alphen aan den Rijn een drama heeft afgespeeld en nog veel te doen is, maar hij is er trots op dat de organisatie zo goed is verlopen en de gemeente zo veel steun heeft gekregen.

De VOORZITTER voegt aan de woorden van de gemeentesecretaris toe, dat er na de bijeenkomst met 5000 tot 6000 mensen van gisterenavond niet alleen de emotie is van het samen verwerken van het leed, maar ook de trots dat de Alphense gemeenschap op zo'n goede manier heeft gereageerd. Van vele raadsleden en van de leden van het college van burgemeester en wethouders heeft hij in de vorm van sms'jes en andere berichten steun gekregen, waardoor de leden van het beleidsteam zich in deze emotionele situatie zeer gesterkt hebben gevoeld.

Voordat hij de leden van de raad het woord geeft wil hij graag nog mededelen dat het meisje van tien jaar vanmiddag uit het ziekenhuis is ontslagen.

De heer GEBEL wil namens de leden van zijn fractie allereerst de nabestaanden en vrienden van de dodelijke slachtoffers en de gewonden en allen die bij dit incident betrokken medeleven betuigen en de

burgemeester en alle anderen die op welke wijze dan ook hulp hebben verleend complimenteren voor de wijze waarop dat is gedaan. De zojuist gegeven uiteenzettingen hebben hem geleerd dat vele mensen nauw bij dit incident betrokken zijn geweest en hij wil hen allen dank zeggen.

Hij noemt de gebeurtenissen op zaterdag jl. onvoorstelbaar, niet alleen door het grote aantal slachtoffers en omdat zij zich in Alphen aan den Rijn hebben voorgedaan maar vooral ook door de omstandigheid waarin de slachtoffers zijn gevallen. Dat iedereen altijd risico's loopt realiseert hij zich goed, maar niemand verwacht dat zoiets kan gebeuren als je op zaterdagmorgen je weekendboodschappen doet. Tijdens de gisteren gehouden bijeenkomst heeft hij zich hardop afgevraagd hoe Alphen aan den Rijn dit incident zal kunnen verwerken, waarop zijn vrouw antwoordde 'Dat lukt wel en wij komen er sterker uit'. Hem is opgevallen dat de burgemeester later woorden van dezelfde strekking heeft uitgesproken. Hij stelt dat, waar mensen in tijden van voorspoed graag kijken naar de tuin van de buurman waar het gras groener is, mensen in tijden van tegenspoed vaak tegen elkaar aan kruipen. Dat hij tijdens de gisterenavond gehouden bijeenkomst een groot gevoel van saamhorigheid heeft bespeurd heeft hem het vertrouwen gegeven dat de inwoners van Alphen aan den Rijn de gebeurtenissen van zaterdag jl. zullen verstouwen en daardoor sterker zullen worden.

Hij benadrukt dat de verwerking, zeker voor de direct-betrokkenen, tijd zal vergen en de tijd weliswaar worden heel maar de resterende littekens niet zal verhullen en de herinnering aan deze dag in de geheugens van de Alphenaren gegrift zal blijven.

Voor de VVD-fractie resteert na de gegeven uiteenzettingen alleen nog de vraag welke rol de voorzitter voor de gemeenteraadsleden ziet weggelegd behoudens hetgeen zij al doen: luisteren naar mensen en waar nodig steun bieden.

De heer VRUGT constateert dat Alphen dit weekend is getroffen door een tragedie die allen diep heeft geschokt. Namens zijn fractie wil ook hij medeleven uiten in de richting van de gewonden en hun familieleden en de nabestaanden van de dodelijke slachtoffers. De leden van zijn fractie willen hen graag alle steun bieden die zij kunnen geven.

Hij benadrukt dat de burgemeester voor het vele werk dat onder de leiding van de burgemeester door zeer velen op een professionele, waardige en humane manier is verzet en de adequate wijze waarop de communicatie is verlopen.

De nazorg voor de nabestaanden en de slachtoffers is op dit moment naar zijn mening het belangrijkste en hij wil graag van de burgemeester vernemen of de leden van de raad daarbij een rol kunnen vervullen. Omdat iedereen nog in de verwerkingsfase verkeert, vindt hij het te vroeg om lessen uit het gebeurde te trekken. Met de burgemeester is hij het eens dat er enkele punten zijn waaraan aandacht dient te worden besteed, maar hij stelt voor daarop op een ander tijdstip terug te komen. Zijn inziens moet hetzelfde gelden voor de gedachte dat zou moeten worden gezien op welke wijze in de toekomst blijvend aandacht aan deze gebeurtenis kan worden besteed.

De heer DE ROOIJ merkt op dat hij op zaterdagmorgen met een tiental raadsleden en twee wethouders in gesprek was over de Wmo en onder andere de vraag aan de orde kwam of het de taak is van de maatschappij hulp te bieden aan iemand die rondloopt met het idee zelfmoord te plegen en zo ja, welke daartoe de mogelijkheden zijn. Op een gegeven moment hoorden zij de sirenes van politieauto's en ambulances en politiehelikopters en drong langzaam maar zeker door dat zich een met geen pen te beschrijven gebeurtenis had voorgedaan.

Natuurlijk leven ook de leden van zijn fractie intens mee met de nabestaanden van de dodelijke slachtoffers en de familieleden van de gewonden en zouden ook zij het zeer waarderen als zij bij de uitvaarten en de nazorg een rol zouden kunnen spelen.

Vandaag wil hij geen motie indienen, maar als hij dat zou doen zou dat een motie zijn van respect en bewondering voor de wijze waarop het beleidsteam en met name de burgemeester is opgetreden.

Mevrouw PRINS stelt dat haar allereerst een gevoel van ongeloof bekreep toen zij op zaterdag het nieuws hoorde en op dat moment nog niet eens tot haar was doorgedrongen welke ramp had plaatsgevonden.

Op het moment van de ramp was zij evenals de heer De Rooij aanwezig bij de bijeenkomst over de Wmo en voelde zij zich machteloos, omdat zij niets kon doen terwijl zij wist dat zo velen pijn en verdriet ondervonden.

Uiteraard gaan ook de gedachten van haar fractie uit naar de nabestaanden, de slachtoffers en allen die iemand kennen die afgelopen zaterdag het slachtoffer is geworden. Zij vindt het onvoorstelbaar dat mensen op een mooie zaterdagmorgen boodschappen zijn gaan doen en niet meer zijn teruggekomen. Zij is trots op de wijze waarop de inwoners van Alphen aan den Rijn hebben gereageerd. Als voorbeeld noemt zij de gisterenavond georganiseerde bijeenkomst waarbij vele mensen aanwezig waren om uiting te geven aan hun verdriet, maar ook om bij elkaar te zijn en elkaar steun te geven, die zij als erg indrukwekkend heeft ervaren.

Een woord van dank wil zij uitspreken voor de zojuist afgelegde verantwoordingen, waaruit haar is gebleken hoeveel inzet is gepleegd, hoeveel inspanningen zijn gevraagd van de politiemensen die op dat

moment op die plek aanwezig moesten zijn en hoeveel werk door medewerkers in het gemeentehuis is verzet. De burgemeester wil zij in het bijzonder dankzeggen. Zij stelt vast dat hij zich de waardige burgervader heeft getoond die Alphen op dit moment nodig heeft en hij na dit weekend onismakelijk met Alphen aan den Rijn is verbonden.

Ook zij vraagt zich af wat de leden van de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn voor de slachtoffers en de nabestaanden kunnen doen.

Naar aanleiding van de verantwoording wil zij de heer Van Hoorn vragen hoe het mogelijk is dat aan zo'n jong persoon een vergunning voor zo veel wapens is verleend.

De heer KORTLEVEN deelt mede dat ook de fractie van de ChristenUnie zeer geschokt is door de gebeurtenissen op zaterdag 9 april. Toen hem het bericht over de schietpartij in Alphen bereikte heeft hij allereerst met het thuisfront gebeld om te vragen of iedereen veilig was. Zijn vrouw en zijn twee dochters waren namelijk van plan op die zaterdag onder andere boodschappen bij Albert Heijn in De Ridderhof te doen. In de afgelopen twee dagen heeft hij niemand gesproken die niet iemand kent die bij de schietpartij in De Ridderhof aanwezig is geweest dan wel dodelijke slachtoffers of familie en vrienden van slachtoffers of gewonden kent. Hij benadrukt dat ook velen de ouders van de dader kennen.

Toen zaterdagmiddag om een uur of half vijf de politiehelikopter weer boven De Ridderhof vloog vond hij het opvallend te constateren dat veel mensen naar binnen gingen. Hij veronderstelt dat zij naar binnen gingen om het nieuws te kunnen volgen. Nooit eerder heeft hij meegemaakt dat het zo stil was op straat en die stilte heeft op hem diepe indruk gemaakt.

De gedachten van de leden van zijn fractie gaan uit naar alle mensen die aanwezig zijn geweest bij het schietincident in De Ridderhof, naar de nabestaanden, vrienden en bekenden van de dodelijke slachtoffers en naar de familieleden, vrienden en bekenden van de gewonden, van wie enkelen er slecht aan toe zijn. Zijn gedachten gaan ook uit naar de ouders van de dader, die hij ooit persoonlijk heeft ontmoet.

Hij is er blij om dat gisterenavond een herdenking, een moment van bezinning en rust, heeft plaatsgevonden en dankt de burgemeester, de overige leden van het beleidsteam en alle medewerkers van de politie en de hulpdiensten voor de tot nu toe door hen verleende zorg en opvang.

Dat in deze vergadering een toelichting is gegeven op de gebeurtenissen in de afgelopen dagen en de nazorg die in de komende dagen zal worden gegeven waardeert hij zeer en hij vindt het vanzelfsprekend dat de leden van de raad indien dat gewenst is daaraan een bijdrage zullen leveren.

De heer DE JEU wil de slachtoffers, familie, nabestaanden en alle andere betrokkenen namens de fractie van Nieuw Elan eveneens medeleven betuigen.

De gisterenavond gehouden bijeenkomst heeft op hem veel indruk gemaakt en hem min of meer het gevoel gegeven een indringer te zijn in een situatie waarbij hij – gelukkig – niet persoonlijk betrokken is. Als dat nodig of gewenst is wil hij graag steun verlenen, maar het lijkt hem verstandig dat de politiek enige afstand bewaart en dat aan de burgemeester en zijn team overlaat.

De mededeling dat de nazorg zeer veel aandacht krijgt heeft hem gerustgesteld. Zich aansluitend bij de woorden van de heer Kortleven wil hij naar voren brengen dat hij de burgemeester – uiteraard binnen beperkingen – de vrije hand wil geven opdat hij alles kan doen wat mogelijk is om de betrokkenen en de organisatie te kunnen steunen. Daarbij maakt hij de kanttekening dat de organisatie op enig moment weer tot de orde van de dag zal moeten overgaan.

Hij was in het centrum van Alphen toen de eerste signalen doorkwamen dat zich in De Ridderhof een drama aan het afspelen was en heeft meegemaakt dat een golf van emotie ontstond en veel informatie van mond tot mond ging. Hij was er blij om dat snel een eerste persconferentie op het stadhuis werd georganiseerd waarbij openheid van zaken is gegeven en heeft vanaf dat moment evenals vele anderen het gevoel gehad dat de organisatie in goede handen was en de situatie voor zo ver mogelijk onder controle was. Alle betrokken instanties en in het bijzonder de burgemeester wil hij daarvoor dankzeggen.

Mevrouw DE ROO merkt op dat het leed als gevolg van de onvoorstelbare gebeurtenis op 9 april niet in woorden is te vatten en heel Alphen met alle betrokkenen mee rouwt. De gisterenavond georganiseerde spontane herdenking heeft zij als hartverwarmend ervaren, omdat de Alphenaren daar bij elkaar kwamen om hun verdriet te delen.

In deze chaotische periode hebben de gemeente Alphen aan den Rijn en haar hulpdiensten naar haar mening een fantastische prestatie geleverd door snel ter plaatse te zijn, goed te communiceren en zeer goede hulp te verlenen. De gehele gemeentelijke organisatie, alle hulpdiensten, de buurgemeenten en alle andere instanties die ondersteuning hebben verleend wil zij daarvoor graag dankzeggen.

Eén van de zeer nauw bij de gebeurtenissen betrokken medewerkers van de gemeente heeft zij horen zeggen 'Ik sta nog op mijn benen te trillen'. Zij kan zich goed voorstellen dat vele medewerkers dat gevoel hebben gehad en hoopt dat ook zij op een goede manier door Slachtofferhulp zullen worden ondersteund.

Reagerend op de opmerking van de voorzitter, dat de volgende week wellicht een tweede herdenking zal worden georganiseerd, geeft zij aan dat haar fractie dat initiatief van harte ondersteunt en daaraan graag een bijdrage zal leveren.

Zij dankt de burgemeester en de heren Eshuis en Van Hoorn voor de door hen gegeven toelichtingen. Bij haar fractie leven vele vragen over hoe dit heeft kunnen gebeuren, maar zij vindt dit niet het juiste moment om die vragen aan de orde te stellen. Op dit moment gaan de gedachten van haar fractie uit naar de slachtoffers en allen die door deze gebeurtenissen zijn geraakt.

De heer SCHRIEK stelt dat zaterdag 9 april een geweldige dag had moeten worden voor de lancering van het nieuwe logo van het vakantiespel en hij nog steeds niet kan bevatten dat zich op die dag zo'n drama heeft voorgedaan. Toen de eerste berichten hem bereikten was hij in De Aarhof en kon hij niet geloven dat zich in De Ridderhof een schietpartij had voorgedaan.

Hij woont zelf vlakbij De Ridderhof en was overweldigd door het grote aantal hulpverleners dat hij daar aan het werk zag. Hij is er dankbaar voor dat zo snel door zo velen veel werk is verzet. Dat heeft hem een veilig gevoel gegeven.

Eenmaal thuis heeft hij vastgesteld dat de communicatie zeer snel op gang is gebracht en op de site van de gemeente de juiste feiten stonden. De mensen die zich met de communicatie hebben beziggehouden wil hij daarvoor dankzeggen, omdat op die manier onnodige escalatie is voorkomen en voor zo ver dat mogelijk was rust is gecreëerd.

Vandaag is hij met zijn dochter naar school gegaan. Hij weet dat wethouder Du Chatinier zich ervoor heeft ingezet dat de kinderen op de scholen begeleiding bij de opstart van de dag hebben gekregen. Hij benadrukt dat deze gebeurtenis er ook bij de ouders stevig heeft ingehakt, vrijwel iedereen iemand kent die op de een of andere manier bij dit drama is betrokken en de nazorg zeer breed zal moeten zijn. Constateerend dat de organisatie vanuit het gemeentehuis perfect is verlopen en het stellen van vragen daarvoor op dit moment niet aan de orde is, wil hij wel opmerken dat na afronding van het onderzoek een moment zal moeten worden gevonden om terug te kijken en de door velen gestelde vragen op het gebied van veiligheid te beantwoorden.

Hij is trots op de wijze waarop de gisteren georganiseerde herdenkingsbijeenkomst is verlopen. Na afloop van die bijeenkomst heeft hij in De Bron met één van de betrokken families gesproken en hij wil graag naar voren brengen zeer veel respect te hebben voor de wijze waarop zij worden begeleid. Zijn advies is prudent om te gaan met de voorstellen tot het oprichten van een monument of een ander gedenkteken te komen en daarvoor bijvoorbeeld te overleggen met vertegenwoordigers van de bewonerscommissies in die omgeving, omdat zij dag in dag uit in De Ridderhof komen, en daarover ook met de eigenaren van de winkels te spreken. Hij benadrukt dat een dergelijk gedenkteken niet uit de politiek, maar uit het hart zal moeten komen.

Mevrouw DE GROOT-SLAGTER brengt naar voren dat haar echtgenoot, die zaterdag in Bonn verbleef, eerder op de hoogte was van de gebeurtenissen in De Ridderhof dan zijzelf en zij, nadat zij de televisie had aangezet, een gevoel van ongeloof had. Pas gisteravond heeft zij via het internet vernomen dat één van de slachtoffers een pastoraal medewerkster is, die regelmatig in haar kerk voorgaat.

Zij heeft het gevoel dat Alphen na 9 april nooit meer hetzelfde zal zijn omdat zo'n diepe wond is geslagen, maar na de waardige herdenkingsbijeenkomst van gisterenavond heeft zij het vertrouwen dat de inwoners van Alphen samen sterk zijn. Zij realiseert zich dat allerlei dingen moeten gebeuren, maar stelt dat het ook belangrijk is elkaar de tijd te geven om tot rust te komen, te kunnen nadenken, te kunnen rouwen en de gebeurtenissen te kunnen verwerken. Haar fractie wil dolgraag aan alles meewerken, maar zij is ook van oordeel dat het goed is dat de politiek zich terughoudend opstelt en alleen helpt waar dat nodig is.

Met haar gevoelens voor de ouders van de dader heeft zij geworsteld. Wat zaterdag is gebeurd vindt zij vreselijk voor de nabestaanden van de dodelijke slachtoffers en de familie en vrienden van de gewonden, maar haar gedachten gaan ook uit naar de ouders van de dader. Zij vraagt zich af hoe die mensen hun leven zullen moeten voortzetten.

Zij is van mening dat burgemeester Eenhoorn het uitstekend heeft gedaan en in alle persconferenties rust en kalmte heeft uitgestraald, waardoor iedereen het gevoel heeft gekregen dat weliswaar iets vreselijks aan de hand was maar de situatie voor zo ver dat mogelijk was onder controle was. Dat de burgemeester als burgervader is opgetreden en zakelijk was waar nodig heeft haar zeer aangesproken en zij wil graag naar voren brengen dat zij van vele mensen heeft gehoord dat de gemeente Alphen en in het bijzonder haar burgemeester uitstekend heeft gereageerd.

Naar haar mening heeft de gemeente Alphen zich in deze onbeschrijfelijk dramatische omstandigheden van haar goede kant laten zien. Zij vindt het belangrijk dat het gemeentebestuur van Alphen aan den Rijn in de komende tijd rust blijft uitsralen. Zij wijst erop dat de winkels morgen weer opengaan en de winkeliers en hun personeel weer in de winkels aan de slag gaan, wat niet alleen morgen maar waarschijnlijk over een aantal maanden voor hen nog steeds moeilijk zal zijn. Het gemeentebestuur moet zich naar haar mening goed realiseren dat de verwerking van deze gebeurtenissen veel tijd zal vergen en daaraan veel energie zal moeten worden besteed.

Zij verwacht dat zij nog jarenlang op haar verjaardag zal spreken over wat op 9 april 2011 in Alphen is gebeurd en Alphen nooit meer hetzelfde zal zijn.

De heer DE VRIES was eveneens aanwezig bij de Wmo-meting waarover de heer De Rooij heeft gesproken. Tijdens de lunchpauze zag hij in een noodvaart politieauto's en ambulances voorbij komen en toen hij op Twitter keek, constateerde hij dat zich een schietpartij had voorgedaan.

De burgemeester, de overige leden van het beleidsteam en de ambtelijke organisatie wil hij graag dankzeggen voor de duidelijke en open communicatie en voor het feit dat geruchten die de ronde deden snel zijn ontkracht.

Ook zijn medeleven gaat uit naar de nabestaanden, familie, vrienden en bekenden van de dodelijke slachtoffers en de gewonden en hij spreekt de hoop uit dat de gewonden snel zullen herstellen.

Zijn gedachten gaan ook uit naar de getuigen van deze vreselijke gebeurtenissen, het winkelpersoneel en de mensen die niet gewond zijn geraakt maar wel een traumatische ervaring hebben gehad.

De medewerkers van de politie, de brandweer, de GHOR, Justitie en de veiligheidsregio wil hij danken voor hun geweldige inzet en hij wil zijn respect uitspreken voor het feit dat sommigen van hen met gevaar voor eigen leven De Ridderhof zijn ingegaan.

In de richting van Justitie spreekt hij hulde uit voor het feit dat een jongen die op Twitter liet weten dat hij het drama nog een keertje dunnetjes zou overdoen nog dezelfde nacht van zijn bed is gelicht en is gearresteerd.

Afsluitend merkt hij op dat woorden in deze situatie tekort schieten, maar hij ter beschikking is mocht de burgemeester hem nodig hebben.

De VOORZITTER constateert dat de leden van de raad allen in dezelfde lijn denken en voelen en dankt de woordvoerders van de fracties voor de door hen uitgesproken steun.

Hij wil de raad nog mededelen dat de initiatiefnemer van de gisteren gehouden herdenkingsbijeenkomst verrast was dat het gemeentebestuur zijn initiatief wilde oppakken en de regie wilde voeren om ervoor kon zorgen dat de bijeenkomst goed zou verlopen. Hij wijst erop dat de gemeentesecretaris ervoor heeft gezorgd dat een en ander ter plekke zo goed mogelijk is georganiseerd en hij met de initiatiefnemer en de bewindspersonen naar de herdenkingsplaats is gegaan.

Vervolgens verzoekt hij de heer Van Hoorn de gestelde vraag over de kwestie van de wapenvergunning te beantwoorden.

De heer VAN HOORN wil allereerst zijn dank uitspreken voor de uitgesproken woorden van respect en waardering, die hij aan zijn collega's en de collega's van andere hulpdiensten zal overbrengen.

Hij benadrukt dat ook het ambulancepersoneel een buitengewoon ingrijpende opdracht heeft uitgevoerd. Hij herhaalt dat het onder leiding van het Openbaar Ministerie uitgevoerde onderzoek zich richt op de dader en alle relevante informatie die daar omheen te vinden is, ten doel heeft zo veel mogelijk duidelijkheid te geven over wat precies is gebeurd en de kwestie van de wapenvergunning ook een onderwerp is waarnaar onderzoek zal worden gedaan. Hij deelt de mening van degenen die hebben gezegd dat dat belangrijk is.

Hij wijst erop dat de hoofdofficier van Justitie heeft besloten de Rijksrecherche te vragen een oriënterend feitenonderzoek naar de kwestie van de verleende wapenvergunning te doen, omdat de politie – in dit geval de politie Hollands-Midden – een rol heeft in het proces van het verlenen van wapenvergunningen. Hij is daar bij om en wacht evenals de leden van de raad de uitkomst van dat onderzoek af.

De VOORZITTER antwoordt op de desbetreffende vraag dat gedacht wordt aan de mogelijkheid de volgende week een tweede herdenkingsbijeenkomst te organiseren, maar daarover eerst overleg met de nabestaanden zal worden gevoerd. Zijns inziens dient bij alle door de gemeente gegeven hulp voorop te staan dat de gemeente zich niet mag opdringen en alleen ondersteuning mag worden gegeven als de betrokkenen dat wensen. Gisteren heeft hij bijvoorbeeld op het politiebureau met nabestaanden gesproken. Daarbij is hem gebleken dat dat heel goed is, maar de eigen rouwverwerking van de betrokkenen voorop staat. De gemeente kan daarbij begeleiding bieden, maar hij wil benadrukken dat de gemeente niet vooraan mag staan. Op die wijze wil hij het aanbod van de leden van de raad mee te helpen om zaken goed te laten verlopen oppakken. Naar zijn mening is de belangrijkste taak van de raad op dit moment contact met de bevolking te hebben, met de mensen te praten en zijn medeleven te laten blijken. Hij weet dat de leden van de raad hem suggesties zullen doen in de zin van 'denk hieraan en denk daaraan' en zegt toe de raad onmiddellijk op de hoogte te zullen stellen als er ontwikkelingen zijn. Hij is het ermee eens dat het belangrijk is over enige tijd op zaken rondom veiligheid terug te kijken. Die toezegging doet hij.

In antwoord op de opmerking over het bieden van slachtofferhulp aan mensen die op De Ridderhof werken – eigenaren en medewerkers van de zaken aldaar – brengt hij naar voren dat vanuit de grote winkelbedrijven al enkele bijeenkomsten voor medewerkers zijn georganiseerd en het Bedrijfschap Detailhandel, dat een speciale groep heeft die zich bezighoudt met ondersteuning van winkeliers en medewerkers bij grootschalige en ingrijpende gebeurtenissen, reeds is ingeschakeld en daarnaast

slachtofferhulp vanuit de gemeente aan de orde is. Hij benadrukt dat het ondersteunen van de medewerkers en de eigenaren al volop in gang is gezet. Hij realiseert zich dat daarmee tijd zal zijn gemoed, maar hij gaat ervan uit dat dit traject op een goede manier zal verlopen. Ook hij is van mening dat niet te snel over een monument moet worden gesproken. Hij sluit zich aan bij de woorden van de koningin, die stelde dat eerst het stof moet neerduwelen en dan pas moet worden gekeken op welke wijze daaraan invulling zou kunnen worden gegeven. Hij wijst erop dat de winkeliers inmiddels wel een plek in De Ridderhof hebben ingericht waar mensen de slachtoffers van deze vreselijke schietpartij hun respect en hun nabestaanden steun kunnen betuigen. Hij gaat ervan uit dat de vragen, suggesties en opmerkingen van de leden van de raad afdoende zijn beantwoord.

3. Bekrachtiging van de noodverordening ter handhaving van de openbare orde 'Noodverordening Wederikstraat'

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt met algemene stemmen conform het voorstel van het college van burgemeester en wethouders besloten.

4. Sluiting

De **VOORZITTER** dankt de leden van de raad voor hun steun en voor hun bijdragen, zegt toe intensief contact met de raad te zullen houden en sluit de vergadering. (18.45 uur)

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtspraak**
Directie Juridische en
Operatieve
Aangelegenheden

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nijksveiligheid.nl/venj

Ons kenmerk
5693140/11

Datum 12 april 2011
Onderwerp Schietpartij Alphen aan den Rijn

Op zaterdag 9 april jl. rond het middaguur is Nederland geconfronteerd met een ernstig schietincident in Alphen aan den Rijn, waarbij zeven dodelijke slachtoffers, waaronder de schutter, en zeventien gewonden te betreuren zijn. Het kabinet hecht er aan steun en medeleven uit te spreken aan de slachtoffers en hun nabestaanden. De eerste zorg van de betrokken instanties is gelegen in de zorg voor en bijstand aan hen. De Minister-president en ik hebben een bezoek gebracht aan Alphen aan den Rijn en hebben met eigen ogen kunnen aanschouwen welke emoties deze gebeurtenis teweeg heeft gebracht.

Ik spreek, uiteraard mede namens de leden van het kabinet, allereerst mijn waardering uit voor de grote inzet van de politie, gemeente, alle hulpverlenings- en ondersteuningsdiensten en mensen die (spontaan) hulp hebben verleend. Alle instanties plegen maximale inzet om alle benodigde zorg te bieden.

Met deze brief wordt u geïnformeerd over wat zich op zaterdag 9 april jl. heeft voorgedaan en welke onderzoeken naar aanleiding daarvan in gang zijn gezet. Op hetgeen thans in onderzoek is, waaronder de contacten van de schutter met de geestelijke gezondheidszorg, kan ik nu niet nader ingaan.

Schietincident

De schietpartij vond op 9 april jl. kort na 12.00 uur plaats in het winkelcentrum De Ridderhof in Alphen aan den Rijn. Zes mensen zijn overleden en zeventien mensen zijn gewond geraakt, waaronder twee kinderen. De schutter – een 24-jarige autochtone man uit Alphen aan den Rijn – heeft zichzelf na deze daad van het leven beroofd. Hij heeft, voor zover bekend, alleen gehandeld.

Uit de rapportage van de politie Hollands Midden blijkt dat om 12.09 uur de melding binnen kwam dat geschoten werd in een winkel in Alphen aan den Rijn. De politie was binnen vijf minuten ter plaatse. De eerst aangekomen politieambtenaren hebben het laatste schot gehoord. Uit onderzoek is later gebleken dat de hele schietpartij niet langer dan enkele minuten heeft geduurd. Er bevonden zich op dat moment veel mensen in het winkelcentrum. Politieagenten en andere medewerkers van hulpverlenende instanties hebben onmiddellijk gehandeld en zorg verleend aan slachtoffers.

In het winkelcentrum zijn drie vuurwapens gevonden waarmee de verdachte vermoedelijk heeft geschoten. Voor deze wapens is wapenverlof verleend. Op deze wapens wordt onderzoek verricht.

De auto van de schutter bevond zich op de parkeerplaats bij het winkelcentrum. De auto is doorzocht en er werd een brief in aangetroffen. In die brief stond dat in drie andere winkelcentra in Alphen aan den Rijn explosieven zouden liggen. Die winkelcentra zijn ontruimd en onderzocht waarbij geen explosieven zijn gevonden. In de woning van de verdachte is een afscheidsbrief aangetroffen. Uit die brief komt geen duidelijk motief naar voren. Om de gang van zaken in het winkelcentrum de Ridderhof te reconstrueren zijn zoveel mogelijk camerabeelden veilig gesteld van de bewakingscamera's.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtspraak**
Directie Juridische en
Operatieve
Aangelegenheden

Datum
12 april 2011
Ons kenmerk
5693140/11

Vanuit de gemeente is zo spoedig mogelijk een Beleidsteam onder leiding van de burgemeester ingericht. Ter plaatse is een opvangcentrum ingericht. De inwoners die woonachtig zijn rond de 3 winkelcentra die ontruimd zijn, zijn op diverse andere locaties opgevangen. Tevens is gezorgd voor registratie van slachtoffers en verwanten, voor voorlichting en is een callcenter opgericht. Ook de psychosociale hulpverlening is direct nadat het nieuws bekend werd in actie gekomen. Mensen die aanwezig waren bij de schietpartij zijn opvangen en er is een telefonische hulplijn opengesteld.

De situatie in Alphen aan de Rijn gaf ook aanleiding om op landelijk niveau bijeen te komen. Daarop is men bij het Nationaal CrisisCentrum (NCC) tot opschaling overgegaan. De Veiligheidsregio Hollands Midden heeft voor intensieve ondersteuning gezorgd en er is dankbaar gebruik gemaakt van de ondersteuning vanuit het NCC.

Vervolgonderzoek

Naar aanleiding van het schietincident is door de politie Hollands Midden onder leiding van de officier van justitie een Team Grootchalig onderzoek (TGO) opgestart, bestaande uit twee teams, een team politie Hollands Midden en een team politie Haaglanden. Bijstand wordt verleend door verschillende andere korpsen zoals Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, het KLPD en de KMar. Het onderzoek richt zich vooral op de volgende aspecten: wat is op 9 april 2011 gebeurd?; heeft iemand dit kunnen voorzien en/of voorkomen?; wat zijn de achtergronden van de persoon van de verdachte?; is er sprake van medeplegers en/of medeplechtigen en/of kan aangetoond worden dat het bestaan van medeplegers en/of medeplechtigen kan worden uitgesloten?. Tot de opsporingshandelingen zullen ook forensisch en digitaal onderzoek behoren.

De Hoofdofficier van Justitie van arrondissementsparket Den Haag heeft besloten tot een onderzoek naar het verstrekken van het wapenverlof aan de schutter. Dit feitenonderzoek zal door de rijksrecherche worden verricht.

Ik heb de Onderzoeksraad Voor Veiligheid gevraagd een onderzoek in te stellen naar het Nederlandse systeem ter beheersing van het legaal wapenbezit en vast te stellen of het systeem voldoende functioneert en heeft gefunctioneerd in relatie tot het incident. Daarbij zal de Onderzoeksraad zich zowel richten op de regelgeving als de uitvoering en handhaving daarvan. De Onderzoeksraad heeft toegezegd dit onderzoek te gaan uitvoeren.

Aan de hand van de uitkomsten van het strafrechtelijk onderzoek, het onderzoek van de Rijksrecherche en het onderzoek van de Onderzoeksraad Voor Veiligheid

Pagina 2 van 2

zal ik bezien welke conclusies zouden moeten worden getrokken ten aanzien van het beleid met betrekking tot legaal wapenbezit en het toezicht daarop. U zult hierover op een later moment worden geïnformeerd.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtspraak**
Directie Juridische en
Operatieve
Aangelegenheden

Datum
12 april 2011
Ons kenmerk
5693140/11

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

Pagina 3 van 3

Aan de leden van de gemeenteraad
van Alphen aan den Rijn,

Staf

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon:
Fax:
E-mail: gemeente@alphenaanrijn.nl
Website: www.alphenaanrijn.nl

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
		2011/14875	21 april 2011

Inlichtingen bij De heer J. van Arkel	Doorkiesnummer Tel: Fax:	Afdeling Staffuncties
--	--------------------------------	--------------------------

Onderwerp
Schietdrama 9 april 2011

Geachte leden van de raad,

In de vergadering van maandag 11 april 2011 bent u op de hoogte gebracht van de gebeurtenissen vanaf het moment van het dramatische schietincident in De Ridderhof op zaterdag 9 april 2011. In bijlage 1 is het verslag van deze raadsvergadering opgenomen. De extra raadsvergadering was bedoeld om u te informeren en ter verantwoording over het vervolg van dit drama. U heeft tijdens deze vergadering de toezegging gekregen dat u op de hoogte gehouden wordt van de ontwikkelingen. Met deze brief informeren wij u over de belangrijkste onderwerpen die momenteel spelen en/of recentelijk gespeeld hebben.

Inmiddels heeft de herdenkingsbijeenkomst op 20 april 2011 plaatsgevonden. We kunnen terugblikken op een waardige en bijzonder gedenkwaardige bijeenkomst. Wij vinden het zeer bemoedigend dat door de slachtoffers na afloop werd aangegeven dat zij zich door deze bijeenkomst bijzonder gesterkt hebben gevoeld.

Slachtoffers

Door het schietdrama op 9 april waren er doden en gewonden te betreuren. Een aantal van de gewonden heeft langdurig in het ziekenhuis moeten verblijven. Enkelens verblijven daar op dit moment nog steeds. De burgemeester heeft de gewonden in de ziekenhuizen bezocht. Waar dat gewenst werd zijn vertegenwoordigers van het college bij de uitvaarten geweest. U bent als raad geïnteresseerd in de toestand van de mensen die in de verschillende ziekenhuizen zijn opgenomen. Burgemeester Eenhoorn heeft u toegezegd u ook hierover regelmatig te informeren. In de praktijk is het belang van deze informatie voor de Alphense gemeenschap bijzonder groot gebleken. Om die reden, maar ook om de eenduidigheid van de informatie te waarborgen, hebben we er voor gekozen om met één informatiestroom voor alle doelgroepen te werken via de website van de gemeente en via twitterberichten.

Ons kenmerk	Datum	Blad
2011/14875	21 april 2011	2

Nazorg

Na het aflopen van de acute crisissituatie (GRIP3) is een Bestuurlijk Overleg Schietdrama ingesteld. Dit team stuurt het kernteam nazorg aan (zie bijgevoegd organogram, bijlage 2). Via werkgroepen worden tal van onderwerpen opgepakt.

De belangrijkste activiteiten die zijn gedaan in het kader van de nazorgfase waren gericht op een zorgvuldige psychosociale hulpverlening en het bieden van nazorg aan slachtoffers, verwanten en aan alle andere personen en groepen die bij het schietdrama zijn betrokken. In diverse bijeenkomsten zijn zij geïnformeerd en is hen hulp aangeboden. Dit betrof bijvoorbeeld een bijeenkomst voor omwonenden van het winkelcentrum maar ook een bijeenkomst voor alle betrokken medewerkers van de gemeente en gemeenten die assistentie hebben verleend. Via de gemeentelijke website is en wordt zo veel mogelijk informatie geboden, zoals de sociale kaart (relevante telefoonnummers). Hoewel de gemeente niet juridisch aansprakelijk is en wij het risico niet willen overnemen van de individuele ondernemers menen wij toch ons tot het uiterste te moeten inspannen om nazorg te geven.

Plan van Aanpak Nazorg Schietdrama

In de Nazorgfase is het van belang dat de gemeente, samen met al haar partners, alles doet wat nodig is om betrokkenen te helpen bij het dragen en verwerken van het leed en het afhandelen van de andere gevolgen van het schietdrama. Het Kernteam Nazorg heeft het Plan van Aanpak Nazorg Schietdrama opgesteld. In dit plan zijn verschillende aandachtsgebieden relevant voor deze fase benoemd en zo veel mogelijk in activiteiten uitgewerkt (bijlage 3). Wij wijzen u er op dat de versie die u ontvangt een weergave is van de stand van zaken op het moment van schrijven. Wij zijn er van overtuigd dat het op het moment van lezen op tal van punten al weer verder is aangescherpt. Wij verstrekken u dit document toch om u een indruk te geven van de onderwerpen waarmee wij bezig zijn en de wijze waarop gewerkt wordt.

Wij hebben ons voorgenomen om u steeds na afloop van de in het Plan van Aanpak opgenomen fases schriftelijk verslag te doen van wat op dat moment is ondernomen c.q. bereikt. Te gelegener tijd zal er ook een feitenrelas worden verstrekt, gericht op het gemeentelijk handelen (monodisciplinair ingericht). Dit betreft een chronologisch overzicht van gebeurtenissen, besluiten en acties.

Evaluatie en onderzoek

De minister van Veiligheid en Justitie heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid gevraagd een onderzoek in te stellen naar het Nederlandse systeem ter beheersing van legaal wapenbezit. De Rijksrecherche doet in opdracht van de fungerend Hoofdofficier van Justitie van arrondissementsparket Den Haag een feitenonderzoek naar het verstrekken van het wapenverlof aan de schutter. Zie de brief van de minister die als bijlage 4 is bijgevoegd. Wij hebben contact gezocht met de Onderzoeksraad voor Veiligheid en met de Rijksrecherche met

Ons kenmerk	Datum	Blad
2011/14875	21 april 2011	3

als doel vanuit de gemeente optimale medewerking te verlenen en waar nodig de onderzoeken op elkaar af te stemmen.

Wij hebben tevens contact gezocht met de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (verder IOOV) om te bezien of er door deze inspectie een onafhankelijke evaluatie kan worden uitgevoerd, waarbij we belang hechten aan het beantwoorden van de volgende vragen:

1. Welke activiteiten hebben betrokken organisaties en hun medewerkers verricht naar aanleiding van het schietincident?
2. Hoe verliep de samenwerking tussen verschillende deelprocessen die zijn uitgevoerd naar aanleiding van het schietincident?
3. Welke organisatorische en procesmatige aanbevelingen kunnen worden gedaan voor de crisisbeheersing in de toekomst?

Het strafrechtelijk opsporingsonderzoek is geen onderdeel van deze evaluatie.

Noodverordeningen

Tot slot melden wij u dat de Noodverordening Wederikstraat van kracht blijft totdat burgemeester Eenhoorn na overleg met de politie en het Openbaar Ministerie kan besluiten om de verordening in te trekken. De burgemeester heeft ook een noodverordening herdenking Rijnplein 2011 vastgesteld voor 20 april 2011 in verband met de herdenkingsbijeenkomst. Zoals vereist zal deze verordening in de volgende raadsvergadering aan u ter bekrachtiging worden aangeboden.

Daarnaast heeft de burgemeester het gebied rondom het theater Castellum deze dag aangewezen als veiligheidsrisicogebied om preventief fouilleren –indien nodig– mogelijk te maken. De officier van justitie heeft een last tot preventief fouilleren afgegeven. Door de politie is overeenkomstig de beleidsuitgangspunten, zoals vastgesteld door de driehoek, hiervan zeer terughoudend gebruik gemaakt, namelijk één maal.

Kosten

We hebben op dit moment diverse kosten gemaakt. In het Plan van Aanpak is waar mogelijk een eerste indicatie gegeven van de kosten die we nog verwachten te gaan maken. Zodra wij een betrouwbaarder beeld hebben van de totale kosten zullen wij met een budgetaanvraag bij u terugkomen. Wij gaan er van uit dat we dat bij de Voorjaarsnota kunnen doen. Snelheid van handelen heeft op dit moment hoge prioriteit. Maar daarmee passeren wij uw raad op dit moment in uw budgetrecht. Wij vragen uw begrip hiervoor. Overigens dienen alle betrokken overheidspartijen in principe hun eigen kosten dragen. De totale maatschappelijke kosten zijn vele malen hoger.

Om snelheid van handelen te kunnen waarborgen heeft ons college besloten om de gemeentesecretaris in zijn rol als Leider Nazorg mandaat te verlenen om:

1. instructies te geven aan hen die deel uitmaken van de zorgorganisatie;
2. beslissingen te nemen binnen de door het Bestuurlijk Overleg Schietdrama gegeven kaders;
3. financiële verplichtingen aan te gaan die nodig zijn om besluiten van het Bestuurlijk Overleg Schietdrama uit te kunnen voeren binnen de grenzen van de redelijkheid.

Ons kenmerk	Datum	Blad
2011/14875	21 april 2011	4

Tot slot

Wij hopen u middels dit bericht voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan vernemen wij dit graag.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Alphen aan den Rijn
T.a.v. de burgemeester de heer B. Eenhoorn
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn

26 APR 2011

Nr. 2011/15265
Afd. Fin
Opbergen

Roytling
h. de Leede

Alphen aan den Rijn, 26 april 2011

Betreft: Aansprakelijk stelling.

Hoogedelgestrengde heer Eenhoorn,

Naar aanleiding van het schietincident op het winkelcentrum de Ridderhof op 9 april, en de daaruit volgende sluiting aangaande het onderzoek, stellen wij u als korpsbeheerder aansprakelijk voor de omzeterderving en alle onvoorziene kosten zoals ingezet personeel en inkoopderving welke de ondernemers hebben gehad.

Afgezien van het feit dat het korps op zaterdag 9 april snel en adequaat gereageerd heeft, hebben de ondernemers omzeterderving voor de rest van de zaterdag en de maandag 11 april. Sommige ondernemers hebben ook omzeterderving op zondag 10 april gehad. Tijdens de herdenking van woensdag 20 april jl. zijn wij ook een uur dicht gegaan. Dit heeft er toe geleid dat onze klanten van WC de Ridderhof een ander winkelcentrum hebben gekozen voor hun dagelijkse boodschappen.

Tijdens de extra vergadering op maandag 11 april op het stadhuis is ons verteld dat wij 's middags om 16.00 uur de sleutels terugkregen van de winkels en dat op dinsdag 12 april om 10.00 uur het winkelcentrum opnieuw geopend zou worden.

Er is door enkele ondernemers contact geweest met hun verzekeringstussenpersonen en daaruit is gekomen dat wij als winkeliersvereniging de korpsbeheerder aansprakelijk moeten stellen.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Intussen verblijven wij

Hoogachtend,

R. Grootenhuis
Voorzitter Winkeliersvereniging Ridderhof
Pa Saffierstraat 4
2403 XV Alphen aan den Rijn

Winkeliersvereniging "De Ridderhof" • Postbus 1068 • 2400 BB Alphen aan den Rijn
ABN AMRO nr. 569185912 • K.v.K. Leiden nr. 40445998 • BTW nr. 3855028

Beleid, Middelen en Facilitaire diensten

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon:
Fax:
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Winkeliersvereniging "De Ridderhof"
t.a.v. de R. Grootenhuis
Saffierstraat 4
2403 XV Alphen aan den Rijn

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
--	26 april 2011	2011/15988	2 mei 2011
Inlichtingen bij		Doorkiesnummer	Afdeling
L. de Leede		Tel:	Financien en Belastingen

Onderwerp
Aansprakelijkstelling

Geachte heer Grootenhuis,

Hierbij ontvangt u een reactie op uw brief, d.d. 26 april 2011, waarin u de gemeente Alphen aan den Rijn aansprakelijk stelt voor "de omzeterderving en alle onvoorziene kosten zoals ingezet personeel en inkoopderving, welke de ondernemers hebben gehad".

Aansprakelijkheid gemeente

De gemeente Alphen aan den Rijn wijst deze aansprakelijkheid af en wel om de volgende redenen:

- Voor het bestaan van aansprakelijkheid moet sprake zijn van verwijtbaar handelen. Dat is hier van de kant van de gemeente Alphen aan den Rijn of politie niet het geval.
- Eveneens moet sprake zijn van schade die *direct* het gevolg is van het (verwijtbaar) handelen. Zo gezien, is de schade in dit geval veroorzaakt door de schutter.

Wij verzoeken u zich voor schadeclaims te wenden tot de volgende personen/instaties:

- uw eigen verzekeraar
- de verzekeraar van de dader
- schadefonds geweldsmisdrijven (schadefonds.nl)
- stichting solidariteitsfonds MKB-Santos

Renteloze lening

De gemeente heeft geen rol in de vergoeding van schades van ondernemingen. Wel is inmiddels door het college van B&W besloten dat de gemeente op verzoek een (tijdelijke) renteloze lening kan verstrekken aan ondernemers die door het incident in liquiditeitsproblemen zijn gekomen en bij wie het voortbestaan van de onderneming als

Besluit

Financiën en Belastingen

Registratienummer	: 2011/20078	Opgesteld door	: L.V.M. de Leede
Datum	: 31 mei 2011		
Onderwerp:	Verstrekken van renteloze leningen aan winkeliers Ridderhof		

TOELICHTING op het Besluitformulier – Voorstel met registratienummer 2011/20050.

Besloten is

- De raad in algemene zin te informeren over het verstrekken van renteloze leningen aan winkeliers in de Ridderhof, mede op basis van het Plan van Aanpak Nazorg (2011/14925).¹
- Het overzicht van betrokken ondernemingen vertrouwelijk voor de raadsleden ter inzage te leggen in de gesloten kast van de raadsleeszaal.
- De kaders voor toekomstige besluiten op grond van het mandaat van de gemeentesecretaris vast te stellen. Deze zijn identiek aan de regels die spoedheidshalve reeds in enkele gevallen zijn toegepast.

Publiekssamenvatting

Na het schietincident op 9 april jl. in winkelcentrum De Ridderhof staat het voortbestaan van een aantal ondernemingen in De Ridderhof op het spel wegens stagnerende omzetten. Het college heeft besloten dat het wil voorkomen dat ondernemingen failliet gaan als direct gevolg van het schietincident. Hoewel soms lastig is te beoordelen welke de relatie is tussen het incident en de financiële moeilijkheden, heeft het college besloten aan enkele ondernemers een renteloze lening te verstrekken, om hiermee de continuïteit van de onderneming op korte termijn veilig te stellen. De voorwaarden waaronder de leningen worden verstrekt zijn beperkt en betreffen voornamelijk het toekomstperspectief en indien nodig geacht begeleiding door een externe adviseur.

Kaders

De gemeentesecretaris heeft op grond van 2011/14858n mandaat van het college heeft gekregen om de leningen te verstrekken, en zal ook in toekomstige gevallen toetsen aan de voorwaarden die voor het verlenen van deze leningen zijn gesteld.

De gemeente verstrekt op verzoek (tijdelijke) renteloze voorschotten aan ondernemers die door het incident in liquiditeitsproblemen zijn gekomen. Zij doet dit uit hoofde van haar publieke functie om de materiële en niet materiële belangen van haar inwoners / ondernemers te behartigen en de werkgelegenheid in stand te houden. Het aangevraagde bedrag zal moeten worden onderbouwd, en zal aantoonbaar moeten dienen om het voortbestaan van de onderneming op korte termijn te waarborgen. Dit ter beoordeling van de gemeente. Er is dus geen sprake van een schadevergoeding. Met de betreffende ondernemer wordt een terugbetalingsregeling op maat afgesproken, met een maximum looptijd van 5 jaar.

Volgens de Regeling Treasury had de raad eerst in de gelegenheid gesteld moeten worden zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Omwille van de slagvaardigheid van de nazorg is dat in dit geval niet gebeurd en vindt de informatievoorziening hieromtrent nu achteraf plaats, conform hetgeen eerder aan de raad per brief is medegedeeld.

Financiële consequenties

Betreft leningen aan enkele ondernemers ten bedrage van voorlopig € 100.000 in totaal.

De leningen worden geactiveerd als vordering. Via de jaarrekening zal worden gerapporteerd over de voortgang van de aflossingsverplichtingen.

Besluit

Communicatie en Bestuursondersteuning

Registratienummer	: 2011/34440	Opgesteld door	: W.A.M. de Boer
Datum	: 27 september 2011		
Onderwerp:	Aansprakelijkstelling van Corpocon namens 18 slachtoffers van het schietincident in de Ridderhof.		

TOELICHTING op het Besluitformulier – Voorstel met registratienummer 2011/34436.

Besloten is

De aansprakelijkstelling van Corpocon, namens 18 bij het schietincident Ridderhof betrokken personen, af te wijzen en Corpocon te berichten overeenkomstig bijgevoegde ontwerp-brief.

Publiekssamenvatting

Corpocon Legal stelt namens 18 bij het schietincident betrokken personen de burgemeester van Alphen aan den Rijn aansprakelijk voor schade als gevolg van het schietincident. Corpocon stelt dat het korps Politie Hollands Midden opereert onder de eindverantwoordelijkheid van de burgemeester van Alphen aan den Rijn en houdt het korps volledig aansprakelijk. Corpocon verzoekt de burgemeester aansprakelijkheid te erkennen en een voorschot te verstrekken van minimaal € 500.000. Tevens wordt verzocht om een minnelijk overleg te starten over dit voorschot. De burgemeester heeft besloten geen aansprakelijkheid te erkennen. Tevens zal niet in (minnelijk) overleg worden getreden omdat de burgemeester/de gemeente Alphen aan den Rijn zich niet kan en wil mengen in aansprakelijkstellingen waarin men geen partij is.

Toelichting

Verwezen wordt hiervoor naar de inhoud van de antwoordbrief.

De aansprakelijkstelling is als gebruikelijk gemeld bij onze aansprakelijkheidsverzekeraar Chartis (via AON). Chartis heeft de melding inmiddels bevestigd en is ook akkoord met de inhoud van de concept-antwoordbrief.

Besluit

Ruimtelijke Ontwikkeling

Registratienummer	: 2012/10935	Opgesteld door	: A.P. van der Leek-Krieger
Datum	: 5 maart 2012		
Onderwerp:	Toekomst van winkelcentrum De Ridderhof		

TOELICHTING op het Besluitformulier – Voorstel met registratienummer 2012/10929.

Besloten is

De intentie uit te spreken aan de VvE I van winkelcentrum De Ridderhof om samen met de VvE te investeren in de toekomst van het winkelcentrum onder de harde randvoorwaarden dat er bouwkundige maatregelen volgens ambitieniveau B plaatsvindt, én een gezamenlijke toekomstvisie wordt opgesteld, met een slagvaardige organisatie om het toekomstbeeld te realiseren.

Publiekssamenvatting

Winkelcentrum De Ridderhof maakt een zware tijd door. Na het afschuwelijke schietincident op 9 april verleden jaar hebben winkeliers het moeilijk. Aan de gemeente is gevraagd de winkeliers te ondersteunen voor de toekomst. De gemeente spreekt uit in principe samen met de eigenaren te willen investeren in de toekomst van het winkelcentrum. De gemeente stelt hier wel randvoorwaarden aan. Het gaat daarbij om een bepaalde mate van bouwkundige maatregelen en verbetering van het winkelcentrum, om een toekomstvisie voor het winkelcentrum en om een slagvaardige organisatie in het winkelcentrum om alles te realiseren. Hoe een en ander vorm gaat krijgen wordt het komende jaar verder uitgewerkt.

Kerngegevens**Inleiding**

Er zijn al enige tijd (na schietincident op 9 april 2011) gesprekken gaande tussen een afvaardiging van het winkelcentrum De Ridderhof en de burgemeester en wethouder Hoekstra.

Aanleiding voor deze gesprekken is in eerste instantie het functioneren van winkelcentrum De Ridderhof te bespreken. Zo wordt momenteel gesproken over een aantal ingrepen om dit functioneren te verbeteren, zoals sfeer- en imagooverandering, alsmede hoe om te gaan met het parkeren. Daarnaast staat de Vereniging ook voor de opgaaf noodzakelijk onderhoud en brandveiligheidsmaatregelen te treffen.

De Vereniging van Eigenaren I Ridderhof (VvE I) heeft onvoldoende financiële middelen en heeft de gemeente om hulp gevraagd.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Een winkelcentrum dat goed op haar toekomst is voorbereid, dat stevig staat, klanten blijft trekken, als eenheid functioneert en voor veel Alphenaren een belangrijke betekenis heeft en een belangrijke wijkvoorziening is.

Kader

Na het schietincident op 9 april 2011 heeft de gemeente aangegeven dat winkelcentrum De Ridderhof er niet alleen voor staat. In dat kader beziet de gemeente hoe zij het winkelcentrum kan bijstaan in de ontwikkelingen voor een toekomstbestendig winkelcentrum

Argumenten

De VvE is zelf verantwoordelijk voor noodzakelijke investeringen die gericht zijn op onderhoud en het voldoen aan wettelijke verplichtingen. De gemeente neemt daar geen verantwoordelijkheid in.

Het winkelcentrum is echter een belangrijke wijkvoorziening en het is voor de gemeente van belang dat het winkelcentrum op korte en lange termijn goed blijft functioneren.

Daarom willen wij de VvE ondersteunen om de toekomst van het winkelcentrum veilig te stellen. Het voornemen is er om samen met de VvE te investeren in het winkelcentrum De Ridderhof. Daar is een aantal harde randvoorwaarden aan verbonden. Bouwkundige veranderingen zullen volgens ambitieniveau 8 moeten plaatsvinden. Het gaat daarbij om méér dan alleen onderhoud en voldoen aan wettelijke verplichtingen. Het gaat bij dit ambitieniveau vooral om sfeer- en imago verbetering. Daarnaast is een voorwaarde dat de VvE een mede door ons gedragen toekomstvisie opstelt en dat er een slagvaardige organisatie komt die in staat is om dat toekomstbeeld te realiseren.

Participatie

Dit voorstel is tot stand gekomen in overleg met een afvaardiging van eigenaren van het winkelcentrum De Ridderhof.

Financiële consequenties

Op dit moment is de intentie uitgesproken. In de komende tijd wordt het pakket aan maatregelen uitgewerkt en zal ook berekend worden voor welk bedrag er geïnvesteerd zal gaan worden. Dat zal dan een raadsbesluit zijn.

De gemeente kan alleen maar investeren als aan allerlei wettelijke verplichtingen (zoals verbod op staatssteun) is voldaan.

Locatiegegevens

Winkelcentrum de Ridderhof

Realisatie

Indien de VvE kan instemmen met het voorstel en de bijbehorende randvoorwaarden, dan kan in de periode tot de zomer een toekomstvisie gemaakt worden. De tweede helft van het jaar zal gebruikt worden om de plannen verder uit te werken en naar verwachting kan einde van het jaar besluitvorming plaatsvinden in VvE, college en raad over de daadwerkelijke realisering van de investering.

versie d.d. 3 december 2012

2

Vereniging van appartementsrechtigenaren
In het Winkelcentrum De Ridderhof
p/a Stichting CBW
Postbus 5816
2280 HV Rijswijk

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon:
Fax:
E-mail: gemeente@alphenaanrijn.nl
Website: www.alphenaanrijn.nl

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
		2012/10904	14 maart 2012
Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Afdeling	
Mevrouw A.P. van der Leek-Krieger	Tel:	Ruimtelijke Ontwikkeling	
	Fax:		
Onderwerp			
Toekomst van de Ridderhof			

Geachte leden van de Vereniging van Eigenaren Ridderhof,

Zoals bij u bekend zijn er al enige tijd gesprekken gaande tussen een afvaardiging van uw winkelcentrum (de heren Grootenhuis, Verbeek en Wielinga) en de burgemeester en wethouder Hoekstra. Gisteren heeft wethouder Lyczak een toelichting gegeven op het standpunt van het college tijdens de vergadering van de VvE. In deze brief bevestigen wij dit.

Aanleiding

Aanleiding voor deze gesprekken is in eerste instantie het functioneren van winkelcentrum De Ridderhof te bespreken. Zo wordt momenteel gesproken over een aantal ingrepen om dit functioneren te verbeteren, zoals sfeer- en imago verandering, alsmede hoe om te gaan met het parkeren. Daarnaast staat de Vereniging ook voor de opgaaf noodzakelijk onderhoud en brandveiligheidsmaatregelen te treffen.

Gebleken is dat de Vereniging van eigenaren I (VvE) over onvoldoende financiële middelen beschikt om al deze benodigde investeringen te kunnen laten verrichten. De VvE heeft ons om hulp daarbij verzocht. Wij zijn van mening dat uw vereniging verantwoordelijk is voor de noodzakelijke investeringen, gericht op onderhoud en het voldoen aan wettelijke verplichtingen. De gemeente neemt daarin geen verantwoordelijkheid.

Toekomst

In de gesprekken met uw vertegenwoordigers is ook nadrukkelijk de toekomst van De Ridderhof besproken. Zonder ingrijpende maatregelen zien wij die toekomst somber in. Dat baart ons zorgen. Het winkelcentrum is voor veel Alphenaren een belangrijke (wijk)voorziening. Wij voelen ons betrokken, mede door het afschuwelijke schietincident, bij de Ridderhof en haar toekomst. Tegelijkertijd constateren wij een gebrek aan slagkracht en het ontbreken van een collectief belang als het gaat over de toekomst van het winkelcentrum.

Ons kenmerk
2012/10904

Datum
14 maart 2012

Blad
2

Wij willen u ondersteunen om de toekomst van het winkelcentrum veilig te stellen. Een winkelcentrum dat stevig staat, klanten blijft trekken, als eenheid functioneert en voor veel Alphenaren betekenis heeft. Daarom hebben wij de intentie samen met u te investeren in de toekomst van het winkelcentrum. In welke vorm dit zal geschieden is in dit stadium (nog) niet duidelijk.

Voorstel

Wij hebben het voornemen om met u in gesprek te gaan om een en ander nader te bezien. Op voorhand stellen wij daarbij dat de gemeentelijke inspanning geen betrekking zal hebben op het wegwerken van achterstallig onderhoud noch op het in orde brengen van de brandveiligheid, maar meer op het binnen bereik brengen van fysieke maatregelen die de uitstraling en kwaliteit van het winkelcentrum verbetert. Dit zogenaamde ambitieniveau B is beschreven in de – in opdracht van u – opgestelde notitie "Maatregelen voor Versterking winkelcentrum "Ridderhof" Alphen aan den Rijn" d.d. 5 oktober 2011.

Dit ambitieniveau is voor ons een minimum om positief tegen een gemeentelijke investering aan te kijken. Naast fysieke maatregelen is de gemeente van mening dat een breed gedragen toekomstvisie voor De Ridderhof noodzakelijk is waarmee het functioneren van winkelcentrum De Ridderhof wordt gewaarborgd. Ambitieniveau B én nog te ontwikkelen maatregelen, moeten het fundament gaan vormen voor een toekomstbestendig winkelcentrum. Als u instemt met het door u beschreven voorgestelde ambitieniveau B, zullen wij op korte termijn met u en uw vertegenwoordigers willen praten op welke wijze winkelcentrum De Ridderhof het beste de toekomst tegemoet kan treden.

Randvoorwaarden

Het aanbrengen van fysieke maatregelen zoals vermeld bij ambitieniveau B, én een toekomstbeeld dat wordt gedeeld en gedragen, én een slagvaardige organisatie die in staat is om dat toekomstbeeld te realiseren, zijn voor ons harde randvoorwaarden om te investeren in winkelcentrum De Ridderhof.

Daarnaast is het zo, dat wij als gemeente publiekrechtelijke taken en verantwoordelijkheden hebben. Ook moeten wij ons als gemeente aan nationale en internationale wet- en regelgeving houden. Het verlenen van steun kan slechts plaatsvinden onder strikte voorwaarden. Ook zullen de aanbestedingsregels moeten worden bezien. Bij het uitwerken van ons voorstel zullen wij daar terdege rekening mee moeten houden.

Tot slot delen wij u mee dat een kopie van deze brief aan de gemeenteraad ter informatie wordt aangereikt. De in deze brief vervatte intentie is dan ook onder voorbehoud van een positieve reactie van de kant van de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente
Alphen aan den Rijn

Persbericht

Datum : 15 maart 2012

Registratienummer : 2012/12946

Samen werken aan toekomst winkelcentrum De Ridderhof

Gemeente Alphen aan den Rijn spreekt de intentie uit om samen met de Vereniging van Eigenaren I (VvE) van winkelcentrum De Ridderhof te investeren in de toekomst. Beide partijen zijn al langere tijd in gesprek over het functioneren van het winkelcentrum. De gemeente werkt samen omdat het een belangrijke maatschappelijke functie heeft in de wijk. Na het schietincident op 9 april 2011 gaf zij aan dat de ondernemers en winkeliers er niet alleen voor staan.

De gemeente is van mening dat ingrijpende maatregelen nodig zijn om het functioneren te verbeteren. Die maatregelen gaan verder dan het noodzakelijke onderhoud en de zorg voor brandveiligheid. Zij wil een winkelcentrum dat klanten blijft trekken, als eenheid functioneert en voor veel Alphenaren betekenis heeft. Hierbij zijn sfeer en imago belangrijke aspecten. Voordat de gemeente gaat ondersteunen moet de VvE aan duidelijke voorwaarden voldoen. Zij moet een – door de gemeente gedragen – toekomstvisie opstellen. En een slagvaardige organisatie neerzetten, die in staat is die visie te realiseren.

Als de VvE kiest voor een hoog ambitieniveau, dan werken de gemeente en de VvE gezamenlijk een pakket aan maatregelen uit. Pas dan is bekend om welk investeringsbedrag het gaat. De raad neemt hierover een besluit. Belangrijk is wel dat de gemeente alleen investeert als – naast de voorwaarden – aan alle wettelijke verplichtingen is voldaan. De verwachting is dat eind dit jaar een definitief besluit valt.

Noot voor de redactie:

Portefeuillehouder Gemeente Alphen aan den Rijn: wethouder Tseard Hoekstra
Voor vragen kunt u terecht bij de afdeling Communicatie, telefoon:

© Gemeente
Alphen aan den
Rijn

Stadhuisplein 1
2405 SH Alphen aan den Rijn
Telefoon:
Fax:
afdcmmunicatie@alphenaan-den-rijn.nl

Postbus 13, 2400 AA
Alphen aan den Rijn

Perskamer
Openingsstijden gemeente
Routebeschrijving
stadhuis
Colofon
Proclaimer

Raadsvoorstel

Burgemeester en wethouders

Jaargang : 2012
Registratienummer : 2012/10452
Datum : 27 maart 2012

Onderwerp : Verstrekking renteloze leningen ondernemers Ridderhof

Behoort bij besluitformulier met registratienummer 2012/8585

Voorstel:

- 1 (Achteraf) akkoord te gaan met het verstrekken van renteloze leningen aan acht ondernemers in winkelcentrum Ridderhof, in afwijking van hetgeen in de Regeling Treasury is opgenomen.

Kerngegevens

Publiekssamenvatting

Naar aanleiding van het schietincident in 2011 in winkelcentrum de Ridderhof heeft de gemeente renteloze leningen verstrekt aan ondernemers die door het incident in liquiditeitsproblemen zijn gekomen. Het gaat hierbij om een bedrag van € 134.200. De gemeente heeft dit gedaan uit hoofde van haar publieke functie om de materiële en niet materiële belangen van haar inwoners / ondernemers te behartigen en de werkgelegenheid in stand te houden. Bij de verstrekking van de leningen is afgeweken van de Regeling Treasury, gezien de aard en de vaak geboden snelheid van handelen. Daarom wordt nu alsnog aan de raad gevraagd akkoord te gaan met het verstrekken van deze leningen. Eerder is de raad geïnformeerd over de verstrekte leningen.

Inleiding

Naar aanleiding van het schietincident in 2011 in winkelcentrum de Ridderhof heeft de Gemeente Alphen aan den Rijn besloten leningen te verstrekken aan ondernemers die hierdoor in liquiditeitsproblemen zijn gekomen. Het gaat hierbij om een bedrag van € 134.200. De voorwaarden waartegen van deze regeling gebruik kan worden gemaakt, zijn opgenomen in het *Plan van aanpak nazorg schietdrama* (2011/14925). Hierin is opgenomen in paragraaf 5.7:

Tijdelijke maatregel

De gemeente verstrekt op verzoek (tijdelijke) voorschotten aan ondernemers die door het incident in nood zijn gekomen. Zij doet dit uit hoofde van haar publieke functie om de materiële en niet materiële belangen van haar inwoners/ondernemers te behartigen en de werkgelegenheid te bevorderen. Het aangevraagde bedrag zal moeten worden onderbouwd, en zal moeten dienen om het voortbestaan van de onderneming op korte termijn te waarborgen. Dit ter beoordeling van de gemeente. Met de betreffende ondernemer wordt een terugbetalingsregeling op maat afgesproken, met een maximum looptijd van 5 jaar.

Kader

- Regeling Treasury van de gemeente Alphen aan den Rijn (2009/34157)
- B&W besluit Nazorg schietdrama (2011/14858)
- Plan van Aanpak Nazorg Schietdrama (2011/14925)
- B&W besluit verstrekken leningen (2011/20050 en 2011/35267)

Argumenten

De gemeentesecretaris heeft op grond van 2011/14858n mandaat van het college gekregen om de leningen te verstrekken, en heeft elke aanvraag aan de bovenstaande voorwaarden getoetst. Na toetsing aan de geringe vereisten die daarvoor zijn opgesteld in het plan nazorg en na akkoord door twee wethouders (EZ en Financien) zijn de leningen verstrekt. Deze werkwijze is gecontinueerd, met regelmatige rapportage hierover aan het BOS, college en de raad.

De raad is over de procedure geïnformeerd via het Plan van aanpak nazorg schietdrama en via twee afzonderlijke B&W besluiten (Verseon 2011/20050 en 2011/35267). Hierbij zijn lijsten van verstrekte leningen in de gesloten kast ter inzage gelegd.

De gemeente heeft de leningen verstrekt uit hoofde van haar publieke functie om de materiële en niet materiële belangen van haar inwoners / ondernemers te behartigen en de werkgelegenheid in stand te houden. Bij de verstrekking van de leningen is afgeweken van de Regeling Treasury, gezien de aard en de vaak geboden snelheid van handelen. Daarom wordt nu alsnog aan de raad gevraagd akkoord te gaan met het verstrekken van deze leningen.

Financiële consequenties

Het verstrekken van leningen hebben de volgende financiële consequenties:

- Lichte achteruitgang van het renteresultaat de komende jaren. Bedrag bij het huidige rentetarief maximaal 1.500 per jaar. Dit zal worden meegenomen bij de bepaling van het renteresultaat bij de opstelling van de voorjaarsnota en de begroting.
- Het verstrekken van de leningen zelf leidt niet tot een saldo in de exploitatie. Het niet terugontvangen van uitgeleende gelden uiteraard wel. De terugbetaling van de leningen zal scherp worden gemonitord.

Realisatie

De leningen zijn reeds verstrekt.

Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,

de burgemeester,

Besluit

Gemeenteraad

Jaargang : 2012
Registratienummer : 2012/420

Onderwerp : Verstrekking renteloze leningen ondernemers Ridderhof.

Behoort bij besluitformulier met registratienummer 2012/8585

De raad van de gemeente Alphen aan den Rijn, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 maart 2012,

besluit:

- 1 (Achteraf) akkoord te gaan met het verstrekken van renteloze leningen aan acht ondernemers in winkelcentrum Ridderhof, in afwijking van hetgeen in de Regeling Treasury is opgenomen.

Bijlage:
Geen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 12 april 2012.

De raad van de gemeente Alphen aan den Rijn,

de griffier, de voorzitter,

Gemeenteraad van Alphen aan den Rijn
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon:
Fax:
E-mail: gemeente@alphenaanrijn.nl
Website: www.alphenaanrijn.nl

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Datum
		2012/8613	27 maart 2012

Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Afdeling
De heer J. van Arkel	Tel:	Staffuncties
	Fax:	

Onderwerp
Stopzetting projectorganisatie nazorg
schietdrama

Geachte raad,

De nazorg van het schietdrama van 9 april 2011 vereiste een zorgvuldige organisatie. Op basis van het Plan van Aanpak Nazorg Schietdrama is hiervoor een projectorganisatie ingericht.

In dat plan van aanpak is ook voorzien dat u als raad op een aantal momenten afzonderlijk zult worden geïnformeerd over de stand van zaken. Voor de eerste keer is dat gebeurd op 21 april 2011. Op dat moment was de 1^e fase van het nazorgtraject afgesloten.

Het tweede benoemde informatiemoment betreft de presentatie van het rapport van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid in november 2011. De afsluiting van een onafhankelijk onderzoek naar wat zich heeft afgespeeld en hoe de diverse organisaties daarin hun rol hebben vervuld. Alle inmiddels verschenen onderzoeksrapporten kunt u nog terug vinden op <http://www.alphenaanrijn.nl/Smartsite.shtml?id=78658>

Nazorgactiviteiten

Bij de nazorg waren vele logistieke en praktische zaken te regelen. Maar de zorg voor de individuele slachtoffers en andere betrokkenen was het belangrijkste.

Het is daarom goed te mogen vaststellen dat alle nazorgactiviteiten die gericht waren op de hulp en begeleiding van individuele slachtoffers en andere betrokkenen inmiddels weer binnen de bestaande organisaties kunnen worden opgevangen. Voor de gemeente betekent dit dat zorgvragen via het reguliere wmo-loket worden afgehandeld. Ook de GGZ kan de hulpvraag inmiddels weer met de bestaande structuren aan. De zorg gaat dus vanzelfsprekend gewoon door, maar er is geen aparte aansturing meer nodig om het in goede banen te leiden.

Ons kenmerk	Datum	Blad
2012/8613	27 maart 2012	2

Om die reden hebben wij dan ook de projectorganisatie in december 2011 ontbonden.

Communicatie

Ook de communicatie met de direct betrokkenen hebben wij steeds voorop geplaatst. Zij behoorden als eerste door ons geïnformeerd te worden en niet door de media. Slachtoffers na rampen voelen zich vaak "Publiek bezit tegen wil en dank" en daar wilden we sterk rekening mee houden.

Nabestaanden

Burgemeester Eenhoorn heeft zeker in het begin frequent persoonlijk contact onderhouden met de families van de overleden slachtoffers. Tot op de dag van vandaag vindt dat contact plaats. De laatste maanden is de frequentie verminderd, mede omdat nabestaanden aangeven behoefte te hebben aan rust.

In het najaar van 2011 is bij nabestaanden geïnventariseerd of er behoefte was aan een lotgenotenbijeenkomst. De behoefte daaraan was bij een aantal niet groot, vandaar dat een dergelijke bijeenkomst niet heeft plaatsgevonden en voor het vervolgtraject gekozen is voor persoonlijk contact.

Gewonden

Op 28 oktober 2011 heeft een eerste lotgenotenbijeenkomst voor gewonden plaatsgevonden, op initiatief van de gemeente. Meer dan de helft van de gewonden met familieleden waren aanwezig. De bijeenkomst voorzag volgens aanwezigen in een behoefte. Burgemeester Eenhoorn en wethouder Oppatja waren aanwezig namens de gemeente. Doel was gevoelens en emoties met elkaar te delen in een ongedwongen sfeer. Vrijdag 10 februari 2012 werd (op verzoek van de gewonden) een tweede lotgenotenbijeenkomst georganiseerd.

Ooggetuigen

In verband met de wet justitiële en strafvorderlijke gegevens heeft de gemeente geen contact gehad met ooggetuigen van het schietincident. Er is dus geen gezamenlijke, door de gemeente georganiseerde, bijeenkomst voor hen geweest.

Winkeliers

Tussen de winkeliers in de Ridderhof en de gemeente is veel contact, zowel met de burgemeester als met gemeenteambtenaren. Het college heeft op 13 maart jl. de intentie uitgesproken om samen met de VvE van winkelcentrum De Ridderhof te investeren in de toekomst van het winkelcentrum onder de harde randvoorwaarden dat er bouwkundige maatregelen plaatsvinden, én een gezamenlijke toekomstvisie wordt opgesteld, met een slagvaardige organisatie om het toekomstbeeld te realiseren (verseon 2012/10929). De komende tijd wordt berekend voor welk bedrag er geïnvesteerd zal gaan worden. De gemeente kan alleen maar investeren als aan allerlei wettelijke verplichtingen (zoals verbod op staatssteun) is voldaan.

Ons kenmerk	Datum	Blad
2012/8613	27 maart 2012	3

De (vice)voorzitter van de winkeliersvereniging is ook op een aantal fronten nauw betrokken, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van het monument en de herdenkingsdag op 9 april 2012.

Meneer en mevrouw Van der Vlis

Op persoonlijk niveau wordt vanuit de gemeente contact onderhouden met meneer en mevrouw Van der Vlis.

Lopende activiteiten

Het aantal nog lopende activiteiten is beperkt.

Het onderzoek van GGD/Nivel naar de gezondheidseffecten voor betrokkenen op langere termijn is een langlopend onderzoek. Wij verwachten dat de uitkomsten daarvan halverwege 2012 beschikbaar zullen komen.

Uiteraard wordt ook actie ondernomen op de aanbevelingen die in de verschillende onderzoeken naar voren komen.

Voor de gemeente betreft dat een aantal aanbevelingen genoemd in het rapport van IOOV, namelijk:

1. Rond de regionale en gemeentelijke planvorming zo spoedig mogelijk af en kom tot een gedegen, onderling afgestemde, implementatie.
2. Rond de implementatie van de gemeentelijke crisisprocessen zo spoedig mogelijk af. Heb hierbij bijzonder aandacht voor het Team Bevolkingszorg, de organisatie van de crisiscommunicatie en de ondersteunende processen.
3. Zie erop toe dat alleen vastgelegde procedures worden gevolgd.

Kern van deze aanbevelingen is dat de implementatie van de crisisplannen zo spoedig mogelijk moet worden afgerond. De huidige planning is dat de Veiligheidsregio het Regionaal Crisisplan in april 2012 aan de gemeenten ter besluitvorming zal aanbieden.

De overige aanbevelingen zijn gericht aan andere (overheids)instanties. Voor zover wij daar directe invloed op uit kunnen oefenen, bijvoorbeeld via onze deelname in de veiligheidsregio, zullen wij aandringen op spoedige implementatie van de aanbevelingen.

Binnenkort, naar verwachting de eerste week van maart 2012, wordt het door professor Tops uit te brengen rapport verwacht. In dat rapport staan vooral constatering, dilemma's en aanbevelingen die om een oplossing op nationaal niveau vragen en niet binnen onze gemeentelijke invloedssfeer liggen.

9 april 2012

We leven nu bijna één jaar verder, 9 april 2012 is aanstaande. Voor die dag wordt een herdenkingsceremonie voorbereid in nauwe samenspraak met winkeliers, hulpdiensten en andere betrokkenen. Voor die dag wordt ook de opening van een monument voorzien.

Financien

De gehele nazorgfase zal nog in financiële zin moeten worden afgerond.

Ons kenmerk
2012/8613

Datum
27 maart 2012

Blad
4

Tot op heden is voor een bedrag van iets meer dan € 425.000,- aan kosten geboekt en voor een bedrag van ongeveer € 135.000 aan ondersteuningsleningen verstrekt. Als gevolg van de bijzondere omstandigheden wordt u in dit geval achteraf via een apart raadsvoorstel gevraagd om in te stemmen met deze verstrekte leningen. Er komen nog kosten voor de herdenkingsceremonie, het monument en communicatie. Wij verwachten dat we binnen het totaal beschikbare budget van € 700.000 zullen blijven. Wij wachten nog op een principeuitspraak over een mogelijke rijksbijdrage. Mocht het toch noodzakelijk zijn om meer kosten te maken dan nemen wij die mee in het traject van de Voorjaarsnota 2012.

Tot slot past het ons om hier –nogmaals– onze grote waardering en dank uit te spreken voor alle betrokken organisaties en personen die zich hebben ingezet om het aangerichte leed zo veel mogelijk te beperken en de nazorg zo goed mogelijk te laten verlopen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris, de burgemeester,

Openbaar

Besluit

Communicatie en Bestuursondersteuning

Registratienummer	: 2012/18840	Opgesteld door	: S. Brandt
Datum	: 15 april 2012		
Onderwerp: Nazorg schietincident Alphen aan den Rijn 9 april 2011.			

TOELICHTING op het Besluitformulier – Voorstel met registratienummer 2012/18829.

Besloten is

1. De gemeenteraad per brief te informeren over de nog lopende acties met betrekking tot de nazorg schietincident;
2. Het Openbaar Ministerie te verzoeken om adressen van ooggetuigen vrij te geven.
3. Een onafhankelijke adviescommissie in te stellen die in gesprek gaat met direct en indirect betrokkenen van het schietincident die daar behoefte aan hebben.

Publiekssamenvatting

De gemeente heeft intensief ingezet op de nazorg van betrokkenen bij het schietincident van 9 april 2011. Hierbij is zorg en aandacht geweest voor winkeliers, nabestaanden, slachtoffers, gewonden en andere betrokkenen. Ook nu nog heeft de gemeente voortdurend aandacht voor de nazorg samen met de hulpverleners. De gemeenteraad wordt per brief geïnformeerd over de lopende acties.

Kerngegevens

Inleiding

De gemeente heeft intensief ingezet op de nazorg van betrokkenen bij het schietincident. Hierbij is zorg en aandacht geweest voor winkeliers, nabestaanden, slachtoffers, gewonden en andere betrokkenen. Omdat de wetgeving niet toestaat vrij over de persoonsgegevens van de ooggetuigen te beschikken, is deze groep niet actief benaderd voor bijeenkomsten of andere nazorgactiviteiten.

Gedurende het jaar is een aantal initiatieven genomen, zoals:

- diverse bijeenkomsten direct na het incident, bijvoorbeeld voor nabestaanden, winkeliers, omwonenden, scholen en hulpverleners;
- een tweetal lotgenotenbijeenkomsten voor de gewonden;
- met de nabestaanden heeft burgemeester Eenhoorn meerdere malen persoonlijk contact gehad, inclusief een aantal (zieken)huisbezoeken;
- Slachtoffer in Beeld is ingeschakeld (voor contact tussen slachtoffers, ooggetuigen en de ouders van de dader);
- de resultaten van de diverse onderzoeken zijn op zorgvuldige wijze gecommuniceerd met de direct betrokkenen;
- er is een negental renteloze leningen aan winkeliers verstrekt voor een totaalbedrag van € 164.200,-;

versie d.d. 3 december 2012

1

Daarnaast hebben onze partners ook de nodige activiteiten ondernomen in het kader van nazorg.

De gemeente heeft voortdurende aandacht voor de nazorg van het schietincident. Er is nog een aantal activiteiten in voorbereiding:

- voor de winkeliers wordt op korte termijn opnieuw een bijeenkomst georganiseerd;
- vanwege de herdenking na één jaar communiceert de gemeente wederom actief waar mensen terecht kunnen als zij hulp nodig hebben of andere vragen willen stellen. Zij kunnen hiervoor terecht bij de gemeente;
- er is blijvend intensief contact tussen gemeente, GGZ, GGD en maatschappelijk werk over de nazorg.

In de raadsbrief wordt uitgebreid ingegaan op de stand van zaken nazorg schietincident 9 april 2011.

Onafhankelijke adviescommissie

Het college heeft besloten om een onafhankelijke adviescommissie in te stellen die direct en indirect betrokkenen van het schietincident in gesprek gaan. Opdracht aan de commissie is om per individueel geval na te gaan welke hulp nu nog gewenst is. De commissie adviseert het college over al dan niet te ondernemen acties. De commissie bestaat uit een vertegenwoordiger van GGD Hollands Midden, een vertegenwoordiger van Ondernemersklankbord Alphen aan den Rijn danwel MKB en een bestuurder (niet zijnde een lid van het huidige gemeentebestuur). Deze commissie wordt op korte termijn opgericht.

Financien

Al deze acties passen binnen het budget 'Plan van aanpak Schietincident'.

In de Voorjaarsnota 2011-2015 heeft de raad € 700.000 beschikbaar gesteld voor de acties die nodig waren i.v.m. het schietincident. Dit budget lijkt vooralsnog voldoende om de kosten te dekken.

Besluit

Communicatie en Bestuursondersteuning

Registratienummer	: 2012/23053	Opgesteld door	: K. de Jeu
Datum	: 8 mei 2012		
Onderwerp:	toelichting besluitformulier instellen onafhankelijke adviescommissie nazorg schietincident		

TOELICHTING op het Besluitformulier – Voorstel met registratienummer 2012/22941.

Besloten is

1. De heer J. Laurier te benoemen als voorzitter van de onafhankelijke adviescommissie
2. De heer S. de Gouw te benoemen als lid van de onafhankelijke adviescommissie
3. De heer E. ten Brink te benoemen als lid van de onafhankelijke adviescommissie

Publiekssamenvatting

Het college heeft op 17 april 2012 besloten om een onafhankelijke adviescommissie in te stellen die met direct en indirect betrokkenen van het schietincident in gesprek gaat. Opdracht aan de commissie is om per individueel geval na te gaan welke hulp nu nog gewenst is. De commissie adviseert het college over al dan niet te ondernemen acties. De commissie bestaat uit de heer J. Laurier (voorzitter), de heer S. de Gouw, de heer E. ten Brink.

Kerngegevens

Inleiding

Op 9 april 2011 vond er in winkelcentrum Ridderhof een schietincident plaats. Zes mensen en de dader kwamen hierbij om het leven. De nazorg vereiste een zorgvuldige organisatie. Op basis van het plan van aanpak nazorg schietdrama is hiervoor een projectorganisatie ingericht. Inmiddels is de projectorganisatie voor de nazorg van het schietincident opgeheven. Momenteel is er bij individuen de behoefte om nog aandacht te besteden aan de nazorg. Het college heeft daarom besloten om een onafhankelijke adviescommissie in te stellen die indien gewenst per individu eventuele problemen kan inventariseren en een vertrouwelijk advies uitbrengt aan het college van burgemeester en wethouders.

De volgende leden zijn benoemd voor de onafhankelijke adviescommissie:

1. De heer J. Laurier, voorzitter van de adviescommissie
2. De heer S. de Gouw
4. De heer E. ten Brink

Taken en bevoegdheden

De onderzoeksoopdracht van de commissie is als volgt:

- Inventariseren van de klachten per individu
- Welke zorg heeft de gemeente geboden
- Welk aanbod is er geweest van de ketenpartners

De commissie geeft per individueel betrokkene vanwege privacywaarborging een vertrouwelijk advies aan het college.

De commissie wordt zowel inhoudelijk als administratief ondersteund.

Doelgroep

De commissie voert gesprekken met personen die zich op de bijeenkomst d.d. 5 april 2012 hebben aangemeld. Tevens heeft de commissie toestemming gekregen om de ooggetuigen persoonlijk te benaderen voor een gesprek. Mochten er na deze gesprekken nog andere personen zijn die een gesprek wensen kunnen zij zich bij de commissie melden.

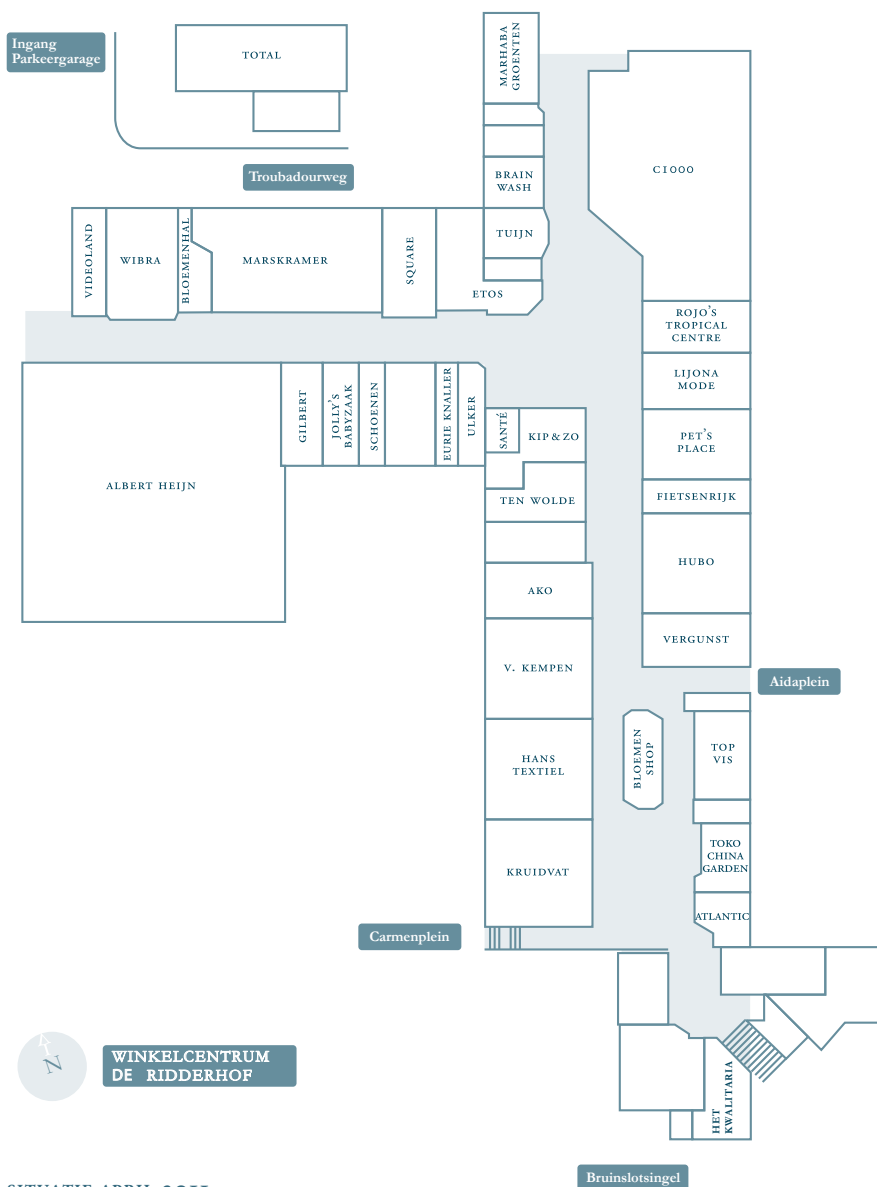
Financiële consequenties

De kosten die betrekking hebben op de uitvoering van het onderzoek komen ten laste van het budget plan van aanpak nazorg schietincident. De commissieleden krijgen een vergoeding per dagdeel.

AFKORTINGENLIJST

B&W	Burgemeester en Wethouders
BOS	Bestuurlijk Overleg Schietincident
BUIZA	Buitenlandse Zaken
COPI	Commando Plaats Incident
COT	Crisis Onderzoeksteam (inmiddels is COT een eigennaam)
CRAS	Centrale Registratie Afhandeling Schades
EMDR	Eye Movement Desensitization and Reprocessing
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
IAC	Informatie- en Adviescentrum
IPV	Instituut voor Psychotrauma
KVK	Kamer van Koophandel
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NIVEL	Nederlands Instituut Voor onderzoek van de EersteLijns gezondheidszorg
OM	Openbaar Ministerie
PTSS	Posttraumatisch Stresssyndroom
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
ROT	Regionaal Operationeel Team
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V&J	Veiligheid en Justitie
VOA	Vereniging van Ondernemingen Alphen aan den Rijn
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WPG	Wet publieke gezondheid
WVR	Wet veiligheidsregio's

8

SITUATIE APRIL 2011

9

SAMENSTELLING COMMISSIE EN CV COMMISSIELEDEN

Het college van B&W van de gemeente Alphen aan den Rijn heeft zich bij de samenstelling van de onafhankelijke adviescommissie nazorg schietincident laten leiden door de expertise die het college nodig achtte voor het goed functioneren van de commissie:

Algemeen bestuurlijke expertise en kennis van gemeentelijke processen en beleid: Jan Laurier, oud-wethouder gemeente Leiden, Lid Eerste Kamer voor Groen Links, voorzitter

Kennis van ondernemen en de ondernemerssituatie in de gemeente Alphen aan den Rijn: Edwin ten Brink, ondernemer te Alphen aan den Rijn.

Kennis van gezondheidsonderzoek, nazorg, zorg en rampenbestrijding: Sjaak de Gouw, directeur GGD Hollands Midden.

Ondersteuning i.o.v. gemeente Alphen aan den Rijn, schietincident, interne en externe coördinatie en inhoudelijk advies: Elsemiek Corvers-Debets, procesbegeleider.

DE HEER J.P. (JAN) LAURIER
VOORZITTER

JAN LAURIER (1949) studeerde sociologie aan de Universiteit van Leiden. Na zijn studie bleef hij aan deze universiteit verbonden als docent en coördinator van een onderzoeksgroep. Naast zijn werkzaamheden aan de universiteit was hij jarenlang gemeenteraadslid in Leiden. In 1993 verruilde hij de academische wereld voor die van het openbaar bestuur en werd hij wethouder in dezelfde gemeente met

onder meer sociale zaken in zijn portefeuille. In die functie kreeg hij landelijke bekendheid vanwege zijn creatieve aanpak en soms gedurfde maatregelen op het gebied van de bijstand, re-integratie en inburgering. Nadat hij in 2002 als wethouder gestopt was, werd hij de eerste voorzitter van de Landelijke Cliëntenraad voor de sociale zekerheid (LCR), een in artikel 8 van de wet suwi verankert overlegorgaan.

Jan Laurier combineert zijn voorzitterschap met verscheidene andere bestuurlijke functies. Hij is lid van de Eerste Kamer, voorzitter van de Nederlandse Woonbond en voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk. Daarnaast is hij lid van een tweetal Raden van Toezicht.

Hij was (mede)auteur van verschillende boeken en artikelen over de textielindustrie, de verzorgingsstaat, sociale zekerheid, de volkshuisvesting, inburgering en integriteit. In verschillende vakbladen op het terrein van de sociale zekerheid schrijft hij regelmatig columns.

Jan Laurier is een van de oprichters van Blik op Werk. Sinds medio 2010 is hij voorzitter van de stichting.

DE HEER C.E. (EDWIN) TEN BRINK
COMMISSIELID

In 1985 kocht EDWIN TEN BRINK (1965) het familiebedrijf dat nu de naam Ten Brink Foodretail bv draagt. De organisatie is actief in de Food-markt als zelfstandige supermarkt (2.500m²) en heeft de afgelopen decennia op nationaal en lokaal niveau diverse supermarkt en formule-innovaties geïntroduceerd en geïmplementeerd.

Edwin heeft met zijn organisatie meegedaan in Supermarkt van het

Jaar-verkiezingen (Provinciewinnaar 2002, 2e plaats Nationaal), Sterkste Schakel-verkiezing (1e plaats Retail 2011) en is Onderneming van het Jaar in Alphen aan den Rijn geweest (1990, 2003). Sinds 2012 heeft zijn bedrijf ook het Super Supermarkt Keurmerk behaald.

Als geboren en getogen Alphenaar gelooft Edwin in de synergie van ondernemen in/met lokale en digitale 'communities'. Sinds 2004 is hij directeur-eigenaar van Libertas Optima Rerum, een regionale zelfstandige winkel/supermarktvastgoed intermediair. Hij is actief in de lokale gemeenschap door bestuursfuncties bij de Vereniging Ondernemingen Alphen (VOA) -portefeuille Ruimtelijke Ordening en Retail-, de Alphense organisatie voor BIZ en Centrummanagement (VOC), de Kamer van Koophandel en als voorzitter van de Alphense Retailcommissie. Maatschappelijk betrokken door een bestuursfunctie bij Stichting Katholieke Basisscholen Alphen (tot 2006) en nu als adviseur/toezichthouder in de raad van commissarissen van swa-Flex en Castellum Theater Cinema en Culinaire Cafe in Alphen aan den Rijn. Hij heeft aan de HEAO de opleiding Small Business (1989) afgerond. Sinds 2008 studeert hij Wijsbegeerte aan de Universiteit van Leiden.

DE HEER J.M.M. (SJAAK) DE GOUW
COMMISSIELID

Tijdens zijn studie geneeskunde aan de Universiteit van Amsterdam is SJAAK DE GOUW (1956) tevens werkzaam geweest als beleidsadviseur van het College van Bestuur van deze universiteit. Na zijn afstuderen als basisarts is hij gedurende 14 jaar werkzaam geweest op het terrein van onderzoek en advisering in de gezondheidszorg. Sinds 2002 is hij Directeur Publieke Gezondheid van de GGD Hollands Midden.

Hij is van 2004 tot 2007 bestuurslid geweest van GGD Nederland en is actief in een twintigtal commissies, landelijke besturen en andere overlegstructuren op het terrein van de publieke gezondheid. Zijn aandachtsgebieden daarbij zijn gezondheidsonderzoek bij rampen, infectieziektebestrijding en integraal gemeentelijk gezondheidsbeleid. In 2012 is hij aan de Universiteit Twente gepromoveerd op een onderzoek naar de effectiviteit van het overheidsbeleid op het gebied van overgewicht, voeding en bewegen. Hij heeft bestuurlijke ervaring opgedaan in de wereld van woningcorporaties, sport en zorg.

MEVROUW E.M.R. (ELSEMIEK)
CORVERS-DEBETS ONDERSTEUNER

ELSEMIEK CORVERS-DEBETS (1977) is afgestudeerd hypnotherapeut. In haar praktijk, die zij gehad heeft van 2007 tot en met 2010, heeft zij zich gespecialiseerd in trauma- en verliesverwerking. Ze heeft de werkzaamheden voor haar eigen praktijk vanaf november 2009 gecombineerd met de functie casemanager ernstige gewelds- en zedenmisdrijven voor Slachtofferhulp Nederland.

Sinds mei 2012 richt zij zich fulltime op haar eigen bedrijf; Bureau voor Ongedane Zaken. Wars van hokjes en dankzij de door haar in de afgelopen 5 jaar opgedane kennis heeft ze haar werkveld breed kunnen maken; zij is inzetbaar als projectondersteuner, procesbegeleider, coach, therapeut en trainer, waarbij het accent ligt op nazorg, trauma- en verliesverwerking.

Geraadpleegde documenten en literatuur

Commissie tegemoetkoming bij rampen en calamiteiten (2004). *Solidariteit met beleid, aanbevelingen over financiële tegemoetkoming bij rampen en calamiteiten*, Den Haag.

Duin, M. van., Tops, P., Wijkhuis, V., Adang, O. & Kop, N. (2012). *Lessen in crisisbeheersing. Dilemma's uit het schietdrama in Alphen aan den Rijn. Boom Lemma*, Den Haag.

Eenhoorn, B. (2011) *Drie minuten. Een persoonlijk relaas over het schietdrama in Alphen aan den Rijn. Kluwer*, Alphen aan den Rijn.

Franssen, E.A.M., Ruijten, M.W.M.M., Meijden, P.A. van der., Verra, W.J.E. & IJzermans, C.J. (2006). *Handreiking Gezondheidsonderzoek na Rampen. RIVM*, Bilthoven.

Holsappel, J.C. (2012). *Herdenken. Aandachtspunten bij het organiseren van een herdenking kort na schokkende gebeurtenissen, rampen en calamiteiten*. Impact, partner in Arq, Amsterdam.

Impact (z.j.). *Contact met getroffen. Aandachtspunten voor communicatie tussen overheid en getroffen in de nafase van rampen en crises*. Impact, Amsterdam.

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (2011). *Schietincident in "De Ridderhof" Alphen aan den Rijn*. Ministerie van Veiligheid en Justitie, Den Haag.

Leferink, S. & Sardemann, R. (2010). *Kramp na de ramp. Een kritische beschouwing op de hulpverlening bij rampen*. Slachtofferhulp Nederland, Utrecht.

Nederlands Genootschap van Burgemeesters (z.j.). *Handreiking Bestuurlijk handelen bij crises*. NBG, Den Haag.

Sman – de Beer, F. van der., Veen, P.M.H. ten, & IJzermans, C.J. (2012). *Monitoring van de gezondheid van de getroffen van het schietincident in Alphen aan den Rijn*. NIVEL, Utrecht.

Tielen, H. (red.) (2011). *Rapport 'Schietincident 9 april 2011 Alphen aan den Rijn'. Onderzoek naar de gevolgen voor de gezondheid van de getroffen en betrokkenen*. GGD Hollands Midden, Leiden.

Zannoni, M. (red.) (2010). *En nu... Handboek voor de nafase van incidenten, rampen en crises*. Boom Juridische Uitgevers, Den Haag.

Verslagen Algemeen Kamer Overleg

- 1) Kabinetstandpunt Beleidsplan Crisisbeheersing 2004-2007 (5 juli 2006)
- 2) Beleidsnota Rampenbestrijding 2000-2004 (31 januari 2007)
- 3) Beleidsplan Crisisbeheersing 2004-2007 (31 januari 2007)
- 4) Schietincident Alphen aan den Rijn (4 april 2012)

Internetsites:

Slachtofferregistratie: <http://crisislab.nl/wordpress/wp-content/uploads/thema-slachtofferregistratie.pdf>

Nazorg Volendam: <http://www.nazorgvolendam.nl/>

ISBN 978-90-813752-2-1

9 789081 375221 >